





Οδυσσίας και Μπλουζ

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΦΑΚΙΝΟΥ
ΣΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ



ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Το έβδομο ρούχο, 1983

Η μεγάλη πράσινη, 1987

Ζάχαρη στην άκρη, 1991

Η Μερόπη ήταν το πρόσχημα, 1994

Εκατό δρόμοι και μία νύχτα, 1997

Τυφλόμυγα, 2000

Ποιος σκότωσε τον Μόμπν Ντικ;, 2001

Έρωτες, Θέρος, Πόλεμος, 2003

Η μέθοδος της Ορλεάνης, 2005

(Βραβείο Αναγνωστών 2005)

Για να δει τη θάλασσα, 2008

Οδυσσέας και Μπλουζ, 2010

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Φιλοδοξίες κήπων, 2007

(Κρατικό Βραβείο Διηγήματος 2008)

ΠΑΙΔΙΚΑ

Ξύπνα, Ντενεκεδούπολη, 1980

Το μεγάλο ταξίδι του Μελένιου, 1980

Ο κύριος Ουλτραμέρ, 1980

ΤΕΧΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ (ΘΕΑΤΡΟ)

Ντενεκεδούπολη

(πέντε έργα για κουκλοθέατρο), 2006

ΕΥΓΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΑΙ ΜΠΛΟΥΖ

Μυθιστόρημα



ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ

© Copyright Ευγενία Φακίνου – Εκδόσεις Καστανιώτη Α.Ε., Αθήνα 2010

Έτος 1ης έκδοσης: 2010

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου ή τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, σελιδοποίησης, εξωφύλλου και γενικότερα της όλης αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπίες, ηλεκτρονικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ Α.Ε.

Ζαλόγγου 11, 106 78 Αθήνα

☎ 210-330.12.08 – 210-330.13.27 FAX: 210-384.24.31

e-mail: info@kastaniotis.com

www.kastaniotis.com

ISBN 978-960-03-5114-9

ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΣΕ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ
ΧΑΡΤΙ 

ΕΙΧΕ ΑΦΗΣΕΙ προ πολλού την Εθνική οδό και είχε διασχίσει τις μεγάλες καλλιέργειες εσπεριδοειδών. Ο δρόμος ανηφόριζε ήσυχα. Πέρασε έξω από ένα χωριό και συνέχισε ν' ανεβαίνει. Σε λίγο φάνηκαν μπροστά της τα ωραία, χιονισμένα βουνά. Στο σταυροδρόμι ακολούθησε την πινακίδα κι έστριψε δεξιά. Βρισκόταν σ' έναν μικρό επαρχιακό δρόμο με οπωροφόρα γυμνά από φύλλα, τέλος Φλεβάρη πια. Οι φτέρες στις παρυφές του δρόμου είχαν το βαθύ χρώμα του ψημένου ψωμιού και ήταν τσακισμένες από τα χιόνια που είχαν πέσει.

Μετά από μερικές στροφές μπήκε σ' ένα τεράστιο δάσος από έλατα. Σκοτείνιασε ο τόπος, τα δέντρα υψώνονταν κι έκρυβαν τον ουρανό. Δεξιά κι αριστερά όσο έφτανε το μάτι της, έβλεπε τους κορμούς των ελάτων να διαγράφονται στο λίγο χιόνι που είχε απομείνει στα μέρη όπου δεν έφτανε ποτέ ο ήλιος.

Κάτι κινήθηκε σαν αστραπή στα δεξιά της και χάθηκε πριν προλάβει να καταλάβει τι ήταν. Ένα δέος την πλημ-

μύρισε, ο προαιώνιος φόβος του μοναχικού ανθρώπου μέσα σ' ένα δάσος.

Και τότε είδε να αιωρείται από τα κλαδιά ενός ελάτου μια κρεμασμένη αλεπού. Την είχαν δεμένη από το κεφάλι με σύρμα κι ο αέρας την κουνούσε σαν τρομακτικό εκκρεμές. Πάτησε λίγο γκάζι, για να φύγει πιο γρήγορα από το αποτρόπαιο θέαμα. Ποιον ήθελαν να φοβίσουν ή να προειδοποιήσουν; Τις άλλες αλεπούδες ή τους ξένους που τολμούσαν να περάσουν το δάσος τους;

Συνέχισε το δρόμο της μ' ένα αίσθημα δυσφορίας. Σε λίγο έφτασε στα τελευταία δέντρα. Μπροστά της απλωνόταν ένα μεγάλο οροπέδιο. Συστάδες κυπαρισσιών προφύλασσαν τις καλλιέργειες από τους βοριάδες. Δέντρα φυτεμένα τακτικά σε αράδες, δημιουργούσαν μια τεράστια σκακιέρα. Σταμάτησε στην άκρη του δρόμου και βγήκε από το αυτοκίνητο. Ο αέρας όρμησε πάνω της σαν να την αναζητούσε, σαν να της προμηνούσε κάτι.

Πού πάω να μπλέξω; αναρωτήθηκε η κοπέλα και μπήκε πάλι βιαστικά στ' αυτοκίνητό της.

Είδε μια πινακίδα που έγραφε «Καλώς ήρθατε στον Κερασότοπο». Την προσπέρασε κι έφτασε σ' ένα πέτρινο γεφυράκι. Το νερό κατέβαινε ορμητικό προς τον κάμπο. Τώρα φαινόταν καθαρά το χωριό με τα λιγοστά σπίτια και το καμπαναριό της εκκλησίας να εξέχει. Αγροτόσπιτα ξεχώριζαν σκόρπια, σε μεγάλη απόσταση το ένα από το άλλο, λες κι ήταν μαλωμένα.

Διέκρινε έξω από το χωριό ένα εντυπωσιακό κόκκινο σπίτι με πυργίσκο και σε μικρή απόσταση ένα μπλε σπίτι. Σ' αυτό πήγαινε, στο μπλε σπίτι.

Ο δρόμος που οδηγούσε προς τα εκεί ήταν στρωμένος με καλοπατημένο χαλίκι. Έφτασε σε μια μεγάλη αυλόπορτα με δυο τεράστιους κέδρους δεξιά κι αριστερά της. Μια πινακίδα έγραφε «Αγροτουριστικός Ξενώνας Η ΛΕΒΑΝΤΑ». Και πράγματι, βραγιές με λεβάντες κάλυπταν όλο το χτήμα, χωρίς όμως τ' αρωματικά λουλούδια τους, η εποχή της ανθοφορίας είχε περάσει από το καλοκαίρι. Το χρώμα ανάμεσα στα φυτά έκανε ωραία αντίθεση με το σκουρόχρωμο φύλλωμα. Οδήγησε μέχρι την είσοδο του ξενώνα και πάρεκαρε κάτω από ένα υπόστεγο.

Κοίταξε το διώροφο κτίσμα που είχε σκεπή όχι από κεραμίδια αλλά από πλατιές πλάκες όπως τα πηλιορείτικα. Ήταν όλο βαμμένο μ' ένα μπλε-μοβ χρώμα, το χρώμα της λεβάντας. Στον πάνω όροφο τα παραθυρόφυλλα ήταν κλειστά, σημάδι ότι δεν υπήρχαν άλλοι πελάτες.

Η μεγάλη πόρτα της εισόδου άνοιξε πριν τη χτυπήσει κι εμφανίστηκε μια νέα γυναίκα. Την καλωσόρισε χαρούμενη και την πέρασε στο εσωτερικό.

«Σας περιμέναμε. Ελάτε, να πιείτε ένα τσαγάκι, έναν καφέ, να ξεκουραστείτε από την οδήγηση», της είπε και της έδειξε ένα μεγάλο τραπέζι. «Η γιαγιά μου η Δήμητρα», της σύστησε τη γερόντισσα που καθόταν σ' ένα σκαμνί πλάι στο τζάκι.

Η κοπέλα κούνησε το κεφάλι της σαν χαιρετισμό.

«Είμαι η Ελένη», αυτοσυστήθηκε η νέα γυναίκα, ενώ έβαζε φλιτζάνια και πιατάκια με κουλούρια και κέικ στο τραπέζι.

«Με λένε Μπλουζ», είπε η κοπέλα όσο πιο καθαρά μπορούσε.

«Τι είπες; Μπλούζα;» ρώτησε η γερόντισσα παραξενεμένη.

«Μπλουζ, γιαγιά. Μπλουζ τη λένε», είπε χαμογελώντας η Ελένη, σαν να ζητούσε την κατανόηση της πελάτισσάς της.

«Κι από πού βγαίνει;» επέμεινε η γερόντισσα, χωρίς ν' αφήσει ένα κουρελάκι που έπαιζε στα χέρια της.

«Έτσι, σκέτο. Μπλουζ», απάντησε η κοπέλα υπομονετικά.

«Ξενικό θα 'ναι», μονολόγησε η γιαγιά, πιο πολύ για τον εαυτό της το είπε.

«Τσάι ή καφέ;» ρώτησε η Ελένη.

Η Μπλουζ ζήτησε τσάι, ενώ παρατηρούσε το χώρο. Ήταν μια μεγάλη αίθουσα υποδοχής και τραπεζαρία συγχρότως. Απροσδόκητα καλόγουστη, έπρεπε να ομολογήσει. Το πέτρινο τζάκι είχε μεγάλο άνοιγμα και μέσα του έκαιγαν δυο τεράστια κούτσουρα. Οι τοίχοι είχαν επένδυση από κορμούς δέντρων και υπήρχαν κάδρα που απεικόνιζαν λεβάντες. Ένα υφαντό κιλίμι, σύγχρονης τέχνης, σε αποχρώσεις μπλε-μοβ, κάλυπτε ένα μεγάλο μέρος του τοίχου. Στο

ίδιο χρώμα και τα μαξιλάρια του καναπέ, ακόμα και τα σερβίτσια.

«Πολύ ωραία τα έχετε φτιάξει. Όλα αρμονικά», είπε η Μπλουζ.

Η Ελένη την ευχαρίστησε και της είπε ότι προσπάθησαν πολύ να προβάλουν τη λεβάντα.

«Σ' αυτήν τα χρωστάμε όλα», είπε και κάθισε απέναντι στην Μπλουζ.

Έπιναν ήσυχα το τσάι τους. Η οικοδέσποινα ένιωσε ότι έπρεπε να μιλήσει και να δημιουργήσει μια φιλική ατμόσφαιρα.

«Το χτήμα ήταν της οικογένειας της μητέρας μου...» ξεκίνησε να λέει.

«Δικό μου ήταν και της το 'γραψα», διευκρίνισε η γερόντισσα.

Η Ελένη κούνησε το κεφάλι της και συνέχισε:

«Παλιά καλλιεργούσαν στάρι και κριθάρι, αλλά με τα χρόνια...»

«... έπεσε η τιμή, έπεσαν και τα χέρια», συμπλήρωσε η γιαγιά της.

Η Ελένη είπε στην Μπλουζ ότι αποφάσισαν με τον άντρα της να έρθουν εδώ, πριν από δώδεκα χρόνια, γιατί δεν τους ταίριαζε η ζωή στην Αθήνα. Εκείνος είχε σπουδάσει τεχνολογία τροφίμων κι ήθελε να ασχοληθεί με την τυροκομία. Είχε επισκεφθεί τη Γαλλία και είχε μάθει πολλά μυστικά. Η ίδια αποφάσισε να στραφεί στα βότανα. Κατέλη-

ξε στη λεβάντα γιατί το κλίμα και το υψόμετρο –το χωριό βρίσκεται στα χίλια μέτρα– ήταν κατάλληλα. Ο βαρύς χειμώνας με τα πολλά χιόνια δεν επέτρεπαν άλλα φυτά, ενώ για τη λεβάντα ήταν ιδανικά.

«Και τα καταφέρνετε μόνη σας;» ρώτησε η Μπλουζ εντυπωσιασμένη.

«Όχι βέβαια. Βάζουμε εργάτες για το όργωμα, τα ξεβοτανίσματα και μετά στη συγκομιδή. Πάντως από άλλες καλλιέργειες είναι προτιμότερη. Έχει λιγότερα εργατικά. Μόνο στο κόψιμο των λουλουδιών...»

«... γίνεται της τρελής», συμπλήρωσε η γιαγιά.

Η Μπλουζ χαμογέλασε με την αμεσότητα της γερόντισσας.

«Θέλει να πει η γιαγιά πως όταν κόβουμε τα άνθη γίνεται πόλεμος. Ο έμπορος περιμένει από το χάραμα με το φορτηγό, αλλά το κόψιμο πρέπει να γίνει αφού φύγει το πρωινό πούσι. Κι έτσι φρεσκοκομμένα όπως είναι πρέπει να πάνε στο εργοστάσιο, να γίνει η επεξεργασία και να βγει το αιθέριο έλαιο. Είναι και βιολογική καλλιέργεια, χωρίς φάρμακα και ψεκασμούς», είπε η Ελένη.

«Όλο πάει για αιθέριο έλαιο;» ρώτησε η Μπλουζ.

Η Ελένη της εξήγησε ότι κρατούσε μια μικρή ποσότητα, που την άφηνε να ξεραθεί φυσικά και μετά τη συσκευάζε σε μικρά πάνινα σακουλάκια, για ν' αρωματίζουν ρούχα και να διώχνουν το σκώρο.

«Τα χαρίζω στους πελάτες μας», είπε η Ελένη.

«Τα πουλάμε κιόλας), συμπλήρωσε με νόημα η γιαγιά.

«Ε, καλά, όχι σπουδαία πράγματα. Δυο τρία τουριστικά μαγαζιά απ' τα παράλια έρχονται και παίρνουν. Θα μείνετε πολύ;» ρώτησε η Ελένη.

«Αρκετά νομίζω. Ήρθα να ξεκουραστώ και να δουλέψω λίγο», είπε επιφυλακτικά η Μπλουζ.

«Και τα δυο μαζί δε γίνονται», σχολίασε η γιαγιά, που δεν έχανε λέξη από τη συζήτηση.

«Ξέρει εκείνη, γιαγιά», προσπάθησε να τα διορθώσει η Ελένη. «Όταν θα έχετε τελειώσει το τσάι σας, να σας δείξω το δωμάτιό σας. Θα είστε κουρασμένη...»

Η Μπλουζ έσπρωξε το φλιτζάνι της, σημάδι ότι είχε τελειώσει και σηκώθηκε.

Ανέβηκαν μια ωραία πέτρινη σκάλα κι έφτασαν σ' έναν φαρδύ διάδρομο.

«Σας διάλεξα το καλύτερο δωμάτιο, με θέα στα βουνά και στον κάμπο. Άλλωστε είστε η μοναδική μας πελάτισσα», είπε η Ελένη ενώ ξεκλείδωνε μια πόρτα. Άνοιξε τα παντζούρια και έδειξε στην Μπλουζ τη θέα.

Απέναντι τα βουνά έφεγγαν από το χιόνι και ολόγυρα ο κάμπος απλωνόταν ήσυχα. Τα σπίτια του χωριού διακρίνονταν με δυσκολία ανάμεσα απ' τα έλατα, τα κυπαρίσσια και τ' αγριόκεδρα.

«Τι ωραίο σπίτι!» είπε η Μπλουζ δείχνοντας το Κόκκινο Σπίτι. «Έχει και πύργο!»

«Ναι. Είναι αρκετά παλιό. Ανήκει σε μια οικογένεια κε-

ράδων... Δηλαδή έχουν εργοστάσιο κεριών...» είπε επιφυλακτικά η Ελένη. Ήταν φανερό ότι είχε διαλέξει με προσοχή τις λέξεις της.

Εδώ είμαστε λοιπόν, σκέφτηκε η Μπλουζ μ' ανακούφιση, επειδή δε θα χρειαζόταν να κάνει άλλες ερωτήσεις.

«Σας έλεγα», προσπάθησε να γυρίσει την κουβέντα η Ελένη, «ότι είστε η μοναδική μας πελάτισσα. Έχουμε κόσμο τα Χριστούγεννα, αυτούς που προτιμάνε να μένουν εδώ στην ησυχία και να πηγαίνουν στο χιονοδρομικό για σκι. Και το καλοκαίρι έχουμε όσους θέλουν δροσιά και ξηρό κλίμα. Ύγρασία μηδέν και πάντα φυσάει ένα απαλό αεράκι. Παλιά έφερναν στο χωριό όσους είχαν προβλήματα με τους πνεύμονες. Ύπήρχε ένα πρεβαντόριο στη στροφή, αλλά κατέρρευσε με τους σεισμούς και το παράτησαν. Σας αρέσει το δωμάτιο;»

«Πολύ ωραίο», είπε η Μπλουζ, και καταλαβαίνοντας ότι η άλλη περίμενε κάτι παραπάνω συνέχισε: «Θα βολεψτώ θαυμάσια. Έχει και τραπέζι για να γράφω. Κάνω μεταφράσεις», είπε, ενώ σκεφτόταν ότι όταν αρχίζουν τα ψέματα δεν έχουν τέλος.

«Να σας ρωτήσω για το φαγητό», είπε η Ελένη. «Αυτή την εποχή η ταβέρνα του χωριού είναι κλειστή. Δουλεύουν Χριστούγεννα και όταν ανοίξει ο καιρός, από τον Απρίλη και μετά. Επομένως θα τρώτε μαζί μας. Εννοώ από το φαγητό που μαγειρεύω για μας. Και θα το κουβεντιάσουμε από την προηγούμενη, ώστε αν κάτι δε σας αρέσει να το

αποφεύγουμε. Πάντως θα είναι σπιτικό φαγητό, καλομαγειρεμένο».

«Ό,τι φτιάχνετε, μην ανησυχείτε για μένα».

Η Ελένη τη βοήθησε ν' ανεβάσουν τον ταξιδιωτικό της σάκο και μια μικρή βαλίτσα, και την άφησε να ησυχάσει, αφού συμφώνησαν να βρεθούν στη μία η ώρα για φαγητό. Το τελευταίο το είπε η Ελένη σχεδόν απολογούμενη, επειδή έτρωγαν νωρίς στα μέρη τους.

Η Μπλουζ, μόνη πια στο δωμάτιο, άρχισε να τακτοποιεί τα πράγματά της. Κρέμασε τα ρούχα στην ντουλάπα κι άνοιξε το πρώτο συρτάρι για να βάλει τα εσώρουχα. Έκπληκτη είδε στο βάθος του ένα ζευγάρι παιδικά γάντια από λευκό δέρμα. Κάποιος τα ξέχασε, σκέφτηκε, κι απόρησε που υπήρχαν ακόμα παιδιά που φορούσαν λευκά γάντια. Τα περιεργάστηκε, είδε ότι δεν ήταν γάντια για χειμερινά σπορ και τα έφερε στη μύτη της. Μια μυρωδιά ροδάκινου αναδινόταν από το απαλό δέρμα. Σίγουρα κάποιος πελάτης τα είχε ξεχάσει. Θα τα έδινε αργότερα στην Ελένη.

Τελείωσε με την τακτοποίηση και βγήκε στο μπαλκόνι. Ήταν μακρόστενο και κοινό για όλα τα δωμάτια. Η σκεπή προεκτεινόταν μέχρι τα ξύλινα κάγκελα, ένα κλασικό χωριάτικο χαγιάτι. Έφτασε στην άλλη άκρη του και τότε διαπίστωσε ότι το σπίτι ήταν χτισμένο δέκα μέτρα από την άκρη ενός τεράστιου γκρεμού. Κάτω ανοιγόταν το χάος, ενώ στις πλαγιές των απέναντι βουνών μέτρησε εφτά χωριά διασκορπισμένα.

Ο καιρός είχε βαρύνει, μαύρα σύννεφα είχαν κατέβει χαμηλά, η ομίχλη ορμούσε σαν καπνός από τον γκρεμό και γρήγορα σκέπασε όλη τη θέα. Όπου να 'ταν θ' άρχιζε η βροχή.

Γύρισε πάλι στην άλλη άκρη του μπαλκονιού, μπροστά από το δωμάτιό της. Το Κόκκινο Σπίτι με τον πύργο του ξεχώριζε ανάμεσα στα δέντρα και την περίμενε.



Το μεσημέρι, που κατέβηκε στην τραπεζαρία, είδε ότι η Ελένη είχε στρώσει στη μια άκρη του τραπεζιού ένα λευκό τραπεζομάντιλο.

«Βρήκα αυτά στο συρτάρι», είπε η Μπλουζ και της παρέδωσε τα λευκά δερμάτινα γάντια.

«Παιδικά γάντια; Περίεργο, δεν είχαμε παιδιά τα Χριστούγεννα, ε, γιαγιά;» ρώτησε παραξενεμένη η Ελένη.

«Δεν είχαμε. Ευτυχώς. Γιατί ανακατεύουν τον τόπο, τρώνε όπου βρούνε και δε μ' αφήνουν στην ησυχία μου», μουρμούρισε η γερόντισσα.

«Θα τα φυλάξω στη ρεσεψιόν, κι αν τα ζητήσει κάποιος, καλώς... Λοιπόν, έχω φτιάξει για το καλωσόρισμα κόκορα κοκκινιστό με χυλοπίτες», είπε η Ελένη κι έφερε την πιατέλα.

«Μπούτι για μένα», είπε η γιαγιά χωρίς περιστροφές.

«Πολύ νόστιμο, μπράβο σας», σχολίασε η Μπλουζ αφού δοκίμασε. «Από τα δικά σας πουλερικά;»

«Μπα. Το πήρα απ' το χωριό. Εμείς εδώ δεν έχουμε ζω-

ντανά, εκτός απ' τα σκυλιά. Δεν ήθελα τη μυρωδιά του κο-
τετσιού, και τα κακαρίσματα μπορεί να ενοχλούσαν τους
πελάτες. Σε άλλα αγροτουριστικά έχουν. Εμείς μόνο λε-
βάντες», είπε η Ελένη χαμογελαστή.

«Και τα κοπάδια για το γάλα των τυριών;»

«Ούτε κοπάδια σ' εμάς. Ο άντρας μου συνεργάζεται με
το μεγάλο τυροκομείο που βρίσκεται στη λίμνη. Είναι πιο
βολικό. Χρησιμοποιεί τους κάδους, τα ξηραντήρια και τις
αίθουσες ωρίμανσης του τυροκομείου. Κατσικήσιο γάλα
παίρνει απ' τους βοσκούς της περιοχής. Κάνει τα δικά του
τυριά με στάχτη...»

«Με στάχτη;» ρώτησε έκπληκτη η Μπλουζ.

«Είναι μια τεχνική που έμαθε στη Γαλλία. Όχι επειδή εί-
ναι άντρας μου, αλλά φτιάχνει σπουδαία τυριά. Μικρά κεφά-
λια σε σχήμα πυραμίδας ή κυλινδρικό, που τα καλύπτει με
στάχτη είτε με φύλλα καστανιάς. Δεν έχω να σας προσφέρω
να δοκιμάσετε, γιατί μόλις άρχισε η παραγωγή και δεν έχουν
ωριμάσει. Κάνει μικρές ποσότητες που προορίζονται για ένα
μεγάλο κατάστημα ντελικάτεσεν της Αθήνας», εξήγησε η
Ελένη και τα μάτια της καμάρωναν για τον άντρα της.

Η Μπλουζ ήπια μια γουλιά κρασί να πάει κάτω η πίκρα
της. Τη μάτωνε η αγάπη και το καμάρι της Ελένης για τον
άντρα της. Η ίδια δεν είχε νιώσει έτσι ποτέ και για κανέ-
ναν. Μια σειρά αποτυχιών ήταν η ερωτική της ζωή.



Όταν ανέβηκε πάλι στο δωμάτιό της, πήρε τηλέφωνο τον εκδότη και αφεντικό της. Του είπε ότι έφτασε, ότι μάλλον βρήκε το σπίτι του συγγραφέα και ότι θα τον επισκεπτόταν το απόγευμα αν το επέτρεπε ο καιρός. Ο άλλος επέμεине να το κάνει οπωσδήποτε, ο χρόνος πίεζε αν ήθελαν να κυκλοφορήσει το βιβλίο το φθινόπωρο. Ήθελε να του πει ότι περιμένε τόσα χρόνια, τώρα τον έπιασε η βιασύνη; Αλλά είπε απλώς «Εντάξει».

Το απόγευμα άνοιξαν οι ουρανοί. Η βροχή έπεφτε ραγδαία και δεν έβλεπες πάνω από δυο μέτρα. Το χωριό είχε χαθεί, το ίδιο και τα βουνά. Ήταν αδύνατον να βγει με τέτοιο καιρό. Ξάπλωσε στο κρεβάτι κι άνοιξε την τηλεόραση. Έκανε ένα γύρο στα κανάλια. Χάλια. Κουτσομπολιά και πάλι κουτσομπολιά. Ένας παράλληλος κόσμος υπήρχε ερήμην της. Έκλεισε την τηλεόραση. Την απασχολούσε πολύ η πρώτη συνάντησή με το συγγραφέα. Τι θα του έλεγε; Από την πρώτη στιγμή που ανέλαβε αυτή την αποστολή τη βασάνιζε. Τι θα του έλεγε; Την αλήθεια; Ή κάποιο ψέμα που όμως θα βοηθούσε στην εξέλιξη; Όσες φράσεις είχε προετοιμάσει τις είχε απορρίψει.

Η βροχή τη νανούρισε όμορφα και αποκοιμήθηκε με τα ρούχα. Την ξύπνησε ένας ακαθόριστος ήχος. Κάτι υπήρχε έξω στο χαγιάτι. Σηκώθηκε χωρίς ν' ανάψει φως. Φοβήθηκε να βγει και να δει τι ήταν αυτό που την είχε ξυπνήσει. Σε λίγο κατάλαβε ότι ήταν ο κισσός που τριβόταν στον τοίχο σαν ν' αναστέναζε. Πήρε κουράγιο κι άνοιξε την

μπαλκονόπορτα. Η νύχτα είχε φουντώσει αλλά είχε ξαστεριά. Τα σύννεφα είχαν διαλυθεί. Τα χιονισμένα βουνά έλαμπαν στο σκοτάδι και τα φώτα των χωριών είχαν ανάψει. Τα εφτά χωριά έπλεαν μέσα στη νύχτα. Το πρώτο αστέρι το είδε χαμηλά, στους κέδρους της εισόδου. Το δεύτερο αστέρι το είδε ψηλά, πάνω από το δάσος. Το τρίτο αστέρι πάνω από το χωριό. Κάτασπρος ο γαλαξίας, έτρεχε ποτάμι στον ουρανό. Τρία, τέσσερα, δώδεκα άστρα μέτρησε και ησύχασε η ψυχή της.

Ένωσε την υγρασία και μπήκε πάλι στο δωμάτιο. Άνοιξε το φως και είδε την ώρα στο κινητό της. Έντεκα παρά τέταρτο. Πολύ αργά για να κατέβει στην τραπεζαρία, πολύ νωρίς για να κοιμηθεί. Έκλεισε τα παντζούρια, άλλαξε, φόρεσε τις πιτζάμες της κι άνοιξε την τηλεόραση. Είχε τύχη κι έπεσε σε μια καλή ταινία. Κοιμόταν και ξυπνούσε με την τηλεόραση ανοιχτή.

ΚΑΤΕΒΗΚΕ στην τραπεζαρία κατά τις εννιά το πρωί. Η Ελένη έλειπε, είχε πάει με τον άντρα της για δουλειές, όπως της είπε η γιαγιά. Η καφετιέρα είχε ζεστό καφέ. Τα κουλουράκια και το κέικ στη θέση τους. Ήπιε τον καφέ της χωρίς ν' ανταλλάξει μια κουβέντα με τη γερόντισσα, που έκοβε σε λουρίδες ένα ύφασμα και μετά το τύλιγε σε κουβάρι. Έπλυνε το φλιτζάνι της και νοικοκύρεψε το πιάτο με τα κουλούρια στον πάγκο.

«Τι θα κάνεις τώρα;» τη ρώτησε η γιαγιά, χωρίς να σηκώσει το βλέμμα της.

«Θα πάω μια βόλτα. Ο καιρός έφτιαξε. Δε βρέχει και δεν κάνει κρύο. Θα τα πούμε το μεσημέρι».

Έβαλε το σακίδιο στην πλάτη και βγήκε έξω. Διέσχισε το δρομάκι ανάμεσα απ' τις λεβάντες και πήρε το χωματόδρομο προς το Κόκκινο Σπίτι. Το χώμα άχνιζε, η γη ανάσαινε. Πατούσε τα πεσμένα φύλλα από τα δέντρα κι αυτά έτριζαν μαλακά, μουλιασμένα από τη βροχή. Στο βάθος τα σπίτια του χωριού κάπνιζαν αρειμανίως.

Πέρασε το γεφυράκι ενός μικρού ποταμού που το νερό του έτρεχε θολό από τη χτεσινή νεροποντή. Τα πεύκα με τους λεπιασμένους κορμούς έλαμπαν και τ' αγριόκεδρα μοσχοβολούσαν. Άρχισε πάλι να ψιχαλίζει. Η βροχή έπεφτε πολύ φιλή πάνω στα δέντρα και στους θάμνους. Άλλον ήχο έκανε στο πεύκο, άλλον στους κέδρους κι άλλον στις κουμαριές. Όλα μουρμούριζαν σε διαφορετικό τόνο.

Σήκωσε την κουκούλα του μπουφάν της και προχώρησε πιο γρήγορα προς το Κόκκινο Σπίτι. Στην αυλόπορτα υπήρχε μια πινακίδα που έγραφε «Απαγορεύεται η Είσοδος», όμως δεν υπήρχε λουκέτο ή σύρτης. Έσπρωξε τη σιδερένια πόρτα και μπήκε. Το σπίτι φαινόταν στο βάθος. Προχώρησε προς τα εκεί.

Μια ψυχή θα βγει που θα βγει, σκέφτηκε η Μπλουζ.

Τα δέντρα, αρκετά από αυτά φυλλοβόλα, είχαν γυμνά κλαδιά που υψώνονταν σαν χέρια. Τα περισσότερα όμως διατηρούσαν το φύλλωμά τους. Πράσινα σκούρα τα έλατα, έντονα πράσινα τα πεύκα και ανοιχτό καφέ οι βαλανιδιές.

Κι εκεί που όλα ήταν ήσυχα, τρία σκυλιά όρμησαν πάνω της.

Η Μπλουζ κοκκάλωσε από το φόβο της. Τα σκυλιά την είχαν περιτριγυρίσει και γάβγιζαν μανιασμένα.

«Ρούπι!» ακούστηκε μια δυνατή φωνή και τα σκυλιά υπάκουσαν αμέσως. Στέκονταν έτοιμα να ορμήσουν και γρύλιζαν απειλητικά δείχνοντας τα δόντια τους

Η Μπλουζ γύρισε το κεφάλι να δει από πού ερχόταν η

φωνή. Και τότε τον είδε. Ήταν σκαρφαλωμένος σε μια τεράστια χαρουπιά.

«Τι περιμένεις; Βάλε τη σκάλα στη θέση της για να κατέβω», της είπε με αυστηρή φωνή.

«Και τα σκυλιά;» ρώτησε έντρομη η Μπλουζ.

«Δεν πρόκειται να κουνήσουν ρούπι. Έλα», την πρόσταξε.

Η Μπλουζ έκανε δυο διστακτικά βήματα. Τα σκυλιά έμειναν στη θέση τους αλλά σε ετοιμότητα. Η κοπέλα προχώρησε αργά, με την αίσθηση του κινδύνου πίσω της. Πήρε την αλουμινένια σκάλα και την ακούμπησε στον κορμό του δέντρου.

Εκείνος κατέβηκε σβέλτα και βρέθηκε δίπλα της. Την κοίταξε απαξιωτικά από πάνω ως κάτω.

«Δεν είδες ότι απαγορεύεται η είσοδος; Από πότε μπαίνουν έτσι στα ξένα σπίτια;» της είπε χωρίς ίχνος ευγνωμοσύνης για τη βοήθεια που του είχε προσφέρει.

Η Μπλουζ δεν ήξερε τι έπρεπε ν' απαντήσει, γι' αυτό και σιώπησε. Τον κοιτούσε όμως σταθερά. Ήταν ένας ψηλός, λεπτός άντρας, με ολόλευκα μαλλιά που τα είχε μαζέψει πίσω απ' το λαιμό. Φορούσε ένα ταλαιπωρημένο τζιν, ένα πουλόβερ με ξεθωριασμένο χρώμα και χοντρά άρβυλα. Αν δεν ήξερε την ηλικία του, δε θα υποψιαζόταν ότι ήταν εξήντα ετών, φαινόταν πολύ νεότερος.

«Λοιπόν, φχαριστώ για τη βοήθεια. Θ' αναγκάζομουν να πηδήξω απ' τα κλαριά, γιατί αυτοί οι διάολοι» –είπε κι

έδειξε τα σκυλιά— «έριξαν πάνω στα παιχνίδια τους τη σκάλα. Φχαριστώ, χάρηκα για τη γνωριμία, αλλά άντε τώρα στο καλό. Πολλά είπαμε», της είπε με μια σκληράδα στη φωνή. «Κι εσείς ρούπι!» γάβγισε στα σκυλιά του.

Η Μπλουζ δίστασε αλλά αποφάσισε να φύγει. Δεν τον ήθελε θυμωμένο. Δεν ήταν τώρα η κατάλληλη στιγμή να του μιλήσει. Θα ξαναρχόταν όμως. Γύρισε και πήρε το δρομάκι προς την αυλόπορτα.

«Να κλείσεις πίσω σου την πόρτα!» της φώναξε.



Περπατούσε στο χωματόδρομο που οδηγούσε στο χωριό. Πέρασε ανάμεσα από αμπελώνες και οπωρώνες πολύ περιποιημένους. Συνάντησε το ποτάμι και προχώρησε προς τα πρώτα σπίτια. Της έκανε εντύπωση που έξω από τα περισσότερα υπήρχαν ωραίες πινακίδες που έγραφαν («Κεράσια»), («Κάστανα»), («Αχλάδια»), («Μήλα»), («Σπιτικό κρασί»), («Πετιμέζι»). Διαφήμιζαν μ' αυτό τον τρόπο τα προϊόντα τους. Αυτό που δεν ήξερε η Μπλουζ ήταν ότι όλα ετούτα είχαν ξεκινήσει από τον ξενώνα με τις λεβάντες. Ζήλεψαν οι ντόπιοι την ομορφιά του κι επειδή τα σπίτια τους ήταν πέτρινα και δεν μπορούσαν να βαφτούν με χρώματα, έκλεψαν την ιδέα με τις πινακίδες. Ένα μόνο σπίτι είχε τοίχους από σοβά κι ήταν βαμμένο σ' ένα ξεθωριασμένο ροδί χρώμα. Ο ιδιοκτήτης του πουλούσε κεράσια και είχε προσπαθήσει να πετύχει το κόκκινο των κερασιών. Το αποτέλεσμα

ήταν ένα έντονο ροζέ, το οποίο προκάλεσε τα ειρωνικά σχόλια των συντοπιτών του, που του είπαν ότι αυτό ήταν χρώμα μπουρδέλου. Αντέδρασαν οι γυναίκες της οικογένειας, που έφτασαν στ' αφτιά τους τα κουτσομπολιά, κι απαίτησαν ν' αλλάξει το χρώμα. Συγχυσμένος ο νοικοκύρης, πέρασε από πάνω ένα πηχτό κίτρινο και το αποτέλεσμα ήταν αυτό το ακαθόριστο ροδί.

Η Μπλουζ έφτασε στην πλατεία με τον μεγάλο πλάτανο που διατηρούσε μόνο τ' αγκαθωτά του μπαλάκια. Η βρύση έτρεχε από κάτω σε μια μαρμάρινη γούρνα. Έσκυψε και ήπιε. Παγωμένο το νερό, της πόνεσε τα δόντια.

Διέσχισε την πλατεία, χωρίς να συναντήσει άνθρωπο, ούτε καν ένα σκυλί ή μια γάτα να κάθονται στα κατώφλια. Από τις καμινάδες όμως έβγαινε καπνός κι ανέβαινε ευθυτενής προς τα πάνω, χωρίς κανένα αεράκι να τον στριφογυρίζει. Άρα, σκέφτηκε, ο κόσμος ήταν κλεισμένος στα σπίτια του.

Αυτή δεν είδε κανέναν, αλλά όλοι είχαν δει εκείνην. Το πορτοκαλί μπουφάν της ξεχώριζε και ήταν ορατό από απόσταση. Οι γυναίκες την είδαν πίσω από τις κουρτίνες και την έδειχναν η μία στην άλλη. Την ξένη, που βρισκόταν στο χωριό τους, μόνη της, τέτοια εποχή. Την είχαν δει κι άντρες, που κάθονταν στο καφενείο κι έπιναν τσίπουρα. Αυτοί όμως δεν άνοιξαν το στόμα τους να πουν κουβέντα.



Γύρισε στον ξενώνα κι ανέβηκε στο δωμάτιό της. Στάθηκε στο παράθυρο κοιτώντας το Κόκκινο Σπίτι. Θα ξαναπήγαινε το απόγευμα. Αποφάσισε.

Κατέβηκε στην τραπεζαρία, ήταν μία η ώρα. Η Ελένη πάντα απούσα. Η γιαγιά είχε στρώσει ως συνήθως στην άκρη του τραπεζιού.

«Έλα να φάμε», της είπε και σηκώθηκε από το σκαμνί της.

Η Μπλουζ την είδε να σερβίρει το φαγητό και διαπίστωσε ότι δεν ήταν καμιά ανήμπορη γριά —όπως νόμιζε ως τώρα—, αλλά είχε μια σβελτάδα αξιοπρόσεκτη για την ηλικία της.

«Η εγγόνα μου έφτιαξε πρασόρυζο πριν φύγει. Και είπε, αν δεν το τρώς, έχει περίσσεμα απ' το χτεσινό», είπε η γιαγιά και περίμενε την απόφαση της κοπέλας.

«Μια χαρά είναι το πρασόρυζο. Να σας βοηθήσω σε κάτι;»

«Μπα. Όλα είναι έτοιμα. Και το ψωμί κομμένο», απάντησε η γερόντισσα.

Έφερε τα πιάτα στο τραπέζι και κάθισε. Έκανε το σταυρό της με τα μάτια χαμηλωμένα και ξεκίνησε να τρώει.

«Καλό το 'χει κάνει. Μελωμένο, όπως πρέπει», σχολίασε η γιαγιά.

«Μαγειρεύει ωραία η Ελένη», είπε η Μπλουζ, και όχι μόνο από ευγένεια.

«Πάρε και καμιά ελιά. Κι η φέτα καλή είναι, από το τυροκομείο της λίμνης. Και το ψωμί ζυμωτό, όχι σαν αυτές τις αηδίες που φέρνει ο φούρναρης από κάτω...»

«Ζυμώνει η Ελένη;»

«Μπα, αυτό δεν το καταφέρνει. Αλλά έχει συμφωνήσει με μια γυναίκα στο χωριό. Αρέσει στους πελάτες μας. Όλο “χωριάτικα” ζητάνε», είπε η γιαγιά κάνοντας μια ειρωνική γκριμάτσα. «Πήγες απ’ το χωριό;»

«Ναι. Ωραίο χωριό. Καθαρό. Πήγα και μια βόλτα απ’ το Κόκκινο Σπίτι. Το είχα δει απ’ το παράθυρό μου. Πολύ εντυπωσιακό», είπε η Μπλουζ με πρόθεση να ψαρέψει καμιά πληροφορία.

«Ήμουνα νέα όταν άρχισε να χτίζεται. Πήγαινα φαί στους δικούς μου στ’ αμπέλι μας που ήταν εκεί κοντά. Το ’χτιζε ένας κεράς. Ήτανε ο πρώτος ξένος που ήρθε στο χωριό μας. Πολύ καλός άνθρωπος. Μάλιστα μας χάριζε κι όλα τα κεριά της εκκλησίας. Καλός σου λέω. Ο γιος του όμως... Σωστός δαίμονας. Κανένας δεν τον γουστάρει. Μας έχει θρονιαστεί εδώ και δέκα χρόνια. Δε μιλάει σ’ άνθρωπο, καβγαδίζει μ’ όποιον πλησιάζει κι αμολάει τα σκυλιά του. Να μην ξαναπάς, ακούς;» είπε η γιαγιά σ’ αυστηρό τόνο.

«Δεν είδα κανέναν όταν έφτασα εκεί», είπε η Μπλουζ. «Κι αυτός τι κάνει εδώ;» έριξε το δόλωμα.

«Κανένας δεν ξέρει. Αλλά σίγουρα είναι λεφτάς, για να κάθεσαι χωρίς να δουλεύει. Δαίμονας σου λέω. Τον ακούμε κάποιες νύχτες που καβαλάει τη μηχανή του και κατε-

βαίνει κάτω στα μπαράκια της παραλιακής. Και ξέρεις τι κάνει;»

Η Μπλουζ έγνεψε «όχι» με το κεφάλι της.

«Κουβαλάει παστρίκες. Τσούλες που τις κρατάει μερικές μέρες και μετά τις ξαποστέλνει στον αγύριστο. Μάλιστα. Κι άλλες νύχτες τον ακούμε που φωνάζει. Κι αγριευόμαστε. Πες μου εσύ τώρα, γιατί να φωνάζει ένας άντρας της ηλικίας του;»

«Καλά, πώς τον ακούτε; Είναι μακριά το σπίτι του», είπε η Μπλουζ, που είχε τις αμφιβολίες της για όσα είχε ακούσει. Τα θεώρησε υπερβολές και κακίες της γερόντισσας.

«Α! Εδώ όλα τ' ακούμε κι όλα τα βλέπουμε. Είδες εσύ κανέναν στο χωριό; Όχι. Όλοι όμως σε είδαν, να ξέρεις. Όλοι έχουν –έχουμε κι εμείς– κιάλια και παρακολουθούν. Τίποτα δε μας ξεφεύγει», είπε η γιαγιά, κι αυτό ακούστηκε σαν προειδοποίηση, σαν απειλή. Και συνέχισε ακάθεκτη, μιας κι είχε βρει πρόθυμη ακροάτρια: «Καθόλου δεν έμοιασε ο λεγόμενος του πατέρα του. Εκείνος ήτανε κύριος. Νοικοκύρης με τα όλα του. Περνούσε εδώ τα καλοκαίρια του, καλλιεργούσε τ' αμπέλια του, έδινε ψωμί σε τόσο κόσμο. Όχι σαν κι αυτό το ρεμάλι που τ' άφησε όλα και ρημάζανε. Αγριέψανε τα κλήματα και γέμισε ο τόπος χορτάρια κι αγκάθια. Δαίμονας σου λέω, που κυνηγάει τον ποδόγυρο. Ο άχρηστος».

Η Μπλουζ έμεινε σιωπηλή. Τι να της έλεγε; Ότι αυτός ο δαίμονας, ο άχρηστος, ήταν ένας απ' τους καλύτερους συγ-

γραφείς μας; Ότι στα νιάτα του είχε ταράξει τα νερά, όταν έβγαλε ένα βιβλίο που άφησε εποχή; Κι ότι αυτά τα δέκα χρόνια που είχε απομονωθεί εδώ έγραφε διαρκώς; Ένα επίσης σπουδαίο βιβλίο, του οποίου τα τρία τέταρτα είχε στείλει στον εκδότη του πριν από δύο χρόνια; Και πως αγωνιζόταν να το τελειώσει χωρίς να το καταφέρει; Κι ότι αυτή –που είχε κάνει την επιμέλεια του κειμένου του– είχε έρθει με σκοπό να τον ενθαρρύνει να το ολοκληρώσει, αν και δεν είχε βρει ακόμα πώς θα το κατόρθωνε; Ήξερε τις παραξενιές και τις ιδιορρυθμίες του – εδώ η γερόντισσα δεν είχε κάνει λάθος. Ήξερε ότι δεν είχε δημοσιευθεί ποτέ φωτογραφία του και δεν είχε δώσει καμία συνέντευξη, ακόμα και τότε που έλαμψε το άστρο του, στις αρχές της δεκαετίας του '80. Τι να της έλεγε απ' όλα αυτά; Όλοι εδώ είχαν βγάλει ήδη τα δικά τους συμπεράσματα. Είχε βοηθήσει βεβαίως κι εκείνος με τη συμπεριφορά του.

«Και τι δουλειά κάνεις;» ρώτησε η γιαγιά που δεν είχε παραιτηθεί και ήθελε να μάθει περισσότερα για την πελάτισσά τους.

«Κάνω μεταφράσεις βιβλίων από τ' αγγλικά», της σέρβιρε το ψέμα της η Μπλουζ.

«Πας σε γραφείο γι' αυτό;» ρώτησε ύπουλα η γερόντισσα, γιατί σκεφτόταν: πώς θα έμενε αρκετό καιρό εδώ αν είχε μια κανονική δουλειά σε γραφείο;

«Όχι. Δουλεύω στο σπίτι μου», είπε η Μπλουζ, κι αυτό ήταν αλήθεια.

«Λοιπόν, πάω να πλύνω τα πιάτα», είπε η γιαγιά. «Και μετά θα πάω να ξαπλώσω. Μένουμε στα πίσω δωμάτια. Άμα θελήσεις καφέ, φτιάξε μόνη σου. Σαν στο σπίτι σου».



Κατά τις τρεις η Μπλουζ, με το σακίδιο στην πλάτη, πήρε πάλι το δρόμο για το Κόκκινο Σπίτι. Είχε βαριά συννεφιά και μια απειλή βροχής στον αέρα. Έφτασε, άνοιξε την αυλόπορτα και περίμενε μήπως της ορμήσουν τα σκυλιά αλλά τίποτα. Απόλυτη ησυχία. Μόνο από τη μεριά του χωριού ακουγόταν ένα αλυσοπρίονο που δούλευε. Προχώρησε προσεκτικά προς το σπίτι. Θεόκλειστο και σιωπηλό. Παντζούρια και πόρτα σαν κλειστά ερμητικά στόματα. Έφτασε στο πλάτωμα της εισόδου κι ανέβηκε τα τέσσερα σκαλιά. Η εξώπορτα τεράστια, ξύλινη, με το χρώμα της σαν πετρωμένο όστρακο, ορθωνόταν μπροστά της. Ένα ρόπτρο, χεράκι αβρό δεσποσύνης παλαιού καιρού, σκούριαζε από την αχρησία.

Και τότε τα σκυλιά όρμησαν ξαφνικά πάνω της. Θα την περίμεναν ύπουλα τόση ώρα, λες και είχαν συνεννοηθεί να την αφήσουν να πλησιάσει. Χωρίς να γαβγίσουν, τη στρίμωξαν, και το ένα απ' αυτά την άρπαξε με τα δόντια του από το πόδι, λίγο πάνω απ' το μπότάκι της. Έβγαλε μια φωνή και μετά άρχισε να φωνάζει «Βοήθεια». Κι όσο φώναζε, τόσο της έμπηγε τα δόντια του το μαύρο σκυλί. Ένιωσε ότι θα λιποθυμούσε.

Η εξώπορτα άνοιξε κι εμφανίστηκε ο άντρας.
 «Πάλι εσύ; Ε, Πόρθο, άφησέ την!» διέταξε το σκυλί του.
 Εκείνο δίστασε, του άρεσε που ασκούσε εξουσία σ' έναν
 άνθρωπο, κι ελάφρωσε μόνο λίγο το σφίξιμο.

«Πόρθο, άσ' την, είπα!»

Απογοητευμένος ο σκύλος την άφησε.

«Πέρνα μέσα», της είπε ο άντρας δύσθυμος.

Μπήκαν μέσα. Και τα σκυλιά. Της είπε να σηκώσει το
 μπατζάκι του παντελονιού για να δουν τι είχε γίνει. Η
 Μπλουζ κατέβασε το σακίδιο και σήκωσε το τζιν της. Το
 πόδι είχε κοκκινίσει, αλλά δε φαινόταν αίμα.

«Εντάξει», είπε ο άντρας, αφού εξέτασε με το μάτι την
 κοκκινίλα. «Δε σε πλήγωσαν τα δόντια του».

Και τότε την είδε που ήταν κάτασπρη κι έτρεμε από πά-
 νω μέχρι κάτω. Ο άντρας πήρε ένα μπουκάλι ουίσκι, το ά-
 νοιξε, γέμισε το μεταλλικό καπάκι με το ποτό και της το
 έδωσε.

Η Μπλουζ ένωσε ότι το χρειαζόταν και το έφερε στα
 χείλη της. Ήπие μια μικρή γουλιά.

«Όλο», τη διέταξε κι εκείνη υπάκουσε. «Πήγαινες γυ-
 ρεύοντας. Δε φταίνε τα σκυλιά, κάνουν τη δουλειά τους.
 Κυνηγάνε τους παρείσακτους. Γιατί ξανάρθες;»

Η Μπλουζ, με το αλκοόλ να τρέχει στο αίμα της και να
 της κόβει τα γόνατα, κατάλαβε ότι αν δεν καθόταν θα κα-
 τέρρεε.

«Να καθίσω κάπου;» ψέλλισε.

Εκείνος της έδειξε μια πολυθρόνα με φθαρμένη κόκκινη ταπετσαρία, που βρισκόταν μπροστά σ' ένα γραφείο.

Η Μπλουζ σωριάστηκε σαν να μην είχε ζωή μέσα της.

«Να κάνω ένα τσιγάρο;» είπε, τόσο σιγανά, ίσα που ακούστηκε.

Ο άντρας ανασήκωσε τους ώμους του. Εξακολουθούσε να στέκεται όρθιος, δίνοντάς της την εντύπωση ότι περίμενε πώς και πώς να τελειώσουν όλ' αυτά κι εκείνη να φύγει.

Η Μπλουζ άνοιξε το σακίδιο κι έβγαλε τσιγαρόχαρτα και καπνό. Έστριβε το τσιγάρο και τα χέρια της έτρεμαν σε τέτοιο σημείο, που ο καπνός ξέφευγε από το χαρτί. Σάλιωσε το τσιγάρο κι άναψε με τρεμάμενο χέρι. Η φλόγα του αναπτήρα πήγαινε πέρα δώθε σαν εκκρεμές. Τράβηξε μια βαθιά ρουφηξιά κι έβγαλε τον καπνό με μικρές εκπνοές.

Ο άντρας την παρακολουθούσε με προσοχή. Μια μικροσκοπική κοπέλα, όχι πάνω από τριάντα χρονών, με άτονα καστανά μαλλιά και άχρωμο πρόσωπο. Πεισματάρα όμως και επίμονη, σκέφτηκε. Τι γύρευε εδώ; Και μάλιστα για δεύτερη φορά;

«Γιατί ξανάρθες; Τι γυρεύεις;» τη ρώτησε επιτακτικά.

«Τον Οδυσσέα Αλεξίου», είπε ήσυχα η Μπλουζ, χωρίς να σηκώνει τα μάτια από το τσιγάρο της, που η στάχτη του είχε μεγαλώσει και κινδύνευε να πέσει στο πάτωμα.

Ο άντρας έμεινε άφωνος. Την κοιτούσε με παγωμένο βλέμμα. Τι στο διάολο συμβαίνει; σκέφτηκε, ξαφνιασμένος και θυμωμένος μαζί. Οι άνθρωποι του χωριού, ο υπάλληλος

του σούπερ μάρκετ που του έφερνε τις προμήθειες, ο παπάς, ο κοινοτάρχης, ο ταχυδρόμος, η αστυνομία, όλοι, τον ήξεραν ως Ισαάκ Κιοσέογλου κι όχι ως Οδυσσέας Αλεξίου. Την ταυτοπροσωπία γνώριζαν μόνο ο δικηγόρος και ο εκδότης του, οι οποίοι μάλιστα είχαν υπογράψει ιδιωτικό συμφωνητικό και δεσμεύονταν ότι δε θα αποκαλύπταν ποτέ το ψευδώνυμό του. Όσοι έρχονταν σ' επαφή μαζί του για κάποιο λόγο τον αποκαλούσαν («κύριο Ισαάκ») ή («κύριο Κιοσέογλου»), αναλόγως της σχέσης που είχαν μαζί του. Αναρωτήθηκε πώς διάολο έμαθε αυτό το ξέπλυμα, αυτή η ασήμαντη, το ακριβό του –το πανάκριβό του– ψευδώνυμο; Ποιο καθίκι από τα δύο είχε μιλήσει: ο δικηγόρος ή ο εκδότης;

«Κάνεις λάθος. Δεν υπάρχει κανείς μ' αυτό το όνομα. Εμένα με λένε Ισαάκ Κιοσέογλου», της είπε ξερά, προσπαθώντας να κρατήσει την ψυχραιμία του.

«Ξέρω ότι ο Ισαάκ Κιοσέογλου και ο Οδυσσέας Αλεξίου είναι το ίδιο πρόσωπο», είπε ήσυχα η Μπλουζ, αποφασισμένη να τα παίξει όλα για όλα.

Ο Οδυσσέας είχε πολλές φορές φανταστεί μια παρόμοια σκηνή. Όπου κάποιος –πάντα άντρας και ποτέ γυναίκα– θα του έλεγε κάτι σαν κι αυτό. Και είχε προετοιμάσει την απάντηση.

«Μην επιμένεις. Κάνεις λάθος. Σου έδωσαν λάθος πληροφορίες», της είπε με ψεύτικη βεβαιότητα. Μέσα του όμως είχε αρχίσει ν' ανεβαίνει ένα κύμα ανησυχίας. Αυτή η

ξένη δεν είχε έρθει τυχαία. Κάποιος είχε μιλήσει. Ποιος όμως;

Ο Οδυσσέας αγνοούσε ότι ο εκδότης του είχε φτάσει στα όριά του. Περίμενε το βιβλίο σαν μάννα εξ ουρανού, θα ήταν αυτό που θα τον ξελάσπωνε οικονομικά σ' αυτή τη δύσκολη εποχή. Όμως ο συγγραφέας καθυστέρουσε εδώ και δυο χρόνια να στείλει τα τελευταία κεφάλαια. Και η υπομονή του είχε εξαντληθεί. Μπορεί να είχε υπογράψει εκείνο το άθλιο συμφωνητικό, μπορεί να ήθελε και να μείνει συνεπής, όμως η αγορά του βιβλίου είχε αλλάξει. Με τέτοια υπερπροσφορά, με τόσα φυντάνια που είχαν blogs, σελίδες στο facebook και άψογες δημόσιες σχέσεις, που όποια πέτρα κι αν σήκωνες θα τους έβρισκες από κάτω, που δεν έχαναν ευκαιρία να δημιουργήσουν θόρυβο γύρω απ' τ' όνομά τους, το κοινό θ' απαιτούσε κάτι εντυπωσιακό για το νέο βιβλίο –έστω μετά από τόσα χρόνια– του Οδυσσέα Αλεξίου. Και το ότι εκείνος παρέμενε κλεισμένος σ' ένα σπίτι μιας ορεινής κοινότητας εδώ και δέκα χρόνια και δεν κυκλοφορούσαν φωτογραφίες του, τι έλεγε αυτό στους αναγνώστες; Τίποτα. Κι επειδή ήθελε πολύ να έχει επιτυχία το βιβλίο –κι εδώ που τα λέμε, τον εκτιμούσε ως συγγραφέα και τον πονούσε ως άνθρωπο– έστυβε το μυαλό του να βρει έναν τρόπο, μια έξυπνη ιδέα, κάτι που να κάνει μπαμ και θόρυβο γύρω από τον Οδυσσέα Αλεξίου. Αγωνιζόταν καιρό να βρει αυτό το κάτι αλλά μάταια. Κι εκεί που είχε απελπιστεί, ένα βράδυ μετά από δυο ουίσκι, έπεσε το μάτι

του στον γυάλινο κοκκινολαίμη. Ένα μικρό ενθύμιο από το παλιό του γκομενάκι την Μπλουζ. Δεν είχαν καμιά σπουδαία σχέση, ούτε καν σχέση δε θα την έλεγε, μερικά πηδήματα ήταν μόνο γι' αυτόν. Πολύ ξενέρωτη για τα γούστα του. Αυτός ήθελε τις γυναίκες εκδηλωτικές στο σεξ. Να φωνάζουν, να τον υμνούν, να τον αποθεώνουν. Κι εκείνη έμενε εντελώς αμέτοχη. Έτσι την αραιώσε σιγά σιγά. Της έδινε όμως κι έκανε επιμέλειες κειμένων, είχε τελειώσει φιλολογία και ήταν πολύ προσεκτική στη δουλειά της. Πίστευε –ο νάρκισσος– ότι η Μπλουζ δεν τον είχε ξεπεράσει και πάντως ήταν βέβαιο ότι του χρωστούσε χάρη. Και πως ό,τι κι αν της ζητούσε θα το έκανε. Αυτός είχε την ιδέα να πάρει η Μπλουζ πάνω στο βουνό και να βρει τον Αλεξίου. Ο σκοπός της θα ήταν να τον ενθαρρύνει να τελειώσει το βιβλίο. Πώς θα το κατάφερνε δεν ήξερε. Ο εκδότης πίστεψε ότι η Μπλουζ δέχτηκε με τόση προθυμία επειδή η γοητεία του πάνω της ήταν αδιαμφισβήτητη. Και δεν υποψιάστηκε ότι η κοπέλα αγαπούσε τόσο το βιβλίο του Αλεξίου, κι ότι το έβρισκε συναρπαστικό, ευρηματικό και καλογραμμένο. Πάντως, ο παμπόνηρος εκδότης είχε βρει το πρόσχημα για να παραμείνει η Μπλουζ στα βουνά κοντά στον Αλεξίου. Εκμεταλλευόμενος τις σπουδές που η μικρή είχε κάνει στον κινηματογράφο –ήξερε το ψώνιο της να κυκλοφορεί πάντα με μια κάμερα μαζί της–, της είπε να προτείνει του Αλεξίου να κάνει ένα ντοκιμαντέρ με θέμα τη ζωή του. «Και γιατί να δεχτεί;» τον είχε ρωτήσει πολύ φυσιολογικά η Μπλουζ. Κι

ο εκδότης της απάντησε κυνικά ότι αυτό ήταν στο χέρι της, κι ότι δεν μπορούσε να τα σκέφτεται όλα εκείνος. Και σε τελευταία ανάλυση, αν τον κατάφερνε να κάνει αυτό το ντοκιμαντέρ, θα ήταν η επιτυχία της ζωής της. Θ' ανοίγονταν όλες οι πόρτες και θα έπαυε να είναι η σκηνοθέτης δυο μικρών ταινιών για αστέγους, που είχαν παιχτεί χαράματα στο κρατικό κανάλι και τις είχαν δει μόνο η ίδια και οι φίλοι της. Ο άθλιος, είχε τον τρόπο του να πείθει. Αλλά και η Μπλουζ ήταν έτοιμη να πεισθεί, επειδή ήθελε να δει τελειωμένο το βιβλίο του Αλεξίου.

Ο Οδυσσέας, αγνοώντας όλο το παρασκήνιο –αθώως ακόμα–, προσπάθησε ν' ανακτήσει την ψυχραιμία του. Φωτογραφία του δεν υπήρχε πουθενά, συνεντεύξεις δεν είχε δώσει, πλην μιας προ αμνημονεύτων χρόνων, κάτι που η νεαρή θ' αγνοούσε, αγέννητη ίσως ακόμα. Άρα κανείς δε θα μπορούσε να συνδέσει τ' όνομά του με το παρουσιαστικό του. Αποφάσισε να μπλοφάρει, σαν παλαιός χαρτοπαίκτης που υπήρξε.

«Κάνεις λάθος, σου λέω. Δεν υπάρχει αυτό το όνομα. Αυτό το πρόσωπο», είπε σταθερά και με προσποιητή άνεση.

Τους χώριζαν τρία βήματα, εκείνη καθισμένη στην πολυθρόνα κι αυτός όρθιος, αλλά αστρικές αποστάσεις τούς χώριζαν.

Τον κοιτούσε τώρα πολύ προσεκτικά, σαν να τον σχεδίαζε, και με τη μανία που είχε να παρομοιάζει τον καθένα με κάποιον ηθοποιό, σκέφτηκε ότι έμοιαζε του Σαμ Σέ-

παρντ. Κι είχε πέσει πολύ έξω, επειδή φανταζόταν ότι ένας ιδιόρρυθμος άνθρωπος, που είχε τα κότσια ν' απομονωθεί δέκα χρόνια σ' ένα ορεινό χωριό, που δεν είχε φωτογραφηθεί ποτέ, θα έπρεπε να μοιάζει του Ντάστιν Χόφμαν. Δηλαδή ευφυΐα αλλά μέτριο σουλούπι. Απέναντί της όμως στεκόταν ένας λεπτοκαμωμένος, ψηλός άντρας, με καθαρό πρόσωπο, που δεν έδειχνε τα χρόνια του, παρά τα λευκά μαλλιά του. Ένας σχεδόν γοητευτικός άντρας.

Ο Οδυσσέας, με το μάτι του συγγραφέα που μπορεί ν' αγνοήσει το εξωτερικό και να διεισδύσει στο εσωτερικό του συνομιλητή του, τη μετρούσε κι αυτός με τη σειρά του. Αυτή η άχρωμη, ολωσδιόλου αδιάφορη ως γυναίκα, είχε κάτι στο βλέμμα της. Ένα ήσυχο πείσμα, μια αντοχή, ίσως και μια αδιαλλαξία. Ένας πολύ ενδιαφέρων συνδυασμός, κάτι που ταίριαζε σε μυθιστορηματική ηρωίδα. Εύθραυστο παρουσιαστικό αλλά μεγάλη εσωτερική δύναμη. Αποφάσισε να «παίξει» λίγο μαζί της. Εκείνος είχε και το μαχαίρι και το καρπούζι. Και πριν τη διώξει οριστικά, ήθελε να μάθει πώς είχε φτάσει ως αυτόν, και κυρίως τι γύρευε.

«Και τι τον θέλεις τον Οδυσσέα Αλεξίου;»

Η Μπλουζ ήταν έτοιμη ν' απαντήσει, όταν συνέβησαν ταυτοχρόνως δυο πράγματα. Χτύπησε το τηλέφωνο στο εσωτερικό του σπιτιού και την ίδια στιγμή ένας θόρυβος απ' έξω αναστάτωσε τα σκυλιά, που σηκώθηκαν απ' τη θέση τους κι άρχισαν να γαβγίζουν μανιασμένα.

Ο Οδυσσέας άνοιξε την πόρτα κι αμόλησε τα σκυλιά λέ-

γοντας «Πάνω του», ενώ συγχρόνως απαντούσε στο τηλέφωνο.

Η Μπλουζ τον άκουσε ν' απαντάει μονολεκτικά, «Ναι», «Καλώς», «Θα περιμένω να τα φέρει», και μετά να γυρίζει κοντά της.

«Τι τον θέλεις λοιπόν τον Οδυσσέα Αλεξίου;» επανέλαβε την ερώτησή του.

Η Μπλουζ, με ήσυχη φωνή αλλά ένα πάθος που δεν κρυβόταν, του αποκάλυψε την επιθυμία της –χωρίς ν' αναφέρει τον εκδότη και τη συζήτηση που είχαν κάνει, είχε υποσχεθεί ότι θα κρατούσε το μυστικό–, τη μεγάλη της επιθυμία, να γυρίσει ένα ντοκιμαντέρ με θέμα τη ζωή του Οδυσσέα Αλεξίου. Μιλούσε με διαλεγμένες φράσεις, τόσες φορές τις είχε προβάρει όλες αυτές τις μέρες.

Ο Οδυσσέας σιωπούσε. Και η σιωπή του της έδινε κουράγιο και χρόνο.

Του εξήγησε ότι εκείνος θα είχε τον τελευταίο λόγο, ότι τίποτα δε θα έμενε αν αυτός δεν ήθελε, και οποιαδήποτε στιγμή αισθανόταν ότι έπρεπε να σταματήσουν, να της το έλεγε. Και θα συνέχιζε να μιλάει, αν εκείνος δεν τη διέκοπτε.

«Έχει μεγάλη σημασία για σένα αυτό το ντοκιμαντέρ;» τη ρώτησε ύπουλα.

Η Μπλουζ του απάντησε με απόλυτη ειλικρίνεια. Του είπε ότι θ' άλλαζε τη ζωή της. Τόσο απλά και τόσο καθοριστικά. Κι έμεινε σιωπηλή να περιμένει την ετυμηγορία του.

«Δηλαδή είσαι ικανή να φτάσεις στα άκρα γι' αυτή την ταινία;» τη ρώτησε, ενώ την κοιτούσε με μάτια αρπακτικού.

Εκείνη έγνεψε «ναι» και περίμενε τη συνέχεια.

Ο άντρας όμως την παράτησε σύζυλη και χάθηκε στο εσωτερικό του σπιτιού. Ακούστηκε ήχος νερού που έτρεχε, ένα βήξιμο, κάποιες λέξεις που έφταναν στ' αφτιά της ατελείς, λες και μιλούσε ψιθυριστά με κάποιον ή κάποια –ενώ στην πραγματικότητα μονολογούσε, με τη συνήθεια που έχουν οι μοναχικοί άνθρωποι ν' ανοίγουν κουβέντα φωναχτά με τον εαυτό τους–, μια πόρτα έτριξε και ο άντρας εμφανίστηκε πάλι.

«Και τι σε κάνει να πιστεύεις ότι ο Οδυσσέας Αλεξίου θα δεχτεί; Γιατί να μιλήσει σ' εσένα, μια άγνωστη, που εμφανίζεται απ' το πουθενά και έχει τόση σιγουριά ώστε καταντάει γελοία;»

Η Μπλουζ ένωσε κουρέλι. Πάει, αυτό ήταν. Τελείωσε. Κι ως φαίνεται, είχε κάνει μεγάλο λάθος. Κι ο «Σαμ Σέπαρντ» πρέπει να ήταν κάποιος φίλος του Αλεξίου, ο οποίος προφανώς κρυβόταν στο εσωτερικό του σπιτιού και μάλλον ήταν εκείνος στον οποίο απευθύνονταν τα ράκη των λέξεων που είχε ακούσει.

Ο άντρας απέναντί της εξακολουθούσε να την καρφώνει με το βλέμμα του. Και η Μπλουζ αισθανόταν άθλια, γιατί, από παρατηρητής που ήταν συνήθως, είχε μετατραπεί σε παρατηρούμενο. Και δεν της άρεσε. Δεν είχε καθόλου καλή

γνώμη για το παρουσιαστικό της. Ένιωθε εντελώς ανασφαλής. Ήξερε ότι ως φιγούρα δεν είχε κάτι γοητευτικό. Και με τη γνωστή μανία της για ομοιότητες με ηθοποιούς, θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι έφερνε λίγο στην Γκουίνεθ Πάλτρουου, στο χειρότερο, στο πολύ χειρότερο. Και η παρατηρητική ματιά του άντρα απέναντί της της αφαίρεσε και τα τελευταία ψήγματα αυτοπεποίθησης, κάνοντάς την ιδιαιτέρως ευάλωτη.

«Λοιπόν; Τι έχεις να πεις;» ρώτησε από θέση ισχύος πλέον ο άντρας.

Η Μπλουζ έκανε μια κίνηση ανημπόριας κι άρχισε να ψελλίζει κάτι.

«Δε σ' ακούω. Πιο δυνατά», είπε με επιβλητική φωνή ο άντρας.

Η Μπλουζ επανέλαβε λίγο πιο δυνατά ό,τι είχε ψελλίσει λίγο πριν. Διάφορα θεωρητικά, που δεν είχαν καμία θέση σε μια τέτοια συζήτηση. Ότι βεβαίως ανάμεσα στο σκηνοθέτη και τον κινηματογραφούμενο θα πρέπει να υπάρχει αμοιβαία εμπιστοσύνη, κι ότι προϋπόθεση για τη δημιουργία μιας τέτοιας σχέσης είναι η μακροχρόνια παραμονή στο χώρο, η εξοικείωση με τον άνθρωπο που αποτελεί το θέμα του, αλλά και η εξοικείωση εκείνου με τον κινηματογραφιστή. Έτσι δουλεύονταν πάντα τα ντοκιμαντέρ που είχαν επιτυχία, έτσι είχε κάνει κι ο Φλάχερτς στον *Νανούκ του Βορρά*, το ντοκιμαντέρ ορόσημο.

«Μα τι λες τώρα; Δηλαδή θα πηγαينوέρχεσαι, θα κου-

βεντιάζεις με τις ώρες με τον Αλεξίου, να τον γνωρίσεις και να σε γνωρίσει, όπως λες, και μετά ν' αρχίσει το γύρισμα; Έχεις τρελαθεί τελείως;»

Η Μπλουζ δεν απάντησε, μόνο τον κοιτούσε, σίγουρη ό-τι είχε χάσει το παιχνίδι. Η μπλόφα με το ντοκιμαντέρ δεν είχε πιάσει. Πάει, αυτό ήταν.

«Και γιατί να δεχτεί ο Αλεξίου; Τι έχει να κερδίσει; Μό-νο εσύ θα ωφεληθείς απ' αυτό. Εσύ θα βγεις κερδισμένη. Αυτός, επαναλαμβάνω, τι έχει να κερδίσει;»

Σαν πυροβολισμοί ακούστηκαν τα λόγια του. Και η Μπλουζ, εντελώς αποδυναμωμένη από επιχειρήματα, κα-τάλαβε ότι η ώρα του τέλους πλησίαζε. Ότι θα έφευγε πριν καν γνωρίσει τον πραγματικό Αλεξίου, κι ότι οι ελπίδες της για να τον ενθαρρύνει να τελειώσει το βιβλίο του ήταν φρού-δες. Και το ντοκιμαντέρ που θ' άλλαζε τη ζωή της δεν επρό-κειτο να γυριστεί ποτέ. Θα έπεφτε πάλι στα ίδια. Στις επι-μέλειες κειμένων κλεισμένη στην γκαρσονιέρα των Εξαρ-χείων, μια αποτυχημένη που φυτοζωούσε οικονομικά και ήταν συναισθηματικά ακάλυπτη, χωρίς κάποιον να την αγα-πάει. Ένα ρετάλι.

Και ενώ βρισκόταν σ' αυτή την τόσο άσχημη ψυχολογι-κή κατάσταση, έτοιμη να δεχτεί οποιαδήποτε χείρα βοη-θείας, ο άντρας έστησε τη φάκα του.

«Εκτός...» είπε με ύπουλο τρόπο, αφήνοντας επίτηδες τη φράση στον αέρα και δίνοντας ελπίδες στην Μπλουζ, «εκτός...»

«Εκτός...» επανέλαβε το ποντίκι-Μπλουζ, ανήμπορο να δει τη φάκα.

«Εκτός αν κάνεις κάτι γι' αυτόν. Για να έχει κι εκείνος κάποιον όφελος. Από μια συνεργασία πρέπει να βγαίνουν όλοι κερδισμένοι. Είσαι διατεθειμένη να κάνεις κάτι γι' αυτόν;»

«Ναι, σίγουρα», ψιθύρισε η Μπλουζ, χωρίς να έχει το χρόνο να σκεφτεί, τι θα μπορούσε να ήταν αυτό το «κάτι».

Ο άντρας στεκόταν απέναντί της, ο αέρας έξω σφύριζε και χτυπούσε τα κλαριά των δέντρων στους τοίχους του σπιτιού, από κάπου μακριά ακούστηκε το ουρλιαχτό κάποιου σκύλου και το απότομο φρενάρισμα ενός αυτοκινήτου.

«Είσαι ικανή να φτάσεις στα άκρα γι' αυτό το ντοκιμαντέρ;» τη ρώτησε, επαναλαμβάνοντας την ερώτηση που της είχε κάνει λίγο πριν. Την κοιτούσε τόσο έντονα, που η κοπέλα ένιωσε ότι το βλέμμα του έμπαινε στο μυαλό της.

Η Μπλουζ έγνεψε «ναι».

Το χαμόγελο που είχε ο άντρας δεν την υποψίασε. Της έμεινε η ικανοποίηση ότι είχε καταφέρει το σκοπό της και ο Οδυσσέας Αλεξίου θα δεχόταν να γίνει αυτό το ντοκιμαντέρ.

«Ωραία λοιπόν, ας το κάνουμε», είπε εκείνος κι επιτέλους έπαψε να στέκεται από πάνω της σαν Χάρος. «Πάω να φτιάξω καφέ. Θέλεις κι εσύ;»

Η Μπλουζ έγνεψε πάλι «ναι».

Ο άντρας βγήκε από το δωμάτιο, κι ενώ από δίπλα ακούγονταν οι θόρυβοι της προετοιμασίας του καφέ, η Μπλουζ

είχε την ευκαιρία να περιεργαστεί το χώρο. Ήταν φανερό ότι εδώ περνούσε όλη τη μέρα και τη νύχτα του, απόδειξη η διπλωμένη κουβέρτα και το μαξιλάρι στην άκρη του καναπέ. Το δωμάτιο είχε αυτή την άτακτη τάξη που έχουν οι χώροι όπου κάποιος μένει διαρκώς και η βολή υπερισχύει. Ήταν ευρύχωρο, ψηλοτάβανο, με ξύλινα δοκάρια στο ταβάνι του. Δύο τοίχοι καλύπτονταν από βιβλιοθήκες που ξεχείλιζαν από βιβλία. Υπήρχαν τακτοποιημένα σε σειρές, αλλά και άλλα, χωμένα ανάμεσα στο παραμικρό κενό. Το γραφείο ήταν σκεπασμένο από βιβλία, λεξικά διαφόρων χρωμάτων, χαρτιά, μολυβοθήκες, μια ξύλινη κάσα παλαιού τυπογραφείου, με γεμάτες τις θήκες της από συνδετήρες, πινέζες, χαρτάκια σημειώσεων, μαρκαδόρους, γόμες και ξύστρες, καρφίτσες με χρωματιστά κεφάλια, αναπτήρες και σπύρτα.

Μπροστά από τη μια βιβλιοθήκη ένας καναπές με φθαρμένη ταπετσαρία κι απέναντί του πάνω σ' ένα χαμηλό ντουλάπι μια τηλεόραση κι ένα DVD player. Δεκάδες DVD ήταν στοιβαγμένα πλάι του. Άρα, σκέφτηκε η Μπλουζ, βλέπει τηλεόραση και DVD. Και παραξενεύτηκε, γιατί είχε φανταστεί –αφελώς– ότι αυτός ο αναχωρητής της ζωής θα ήταν μακριά από την τεχνολογία. Πάντως υπολογιστής δεν υπήρχε. Μόνο μια παμπάλαια γραφομηχανή ξεκουραζόταν δίπλα στην τηλεόραση.

Ένα τεράστιο τζάκι άναβε στην τρίτη πλευρά του δωματίου. Η φωτιά έτριζε και πετούσε σπίθες, δημιουργώ-

ντας μια απατηλά φιλική ατμόσφαιρα. Η μυρωδιά του καμένου ξύλου είχε απλωθεί παντού.

Στο χαμηλό τραπεζάκι που βρισκόταν ανάμεσα στην πολυθρόνα της και στον καναπέ υπήρχε ένα σταχτοδοχείο γεμάτο αποτσίγαρα, τρεις αναπτήρες, ένα μπουλ γεμάτο παστίλιες για το λαιμό, ένα ωραίο μπλε μπουκάλι που έγραφε «ΠΙΕΣ ΜΕ» κι ένα παράξενο ομοίωμα κέικ που έγραφε «ΦΑΕ ΜΕ».

Η Μπλουζ κοιτούσε αποσβολωμένη το μπουκάλι και το πορσελάνινο κέικ. Της Αλίκης, σκέφτηκε. Από το Ταξίδι της στη Χώρα των Θαυμάτων. Κι έντρομη τα συνέδεσε με τα λευκά γάντια που είχε βρει στο συρτάρι του ξενώνα. Τι σόι παιχνίδι παίζεται εδώ; σκέφτηκε με δέος.

Από τις σκέψεις της την έβγαλαν τα βήματα του άντρα που επέστρεφε από την κουζίνα.

Χωρίς να πει το παραμικρό, ο άντρας έκανε χώρο στο τραπεζάκι. Κρατούσε το μπρίκι στο ένα χέρι και στο άλλο ισορροπούσαν δυο κούπες. Έβαλε τα φλιτζάνια στο τραπεζάκι κι έριξε με μαεστρία τον καφέ, ανεβοκατεβάζοντας το μπρίκι τότε στο ένα και τότε στο άλλο φλιτζάνι, ώστε να μοιραστεί δίκαια το καϊμάκι.

Έφυγε πάλι, κι επιστρέφοντας πήρε προσεκτικά την κούπα του και την τοποθέτησε στο γραφείο του. Κάθισε στη θέση του, οχυρωμένος πίσω από το γραφείο, που του εξασφάλιζε μια απόσταση ασφαλείας, κι άναψε τσιγάρο.

«Εσύ μάλλον θα προτιμήσεις τα δικά σου», της είπε.

Η Μπλουζ πράγματι έστριψε το τσιγάρο της, ενώ συνειδητοποιούσε ότι τελικώς αυτός ήταν ο Οδυσσέας Αλεξίου.

Αμίλητοι άρχισαν να καπνίζουν και ήπιαν τις πρώτες γουλιές του καφέ.

«Καλός;» τη ρώτησε.

«Ο καλύτερος ελληνικός που έχω πει», είπε η Μπλουζ, κάνοντάς τον περήφανο.

«Είναι το ειδικό χαρμάνι που του δίνει αυτό το άρωμα και τη γεύση».

Άφησε ένα μικρό κενό σιωπής κι έπειτα πρόσθεσε:

«Λοιπόν, οφείλω να σε προειδοποιήσω ότι δεν έχω λάβει την τελική μου απόφαση».

Της έλεγε ψέματα, γιατί ήθελε η βεβαιότητα να είναι δικό του προνόμιο. Εκείνη έπρεπε να πιστεύει ότι κινδύνευε ανά πάσα στιγμή να χάσει «την ευκαιρία της ζωής της». Έτσι θα γινόταν ενδοτική κι έτοιμη για παραχωρήσεις.

Η Μπλουζ δεν μπήκε στον κόπο να κάνει δεύτερες σκέψεις ή ν' αναλύσει τις έννοιες των λόγων του. Το μόνο που την απασχολούσε ήταν το συμπέρασμα ότι αυτός ήταν τελικώς ο Οδυσσέας Αλεξίου. Αυτός και κανένας άλλος.

«Ούτε τ' όνομά σου δεν ξέρω», της είπε και την κοίταξε ερωτηματικά.

«Με λένε Μπλουζ Αποστόλου», είπε σιγανά εκείνη, με τα μάτια της στον καπνό του τσιγάρου της.

«Μπλουζ;... Υποκοριστικό ποιου ονόματος;»

«Μπλουζ. Σκέτο. Η μάνα μου είχε κόλλημα με τα μπλουζ και τη Νίνα Σιμόν...»

Ο Οδυσσέας άφησε ένα σφύριγμα επιδοκιμασίας να του ξεφύγει και την κοίταξε σχεδόν με θαυμασμό. Το πρώτο ενδιαφέρον πράγμα πάνω της ήταν τ' όνομά της, σκέφτηκε. Και ο τρόπος που το ξεστόμισε. Όχι με χαρά, όχι με καμάρι –που είχε τόσο ασυνήθιστο όνομα–, αλλά με μια απαξίωση, με μια κούραση. Κάτι έκρυβε η φράση «Η μάνα μου είχε κόλλημα με τα μπλουζ και τη Νίνα Σιμόν». Κάτι που ήθελε οπωσδήποτε να μάθει.

«Πες μου περισσότερα γι' αυτό το “κόλλημα”», την προέτρεψε. Κι όταν είδε ότι η Μπλουζ δίσταζε και κατά βάθος αρνιόταν, της έριξε πάλι το δόλωμα. «Θα πρέπει να κάνουμε μια συμφωνία. Θα πρέπει να είμαστε ειλικρινείς μεταξύ μας. Θα με ρωτήσεις αργότερα για τη ζωή μου, τις συνήθειές μου, τους λόγους που μ' έκαναν ν' αποτραβηχτώ. Δε θα θέλεις να σου πω την αλήθεια; Αυτό δεν επιδιώκεις; Και σε διαβεβαιώνω ότι θα είμαι απολύτως ειλικρινής. Άρα περιμένω το ίδιο κι από σένα. Είναι οι όροι μου. Εκατέρωθεν ειλικρίνεια. Και δε θα επιτρέψω να προχωρήσουμε στα γυρίσματα εάν δεν έχω πεισθεί για όλ' αυτά. Συμφωνείς;»

«Έχετε δίκιο. Σωστά», είπε η Μπλουζ, ανίκανη ν' αρνηθεί το αυτονόητο.

«Ωραία λοιπόν. Περί Νίνα Σιμόν, την οποία σημειωτέον λατρεύω...»

Η Μπλουζ στην πραγματικότητα δεν ήθελε να μιλήσει

καθόλου για τη Νίνα Σιμόν. Δεν ήθελε καν να μιλήσει για τη μάνα της, την Πένυ. Την αρρώσταινε αυτή η κουβέντα. Είχε ξεκόψει από το νοσηρό περιβάλλον του σπιτιού της και δεν ήθελε να επιστρέψει ούτε μέσα από μια αφήγηση. Κοιτούσε αφηρημένα μια αρμαθιά κλειδιών που ήταν αφημένα πάνω στο τραπεζάκι κι έπαιζε αμήχανα με το λουρί του σακιδίου της.

«Λοιπόν, ακούω...» την πίεσε ο άντρας.

«Τη μάνα μου την έλεγαν Πένυ, εκ του Πηνελόπη», είπε διστακτικά η Μπλουζ, και η εικόνα της μάνας της ήρθε μπροστά της. Ψηλή, λεπτή, με μια ωχρότητα που είχε κληροδοτήσει και στην ίδια, έμοιαζε στη Σούζαν Σαράντον αμακιγιάριστη, στο χειρότερο, στο πολύ χειρότερο. Έβαφε μόνη της τα μαλλιά της σ' ένα κοκκινωπό χρώμα, με μια μόνιμη άβαφη «τρύπα» πίσω, εκεί που δεν έβλεπε. Καημένη Πένυ, σκέφτηκε η Μπλουζ, και για πρώτη φορά την αποκάλεσε έτσι, κι ένα κύμα συμπόνιας την πλημμύρισε. Καημένη Πένυ, που γι' αλλού ξεκίνησε κι αλλού βρέθηκε. Που δε φόρεσε ποτέ σουτιέν, πιστεύοντας ότι έτσι διατηρούσε την ελευθερία και τη φεμινιστική διάθεση των νιάτων της.

«Τραγουδούσε όμορφα τα μπλουζ της Νίνα Σιμόν. Είχε βαθιά, “νέγρικη” φωνή, εντελώς αταίριαστη με το παρουσιαστικό της».

«Της μοιάζεις;»

«Αρκετά. Με νανούριζε με το “I put a spell on you”».

«Πολύ ανατρεπτικό νανούρισμα, ομολογώ», σχολίασε ο Οδυσσέας.

Η Μπλουζ άφησε ένα μισό χαμόγελο να φανεί, λίγο θλιμμένο και λίγο τρυφερό συγχρόνως.

«Και;...» της έδωσε θάρρος εκείνος να συνεχίσει.

Του είπε ότι γνωρίστηκε με τον πατέρα της στα μέσα της δεκαετίας του '60, στις διαδηλώσεις. Κι ότι αργότερα, στις αρχές της χούντας, έφυγαν για την Κρήτη, κι έμειναν γι' αρκετό διάστημα σ' ένα εγκαταλειμμένο μοναστήρι, μαζί με άλλους που ζούσαν στον απόηχο των χίπηδων. Αγροτικές δουλειές και βραδιές με κιθάρες κι ανατρεπτικά τραγούδια.

«Η κυρία τραγουδούσε τα μπλουζ;» έκανε παιχνιδιάρικα την ερώτηση ο Οδυσσέας, χρησιμοποιώντας τον τίτλο από την αυτοβιογραφία της Μπίλυ Χόλιντεϊ.

«Μπα... Είχαν εξοριστεί τα μπλουζ και κάθε τι αμερικάνικο, ως εχθρικό».

«Ναι, καταλαβαίνω. Θυμάμαι κι εγώ. Και είναι κρίμα, γιατί ακριβώς εκείνη τη δεκαετία η Νίνα Σιμόν είχε αναμιχθεί στο κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα και τραγουδούσε στρατευμένα τραγούδια. Για τη φυλή της βέβαια, αλλά άσπροι μαύροι στο ίδιο καζάνι καταπίεσης έβραζαν. Κρίμα. Και μετά;...»

Του είπε ότι μετά το '72 γύρισαν πάλι στην Αθήνα, υπήρχαν εσωτερικές έριδες στην κοινότητα του μοναστηριού, κι εγκαταστάθηκαν σ' ένα συγγενικό σπίτι στην Αυ-

λίδα. Ο πατέρας της έκανε ιδιαίτερα μαθήματα, ήταν μαθηματικός, και η μάνα της μαράζωνε. Μέχρι που άρχισε ν' ασχολείται με την καλλιέργεια λαχανικών μ' εξαιρετική επιτυχία. Έφτιαχνε τις πιο ζουμερές ντομάτες και τα καλύτερα σπανάκια. Οι πελάτες τη ρωτούσαν πώς τα κατάφερνε, αλλά τι να τους έλεγε η καημένη η Πένυ, ότι τραγουδούσε στα φυτά της Νίνα Σιμόν;

Ο Οδυσσέας άφησε ένα πρόσχαρο γέλιο, που παραξένεψε την Μπλουζ. Δεν το περίμενε απ' αυτόν, που είχε ακούσει τις φωνές του και είχε δεχτεί τις πιέσεις του. Άρα είχε και άλλη πλευρά, σκέφτηκε.

«Και πότε γεννήθηκες;» ρώτησε μ' απορία ο Οδυσσέας.

«Το '80. Μ' έκανε σε αρκετά μεγάλη ηλικία», είπε ήσυχα η Μπλουζ.

Ο Οδυσσέας υπολόγισε νοερά. Η κοπέλα ήταν τριάντα ετών. Είχε τα μισά του χρόνια.

«Και σε βάφτισαν έτσι; Μπλουζ;»

«Για τα μάτια του κόσμου και την ηρεμία του παπά με βάφτισαν Ελένη, αλλά δε με φώναζαν ποτέ έτσι», είπε η Μπλουζ και σώπασε. Δεν ήθελε να του πει για την αφόρητη αγάπη της μάνας της που την καταπίεζε. Που ήθελε να μαθαίνει και την παραμικρή της σκέψη και τη βάραινε επειδή εκείνη της έλεγε όλα της τα βάσανα. Από τον ασφυκτικό κλοιό γλύτωσε μόνο όταν μπήκε στη Φιλοσοφική και, με το πρόσχημα ότι τα δρομολόγια για Αυλίδα τελείωναν νωρίς, απαίτησε και πέτυχε να μείνει στην Αθήνα.

Βοηθούσε κι η ίδια στα έξοδα, κάνοντας ό,τι δουλειά έβρισκε. Κυρίως γκαρσόνια στα καφέ των Εξαρχείων.

«Ζει η μητέρα σου;» ρώτησε ο Οδυσσέας.

«Όχι. Έφυγε από τη ζωή το 2000. Τη βρήκε ο πατέρας μου πεσμένη ανάμεσα στις βραγιές», είπε η Μπλουζ, ενώ εξακολουθούσε να παίζει με το λουρί του σακιδίου σ' όλη τη διάρκεια της αφήγησής της.

Είχε αποφύγει να του πει ότι μεγάλωσε σχεδόν αγνοημένη απ' τον πατέρα της, κι ότι είχε περάσει ατελείωτες ώρες στο κουζινάκι του σπιτιού, κόβοντας άσκοπα λουρίδες από εφημερίδα, κάνοντας ησυχία για να μην ενοχλεί τον πατέρα και τους μαθητές του στο «καλό» δωμάτιο.

«Κι ο πατέρας σου;»

«Πέθανε πέντε χρόνια αργότερα», ψιθύρισε η Μπλουζ.

Μόνη της λοιπόν, σκέφτηκε ο Οδυσσέας. Καλό και βολικό τού φαινόταν. Δε θα την αναζητούσε κανείς.

Κάπνιζαν χωρίς να μιλάνε, όταν ακούστηκαν τα γαβγίσματα των σκυλιών, το μαρσάρισμα ενός αυτοκινήτου και λίγο μετά ένα χτύπημα στην πόρτα.

Ο Οδυσσέας σηκώθηκε κι άνοιξε. Μπήκε μέσα ένας νεαρός που κρατούσε ένα μεγάλο χαρτόκουτο και τα σκυλιά που τον ακολουθούσαν.

Ο νεαρός άφησε το χαρτόκουτο στην κουζίνα, πληρώθηκε κι έφυγε.

Τα σκυλιά ήρθαν γύρω από την πολυθρόνα της Μπλουζ κι εκείνη ανήσυχη κινήθηκε.

«Στάσου ακίνητη και μη φοβάσαι. Πρέπει να σε γνωρίσουν, μιας και θα ῥχεσαι τακτικά. Ἀπλώσε το χέρι σου κι ἀφήσέ τα να σε μυρίσουν».

Ἡ Μπλουζ ἀπλώσε διστακτικά την παλάμη της κι ἐνίωσε τις υγρές μουσούδες των σκυλιῶν καθῶς τη μύριζαν.

«Ο μαῦρος που σε δάγκωσε εἶναι ο Πόρθος. Ο ἄσπρος εἶναι ο Ἀραμῖς κι ο παρδαλός ο Ἄθος. Οἱ τρεῖς σωματοφύλακες», εἶπε σχεδόν σαρκαστικά ο Οδυσσέας. «Στις θέσεις τώρα», τα διέταξε.

Το ένα ἀπ' τα σκυλιά ξάπλωσε πλάι στο τζάκι, ἐνῶ τα ἄλλα δύο στέκονταν μπροστά στην πόρτα κοιτάζοντας τον Οδυσσέα. Εκείνος τους ἀνοίξε και τα σκυλιά ὀρμησαν ἐξῶ.

«Ἐχουμε δημοκρατία ἐδῶ», εἶπε ειρωνικά. «Τὰ δυο φυλάνε ἐξῶ και το ένα ζεσταίνεται στη φωτιά. Ἀλλάζουν καθημερινά. Ούτε γκρίνιες ούτε ζήλιες. Αυτά εἶναι γνωρίσματα των ἀνθρώπων».

Κάθισε πάλι στο γραφεῖο του, ἐσβησε το τσιγάρο που εἶχε τελειώσει μόνο του στο τασάκι κι ἀναψε ἄλλο.

Ἡ Μπλουζ παρατήρησε ὅτι τοποθετούσε προσεκτικά τον ἀναπτῆρα του σε μια πλάγια θέση.

Ο Οδυσσέας εἶδε το βλέμμα της και χαμογέλασε σαν μαθητῆς που ο δάσκαλος τον ἐπίασε ν' αντιγράψει.

«Α, το ἀζιμούθιο», εἶπε εὐθυμα. «Μια ἐμμονή μου. Θέλω ο ἀναπτῆρας μου να σχηματίζει γωνία με τον μεσημβρινό που περνάει ἀπὸ το Νότο και τον κατακόρυφο κύκλο που περνάει ἀπὸ τον Πολικό Ἀστέρα. Δεν το ἔχω βέβαια

μετρήσει επακριβώς, θα χρειαζόμουν ένα όργανο που ονομάζεται θεοδόλιχος, αλλά έτσι, για να ντύσω με μύθο μια βασανιστική εμμονή. Εσύ; Έχεις εμμονές;»

Η Μπλουζ, ανακουφισμένη που η συζήτηση έφευγε από τα προσωπικά της –αν και οι εμμονές είχαν επίσης κάτι πολύ προσωπικό, τουλάχιστον όμως λιγότερο επικίνδυνο απ’ ό,τι οι προηγούμενες ερωτήσεις–, του είπε ότι τις εμμονές της τις είχε κάνει τέχνη.

«Ενδιαφέρον, πολύ ενδιαφέρον. Γίνε πιο αναλυτική, παρακαλώ», την προέτρεψε ο Οδυσσέας, που θεώρησε πολύ προκλητική την τελευταία φράση της.

Εκείνη του είπε ότι την ενδιέφεραν οι απόκληροι της ζωής. Οι άστεγοι, οι παράνομοι μετανάστες, οι περιθωριακοί, όσοι τελospάντων δεν είχαν στον ήλιο μοίρα, κι ότι είχε γυρίσει δυο ημίωρα ντοκιμαντέρ. Του είπε ότι είχε περάσει μέρες και νύχτες με τους ξένους που κοιμούνται σε χαρτόκουτα, στα μέρη γύρω από το Βρεφοκομείο της Αθήνας, διαγωνίζοντας έτσι την παράδοση των «πεταγμένων» – τότε βρεφών, τώρα ενηλίκων. Πώς μάζευαν τα χαρτόκουτα εν ριπή οφθαλμού μόλις ακουγόταν το προειδοποιητικό σφύριγμα του τσιλιαδόρου. Για τη θέση που την όριζε η δική τους ιεραρχία. Το πώς δε δέχονταν καινούργιους αν δεν τους περνούσαν από εξονυχιστική ανάκριση. Για την αμφιλεγόμενη δικαιοσύνη τους, που εξαρτιόταν από τη φυλή, τον τρόπο αλλά και το λόγο για τον οποίο είχαν διαφύγει από τις χώρες τους. Τη διάβρωσή τους από τις ουσίες, που αρ-

χικά είχαν μόνο προς πώληση. Αλλά και την εκμετάλλευση των γυναικών, που έφταναν σχεδόν συστημένες από τις μακρινές πατρίδες τους.

«Δεν ήταν επικίνδυνο; Πώς σε δέχτηκαν;» ρώτησε ο Οδυσσέας, που το ενδιαφέρον του για την κοπέλα είχε μεγιστοποιηθεί. Ήθελε δύναμη κι αντοχή για να καταφέρει κάτι παρόμοιο. Σωστά λοιπόν είχε διαγνώσει πείσμα και σθένος στο βλέμμα της.

Η Μπλουζ του εξήγησε ότι δεν κερδίζεται η εμπιστοσύνη από τη μια μέρα στην άλλη. Κι ούτε βγάζεις την κάμερα απροειδοποίητα. Πρέπει να περάσεις μέρες μαζί τους, μόνο με συζητήσεις, να τους εξηγήσεις ότι θέλεις να προβάλεις τη δική τους οπτική, ότι είναι μια ευκαιρία ν' αρθρώσουν τον δικό τους λόγο, χωρίς το σχολιασμό κάποιου τρίτου. Κι ότι αυτό που την ενδιέφερε ήταν να καταγράψει την πραγματικότητα όπως ήταν, κι όχι να φτιάξει μια ταινία μυθοπλασίας, όπου θα κατασκεύαζε μια άλλη πραγματικότητα.

«Μα πάλι θα υπάρχει η προσωπική οπτική. Νομίζω ότι δεν υφίσταται αυτό που λέμε αντικειμενικότητα», σχολίασε ο Οδυσσέας.

Η Μπλουζ συμφώνησε και του είπε ότι ακόμα και η γωνία λήψης, ο φωτισμός ή η επιλογή του ενός προσώπου κι όχι του άλλου, παρουσιάζουν ΜΙΑ πραγματικότητα κι όχι ΤΗΝ πραγματικότητα.

Ο Οδυσσέας αισθάνθηκε μια ευφορία που είχε καιρό να νιώσει. Θυμήθηκε τι ενδιαφέρον κι εποικοδομητικό ήταν να

συζητάς με κάποιον. Κοίταζε με ζεστασιά κι ευγνωμοσύνη την κοπέλα.

Η Μπλουζ απλώς του χαμογέλασε δειλά. Κάτι είχε αλλάξει μεταξύ τους. Ήταν βέβαιο.

«Θα μπορούσα να δω αυτά τα ντοκιμαντέρ; Θα μ' ενδιέφερε πολύ», είπε ο Οδυσσέας.

Και η Μπλουζ του υποσχέθηκε ότι την επόμενη φορά θα έφερνε τα DVD.

«Νομίζω ότι πρέπει να πηγαίνεις. Σκοτείνιασε κιόλας. Έχεις φακό;» ρώτησε ο Οδυσσέας.

«Όχι», έγνεψε η Μπλουζ.

«Θα σου δώσω έναν. Έχω πολλούς. Πού μένεις;»

«Στον ξενώνα “Η Λεβάντα”», είπε η Μπλουζ

«Α, στην Ελένη», είπε ο Οδυσσέας χωρίς να κάνει κάποιον σχόλιο.

Της έδωσε το φακό, την πήγε ως την πόρτα, την άνοιξε και σφύριξε στα σκυλιά. Εκείνα έφτασαν τρέχοντας.

«Εδώ», τα διέταξε. «Αύριο λοιπόν;» είπε γυρίζοντας στην Μπλουζ, αλλά στη φωνή του υπήρχε βεβαιότητα κι όχι ερώτηση.

ΤΗΣ ΦΑΝΗΚΕ ότι έκανε τον διπλάσιο χρόνο μέχρι να φτάσει στον ξενώνα. Προσπαθούσε, ήθελε να περπατάει γρήγορα –θα ήταν μάταιο να πει ότι δε φοβόταν μέσα στο σκοτάδι–, αλλά πρόσεχε πολύ πού πατούσε. Το αεράκι κατέβαινε παγωμένο από τα βουνά. Όσο απομακρυνόταν από το Κόκκινο Σπίτι, αραίωνε σιγά σιγά και η μαγεία που την είχε τυλίξει. Συνερχόταν και συνειδητοποιούσε ότι είχε μεν εξασφαλίσει τη συγκατάθεση του συγγραφέα για το ντοκιμαντέρ –πολύ πιο εύκολα απ’ ό,τι είχε φανταστεί–, αλλά συγχρόνως είχε δεσμευτεί για κάτι που δεν ήξερε. Τι να έκρυβε άραγε η φράση του «Είσαι ικανή να φτάσεις στα άκρα;»; Γιατί είχε την αίσθηση μιας ήττας κι όχι μιας νίκης;

Στο υπόστεγο ήταν μόνο το δικό της αυτοκίνητο και το αγροτικό της Ελένης. Άρα το ζευγάρι δεν είχε επιστρέψει ακόμα από την Αθήνα.

Άνοιξε την πόρτα της εισόδου με το κλειδί που της είχαν δώσει. Ήταν κανόνας του ξενώνα να έχουν οι πελάτες ε-

κτός από το κλειδί του δωματίου τους κι εκείνο της εισόδου, ώστε να μπορούν να γυρίζουν ό,τι ώρα ήθελαν, χωρίς να δίνουν λογαριασμό ή να ξυπνάνε μες στη νύχτα την ιδιοκτήτρια.

Η αίθουσα ήταν φωτισμένη με χαμηλό φωτισμό, το τζάκι έκαιγε, αλλά η γιαγιά άφαντη.

Καλύτερα, σκέφτηκε η Μπλουζ, θ' απέφευγε και την ανάλκριση.

Ανέβηκε στο δωμάτιό της, γδύθηκε και μπήκε στην ντουςιέρα κάτω απ' το ζεστό νερό.

Χαλαρωμένη, στέγνωνε τα μαλλιά της με το πιστολάκι. Κοιτάχτηκε στον καθρέφτη.

«Πού έμπλεξες;» είπε στο είδωλό της. Αλλά δεν πήρε απάντηση.

Άκουσε θόρυβο αυτοκινήτου. Η Ελένη κι ο άντρας της είχαν επιστρέψει. Συγχρόνως χτύπησε το κινητό της. Ήταν ο εκδότης, εμφανώς εκνευρισμένος.

«Πού ήσουν; Σε παίρνω όλο το απόγευμα», της είπε σχεδόν θυμωμένος.

Του είπε ότι ήταν με τον Αλεξίου κι ότι είχε δεχτεί να γυριστεί το ντοκιμαντέρ.

«Μπράβο σου. Τα κατάφερες. Είδες που σ' τα 'λεγα; Σε ρώτησε πώς τον βρήκες;»

«Όχι. Και μου έκανε εντύπωση», είπε η Μπλουζ.

«Μην τον εμπιστεύεσαι. Είναι πολύ έξυπνος και πονηρός. Τα μάτια σου τέσσερα. Να με ενημερώνεις κάθε μέρα.

Άντε, και καλή επιτυχία. Και μην ξεχνάς ότι ο σκοπός σου είναι να τον ενθαρρύνεις να τελειώσει το γαμημένο το βιβλίο του», είπε ο εκδότης και την καληνύχτισε βιαστικός, γιατί είχε να πάει σ' ένα πάρτι.



Όταν κατέβηκε στην αίθουσα, η Ελένη της είπε ότι σε δυο λεπτά το δείπνο θα ήταν έτοιμο.

Κάθισαν και οι τέσσερεις, αφού της σύστησαν και τον Γιάννη, το σύζυγο της Ελένης. Έτρωγαν χοιρινές μπριζόλες και σαλάτα μαρούλι.

Η γιαγιά ήθελε να μάθει τι είχε γίνει στην Αθήνα. Της είπαν λεπτομέρειες από τη συνάντηση με τον υπεύθυνο του ντελικατέσεν. Είχε δεχτεί και τη νέα ποικιλία τυριού που του είχε προτείνει ο Γιάννης.

Η Μπλουζ παρατηρούσε τα χέρια του όσο εκείνος μιλούσε κι εξηγούσε στη γιαγιά τα καθήκαστα. Ήταν ολόλευκα χέρια, σαν το γάλα, σαν τον πολτό των τυριών που έφτιαχνε.

«Για το χατίρι σου», είπε η Ελένη χαμογελαστά, απευθυνόμενη στην Μπλουζ, «έφερε ένα κεφαλάκι με στάχτη να δοκιμάσεις».

«Είναι φρέσκο ακόμα. Μόλις δεκαπέντε ημερών», είπε τρυφερά ο Γιάννης, λες και μιλούσε για βρέφος. «Για δοκίμασε να μου πεις».

Η Μπλουζ έβαλε στο στόμα της το λευκό μαλακό τυρί κι έκλεισε τα μάτια για να νιώσει τη γεύση του.

«Έχει κάτι από ξηρούς καρπούς. Ή μάλλον από ξερά φρούτα...» είπε σιγανά και λίγο ντροπαλά, που έλεγε κάτι τόσο αταίριαστο για τυρί.

Ο Γιάννης σφύριξε με θαυμασμό.

«Έχεις ταλέντο γευσιγνώστη, να ξέρεις. Πράγματι, έτσι είναι. Του δίνει αυτή την ξεχωριστή γεύση η στάχτη του ξύλου. Στη Γαλλία το σεργίρουν και ως επιδόρπιο με ψητό κυδώνι. Έχει ιστορία αυτό το τυρί. Συνδέεται με τον Ναπολέοντα και λένε πως όταν του το πρωτοπαρουσίασαν ήταν κανονική πυραμίδα κι εκείνος έκοψε με το σπαθί του την κορυφή. Αλλά το τυρί που κάνει θραύση στο μαγαζί της Αθήνας είναι αυτό που τυλίγουμε σε φύλλα καστανιάς...»

«Καστανιάς;» ρώτησε η Μπλουζ έκπληκτη, αν και το είχε ξανακούσει από την Ελένη.

«Ναι, καστανιάς. Μαζεύουμε τα φύλλα το φθινόπωρο, που μαλακώνουν, και τα διατηρούμε σε κάδους με κόκκινο κρασί. Τώρα θα φτιάχνουμε το ίδιο και με φύλλα φτέρης. Θα το πλασάρουμε του χρόνου, γιατί πρέπει να περιμένουμε να βγάλουν οι φτέρες νέο φύλλωμα», είπε μ' ενθουσιασμό ο Γιάννης – ήταν φανερό ότι είχε πάθος με τη δουλειά του.

«Έμαθα ότι πήγες κι απ' το Κόκκινο Σπίτι», είπε η Ελένη, ενώ την κοιτούσε προσεκτικά.

«Ναι. Ήθελα να το δω από κοντά. Είναι πολύ ξεχωριστό», είπε η Μπλουζ επιφυλακτικά.

«Να προσέχεις. Έχει σκυλιά αυτός. Άγρια σκυλιά που ορμάνε στους περαστικούς», την προειδοποίησε ο Γιάννης.

«Έχει κι αδυναμία στα κορίτσια. Της το 'πα το μεσημέρι», συμπλήρωσε η γιαγιά, για να δείξει ότι είχε κάνει το καθήκον της.

«Μείνατε καιρό στη Γαλλία;» ρώτησε η Μπλουζ για ν' αλλάξει τη συζήτηση και να φύγει η προσοχή από πάνω της.

«Έμεινα ένα χρόνο. Γύρισα σε πολλές φάρμες κι έμαθα πολλά. Δε λένε βέβαια όλα τα μυστικά τους, αλλά πάλι μαθαίνεις. Εμένα μ' άρεσε που υπήρχαν μικρές μονάδες που έφτιαχναν σχεδόν σπιτικό τυρί...»

«Χαρά στο πράμα», τον διέκοψε η γιαγιά. «Κι εγώ που είχα τρεις γίδες έφτιαχνα τυρί. Με τυτιά κι όλα τα υπόλοιπα».

«Εντάξει, γιαγιά. Αλλά εδώ μιλάμε για επαγγελματίες. Και για να σου φέρω παράδειγμα την εγγόνα σου, κι άλλοι είχαν μια λεβάντα στην αυλή τους, όμως η Ελένη τόλμησε να κάνει συστηματική καλλιέργεια. Και κάποια την κορόι-
δευε...» την πείραξε ο Γιάννης.

Η γιαγιά δεν απάντησε στο πείραγμα, παρά έκανε μπα-
λάκια από την ψίχα του ψωμιού.

«Κρίμα που μου έχουν τελειώσει τα διαφημιστικά δελ-
τάρια του ξενώνα», είπε η Ελένη. «Εκεί θα διάβαζες για τη
λεβάντα, που βγαίνει από τη λατινική λέξη lavare, επειδή
τη χρησιμοποιούσαν οι Ρωμαίοι για ν' αρωματίζουν το λου-
τρό τους. Και στο Μεσαίωνα θεράπευαν την υστερία και
την επιληψία».

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΑΙ ΜΠΛΟΥΖ

Ο Γιάννης κοιτούσε με τρυφερότητα τη γυναίκα του, που είχε θελήσει να προσθέσει κι αυτή τις γνώσεις της.

«Ωραία λοιπόν, νομίζω ότι αυτή εγκυκλοπαιδική βραδιά έφτασε στο τέλος της», είπε κοιτάζοντάς την πειρακτικά. «Αύριο έχω πολύ πρωινό ξύπνημα. Εσείς αν θέλετε μπορείτε να μείνετε. Εγώ πάντως αποσύρομαι».

«Κι εγώ θ' ανέβω. Σας ευχαριστώ πολύ για όλα. Το φαγητό, την κουβέντα. Ήταν όμορφα», είπε η Μπλουζ και το εννοούσε.

Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ είχε ανήσυχο ύπνο και τα συνηθισμένα βραδινά του ουίσκι δεν τον είχαν βοηθήσει καθόλου. Σκεφτόταν ότι έπαιρνε μεγάλο ρίσκο με την απόφασή του. Ότι στο τέλος η μικρή μπορεί και να δείλιαζε. Τι θα συνέβαινε όταν θα της αποκάλυπτε το σκοτεινό του σχέδιο; Πώς θ' αντιδρούσε;

Και τότε λίγο πριν κοιμηθεί, τότε που το υποσυνείδητο αρχίζει να παίρνει το πάνω χέρι, του ήρθε στο νου η μητέρα του. Ίσως από συνειρμό, επειδή δεν του έφευγε απ' το μυαλό η μάνα της κοπέλας που τραγουδούσε τα μπλουζ της Νίνα Σιμόν. Τόσο διαφορετική από τη δική του, που δεν την είχε ακούσει όχι να τραγουδάει αλλά ούτε καν να σιγομουρμουρίζει κάποιο ρεφρέν. Η δική του μητέρα, αντάξια σύζυγος κηροποιού, ήταν όλο προσευχές, θυμιατίσματα στις εικόνες του σπιτιού, νηστείες, τακτικές εξομολογήσεις, παρακλήσεις και ευχέλαια. Τη θυμήθηκε που ένα πρωί τους ανακοίνωσε ότι το βράδυ θα πέθαινε. Ότι είχε δει στον ύπνο της τον Αρχάγγελο Μιχαήλ, που της το είπε ξε-

κάθαρα. Ο πατέρας του προσπάθησε να τη συνετίσει, λέγοντας ότι ήταν απλώς ένα όνειρο. Εκείνη όμως, σίγουρη για τον οиωνό, έβαλε τις υπηρέτριες να καθαρίσουν το σπίτι –επειδή θα ερχόταν κόσμος για την κηδεία–, τους έδειξε τα ρούχα που θα της φορούσαν, παράγγειλε το ψάρι για το νεκρόδειπνο, και όρισε ακόμα και το ποσό το οποίο θα έπρεπε να δώσουν στις γυναίκες που θα την έπλεναν με κρασί.

Το βράδυ ξάπλωσε στο κρεβάτι της –κοιμόταν χώρια απ' τον άντρα της από χρόνια– και περίμενε.

Δε συνέβη τίποτα. Στο πρωινό είχε χαμηλωμένα τα μάτια της, και κανείς τους –ούτε ο πατέρας του, ούτε αυτός, που ήταν τότε δεκαπέντε χρονών– δε σχολίασε το παραμικρό. Όμως η απογοήτευσή της ήταν εμφανής.

Το ίδιο όνειρο και τις ίδιες προετοιμασίες τα έκανε άλλες τέσσερις φορές, σε διάστημα έξι μηνών. Κανένας πια δεν αντιδρούσε, την άφηναν να κάνει τα δικά της. Απλώς, σε κάθε ανακοίνωση «Το βράδυ θα πεθάνω», αντάλλασσαν βλέμματα συνενοχής με τον πατέρα του και κουνούσαν το κεφάλι τους.

Το αξιοπερίεργο είναι ότι την πέμπτη φορά, κι ενώ κανείς δεν το περίμενε –όπως στη γνωστή ιστορία με το λύκο και τα πρόβατα– συνέβη το απροσδόκητο αλλά πεντάκις προαναγγελθέν.

Η μητέρα του δεν κατέβηκε για πρωινό. Τη βρήκαν νεκρή. Είχε πεθάνει στον ύπνο της. Βεβαίως, τήρησαν όσα είχε κανονίσει, κι έμειναν με την απορία τι είχε συμβεί πραγ-

ματικά. Είχε προαισθανθεί το θάνατό της ή τον είχε προκαλέσει με κάποιον τρόπο;



Ο Οδυσσέας ξύπνησε το πρωί, έκανε για δέκα λεπτά τις απλές γυμναστικές ασκήσεις του και μετά μπήκε στο μπάνιο. Δώδεκα φορές έκανε το γύρο των δοντιών του με την οδοντόβουρτσα –με φορά από τα ούλα προς την άκρη των δοντιών κι επιμονή στους φρονιμίτες– κι έξι ξεπλύματα με θόρυβο για να πάει παντού το νερό. Σχολαστικό καθάρισμα στα βλέφαρα με νερό και μετά έβρεξε με τις παλάμες μέτωπο, αφτιά και αυχένα. Ξυρίστηκε, όπως κάθε μέρα, κι έβαλε λοσιόν. Όλα με τάξη. Φοβόταν ότι αν κάποιος έμενε μόνος του για χρόνια, κινδύνευε να γλιστρήσει σε μια μορφή αλητείας. Να παραμελήσει την καθαριότητά του, να φοράει διαρκώς πιτζάμες, ρόμπα και φθαρμένες παντόφλες. Κι ο Οδυσσέας δεν το ήθελε αυτό. Κάθε μέρα ετοιμαζόταν λες κι επρόκειτο να βγει να πάει κάπου ή να δεχτεί μια επίσκεψη. Όλ' αυτά τα δέκα χρόνια της απομόνωσής του δεχόταν μόνο τον υπάλληλο του σούπερ μάρκετ που έφερνε τις προμήθειες και τον υπάλληλο του καθαριστηρίου που έφερνε τα καθαρά και σιδερωμένα κι έπαιρνε τα βρόμικα. Έρχονταν από την παραλιακή κωμόπολη, γιατί δεν ήθελε να έχει πάρει δώσε με τους ανθρώπους του χωριού. Κι αυτό του το είχαν χρεώσει οι ντόπιοι, που έλεγαν ότι δεν είχαν δει τη δραχμή του.

Ο ίδιος κατέβαινε στα παράλια μια στις τόσες, για να πάει στην τράπεζα ή στον οδοντίατρο. Στην Αθήνα είχε να πάει δέκα χρόνια, απ' όταν υπέγραψε στο δικηγορικό γραφείο διάφορα πληρεξούσια και το γνωστό ιδιωτικό συμφωνητικό με τον εκδότη και το δικηγόρο του.

Σήμερα όμως περίμενε με αδημονία την κοπέλα. Είχε μαζέψει μέσα τα σκυλιά για να μην την τρομάξουν, έστω με τα παιχνίδια τους, αφού πλέον την αναγνώριζαν ως φίλη του σπιτιού. Στεκόταν πίσω από τις κουρτίνες, όταν την είδε να διασχίζει το δρομάκι και να χτυπά την πόρτα. Περίμενε να περάσουν μερικά δευτερόλεπτα πριν της ανοίξει, για να μη φανεί ότι την είχε δει να έρχεται.

Η Μπλουζ μπήκε, έβγαλε το μπουφάν και κάθισε στην πολυθρόνα.

«Φτιάχνω τους καφέδες κι έρχομαι», της είπε, ενώ έβγαλε έξω τα σκυλιά.

Μια γάτα, που δεν είχε δει την προηγούμενη μέρα, την πλησίασε και στάθηκε απέναντί της σαν φύλακας.

Ο Οδυσσέας έφερε τους καφέδες, τους σερβίρισε όπως και χτες, άναψαν τα τσιγάρα τους –ο αναπτήρας να δείχνει το αζιμούθιο–, κάτι που προκάλεσε ένα συνένοχο μειδίαμα και στους δυο τους.

«Έφερες τα DVD;» τη ρώτησε.

Η Μπλουζ άνοιξε το σακίδιο, ανέσυρε τα δύο DVD και του τα έδωσε.

Εκείνος μετέφερε τον καφέ του στο τραπεζάκι και με

κινήσεις που έδειχναν ότι ήταν συνηθισμένες γι' αυτόν, τοποθέτησε το πρώτο στο DVD player. Ήρθε και η Μπλουζ δίπλα του κι άρχισαν να βλέπουν σιωπηλοί.



Η ταινία ξεκίνησε μ' ένα γενικό πλάνο στο σταθμό των υπεραστικών λεωφορείων του Κηφισού. Κίνηση, ταξιδιώτες φορτωμένοι βαλίτσες και δέματα, άλλοι που μάλωναν για τη σειρά στα ταξί, μαυροντυμένες γυναίκες που δυσκολεύονταν ν' ανέβουν τα σκαλάκια των λεωφορείων, πλανόδιοι που πουλούσαν κουλούρια, λουκουμάδες, νυχοκόπτες, δραμαμίνες και εικονίτσες διαφόρων αγίων.

Κοντινό πλάνο σ' έναν άντρα απροσδιόριστης ηλικίας, ρυπαρό, αχτένιστο, με νυσταγμένα μάτια.

«Μ' έφαγε ο τζόγος και τα ζάρια. Ήμουνα κύριος, με το μαγαζί μου, το σπίτι μου, την οικογένειά μου. Τα 'χασα όλα. Δικό μου το φταίξιμο... Ναι, εδώ κοιμάμαι τα βράδια. Τι κοιμάμαι δηλαδή... Όλο έρχεται κάποιος και με διώχνει απ' τη θέση μου. Πάντα νυστάζω...»

Η κάμερα εστιάζει σε μια γυναίκα με μαλλιά σαν της Μέδουσας. Φοράει το ένα ρούχο πάνω απ' το άλλο. Μπλουζάκι, άλλο μπλουζάκι, μάλλινη λεπτή ζακέτα κι από πάνω άλλη πιο χοντρή. Φοράει παλιά αθλητικά παπούτσια και κίτρινα σοσόνια. Όσο μιλάει, κρατάει σφιχτά στην αγκυλιά της μια πλαστική σακούλα σούπερ μάρκετ.

«Εδώ σέρνομαι. Από καρέκλα σε καρέκλα. Από Γιάννι-

να σε Πάτρα. Ναι, εννοώ από σταθμαρχείο σε σταθμαρχείο. Όλοι μου έκλεισαν την πόρτα. Τι ψάχνεις; Αυτά είναι οικογενειακά. Πληγές μεγάλες. Έχω φάει κυνηγητό εγώ... Τι έξωση μου κάνανε, τι αλυσίδες μού περάσανε, τι στην φειρού έμεινα... Άσε, σου λέω. Έχασα όλα μου τα πράγματα. Εδώ» –δείχνει τη σακούλα– «είναι όλο μου το έχει. Μαζεύω κανένα φράγκο από τα κουτιά της μπίρας. Αλλά τι παίρνω; Τίποτα δεν παίρνω. Δε ζητιανεύω. Ό,τι μου δώσουν. Χέρι δεν απλώνω, ντρέπομαι. Γιατί είμαι Κρητικοπούλα και ντρέπομαι. Κάλλιο κουτάκια και περηφάνια. Απλώς είμαι στο δρόμο. Η κατάντια μου...»

Αλλαγή σκηνής. Ένας τραβεστί στην πίσω έξοδο του σταθμού φωνάζει και χειρονομεί. Γέρος, ξεδοντιάρης, με φούξια μπλούζα, μαύρη φούστα και ξανθιά περούκα. Το έντονο βάψιμό του αδυνατεί να κρύψει τα χοντρά φρύδια. Και η πούδρα τα γένια του που σκιάζουν το πρόσωπό του. Μαλώνει μ' έναν ανάπηρο που ισορροπεί τότε στη μία και πότε στην άλλη πατερίτσα. Η μαστοράντζα από τα γύρω μηχανουργεία απολαμβάνει τη σκηνή.

«Άντε γαμήσου, ρε. Φύγε, σου λέω. Ρε, κοίτα να σου πω. Δεν παίρνω σακάτηδες», του φωνάζει με πρόσωπο σαν μάσκα αρχαίας τραγωδίας.

Ο ανάπηρος επιμένει μουρμουρίζοντας. Κι ο τραβεστί φτύνοντας με το ξεδοντιασμένο στόμα του του ορμάει. «Πάνω του, Λουλού!» φωνάζει ένας μάστορας. Άλλος βάζει τα δάχτυλα στο στόμα και σφυρίζει διαπεραστικά.

«Άντε να μου χαθείτε κι εσείς! Κωλομπαράδες, μπινέδες, τσόλια, κωλοσφούγγια!» τους φωνάζει και κάνει άσεμνες κινήσεις με το δάχτυλό του, ενώ απομακρύνεται πατώντας άτσαλα τα τακούνια του.

Στην οθόνη εμφανίζεται το πρόσωπο μιας γυναίκας.

«Τι με κοιτάς; Τι περιμένεις; Να γελάσω; Δε γελάω ποτέ γιατί έχω γεννηθεί βροχερή μέρα... Πού ζω; Εδώ. Παλιά έμενα πάνω, στα Τουρκοβούνια, αλλά με πέταξαν έξω. Τώρα εδώ... Και στα φανάρια. Ζητάω κανένα φράγκο και παίρνω το ψωμάκι μου. Τα παιδιά μου με ξεχάσανε. Τα ξέχασα κι εγώ. Είναι στα ιδρύματα. Σκατά ζωή. Κι αυτά κι εγώ».

Άντρας. Αν υπήρχε και η αίσθηση της όσφρησης στον κινηματογράφο, θα έλκιναν όλοι τη μύτη τους. Κακάδια από πρόσφατα χτυπήματα σημάδευαν το αδρό του προσώπου κι ένα ρυάκι σάλιου έτρεχε από τα χείλη του.

«Εγώ δε μένω εδώ. Έχω φτιάξει από λαμαρίνες ένα γιατάκι εδώ παρακάτω. Δεν έχω ρεύμα. Νερό κουβαλάω απ' το σχολείο. Ανάβω ένα κεράκι το βράδυ και ζω. Αλλά τη μέρα έρχομαι στο σταθμό, να βλέπω κάναν άνθρωπο, να μιλάω, μην αγριέψω και τελείως. Να βρω και κάνα φαγώσιμο... Έχω παιδιά αλλά δεν έρχονται να με δούνε ποτέ. Δε βαριέσαι, έχω την ησυχία μου. Έτσι 'ναι η ζωή... Τι να κάνεις; Ένα κεραμίδι θέλω, να βάλω το κεφάλι μου. Στη χαμοκέλα σαπίζουν τα κόκκαλά μου απ' τα νερά. Αλλά πού;...»

Η ταινία τελειώνει με μονταρισμένες εικόνες όλων όσων

είχαν εμφανιστεί, χωρίς ήχο, μόνο με τις εκφράσεις των προσώπων τους.



«Εξαιρετική δουλειά», είπε ο Οδυσσέας όταν τελείωσε η ταινία. «Ούτε που θα το φανταζόμουνα...»

«Και επικεντρώθηκα μόνο στο σταθμό του Κηφισού», είπε η Μπλουζ με ήσυχη φωνή αλλά κατά βάθος υπερήφανα για το σχόλιό του. «Υπάρχουν κι άλλοι στο Σταθμό Λαρίσης, στο αεροδρόμιο και παρά πολλοί στα νοσοκομεία που διανυκτερεύουν. Εκεί παριστάνουν τους συγγενείς των ασθενών και περνάνε τις νύχτες του χειμώνα. Όμως τα τελευταία χρόνια, ειδικά στα νοσοκομεία, το πράγμα έχει δυσκολέψει. Δεν τους αφήνουν σε χλωρό κλαρί».

Είδαν και το έτερο DVD για τους παράνομους μετανάστες. Εκεί ο λόγος ήταν περιορισμένος, εξαιτίας της φυσικής καχυποψίας των ξένων αλλά και των ελάχιστων ελληνικών που γνώριζαν. Η εικόνα όμως μίλησε.

«Μπράβο σου. Ειλικρινά, μπράβο σου», είπε ο Οδυσσέας ενώ καθόταν πάλι στο γραφείο του.

Άναψε τσιγάρο, άναψε και την επιτραπέζια λάμπα, γιατί είχε σκοτεινιάσει το δωμάτιο, λόγω της συννεφιάς. Και τότε κάτι σαν ζήλια, κάτι σαν ευγενής άμιλλα φούντωσε μέσα του κι αισθάνθηκε την ανάγκη να μετρηθεί κι αυτός λίγο με την τέχνη της. Στην εικόνα ν' αντιπαραθέσει το λόγο. Κι αφού δεν μπορούσε με τον γραπτό, θα το έκανε έστω

με τον προφορικό. Κι ένιωσε να του βγαίνουν αβίαστα οι λέξεις. Να της αφηγείται για τα πρώτα του ταξίδια, τότε στα νεανικά του χρόνια, όταν ακόμα ανακατευόταν με το εργοστάσιο κηροποιίας του πατέρα του. Που πήγαινε στη Φλώρινα και στην Έδεσσα για να συναντήσει και να προμηθευτεί τα περίτεχνα πλεκτά κεριά της περιοχής. Της είπε για τους τεχνίτες –τους καλλιτέχνες σωστότερα–, που με τα δάχτυλα ζεματισμένα απ' το ζεστό κερί έπλεκαν το κορδόνι στα παραδοσιακά σχήματα. Της είπε για τις κουλούρες ή τσαλμά, την καλάθα, τους σταυρούς, τα κουτιά και τα τόπια. Για τις καινούργιες φόρμες που απαιτούσαν οι καιροί, τ' αεροπλανάκια, τα λουλούδια, τα κοκοράκια, τα ρολόγια, τα τσαντάκια, ακόμα και τους πυραύλους. Και ότι αυτή ήταν μια παλαιά τέχνη, που υπάρχει κι αλλού, στη Γερμανία, στη Γαλλία και στη χώρα των Βάσκων. Αλλά όμως εκεί, στην Ισπανία, τα πλεκτά κεριά προορίζονται μόνο για τους νεκρούς. Κάθε συγγενής ανάβει λίγο το τυλιγμένο σε κουλούρα κερί, προσεύχεται για την ψυχή του νεκρού και το σβήνει όταν φεύγει. Έτσι μπορούν να καταλάβουν αν η χήρα ή τα παιδιά του μακαρίτη κλαίνε ή όχι τον άνθρωπό τους.

«Έλεγχος δηλαδή και στο πένθος», ειρωνεύτηκε ο Οδυσσέας για να ελαφρύνει λίγο την αφήγησή του.

«Δεν μπορώ να φανταστώ πώς είναι αυτά τα καλαθάκια. Δεν έχω δει ποτέ», είπε η Μπλουζ. «Αλλά για να το λένε...»

Τότε ο Οδυσσέας σηκώθηκε, πήρε την αρμαθιά με τα κλειδιά και βγήκε αμίλητος από το δωμάτιο.

Όταν επέστρεψε, αράδιασε στο τραπεζάκι δυο στριφτά καλαθάκια από σκούρο κερί, δυο κόκκινους σταυρούς, ένα τσαντάκι δίχρωμο, ένα κοκοράκι, λευκά «ευαγγέλια» με κόκκινο σταυρουδάκι και ένα αεροπλανάκι. Όλα με το φιλί τους να εξέχει, έτοιμα για να τ' ανάψουν.

«Μπορώ να τα καταγράψω; Θα σας ενοχλούσε;» ρώτησε η Μπλουζ με τη λαχτάρα στα μάτια της.

Ο Οδυσσέας συμφώνησε μ' ένα νεύμα.

Η κοπέλα άναψε το φως του δωματίου και μετά, αφού τον ρώτησε και πήρε τη συγκατάθεσή του, τα έβαλε το ένα δίπλα στο άλλο πάνω στο γραφείο. Έβγαλε την κάμερα και με μια απαλή κίνηση διέτρεξε τα πλεκτά κεριά. Έγραφαν πολύ ωραία, οι φωτοσκιάσεις από τη λάμπα του γραφείου τα αναδείκνυαν. Και τότε, εντελώς αυθόρμητα, γύρισε την κάμερα προς το πρόσωπό του.

Ο Οδυσσέας αντιλήφθηκε τι έκανε και σήκωσε το χέρι του απαγορευτικά.

Έτσι, η πρώτη εικόνα που είχε του Οδυσσέα Αλεξίου ήταν η παλάμη του που εμπόδιζε το φακό να δει το πρόσωπό του.



Η Μπλουζ μπήκε στην αίθουσα του ξενώνα λαχανιασμένη κι εμφανώς ταραγμένη. Είδε την Ελένη πάνω από μια κατσαρόλα και τη γιαγιά στη συνηθισμένη της θέση.

«Είδα κάποιον στο δασάκι που έκλαιγε», είπε με φωνή που ακούστηκε πιο δυνατά απ' ό,τι έπρεπε.

Τους περιέγραψε ότι καθώς περνούσε από το δασάκι που βρισκόταν κοντά στον ξενώνα, συνάντησε έναν άνθρωπο ακαθόριστης ηλικίας, που φορούσε ένα μαύρο κουστούμι στραβοκουμπωμένο, με μπατζάκια πιο κοντά απ' το κανονικό, τα πόδια του χωρίς κάλτσες, έμπαιναν κατευθείαν στα άδετα παπούτσια του. Στεκόταν μπροστά σ' ένα δέντρο, με ακουμπισμένο το μέτωπο στον κορμό του. Όταν την άκουσε να πλησιάζει, γύρισε προς το μέρος της. Τα δάκρυα έτρεχαν ποτάμι από τα μάτια του, που ήταν κόκκινα σαν παπαρούνες. Στο μέτωπό του είχε μια βούλα από ξεραμένα αίματα, καθώς χτυπούσε το κεφάλι του στα δέντρα. Την κοίταξε όλο απελπισία, άνοιξε τα χέρια του σε μια κίνηση ανημπόριας και της είπε: «Έχασα την αγάπη μου». Εκείνη φοβήθηκε, πάντα τρόμαζε με την τρέλα, και ήρθε τρέχοντας τον υπόλοιπο δρόμο.

«Α, ο καημένος ο τρελο-Στράτος», είπε η Ελένη. «Ακίνδυνος. Ο δικός μας τρελός. Το μόνο που κάνει είναι αυτό. Να κάθεται μπροστά απ' τα δέντρα και να κλαίει».

«Απ' αυτόν δεν κινδυνεύεις», της είπε στυφά η γιαγιά.

Και τότε η Μπλουζ κατάλαβε κάτι που δεν είχε αντιληφθεί μέσα στην ταραχή της. Κάπως είχε αλλάξει η ατμόσφαιρα. Υπήρχε μια ψυχρότητα στα λόγια της Ελένης και μια φανερή εχθρότητα στη στάση της γιαγιάς.

«Συμβαίνει κάτι;» ρώτησε ανήσυχη η Μπλουζ.

«Όχι, όχι, τίποτα», είπε επιφυλακτικά η Ελένη, με την προσοχή της πάντα στην κατσαρόλα, εμποδίζοντας έτσι την Μπλουζ να δει την έκφραση του προσώπου της.

Αλλά η γιαγιά δε μάσησε τα λόγια της.

«Πήγες πάλι εκεί. Έτσι; Μην πεις ότι δε σε προειδοποιήσαμε...»

«Γιαγιά, σε παρακαλώ. Τα είπαμε αυτά. Είναι μεγάλη κοπέλα. Ξέρει εκείνη», είπε η Ελένη σχεδόν τυπικά.

Αυτό που δεν ήξερε η Μπλουζ ήταν ότι η γιαγιά –που την είχε δει να ξαναπηγαίνει στο Κόκκινο Σπίτι– είχε ζητήσει να τη διώξουν, κι ας είχε προπληρώσει για δέκα μέρες. Θα τους μαγάριζε τα σεντόνια και τις πετσέτες, γιατί σίγουρα θα κυλιόταν με τον λεγάμενο. Κι ότι ήταν μια σουπιά η μικρή, που άλλη δουλειά είπε ότι έκανε – γι' αυτό και την έλεγαν Μπλουζ. Αυτό δεν ήταν όνομα για κορίτσια από σπίτι. Ούτε καν χριστιανικό όνομα δεν ήταν. Στην πραγματικότητα ήταν κι αυτή μια τσούλα. Μάταια η Ελένη είχε προσπαθήσει να τη συνετίσει και να της πει ότι δεν έδειχνε κάτι τέτοιο, ούτε η συμπεριφορά της ούτε το ντύσιμό της. Η γιαγιά τα είχε στυλώσει και της ξεκαθάρισε ότι δε θα ξανάτρωγε μαζί της και τα σερβίτσια της μικρής να τα περνούσε η Ελένη με χλωρίνη, μην τους κολλήσει καμιά αρρώστια, κανένα σκουλαμέντο.

Όταν ήρθε η ώρα του φαγητού, η γιαγιά είπε επιδεικτικά ότι θα έτρωγε αργότερα και πως τώρα της είχε κοπεί η όρεξη.

Η Μπλουζ έφαγε με την Ελένη, χωρίς ν' ανταλλάξουν άλλες λέξεις πέρα από τις απαραίτητες. Το κλίμα είχε βαρύνει ανεπανόρθωτα.

«Δε θέλω να σε δυσκολέψω», είπε η κοπέλα. «Να μου βάζεις το φαγητό σ' ένα δίσκο, να το παίρνω στο δωμάτιό μου».

«Θα της περάσει», προσπάθησε να τα μπαλώσει η Ελένη, δεν ήθελε να φανεί αγενής προς την πελάτισσα. «Αλλά κι εσύ, τι δουλειά έχεις εκεί;»

«Αυτό που είπες. Δουλειά», είπε ήρεμα η Μπλουζ, κοιτάζοντάς την σταθερά στα μάτια.

Η Ελένη έκανε μια κίνηση με τους ώμους, αδυνατώντας να καταλάβει αλλά και να την προφυλάξει από τα χειρότερα.

ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ κάποιος μονόχνοτος, ιδιόρρυθμος και εκ-
κεντρικός ή διαμορφώνεται από το περιβάλλον και
τις συνθήκες;

Ο Οδυσσέας ήταν η πέμπτη γέννα της μητέρας του αλ-
λά το μοναδικό της παιδί. Είχαν προηγηθεί άλλοι τέσσερεις
Ισαάκ, άλλα τέσσερα αγόρια που πέθαναν πρόωρα από διά-
φορες αιτίες. Ίσως αυτός να ήταν ο λόγος που η μητέρα του
είχε αποφύγει να δεθεί με το μωρό της. Προφύλασσε τον
εαυτό της από έναν ακόμα πόνο αποχωρισμού, καμένη από
τα προηγούμενα πένθη.

Έμενε κλεισμένη στο δωμάτιό της –είχε φύγει από τη
συζυγική κρεβατοκάμαρα, με το πρόσχημα να μην ενο-
χλείται ο άντρας της από τις αϋπνίες της– και δεχόταν το
βρέφος μόνο για να το θηλάσει. Κι αυτό όμως το έκανε με
μια παράξενη αποστασιοποίηση. Το κρατούσε εντελώς χα-
λαρά, σε σημείο που κινδύνευε να της πέσει από τα χέρια.

Η Μπίλιω, η μητέρα του, μια ψηλή Αρβανίτισσα από
τα Μεσόγεια, είχε παντρευτεί στα είκοσί της τον κατά δώ-

δεκα χρόνια μεγαλύτερό της Ιορδάνη από συνοικέσιο. Είχε προσφέρει σ' αυτό το γάμο μια αξιοπρόσεκτη προίκα, που επενδύθηκε στην επιχείρηση των κεριών.

Διαφορετική μπορεί να ήταν η εξέλιξη αυτού του γάμου αν δεν είχαν χαθεί τόσα παιδιά. Η Μπίλιω, κλεισμένη στον εαυτό της και στην κάμαρά της, δόθηκε ολόψυχα στη θρησκεία. Ήταν γεμάτη ενοχές και πίστευε ότι είχε χάσει τα παιδιά της εξαιτίας κάποιας αμαρτίας. Ποιας, δεν ήξερε, δεν μπορούσε να υποψιαστεί, αλλά μετάνιωने διαρκώς για κάτι. Γιατί στραβομίλησε στην αδελφή της, επειδή μικρή είχε κλέψει μια χαλκομανία, για τα ψέματα στον άντρα της, ότι τάχα δεν κοιμόντουσαν μαζί για να μην τον ενοχλούν οι αϋπνίες της, ενώ στην πραγματικότητα αηδίαζε κι έτρεμε στην ιδέα ότι θα την άγγιζε ερωτικά. Αυτά τ' αγκαλιάσματα οδηγούσαν σε εγκυμοσύνες, κι οι εγκυμοσύνες σε γέννες με παιδιά που χάνονταν πριν την ώρα τους. Εξαιτίας της.

Είχε γεμίσει το δωμάτιό της με εικόνες, θυμιάτιζε δυο φορές την ημέρα, προσευχόταν γονυπετής, νήστευε με κάθε αφορμή και είχε δώσει όρκο στον εαυτό της «να είναι μία μοναχή» στο σπίτι της. Μοναχή-καλόγρια και μοναχική γυναίκα.

Ευτυχώς για όλους, είχε φέρει στο σπίτι και τη μεγαλύτερη αδελφή της, που είχε μείνει ανύπαντρη. Αυτή ανέλαβε τη φροντίδα του παιδιού σε όλα, πλην του θηλασμού.

Ο Ιορδάνης, ευτυχής από την απόκτηση του διαδόχου του, ανέχθηκε όλα τα καπρίτσια της γυναίκας του. Ήταν

το στεφάνι του. Αυτό βεβαίως δεν τον εμπόδισε να έχει την ερωμένη του, μια εργάτρια στο κηροποιείο του Βοτανικού.

Όλοι βολεμένοι λοιπόν. Όλοι; Εκτός του μικρού Ισαάκ του πέμπτου, του μετέπειτα Οδυσσέα. Παιδάκι πια, τον ξυπνούσε η θεία του, τον έπλενε και τον πήγαινε στη μητέρα του να της πει «Καλημέρα». Συνήθως την έβρισκε γονατιστή να προσεύχεται. Εκείνη διέκοπτε την προσευχή, έλεγε «Καλημέρα, Ισαάκ», και εντός της καλημεύριζε και τα μωρά-φαντάσματα.

Στον πατέρα του έλεγε συνήθως «Καληνύχτα», επειδή εκείνος έφευγε πολύ πρωί για το εργοστάσιο.

Η θεία και οι δύο γυναίκες που βοηθούσαν στις δουλειές του σπιτιού, δυο λαϊκά κορίτσια από το Μαρούσι –τότε το Μαρούσι τροφοδοτούσε με υπηρετικό προσωπικό τα σπίτια της Κηφισιάς–, καθόλου δεν παραξενεύονταν από την εκκεντρική συμπεριφορά του μικρού Ισαάκ. Το παιδί χανόταν διαρκώς κι έπρεπε να το φωνάζουν δυο και τρεις φορές για να φανεί.

Ο Ισαάκ είχε παντού κρυψώνες. Κάτω από τη σκάλα, στη σοφίτα, στο υπόγειο, στο πλυσταριό, μέσα στις ντουλάπες, κάτω από τα τραπέζια με τα μακριά τραπέζομάντιλα, σε μπαούλα και σεντούκια μ' ασπρόρουχα, πίσω απ' τις βαριές κουρτίνες, σε καλαθούνες ή κιβώτια που μύριζαν κερί.

Μ' έναν αξιοθαύμαστο τρόπο έπαιρνε το σχήμα της κρυψώνας του κι έμενε ακίνητος για ώρες. Φανταζόταν ότι

ήταν ο Κοντορεβιθούλης, ο Χανς και η Γκρέτελ μαζί, ο Παπουτσωμένος Γάτος και ο Πινόκιο. Κι αργότερα, όταν πια μόνος του διάβαζε τα βιβλία του Ιουλίου Βερν, γινόταν ο πλοίαρχος Νέμο και το μπαούλο του το υποβρύχιο Ναυτίλος, ζούσε στη Μυστηριώδη Νήσο της σοφίας, πατούσε ως Μιχαήλ Στρογκόφ τα μαξιλάρια-πάγους, πήγαινε από τη Γη στη Σελήνη μέσα στο διαστημόπλοιο-σεντούκι ή ήταν όλα τα Τέκνα του Πλοιάρχου Γκραντ στην Παταγωνία του υπογείου του. Έτσι προετοιμάστηκε για τον μοναχικό βίο του και εξάσκησε στο έπακρο τη φαντασία του. Η φαντασία και οι διαρκείς εσωτερικοί διάλογοι, οι ρόλοι που υποδύθηκε και η σιωπή, ήταν, χωρίς να το καταλαβαίνει, η προπόνησή του –μακρά και επίπονη– για να γίνει συγγραφέας.

Υπήρξε όμως κι ένας ρόλος σημαδιακός. Στο «μόνον της ζωής του ταξείδιον» με τη μητέρα του, με προορισμό την Τήνο, για να εκπληρώσει το τάμα της, είδε για πρώτη φορά φάρο. Ο φαροφύλακας, μάλιστα, έτυχε να στέκεται στην άκρη των απόκρημνων βράχων και να χαιρετά τους επιβάτες του πλοίου.

Ο Ισαάκ τον ζήτηψε. Το πλοίο συνέχιζε τη ρότα του προς την Τήνο, αλλά εκείνος είχε μείνει στο φάρο. Η μοναξιά του φαροφύλακα έγινε και δική του. Έτρωγε μαζί του το λιτό του φαγητό κι έπινε νερό από τη στέρνα. Άναβε το χειμώνα τη σόμπα κι άκουγε τον αέρα να λυσομανά, τα κύματα να σκάνε στα βράχια. Έβλεπε τα γκαζάδικα, τα ποστάλια και τα καϊκια να βολοδέρνουν στα κύματα. Άναβε ανελλιπώς

το φανάρι στον κλωβό και ήταν αυτό το μοναδικό σημάδι ότι υπήρχε. Τόσο ελεύθερος και τόσο μόνος ο φαροφύλακας. Σαν κι αυτόν.

Έτσι πλέον ο Ισαάκ πέταξε από πάνω του όσους ρόλους είχε υποδυθεί κι έγινε Φαροφύλακας στην Κηφισιά. Η σοφίτα έγινε το στενό δωμάτιο του φάρου και ο κήπος η απέραντη θάλασσα. Μετέφερε το στρώμα του στη σοφίτα και έφερνε επάνω το φαγητό και την κανάτα με το νερό. Τις νύχτες άφηνε πάντα το φως ανοιχτό, για να το βλέπουν τα πλοία του κήπου. Διάβασε ό,τι μπόρεσε να βρει σχετικά με τους φάρους στην εγκυκλοπαίδεια κι αποφάσισε να κρατάει ημερολόγιο, όπως έκαναν οι πραγματικοί φαροφύλακες. Σιγά σιγά λοιπόν, και χωρίς να έχει ακόμα συνείδηση, μεταλλάσσόταν από Ισαάκ σε Οδυσσέα. Από δωδεκαετές μοιράκιον σε πολλά υποσχόμενο συγγραφέα.

Το γράψιμο των ημερολογίων, σε εκατόφυλλα τετράδια, με τις φανταστικές λεπτομέρειες της καθημερινής ζωής του ως φαροφύλακα, κράτησε σχεδόν έξι μήνες. Υπήρχαν ακόμα, τακτοποιημένα στη βιβλιοθήκη του Κόκκινου Σπιτιού, πίσω από το γραφείο του. Τα είχε ανοίξει δυο τρεις φορές και είχε διαβάσει με τρυφερότητα τα πρώτα του γραπτά.

12/9/62 ... Τακτοποίησα τα τρόφιμα στο ντουλάπι. Πρέπει να κάνω οικονομία μέχρι να ξανάρθει το καίκι με τις προμήθειες. Θα τρώω μόνο παξιμάδι κι ελιές. Μέτρησα τα λουκούμια. Φτάνουν. Ένα για κάθε μέρα...

28/9/62 ... Ο χρόνος δεν περνάει. Κοίταξα το ρολόι κι έχουν περάσει μόνο 5 λεπτά. Νόμιζα ότι θα είχε περάσει μια ώρα. Όσο περνάει ο καιρός, οι ώρες κυλάνε πιο αργά. Άραγε αυτό γίνεται πραγματικά ή είναι στο μυαλό μου;...

14/10/62 ... Ο αέρας χτυπάει συνέχεια το παντζούρι. «Πρέπει να σηκωθώ και να το κλείσω». Το είπα δυνατά στον εαυτό μου. Δε μ' άρεσε ο ήχος της φωνής μου. Δε θα ξαναμιλήσω δυνατά. Θα μιλάω από μέσα μου...

29/10/62 ... Η δέσμη από το φάρο φωτίζει κάθε έξι δευτερόλεπτα. Μετρώ αργά. Ένα, δύο, τρία και φτάνω ως το εφτά. Άρα τα έξι δευτερόλεπτα αντιστοιχούν σε εφτά μετρήματα...

19/12/62 ... Κοιμάμαι μετρώντας από φως σε φως. Πόσα χρόνια άραγε θα μετρώ; Πέντε, δέκα, τριάντα; Πώς θα είμαι τότε; Θα έχω ξεχάσει να μιλάω κι από μέσα μου; Θα έχω αγριέψει; Θα έχω κάνει οικογένεια; Μπα. Θα πεθάνω μόνος μου, μια νύχτα σαν κι αυτή, με θύελλα. Ο αέρας θα χτυπάει πάλι το παράθυρο, οι αστραπές θ' ανακατεύονται με τη δέσμη του φάρου και θα με μπερδεύουν στο μέτρημα. Η καρδιά μου θα τρελαθεί και μ' έναν απότομο χτύπο θα σταματήσει...

Ο Οδυσσέας συνειδητοποίησε ότι χτενιζόταν αφηρημένος, όση ώρα θυμόταν περιστατικά από την παιδική του ζωή. Τελείωσε βιαστικά, πέρασε το λαστιχάκι κι άφησε τα μαλλιά να πέσουν απαλά στην πλάτη του. Διατηρούσε αυτό το χτένισμα, τόσο ασυνήθιστο για την ηλικία του, από

τα νεανικά του χρόνια. Το έβρισκε πρακτικό, του δημιουργούσε μια αίσθηση ελευθερίας και προκαλούσε τους συντηρητικούς όλων των εποχών. Του άρεσε να προκαλεί, είτε με τη συμπεριφορά του είτε με τα γραπτά του. Απεχθανόταν τις συμβάσεις στις σχέσεις, στην κοινωνική συμπεριφορά, στις φιλίες και στους έρωτες. Ειλικρινής σε σημείο κυνισμού, απέτυχε παταγωδώς να δημιουργήσει δεσμούς οποιουδήποτε τύπου. Ο μοναδικός του ξάδελφος –αυτός χάρη στον οποίο εξακολουθούσε να λειτουργεί το εργοστάσιο των κεριών, ώστε να μπορεί να εισπράττει ο ίδιος το μερίδιό του– τον αντιπαθούσε φανερά και τον αποκαλούσε κρυφά «τεμπέλη», «απατεώνα», «δικαστική πλάνη» και «κηφήνα». Κι αν δεν υπήρχε ο λογιστής του Οδυσσέα, να ελέγχει το δούναι και λαβείν, το ποσοστό του θα ήταν πολύ χαμηλότερο.

Άλλους συγγενείς πλην του ξαδέλφου δεν είχε. Φίλους δε θέλησε και δεν επεδίωξε ν' αποκτήσει. Στο σχολείο ήταν πάντα στο τελευταίο θρανίο, στο στρατό είχε την πιο απόμακρη κουκέτα και στο Λονδίνο όπου σπούδασε καθόταν στα ορεινά έδρανα. Ένας λύκος μακριά από την αγέλη. Προτιμούσε να είναι πάντα παρατηρητής, να έχει την εποπτεία του χώρου και τον έλεγχο των ανθρώπων που συναντούσε. Κι επιθυμούσε, όπως έζησε μια ζωή καθώς την είχε θελήσει, να έχει τον τελευταίο λόγο και στο θάνατό του. Ν' αποφασίσει αυτός, κι όχι ν' αφευθεί σε κάποια ασθένεια που θα τον έκανε αδύναμο, αναξιοπρεπή και έρμαιο στα χέρια

αποκλειστικών νοσοκόμων. Φοβόταν τον πόνο, τη φθορά, τα νοσοκομεία, τα συνωμοτικά βλέμματα των γιατρών, την ψεύτικη συμπόνια των νοσοκόμων. Οι οροί, οι λήψεις αίματος, οι καθετηριασμοί, τα κλύσματα και οι αλλαγές των τραυμάτων τού προκαλούσαν τρόμο.

Γι' αυτό χρειαζόταν τη βοήθεια της κοπέλας. Επειδή φοβόταν ότι η έμφυτη δειλία του θα τον εμπόδιζε την τελευταία στιγμή. Πίστευε ότι η παρουσία της και μόνο θα τον έκανε να ντραπεί και να προχωρήσει. Όλα αυτά, όμως, σήμαιναν ότι η κοπέλα θα έπρεπε να έχει κατανοήσει τους λόγους για τους οποίους είχε οδηγηθεί σ' αυτήν του την απόφαση. Να του δείξει συμπάθεια, ή ακόμα καλύτερα να τον αγαπήσει. Όχι ερωτικά, όχι. Μόνο ως απελπισμένο άνθρωπο. Αλλά ήταν ικανή; Αυτό τον απασχολούσε. Η δουλειά της έδειχνε ένα ευαίσθητο μάτι, μια συμμετοχή στα δεινά των ανθρώπων που κινηματογραφούσε. Οι περιγραφές της που αφορούσαν στην προσωπική της ζωή, όμως, ήταν στεγνές, αφυδατωμένες και στερημένες κάθε συναισθήματος. Ένα άλλο στοιχείο που της έλειπε ήταν η φαντασία. Οι αγαπημένες της λέξεις ήταν «ρεαλισμός», «αλήθεια», «πραγματικότητα», και τις έλεγε με το στόμφο και τη σιγουριά της νεότητάς της.

Έπρεπε λοιπόν, σκέφτηκε ο Οδυσσέας, να επικεντρωθεί σε δύο στόχους. Πρώτον, να πυροδοτήσει τη φαντασία και την ευαισθησία της. Και δεύτερον, να εξασφαλίσει τη συμπάθειά της. Πώς θα τα κατάφερνε, δεν ήξερε ακόμα.

ΟΤΑΝ Η ΜΠΛΟΥΖ κατέβηκε για το πρωινό, βρήκε τον καφέ ζεστό στην καφετιέρα και τη γιαγιά στη θέση της. Της είπε «Καλημέρα», αλλά η γερόντισσα απάντησε μ' ένα μурμουρητό. Οι εχθροπραξίες δεν είχαν τελειώσει. Ήπιε τον καφέ στα όρθια, πήρε δυο κουλουράκια και βγήκε.

Μασουλούσε τα κουλούρια και τα ένωθε εντελώς άγευστα. Αποφάσισε να παρακάμψει το δασάκι, από φόβο μήπως συναντήσει τον τρελό που είχε χάσει την αγάπη του. Πέρασε μέσα από τ' αμπέλια, λέρωσε τα μποτάκια της με τις λάσπες και μια βατομουριά την άρπαξε από το παντελόνι και δεν την άφηνε. Αυτή η τυχαία αιχμαλωσία, που κράτησε όσο εκείνη παιδευόταν να εξαγκιστρωθεί από τ' αγκάθια, της δημιούργησε ένα αίσθημα ασφυξίας.

Δύσθυμη έφτασε στο Κόκκινο Σπίτι. Τα σκυλιά την υποδέχτηκαν με ζωηρά γαβγίσματα, της κουνούσαν τις ουρές τους φιλικά και τη συνόδεψαν ως την είσοδο του σπιτιού.

Ο Οδυσσέας αμέσως διέκρινε μια αλλαγή πάνω της. Κάτι σαν επιφυλακτικότητα.

«Συμβαίνει κάτι;» τη ρώτησε.

«Τίποτα. Όλα καλά», απάντησε η Μπλουζ, αποφεύγοντας να του πει όσα είχαν διαδραματιστεί στον ξενώνα το προηγούμενο βράδυ.

Έπιναν τον καφέ τους και η Μπλουζ έβγαλε τα τσιγάροχαρτα και τον καπνό να φτιάξει το τσιγάρο της.

«Θα ήθελα να καπνίσω ένα από τα δικά σου», της είπε ήσυχα ο Οδυσσέας.

«Ευχαρίστως», απάντησε η Μπλουζ και του έτεινε τ' απαραίτητα.

«Φτιάξε μου εσύ ένα...»

«Μα θα το σαλιώσω, αναγκαστικά...» ψέλλισε η Μπλουζ.

«Κανένα πρόβλημα. Παρακαλώ...»

Η Μπλουζ αμήχανη, τον είδε να διστάζει για λίγο αλλά μετά να καπνίζει το τσιγάρο που του είχε ετοιμάσει, κι ένωσε ότι αυτή ήταν μια πράξη προσέγγισης. Ο άντρας μαζί με τον καπνό θα είχε και τη γεύση του σάλιου της. Κάτι σαν φιλή. Κοιτάχτηκαν, κι αμέσως κατέβασαν τα μάτια σαν συνένοχοι.

«Έχω την αίσθηση ότι αδημονείς», είπε ο Οδυσσέας, λες και η αποτυπωμένη στο τσιγάρο γεύση της τον είχε οδηγήσει στα μυστικά της. «Ότι πιστεύεις πως χάνεις το χρόνο σου μ' αυτές τις συζητήσεις. Θα ήθελες να προχωρή-

σουμε πιο γρήγορα. Το κατανοώ, αλλά δυστυχώς δεν αισθάνομαι ακόμα έτοιμος για μια κινηματογράφηση. Επειδή όμως χρειάζομαι τη συνεργασία σου, θα κάνω μια πα-
ραχώρηση. Τι θα έλεγες αν σου άνοιγα ένα από τα δωμάτια του προσωπικού μου Μουσείου; Θυμάσαι που σου αποκάλυψα χτες ότι έχω μετατρέψει τα δωμάτια του πάνω ορόφου σ' ένα ιδιάζον Μουσείο... Έχεις την άδειά μου να κινηματογραφήσεις ό,τι σου κινήσει το ενδιαφέρον».

Η Μπλουζ έγνεψε «ναι» και περίμενε τη συνέχεια μ' ανυπομονησία. Επιτέλους, κάτι θα ξεκινούσε.

«Και μάλιστα θα σ' αφήσω να επιλέξεις. Τι θα ήθελες να δεις πρώτο: το Δωμάτιο της Θάλασσας ή τη συλλογή των Παράξενων Ρολογιών;»

«Θα προτιμούσα τα Ρολόγια», είπε ήσυχα η Μπλουζ.

«Ήμουν βέβαιος. Ίσως γι' αυτό άλλωστε τα έβαλα στο τέλος της φράσης μου. Μπορεί κι εγώ να ήθελα να επισκεφθούμε πρώτα αυτή την αίθουσα».

Ο Οδυσσέας σηκώθηκε, πήρε την αρμαθιά με τα κλειδιά και προχώρησε μπροστά.

Ανέβηκαν την ξύλινη σκάλα κι έφτασαν σ' ένα μεγάλο πλάτωμα, που φωτιζόταν από μια τεράστια τζαμαρία. Μπροστά της υπήρχαν πολλά ράφια και πάνω τους ήταν τοποθετημένα προσεκτικά πολύχρωμα ποτήρια και καράφες. Ήταν βαλμένα με τάξη, ανάλογα με το είδος και το ύψος τους. Ποτήρια του κρασιού, του νερού, του λικέρ και της σαμπάνιας. Καθιστά ή κολονάτα. Τετράγωνα, σωλη-

νωτά, οβάλ ή στρογγυλά. Με ανάγλυφες σκαλισμένες λεπτομέρειες. Σε διαφορετικά ράφια οι καράφες, με γυάλινα πώματα, μουράνο με σχέδια σαν κλωστές, με φύλλα χρυσού. Σε σχήματα πάπιας, κουλουριασμένου φιδιού, πουλιών με ανοιχτά ράμφη. Σε χρώμα κόκκινο, πράσινο, του καπνού. Με βούλες, με νερά, με ένθετα στολίδια. Ο ήλιος που έμπαινε από την τζαμαρία έπαιζε και φώτιζε τα διαφορετικά σχήματα και χρώματα. Η Μπλουζ σκέφτηκε ότι έμοιαζε με βιτρό γοθτικής εκκλησίας.

«Σ' αρέσει η συλλογή μου;» τη ρώτησε ο Οδυσσέας. «Όλα χειροποίητα, φουσημένα με το στόμα. Είναι μαζεμένα με υπομονή κι αγάπη, από παλιατζήδικα και μαγαζιά με αντίκες, από τα τέσσερα σημεία του κόσμου. Μπορείς να τα κινηματογραφήσεις αργότερα, όταν ο ήλιος θα πέφτει πάνω τους καλύτερα».

Στους τοίχους του χολ υπήρχαν τρεις κλειστές πόρτες, μια δίπλα στην άλλη, σαν χορευτές που μόλις είχαν σταθεί ακίνητοι.

Ο Οδυσσέας ξεκλείδωσε την πρώτη πόρτα, μπήκε μέσα, άναψε τα φώτα και την προσκάλεσε.

Ήταν ένα μεγάλο, ψηλοτάβανο δωμάτιο, εντελώς άδειο από έπιπλα. Στους τοίχους υπήρχαν ράφια με κρυφό φωτισμό που αναδείκνυαν τα εκθέματα.

Η Μπλουζ άνοιξε την κάμερα, ενώ συγχρόνως την παρξένεψε μια μυρωδιά, που δεν ήταν από την κλεισούρα ή την παρκετίνη.

«Μυρίζει κάτι σαν λιβάνι...» ψιθύρισε.

«Α, και οξεία όσφρηση... Πράγματι. Ήταν το δωμάτιο της μητέρας μου, η οποία όπως σου έχω πει ήταν πολύ θρησκευόμενη. Θρησκόληπτη σωστότερα, ας μη φοβάμαι τις λέξεις. Έχουν περάσει τόσα χρόνια, έχω τοποθετήσει αποσμητικά χώρου, αλλά το λιβάνι επιμένει. Μυρωδιά ανεξίτηλη. Έστω...»

«Από πού ν' αρχίσω;» ρώτησε η Μπλουζ. «Θέλω να πω, κάποια χρονολογική σειρά θα πρέπει να υπάρχει».

«Μα ασφαλώς. Έτσι άλλωστε είναι τοποθετημένα. Ας ξεκινήσουμε από τα λυχνάρια».

Την οδήγησε σε μια προθήκη όπου βρίσκονταν αραδιασμένα λίθινα και κεραμικά λυχνάρια.

«Πρέπει να σου πω ότι πριν από χιλιάδες χρόνια τα λυχνάρια ήταν αρχικά μόνο για να φωτίζουν την αγριότητα της νύχτας, και στον πρωτόγονο άνθρωπο έφτανε ο διαχωρισμός του φωτός από το σκότος. Όσο όμως προχωρούσε ο καιρός, γεννήθηκε η ανάγκη για τη μέτρηση του χρόνου. Έτσι ήξεραν ότι το λίπος του λυχναριού κρατούσε από το σκοτάδι ως λίγο πριν ξημερώσει. Ήταν ένας υποτυπώδης υπολογισμός του χρόνου. Κοίταξε εδώ...» είπε και προχώρησε στην επόμενη προθήκη. «Αυτά είναι κεριά. Όχι όμως συνηθισμένα. Αν προσέξεις, θα δεις κάποιες εγκοπές σε τακτά διαστήματα. Κάθε διάστημα αντιστοιχεί σε μια χρονική περίοδο. Μιας ώρας ας πούμε. Γνωρίζοντας λοιπόν ότι ένα τέτοιο κερί με επτά διαστήματα διαρκούσε επτά ώρες,

μπορούσαν να υπολογίζουν και το χρόνο που είχε περάσει. Αυτά τα κεριά είναι από την Αγγλία, δυσεύρετα, γιατί είναι σπανιότατα».

Η Μπλουζ κινούσε την κάμερα απαλά και φρόντιζε να παίρνει και το χέρι του Οδυσσέα, καθώς έδειχνε τα εκθέματα. Σκέφτηκε ότι καθώς γραφόταν και η φωνή του, θα μπορούσε με το κατάλληλο μοντάζ να έχει μια ενδιαφέρουσα ενότητα.

Της έδειξε έπειτα κλεψύδρες διαφόρων τύπων, μικρά ρολόγια με εκκρεμή και περίεργες διακοσμήσεις, ενώ της εξηγούσε τη διαφορετική αίσθηση του χρόνου που έχουν λαοί και πολιτισμοί.

«Σήμερα ο Δυτικός Κόσμος κρέμεται από τα ρολόγια του. Ψηφιακά ή κλασικά, των σιδηροδρομικών σταθμών και των αεροδρομίων, των νοσοκομείων ή των σούπερ μάρκετ. Μη φανταστείς όμως ότι και στην Ανατολή δε συμβαίνει το ίδιο. Οι Ιάπωνες έχουν μια εμμονή με την ακρίβεια του χρόνου. Θα τους έχεις δει ασφαλώς, πώς συνωθούνται στις πλατφόρμες του μετρό. Είναι πολύ αυστηροί στην τήρηση των ραντεβού τους. Πρόσεξε αυτό το ρολόι...»

Ήταν κλεισμένο σ' ένα γυάλινο προστατευτικό κάλυμμα κι έδειχνε μια κεκλιμένη ράμπα, που στην κορυφή της στεκόταν ένας κύλινδρος.

«Δες τι ευφρές είναι. Αν έβγαζα το εμπόδιο, ο κύλινδρος θα κυλούσε πάρα πολύ αργά προς τα κάτω. Και σημειωτέον, δε μετράει τις ώρες αλλά τις μέρες. Η διαδρομή από

την κορυφή μέχρι το κάτω τέλος της ράμπας διαρκεί μια βδομάδα. Εντυπωσιακό, έτσι; Στηρίζεται στη θεωρία της βαρύτητας και είναι του δέκατου έβδομου αιώνα».

Μετά της έδειξε πολλά μικρά ρολόγια του δέκατου ένατου αιώνα, που το δίσκο τους κοσμούσαν σχέδια ή πορτρέτα με ωραία χρώματα.

«Θα ήταν παράλειψή μου να μην αναφέρω ότι οι νομαδικές φυλές της Κεντρικής Ασίας μετρούν το χρόνο με τις εποχές. Και μάλιστα μόνο δύο: την άνοιξη, όταν ανεβαίνουν από τις κοιλάδες στα βουνά με τα πλούσια βοσκοτόπια, και το φθινόπωρο όταν γυρίζουν πάλι κάτω. Τώρα κοίταξε και κάτι παιχιδιάρικο...»

Της έδειξε ένα εκκρεμές που είχε το σχήμα γάτας. Στο κυρίως σώμα της υπήρχαν οι αριθμοί των ωρών και οι δείκτες. Στο κεφάλι της τα μάτια κινούνταν ρυθμικά δεξιά αριστερά. Το ίδιο και η ουρά της.

«Ε, αυτό ήταν πολύ δημοφιλές στην Αμερική τη δεκαετία του '30. Υπάρχουν ακόμα σε πολλά σπίτια της αμερικανικής ενδοχώρας. Πρέπει να σου μιλήσω κάποτε για την ενδοχώρα, γιατί η Αμερική δεν είναι μόνο οι μεγάλες πόλεις. Η καρδιά της χτυπάει στα μικρά χωριά, που λες κι έχει σταματήσει ο χρόνος, για να το συνδέσω και με το θέμα μας. Και μιας κι ήρθε η κουβέντα για την Αμερική, στη βορειοανατολική Αριζόνα, στα γνωστά pueblo, ζει μια φυλή αυτόχthonων Ινδιάνων που δεν έχουν καμία λέξη σχετική με το χρόνο. Μόνο “πιο σύντομα” ή “αργότερα”. Να σκε-

φτείς ότι ακόμα και στα ρήματά τους υπάρχει μόνο ο ενεστώτας...»)

Παρασυρμένος από την αφήγησή του, που την έκανε με το πάθος του συλλέκτη, ο Οδυσσέας δεν αντιλήφθηκε ότι η Μπλουζ είχε κλέψει ένα καθρέφτισμα του προσώπου του στις γυάλινες προθήκες της κεκλιμένης ράμπας.



«Ευχαριστημένη;» τη ρώτησε μ' ένα γοητευτικό χαμόγελο, όταν πια είχαν επιστρέψει στο γραφείο και είχαν πάρει τις συνηθισμένες τους θέσεις.

«Ναι. Ήταν πολύ ενδιαφέρον. Ποτέ δε φανταζόμουν ότι υπήρχαν τόσα διαφορετικά ρολόγια. Θα πρέπει να έχετε ταξιδέψει πολύ για να τα βρείτε», είπε η Μπλουζ επιφυλακτικά, γιατί δεν της είχε διαφύγει το ιδιαίτερο χαμόγελό του. Ευαίσθητος δέκτης κι εκείνη των ανθρώπινων αντιδράσεων, είχε διακρίνει μια ανεπαίσθητη αλλά υπαρκτή αλλαγή στη συμπεριφορά του.

«Μια ζωή ταξιδευτής», είπε ανάλαφρα εκείνος.

«Σωστός Οδυσσέας επομένως», σχολίασε η Μπλουζ χαμογελώντας κι αυτή.

«Α, υπάρχουν σημαντικές διαφορές. Εκείνος ο Οδυσσέας περιπλανήθηκε τιμωρημένος από τους θεούς. Για μένα ήταν προσωπική επιλογή. Και με την ευκαιρία, επειδή ξέρω ότι θα σ' ενδιαφέρει: το “Οδυσσέας” προέρχεται ετυ-

μολογικά από το “οδύσσομαι”, που σημαίνει “οργίζομαι, μισώ κάποιον”)).

Σώπασε για λίγο και μετά, σαν να πήρε μια σημαντική απόφαση, συνέχισε:

«Πάντως σ’ εμένα περισσότερο από τον Όμηρο ταιριάζει ο Καρκαβίτσας και η αειφυγία του».

«Α-ει-φυ-γί-α; Κάτι μου θυμίζει αόριστα», είπε η Μπλουζ.

«Υπέροχη λέξη. Σημαίνει τη διαρκή, την ισόβια εξορία. Αξίζει να σου διαβάσω το κείμενο του Καρκαβίτσα», είπε εκείνος και άνοιξε ένα συρτάρι του γραφείου. «Εδώ το έχω, με σημαδεμένη τη σελίδα για ευκολία μου. Ανατρέχω συχνά σ’ αυτό. Είναι απόσπασμα από το έργο του “Μεταστάθμευσις – Πρώται εντυπώσεις”, που έγραψε το 1891, όταν έφυγε με μετάθεση, σαν στρατιωτικός γιατρός που ήταν, από το αγαπημένο του Μεσολόγγι και πήγε στη Λάρισα».

Άρχισε να διαβάζει αργά, με ωραία άρθρωση –τονίζοντας τα τελικά «ν» της καθαρεύουσας– και σωστές αναπνοές που χρωμάτιζαν το κείμενο.

«Τη θέλω την γαλήνην, την ηρεμία, την ανάπαυσιν, τη ζηλεύω, αλλά μόνον όταν τη βλέπω εις τους άλλους. Εγώ και αν την εύρω ποτέ, δεν τη θέλω, την πετώ. Μέσα μου βράζουν ανήμεροι πόθοι και συγκυκλώνονται ασύλληπτοι στοχασμοί και συγκρούονται αδιάλλακτα όνειρα και αναπηδούν αλληλοδιωκόμενοι κατά λεπτόν φοβεραί χίμαιραι. Τι

θέλω κι εγώ δεν γνωρίζω. Θέλω πάντα την αιφυγίαν, αιφυγίαν και από τον εαυτό μου ακόμη! Και αφού δεν είναι τούτο δυνατόν, αιφυγία από τόπου εις τόπον, ως ο περιπλανώμενος Ιουδαίος της παραδόσεως...»

Ἐκλεισε το βιβλίο και κοίταξε την Μπλουζ, ψάχνοντας να δει στο πρόσωπό της τι εντύπωση της είχε κάνει. Εκείνη σιωπούσε.

«Λοιπόν, πώς σου φάνηκε;» την προκάλεσε.

«Νομίζω ότι ισχύει για πολλούς», απάντησε ήσυχα η Μπλουζ.

«Και για σένα;» επέμεινε ο Οδυσσέας.

«Ναι», έγνεψε η κοπέλα.

Η ΜΠΛΟΥΖ ένωσε τα πρώτα σημάδια κρυολογήματος όταν επέστρεψε στον ξενώνα. Έτσουζε ο λαιμός της, τη γαργαλούσε η μύτη, άρχισε να την πονά το κεφάλι της. Φαίνεται ότι είχε κρυολογήσει το πρωί, που ξεγελασμένη από τον ήλιο άνοιξε το μπουφάν, αγνοώντας το ψυχρό αεράκι.

Ζήτησε δειλά από την Ελένη ένα τσάι. Εκείνη πρόθυμη –σαν να μην είχαν καθόλου ψυχρανθεί– της ζέστανε λίγο κοινάκι και την έβαλε να το πίνει σιγά σιγά. Της είπε ότι ήταν το γιατροσόφι της περιοχής, που το χρησιμοποιούσαν σε κάθε περίπτωση. Στομαχόπονο, κοιλόπονο και κρυολογήματα. Εδώ ο γιατρός ανέβαινε από τα παράλια μόνο σε σοβαρές περιπτώσεις, τα υπόλοιπα έπρεπε να τα φροντίζουν μόνοι τους.

Τη νύχτα η Μπλουζ, ξαπλωμένη και σκεπασμένη με ό,τι κουβέρτα είχε βρει στην ντουλάπα, το αιρκοντίσιον στο φουλ, έτρεμε σαν το ψάρι. Σίγουρα είχε πυρετό, παρ' όλο το αντιπυρετικό που είχε πάρει πριν. Καταλάβαινε ότι έπρεπε

να σηκωθεί, να βάλει μια ζακέτα και χοντρές κάλτσες, αλλά δεν έβρισκε το κουράγιο να βγει από τα σκεπάσματα. Μετά από πολλές αναβολές σηκώθηκε, τυλίχτηκε με μια κουβέρτα κι έριξε καυτό τσάι, από το θερμός που της είχε δώσει η Ελένη, σ' ένα φλιτζάνι. Έπρεπε να παραδεχτεί ότι η γυναίκα είχε βάλει στην άκρη τις επιφυλάξεις της και την είχε φροντίσει πολύ φιλικά.

Κουκουλώθηκε πάλι και σε λίγο βυθίστηκε σ' έναν ύπνο όλο εφιάλτες.

Είδε ότι ήταν φυτεμένη ως τα γόνατα στο λαχανόκηπο της Αυλίδας κι από τα μπράτσα της φύτρωναν σγουρές κληματσίδες, που ανέβαιναν στο πρόσωπό της και την έπνιγαν. Τεράστια αλογάκια της Παναγίας κάθονταν στα μαλλιά της και τ' ανακάτευαν με μανία. Ο τρελός με τη βούλα στο μέτωπο την κυνηγούσε κουτσαίνοντας και της φώναζε, κλαίγοντας πάντα, «Έχασα την αγάπη μου. Έχασα την αγάπη μου». Δεκάδες ρολόγια αιωρούνταν πλάι της και ο χτύπος τους συντονισμένος με τους παλμούς της καρδιάς της αντηχούσε στο κεφάλι της σαν παγκόσμιο ρολόι. Στον τελευταίο εφιάλτη—αυτόν που την ξύπνησε άσχημα—ο ουρανός είχε μεταμορφωθεί σ' ένα γιγάντιο ρολόι, που χυνόταν διαλυόμενο, όπως στον πίνακα του Νταλί, ενώ οι δείκτες του έκαναν γρήγορους, τρελούς γύρους και στο τέλος εκσφενδονίστηκαν σαν βέλη προς το μέρος της.

Η Μπλουζ ξυπνούσε σ' όλη τη διάρκεια της μέρας και ξανακοιμόταν. Δεν είχε αίσθηση του χρόνου και το μόνο

που ήθελε ήταν να περάσει γρήγορα η ώρα και να επανέλθουν όλα στον κανονικό τους ρυθμό.



Ο Οδυσσέας ματαίως την περίμενε. Η συνηθισμένη ώρα του ερχομού της είχε περάσει προ πολλού, κι εκείνη δεν είχε φανεί. Κάθε τόσο σηκώνονταν από το γραφείο του και στεκόταν στο παράθυρο περιμένοντας.

Όταν έφτασε το μεσημέρι, κατάλαβε ότι η κοπέλα δε θα ερχόταν, κι αυτό του δημιούργησε μεγάλη ανησυχία. Τι να είχε συμβεί; Μήπως μετάνιωσε; Μήπως της είχε πει κάτι που την ενόχλησε; Κι αν είχε φύγει οριστικά και αμετάκλητα; Ανέβηκε στη σοφίτα και με τα κιάλια κοίταξε τον ξενώνα. Τα παντζούρια ενός παραθύρου στον πρώτο όροφο ήταν ανοιχτά. Να ήταν αυτό το δωμάτιό της άραγε; Στο υπόστεγο είδε το γνωστό αγροτικό της Ελένης κι ένα μικρό ιδιωτικό αυτοκίνητο, που έβλεπε για πρώτη φορά. Το δικό της; Τότε τι συνέβαινε;

Συνειδητοποίησε ότι δεν είχε τον αριθμό του κινητού της για να επικοινωνήσει μαζί της. Εκείνη όμως έπρεπε να γνωρίζει τον δικό του αριθμό. Άρα αυτή έπρεπε να του τηλεφωνήσει. Αλλά δεν το έκανε. Γιατί;

Κατέβηκε πάλι στο γραφείο του και προσπάθησε να συγκεντρωθεί στο διάβασμα, μα έπιανε τον εαυτό του ν' αφαιρείται, κοιτάζοντας τη συσκευή του τηλεφώνου. Όλη τη μέρα φρόντισε να μην απομακρύνεται από το δωμάτιο, μή-

πως και δεν ακούσει το χτύπημα του τηλεφώνου. Είχε καθλωθεί σ' έναν παθητικό ρόλο, αυτός που ήθελε να ελέγχει πάντα τις εξελίξεις.



Την επόμενη μέρα, κι αφού περίμενε όλο αδημονία πίσω από την κουρτίνα μήπως και φανεί η Μπλουζ, δεν κάθισε καν στο γραφείο του. Έβαλε τον καφέ και τα τσιγάρα του στο τραπέζακι πλάι στο τηλέφωνο. Κάθε τόσο σήκωνε το ακουστικό, για να βεβαιωθεί ότι η συσκευή λειτουργούσε. Παρατήρησε κάθε λεπτομέρειά της. Ήταν ένα παλαιό τηλέφωνο από μαύρο βακελίτη, οικογενειακό κειμήλιο, που είχε πεισματικά αρνηθεί να το αντικαταστήσει με ένα πιο σύγχρονο. Οι αριθμοί στο καντράν είχαν φθαρεί, κυρίως το δύο και το μηδέν, που φαίνεται ότι χρησιμοποιούνταν περισσότερο.

Πήρε ένα χαρτομάντιλο, το έβρεξε ελαφρά και βάλθηκε να καθαρίζει μ' επιμέλεια τους αριθμούς. Οι κινήσεις του είχαν κάτι λατρευτικό, λες και το τηλέφωνο ήταν ένα σύγχρονο τοτέμ που έκρυβε μυστήριο και ασπλαχνία.

Το μεσημέρι προσπάθησε να μασουλήσει δυο παξιμάδια, αλλά του στέκονταν στο λαιμό. Τα έβρεξε με νερό και τα κατάπιε σαν φάρμακο. Αναρωτήθηκε τι διάολο είχε πάθει και γιατί τον είχε επηρεάσει τόσο η απουσία της κοπέλας. Είχε αποκτήσει εξάρτηση από κείνην σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα; Αυτός, που ήταν πάντα ανεξάρτητος και δεν

είχε επιτρέψει σε καμία γυναίκα ή σε κανέναν άντρα να του γίνει απαραίτητος; Έφταιγε που η κοπέλα ήταν μέρος του σχεδίου του ή την αναζητούσε γι' αυτή την ίδια;

Άρχισε το ουίσκι από νωρίς το απόγευμα, όμως το μόνο που κατάφερε το αλκοόλ ήταν να του μεγαλώσει την απελπισία.

Κι εκεί που δεν το περίμενε πια, χτύπησε το τηλέφωνο. Βιάστηκε να το σηκώσει, ρίχνοντας κάτω το ποτήρι του. Κάποιος ζητούσε μια Αφροδίτη.

«Λάθος, λάθος», ψέλλισε ο Οδυσσέας και κατέβασε το ακουστικό.

Και τότε, χωρίς να είναι προετοιμασμένος, γεμάτος απογοήτευση που δεν ήταν εκείνη, άρχισε να κλαίει γοερά. Για πρώτη φορά στην ενήλικη ζωή του. Έκλαιγε από απόγνωση, επειδή τον είχαν αρνηθεί κι επειδή το σχέδιό του πήγαινε στράφι. Θα ήταν καταδικασμένος να ζήσει τη φθορά μιας ασθένειας –ό,τι πιο μισητό και απευκταίο–, αφού δεν ήταν ικανός να πατήσει τη σκανδάλη ενός όπλου, όπως έκανε ο Χέμινγκουαι, να καταπιεί το δηλητήριο σαν την Πηνελόπη Δέλτα ή να ορμήσει μ' ένα άλογο στη θάλασσα όπως ο Περικλής Γιαννόπουλος. Κατηγορούσε τον εαυτό του, τον στόλιζε με βρισιές και στο τέλος τού έφτανε η λέξη «δειλός», που την επαναλάμβανε διαρκώς σαν κατάρα.

ΤΟΝ ΕΙΧΕ πάρει ο ύπνος τις πρωινές ώρες στον καναπέ και κοιμήθηκε τόσο βαριά, ώστε όταν χτύπησε η πόρτα νόμισε ότι ήταν μέρος του εφιάλτη του. Με το δεύτερο χτύπημα κατάλαβε ότι ήταν πραγματικότητα και η μέρα είχε προχωρήσει. Σηκώθηκε άρον άρον κι άνοιξε. Τα σκυλιά μπήκαν μέσα ενθουσιασμένα συνοδεύοντας την Μπλουζ.

Εκείνη τον είδε αναμαλλιασμένο, με κόκκινα μάτια και τσαλακωμένα ρούχα.

«Μάλλον σας ξύπνησα», είπε αμήχανα.

«Παρακαλώ, παρακαλώ, πέρασε μέσα και δώσε μου λίγο χρόνο», βιάστηκε να πει ο Οδυσσέας.

Της είπε να τον περιμένει λίγο στο χολ κι εκείνος πήγε στο γραφείο να συμμαζέψει τα σκεπάσματα και ν' ανοίξει το παράθυρο ν' αεριστεί το δωμάτιο.

Χώθηκε στο μπάνιο, έριξε άφθονο νερό στο πρόσωπό του κι έπιασε τα μαλλιά του με το λαστιχάκι. Άλλαξε βιαστικά πουκάμισο και φόρεσε ένα ανοιχτόχρωμο γαλάζιο

πουλόβερ, που ταίριαζε με τη διάθεσή του. Εκείνη είχε επιστρέψει. Αυτό μετρούσε.

Ετοίμασε τους καφέδες και πέρασαν στο γραφείο.

«Ανησύχησα. Δεν ήρθες δυο μέρες, δεν τηλεφώνησες, δεν ήξερα τι σου είχε συμβεί», είπε χωρίς να κρύψει την αγωνία του.

«Κρύωσα μάλλον. Ένα βαρύ συνάχι και πυρετός. Δεν είχα τον αριθμό του τηλεφώνου σας», είπε η Μπλουζ, δίνοντας όλες τις εξηγήσεις. Τόσο απλά και τόσο φυσικά όλα.

«Ωστε έτσι; Κι εγώ φαντάστηκα ότι με βαρέθηκες», είπε χαμογελώντας ελαφρά ο Οδυσσέας.

«Ότι σας βαρέθηκα; Όχι δα. Πώς σας πέρασε απ' το μυαλό κάτι τέτοιο; Ήμουνα χάλια. Αυτό», είπε η Μπλουζ, με τα μάτια στο τσιγάρο που έστριβε. Κάτι είχε αλλάξει στη συμπεριφορά του πάλι και δεν μπορούσε να το εξηγήσει.



Στο διάστημα της απουσίας της ο Οδυσσέας είχε πάρει τις αποφάσεις του. Έπρεπε ν' αρχίσουν τ' αληθινά γυρίσματα, με τον ίδιο να παίρνει μέρος, αν ήθελε να κρατήσει το ενδιαφέρον της. Πόσο πια θα πηγαινοερχόταν και θ' αναλίσκονταν οι δυο τους σε ατέλειωτες συζητήσεις; Κάποια μέρα θα βαριόταν, δε θα ξαναρχόταν και θα την έχανε.

«Τι θα έλεγες αν ξεκινούσαμε τα γυρίσματα; Εννοώ μ' εμένα...» τη ρώτησε, και πριν προλάβει εκείνη να συνέλθει από το ξάφνιασμα, συνέχισε: «Θα θέσω όμως κάποιους

όρους. Δεν ξέρω αν γίνεται τεχνικά, αλλά θα ήθελα το υλικό της κινηματογράφησης να μένει εδώ. Γίνεται;»

«Ασφαλώς. Θα σας αφήνω την κάμερα», είπε η Μπλουζ. «Θα συνεχίζουμε την επόμενη μέρα. Τι φοβάστε όμως;»

«Αισθάνομαι ανασφαλής. Θα προτιμούσα να δω το σύνολο πριν δώσω την τελική μου έγκριση. Και θα ήθελα να μου εξηγήσεις πώς ακριβώς θα γίνει αυτή η κινηματογράφηση. Δεν μπορώ ν' αρχίσω να μιλάω έτσι στον αέρα. Δεν μπορώ».

«Θα σας κάνω ερωτήσεις, τις οποίες θ' αφαιρέσω μετά στο μοντάζ. Είναι εύκολο, θα δείτε», εξήγησε η Μπλουζ.

«Και πώς θ' αρχίσουμε; Έχεις σκεφτεί;» ρώτησε μ' ανησυχία ο Οδυσσέας.

«Έχω κάποιες ερωτήσεις στο μυαλό μου. Έχω διαβάσει και το βιβλίο σας...» της ξέφυγε και βιάστηκε να προσθέσει, για να διορθώσει την κατάσταση, «απ' τα χρόνια που σπούδαξα...»

«Το έχεις διαβάσει; Ωραία, γιατί αναρωτιόμουν. Και πώς σου φάνηκε;» ρώτησε μ' ενδιαφέρον ο Οδυσσέας.

«Μου άρεσε...»

«Το λες από ευγένεια, πιστεύω. Μια οπαδός του ρεαλισμού, του σινεμά-βεριτέ, πώς να γοητευτεί από τον μαγικό ρεαλισμό;»

«Α, το παλαιό ερώτημα... Δείτε, πιστεύω ότι αν κάτι είναι καλό, γίνεται αποδεκτό απ' όλους. Και το βιβλίο σας

θεωρήθηκε πρωτοποριακό για την εποχή του. Στα 1980 που εκδόθηκε δεν υπήρχε κάτι ανάλογο στην ελληνική λογοτεχνία», είπε η Μπλουζ, ευγνωμονώντας τον εκδότη για τις κριτικές που της είχε δώσει.

«Είναι γεγονός. Ήταν τα πρώτα χρόνια μετά τη μεταπολίτευση...»

«Θα σας πείραζε ν' ανοίξω την κάμερα; Είναι κρίμα να χάνεται ο λόγος σας. Δώστε μου μόνο δυο λεπτά», είπε με βιασύνη η Μπλουζ.

Έβγαλε από το σακίδιο την κάμερα, την άνοιξε και εστίασε στο πρόσωπο του Οδυσσέα.

«Δε χρειάζεσαι άλλα φώτα;» ρώτησε εκείνος, περισσότερο για να κερδίσει χρόνο.

«Αυτές οι κάμερες είναι μαγικές», του είπε χαμογελώντας. «Λέγατε λοιπόν ότι ήταν τα πρώτα χρόνια μετά τη δικτατορία...»

«Και ήταν άλλη η θεματολογία», συνέχισε ο Οδυσσέας.

«Συγγνώμη που σας διακόπτω. Θα πρέπει να επαναλάβετε από την αρχή τη φράση. Από το 1980 και λοιπά...» του είπε με τη σιγουριά του επαγγελματία στη φωνή.

Ο Οδυσσέας κατάλαβε ότι πλέον εκείνη καθόριζε την εξέλιξη. Δίστασε λίγο, αλλά ξαναπήρε το λόγο.

«Το 1980 στην Ελλάδα βρισκόμασταν στα πρώτα μεταδικτατορικά χρόνια και ήταν άλλη η θεματολογία που απασχολούσε τους Έλληνες συγγραφείς. Ο μαγικός ρεαλισμός

όμως είχε ήδη δώσει από το 1967 το κορυφαίο έργο του. Τα *Εκατό χρόνια μοναξιά* του Μάρκες. Εγώ βρισκόμουν από το '72 στην Αγγλία, σπούδαζα λογοτεχνία και είχα διαβάσει την αγγλική μετάφραση...»

Σταμάτησε για λίγο και κοιτούσε αφηρημένα την κάμερα. Το μυαλό του είχε φύγει και είχε γυρίσει πίσω στα χρόνια της Αγγλίας. Στο πανεπιστήμιο, εκεί που είχε γνωρίσει τον μεγάλο έρωτα της ζωής του. Τη νεότερή του Φιόνα. Η έντονη προσωπικότητά της τον είχε γοητεύσει. Την παρατηρούσε, διακριτικά κρυμμένος, όπου κι αν βρισκόταν εκείνη. Ήταν το ίνδαλμά του. Η Φιόνα ονειρευόταν να γίνει μια νέα Τζέιν Όστεν, μια Έμιλυ Μπροντέ, και φοιτούσε με υποτροφία, ενώ ο ίδιος πλήρωνε αδρά –ας ήταν καλά το κηροποιείο– τα δίδακτρά του. Κι ήταν εντελώς γελοίος ο λόγος για τον οποίο διέκοψε τις σπουδές του το '76. Κάποιος φίλος της Φιόνα την έπεισε ότι αν ξύριζε το κεφάλι της, και πετούσε τα υπέροχα κόκκινα μαλλιά της, θα ήταν ίδια η Νεφερτίτη. Κι εκείνη το έκανε. Κι αντί το σοκ να το υποστεί η ίδια, κλονίστηκε ο Οδυσσέας. Η ιδεώδης γυναίκα, το αντικείμενο της λατρείας του, σωριάστηκε στο πάτωμα μαζί με τα κομμένα μαλλιά της. Τρελαμένος εγκατέλειψε την Αγγλία και πήγε στο Μεξικό. Δεν ξεπέρασε όμως ποτέ τη Φιόνα. Σε κάθε γυναίκα που γνώριζε, σ' όποια φυλή κι αν ανήκε, τη Φιόνα έβλεπε. Και η Μπλουζ έκανε τις ίδιες απαλές κινήσεις μ' εκείνην όταν έπιανε το φλιτζάνι της.

«Έχουμε μείνει εκεί που διαβάσατε από την αγγλική

μετάφραση τα *Εκατό χρόνια μοναξιά*», τον επανέφερε στο σήμερα η Μπλουζ.

«Ναι. Δε σου κρύβω ότι το ζήλεψα. Τη γραφή του, τον τρόπο που απογείωνε την πεζή πραγματικότητα. Το λάτρεψα».

«Πότε γράψατε το βιβλίο σας και πού;» ρώτησε η Μπλουζ.

«Θα πω κάτι που μπορεί να φανεί γελοίο, αλλά θα το πω. Πήγα στο Μεξικό. Επειδή εκεί είχε γράψει και ο Μάρκες ένα μεγάλο μέρος από το βιβλίο του. Πίστευα ότι ο τόπος θα με ενέπνεε, όπως είχε συμβεί και μ' εκείνον. Βεβαίως το δικό μου βιβλίο αφορά στην Ελλάδα, όμως όχι σε κάποιο συγκεκριμένο χώρο. Η δράση εξελίσσεται σ' έναν μη τόπο, που δεν κατονομάζεται ούτε ορίζεται. Σε μια ερημιά, όπου κυριαρχεί εκείνο το τεράστιο Δέντρο».

«Και το περιβάλλον στο Μεξικό δε σας επηρέασε; Πώς σκεφτόσασταν την Ελλάδα ενώ ζούσατε εκεί;» ρώτησε η Μπλουζ, που πια δεν είχε καμία σχέση με το άβουλο πλάσμα των προηγούμενων ημερών αλλά αναδείκνυε μια αξιοσημείωτη επαγγελματικότητα.

«Είναι γνωστό ότι αισθανόμαστε πιο Έλληνες όταν είμαστε έξω από τη χώρα. Κι εκεί στο Μεξικό ανακάλυψα στοιχεία κοινά και στους δύο λαούς. Την όρεξη για ζωή, παρά τη φτώχεια και τις αντιξοότητες, και τη λατρεία των νεκρών. Βρέθηκα να γιορτάζω μαζί τους τη Μέρα των Νεκρών. Είδα κατάπληκτος τα παιδιά να τρώνε ζαχαρωτά

ομοιώματα σκελετών με φωσφορίζοντα μάτια, στα μέτωπα των οποίων ήταν γραμμένα ονόματα όπως Κόντσα, Μαρρία ή Λούπε. Να παίζουν με παιχνίδια-σκελετούς που κινούσαν χέρια και πόδια μ' ελατήρια, χορεύοντας ή γελώντας. Κι εκεί σκέφτηκα ότι το Μεξικό δεν ήταν τυχαία η πατρίδα του Φουέντες ή του σουρεαλιστή ποιητή Οκτάβιο Πας».

«Πού δουλέψατε το βιβλίο σας και πόσο χρόνο σάς πήρε να το γράψετε;» ρώτησε η Μπλουζ για να τον επαναφέρει στο θέμα.

«Ζούσα στις παρυφές της Βερακρούζ, εκεί όπου κάποτε είχε αποβιβαστεί ο Κορτέζ. Σ' ένα μικρό πανδοχείο, ανάμεσα σε αγρότες που έρχονταν να πουλήσουν καλαμπόκι ή φασόλια, και σε εμπόρους ειδών χειροτεχνίας. Κατέβαινα από το δωμάτιό μου μόνο για να ξεμουδιάσω κάνοντας περριπάτους, και για να φάω. Έγραφα πυρετωδώς για δέκα μήνες και μετά επέστρεψα στην Ελλάδα. Ξαναγύρισα μετά από χρόνια στο Μεξικό, γιατί τότε δεν είχα δει σχεδόν καθόλου τη χώρα. Είχα πάει μόνο για να συναντήσω την έμπνευση του Μάρκες».

«Τι θέλατε να πείτε σ' εκείνο το βιβλίο σας;» ρώτησε η Μπλουζ.

Ο Οδυσσέας χαμογέλασε και είπε:

«Μια ιστορία, απλώς. Στο κάτω κάτω, κάθε αναγνώστης ανακαλύπτει ό,τι αυτός θέλει και μπορεί. Εμείς –οι συγγραφείς– ρίχνουμε ένα μπουκάλι στη θάλασσα, αλλά το ποιος θα το βρει και πώς θ' αντιδράσει δεν είναι στο χέρι

μας. Θεωρώ λοιπόν ότι ο αναγνώστης –θα χρησιμοποιήσω μια ανύπαρκτη λέξη– είναι “συν-συγγραφέας”. Γιατί αυτός, ο αναγνώστης, δημιουργεί τις δικές του εικόνες με αφορμή όσα διαβάζει, και πολλές φορές προδικάζει το τέλος του βιβλίου, που μπορεί να μη συμπίπτει με το τέλος του συγγραφέα... Να φτιάξουμε καφέ; Κουράστηκα. Να σταματήσουμε για λίγο;»

«Εντάξει, αφού κουραστήκατε. Μετά θα μου πείτε λίγο περισσότερα για το θέμα και πώς έγινε δεκτό από την κριτική», είπε συναινετικά η Μπλουζ, κατεβάζοντας την άμερα.



Ο Οδυσσέας σηκώθηκε, πήρε τις κούπες του καφέ και κατευθύνθηκε προς την έξοδο του γραφείου.

«Θα σας πείραζε αν ερχόμουν μαζί σας; Θα ήθελα να έχω και μια σκηνή της καθημερινής σας ζωής», είπε η Μπλουζ.

«Πώς φτιάχνω τον καφέ;...» ρώτησε έκπληκτος ο Οδυσσέας. «Εντάξει, καμία αντίρρηση».

Διέσχισαν έναν σκοτεινό διάδρομο και πέρασαν σε μια μεγάλη φωτεινή κουζίνα. Η Μπλουζ στάθηκε στην πόρτα και κατέγραφε λεπτομέρειες, ενώ εκείνος ξέπλενε σχολαστικά τις κούπες.

Η Μπλουζ είχε εκπλαγεί από την παλιομοδίτικη, χωριάτικη κουζίνα. Τα ντουλάπια ήταν βαμμένα μ' ένα βερμάν χρώμα, ξεθωριασμένο από την πολυκαιρία. Ο πάγκος

εργασίας ήταν σκεπασμένος με κόκκινα πλακάκια και πάνω του υπήρχαν ωραία πήλινα δοχεία. Ένα φωτιστικό σαν λάμπα θυέλλης κρεμόταν από τα δοκάρια της οροφής κι έριχνε ένα απαλό φως. Μια ηλεκτρική κουζίνα ήταν χωμένη στη γωνία με κατεβασμένο το καπάκι, κάτι που έδειχνε ότι δεν τη χρησιμοποιούσε. Αντίθετα, από μια τεράστια στόφα στη μέση του τοίχου φαινόταν η φωτιά που έκαιγε στο εσωτερικό της. Το μπουρί της ανέβαινε και χανόταν κάτω από ένα χτιστό στέγαστρο που κατέληγε σε μια καμινάδα. Κάτι παρόμοιο είχε δει μόνο σε περιοδικά με αγροτικές κουζίνες για μοντέρνα εξοχικά.

«Τι υπήρχε παλιά στη θέση της στόφας;» ρώτησε η Μπλουζ χωρίς να κατεβάσει την κάμερα.

«Α, εξαιρετική παρατηρητικότητα!», είπε ο Οδυσσέας χωρίς ν' αφήσει από τα μάτια του τον καφέ που ψηνόταν στη στόφα. «Ο πατέρας μου, που έχτισε το σπίτι στη δεκαετία του '50, ονειρευόταν την Τοσκάνη και τις αγροικίες της. Γι' αυτό και το έβαψε κόκκινο, προκαλώντας τα γέλια και τις ειρωνείες των ντόπιων αλλά και των μαστόρων που δούλευαν εδώ. Κανείς τους δεν είχε ξαναδεί κόκκινο σπίτι. Λοιπόν, δεν καλοθυμάμαι, αλλά εδώ υπήρχε ένα χτιστό μαγειρείο όπου μαγείρευαν με ξύλα. Μετά έφεραν τη στόφα, που είναι πιο πρακτική. Το ηλεκτρικό το έφεραν αργά, στη δεκαετία του '90. Δε μ' αρέσουν οι κολόνες, χαλάνε το τοπίο, αλλά η εξυπηρέτηση είναι μεγάλη. Πέρα απ' το φωτισμό, υπάρχει η δυνατότητα για ψυγείο και σώματα ηλε-

κτρικών καλοριφέρ, γιατί μόνο το τζάκι δε φτάνει», είπε ο Οδυσσέας ενώ κατέβαζε τον καφέ απ' τη φωτιά. «Εγώ πάντως προτιμώ τη στόφα. Καίει συνέχεια από τα μέσα του φθινοπώρου. Έτσι έχω και ζεστασιά, θερμαίνει ωραία το μαντέμι, και ζεστό νερό μονίμως. Κι αν αποφασίσω να φτιάξω κάτι πρόχειρο, πάλι εδώ το κάνω. Το καλοκαίρι αναγκαστικά χρησιμοποιώ την ηλεκτρική κουζίνα».

Πήρε το μπρίκι και τις κούπες, πέρασε μπροστά από την Μπλουζ, που συνέχιζε να τον κινηματογραφεί, και γύρισαν στο γραφείο.

«Ωραία σκηνή», μουρμούρισε εκείνη, αιχμαλωτίζοντας τις κινήσεις του καθώς ανεβοκατέβαζε το μπρίκι στα φλιτζάνια.

«Ρεζίλι θα με κάνεις», είπε χαμογελαστά ο Οδυσσέας, και συνειδητοποίησε ότι χαμογελούσε πιο συχνά. Κι αυτό τον παραξένεψε και τον ενόχλησε, γιατί δεν ήθελε να μαλακώσει και να γίνει ευαίσθητος. Θα χρειαζόταν όλη του τη δύναμη για το τέλος.

Κάθισε πάλι στη γνωστή του θέση, άναψε τσιγάρο, τοποθέτησε τον αναπτήρα στο αζιμούθιο, αλλά ήταν φανερό ότι κάτι τον απασχολούσε.

«Κλείσε για λίγο την κάμερα», της είπε και περίμενε μέχρι εκείνη να κατεβάσει τη μηχανή της. «Κοίτα, δε θέλω να ξαναμιλήσω για το βιβλίο μου. Αισθάνομαι άβολα. Θέλω να κάνεις τη δουλειά σου, όπως νομίζεις, αλλά θέλω κι εγώ να είμαι ο εαυτός μου. Δε μου αρέσει να μιλάω για το

βιβλίο που έγραψα τόσα χρόνια πριν. Αν χρειάζεσαι κριτικές, υπάρχει υλικό να σου δώσω. Αλλά όχι εγώ...»

«Εντάξει, ό,τι πείτε. Πώς θα θέλατε να προχωρήσουμε;» ρώτησε η Μπλουζ.

«Δεν έχω ιδέα. Εσύ τι προτείνεις;» είπε ο Οδυσσέας, δίνοντας πάλι σ' εκείνην την πρωτοβουλία.

«Αν πηγαίναμε σ' ένα άλλο απ' τα κλειστά δωμάτια;... Τι θα λέγατε;»

«Θα έλεγα ότι μάλλον δεν προλαβαίνουμε. Κοντεύει μία, κι εσύ φεύγεις συνήθως τέτοια ώρα».

«Κανένα πρόβλημα. Θα μπορούσα να μείνω, αν δε σας πειράζει», είπε η Μπλουζ και φαντάστηκε τα μούτρα της γιαγιάς όταν δε θα την έβλεπε να γυρίζει για μεσημεριανό.

Ο Οδυσσέας έμεινε για λίγο σιωπηλός. Η Μπλουζ τον παρατηρούσε και θα έδινε κάτι παραπάνω από μια δεκάρα για τις σκέψεις του.

«Ωραία, ας το κάνουμε», είπε επιτέλους εκείνος. «Θα σε πάω να δεις τ' αντικείμενα από τα βιβλία που αγάπησα».



Ανέβηκαν στον πρώτο όροφο, αλλά δε σταμάτησαν εκεί. Στην άκρη του πλατώματος υπήρχε μια στριφτή ξύλινη σκάλα, που προφανώς οδηγούσε στον πυργίσκο. Προπορεύτηκε ο Οδυσσέας, ξεκλείδωσε την πόρτα, άναψε το φως και της έκανε νόημα να περάσει κι αυτή.

Η Μπλουζ άνοιξε την κάμερα και πήρε ένα γενικό πλά-

νο. Ο φωτισμός εδώ, σε αντίθεση με την Αίθουσα των Ρολογιών, ήταν υποβλητικός. Από το ταβάνι κρεμόταν ένα πορτοκαλί φωτιστικό, που άπλωνε ένα απαλό φως. Το δωμάτιο είχε διατηρηθεί όπως ήταν παλιά. Ένα μονό κρεβάτι ήταν σκεπασμένο μ' ένα μπεζ πάπλωμα, στη μία γωνία υπήρχε ένα ξύλινο μπαούλο και στην άλλη ένα μικρό γραφείο με συρτάρια.

Ο Οδυσσέας της εξήγησε ότι αυτή η σοφίτα ήταν η αγαπημένη του γωνιά και της αφηγήθηκε την τρέλα που είχε με τους φάρους και τους φαροφύλακες. Κι ότι για ένα διάστημα έξι μηνών είχε μείνει σχεδόν αποκλεισμένος σ' ένα παρόμοιο δωμάτιο στο πατρικό του στην Κηφισιά, βλέποντας τα πλοία να διασχίζουν τη θάλασσα του κήπου.

Από τότε λοιπόν η τάση για απομόνωση, σκέφτηκε η Μπλουζ, αλλά δεν τόλμησε να του το πει. Την προσοχή της είχε τραβήξει ένα παράξενο αντικείμενο, κάτι που έμοιαζε με ρόπαλο και κρεμόταν από ένα καρφί στον τοίχο.

«Α, αυτό λέω πως είναι το ξύλινο πόδι του Αχάαβ», είπε ο Οδυσσέας παρακολουθώντας το βλέμμα της. «Η μεγάλη λευκή φάλαινα, ο Μόμπυ Ντικ, του είχε αρπάξει και του είχε κόψει το πόδι από το γόνατο και κάτω. Ο Αχάαβ έκανε σκοπό της ζωής του να βρει αυτή την ξεχωριστή φάλαινα και να της χώσει το καμάκι στο κεφάλι, αδιαφορώντας για το τίμημα. Η εκδίκηση υπερίσχυσε της λογικής. Είναι από το βιβλίο του Χέρμαν Μέλβιλ *Μόμπυ Ντικ*».

«Κι αυτά τα γυαλιά και το κόκκινο μπερεδάκι;» ρώ-

τησε η Μπλουζ, που είχε γυρίσει την κάμερα στο ξύλινο μπαούλο.

«Τα στρογγυλά γυαλιά του αστυνόμου Ιαβέρη, που κυνήγησε ανηλεώς τον Γιάννη Αγιάννη. Από τους Αθλίους του Βίκτωρος Ουγκό. Από το ίδιο βιβλίο και το κόκκινο μπερεδάκι της Τιτίκας, της προστατευομένης του Αγιάννη».

Η Μπλουζ είχε ζουμάρει τώρα σ' ένα αλογάκι από έβενο. Το αλογάκι γύριζε πίσω το κεφάλι του, σε μια κίνηση απελπισίας, λες και το κυνηγούσε κάποιος.

«Ο Γκιούλιβερ, όπως θα θυμάσαι, είχε πιαστεί αιχμάλωτος στη Χώρα των Λιλιπουτείων, όπου όλα ήταν μικροσκοπικά. Τα βουνά, τα ποτάμια, το παλάτι, τα πλοία, οι άνθρωποι. Για να τον ταΐσουν χρειάζονταν τη σοδειά ολόκληρου του χρόνου. Γίγαντας αυτός μπροστά τους. Τους βοήθησε να νικήσουν τους εχθρούς τους, κι όταν γύρισε στον τόπο του, η μοναδική απόδειξη της περιπέτειάς του ήταν δυο μικροσκοπικά ζωντανά ζώα: ένα άλογο και μια αγελάδα. Ε, εδώ έχω μόνο το άλογο. Το ομοίωμά του βεβαίως. Από το βιβλίο του Τζόναθαν Σουίφτ *Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ*. Με είχε μαγέψει όταν το πρωτοδιάβασα παιδί, επειδή με την απόδειξη των μικρών ζώων έκανε πιθανό το απίθανο».

Η Μπλουζ είχε γυρίσει την κάμερα προς το μέρος του κι είχε πιάσει μια έκφραση αθωότητας και παιδικού ξαφνιασματος, σαν να μην είχαν περάσει τόσα χρόνια, λες και μόλις τώρα είχε τελειώσει το διάβασμα του βιβλίου.

Στο πάτωμα βρισκόταν ακουμπισμένο ένα καλάθι από πλεγμένες βέργες λυγαριάς.

«Αυτό είναι το πρώτο καλάθι που έπλεξε, λίγο αδέξια είν' αλήθεια, ο Ροβινσώνας Κρούσος. Τον θεωρώ δικό μου άνθρωπο. Έχω κατανοήσει απολύτως τη μοναξιά του κι έχω θαυμάσει την εξαιρετική διαχείριση του χρόνου του. Μόνο όποιος έχει ζήσει μια μοναχική ζωή, χωρίς συντρόφους, μπορεί να το καταλάβει. Η μοναξιά σε οδηγεί σε σκέψεις άλλοτε ωφέλιμες και άλλοτε ολέθριες...» είπε ο Οδυσσέας και σταμάτησε για λίγο να μιλάει. «Το έγραψε ο Ντάνιελ Ντιφόου», είπε, χωρίς να θελήσει να εξηγήσει περισσότερα.

«Κι αυτό το μαστίγιο;» ρώτησε η Μπλουζ, που είχε προχωρήσει και κινηματογραφούσε τον απέναντι τοίχο.

«Μ' αυτό έδερναν τους σκλάβους στην *Καλύβα του Μπαρμπα-Θωμά* της Χάριετ Μπίτσερ Στόου. Το πρώτο βιβλίο με θέμα τη δουλεία στην Αμερική. Γραμμένο το 1852. Μάλιστα είχε τέτοιο αντίκτυπο στην κοινωνία, ώστε όταν ο Αβραάμ Λίνκολν συνάντησε τη συγγραφέα, στην αρχή του αμερικανικού εμφυλίου, λέγεται ότι της είπε: “Ωστε αυτή είναι η μικρή κυρία που έκανε αυτό τον μεγάλο πόλεμο”. Όπως βλέπεις, οι γυναίκες συγγραφείς δεν έγραφαν πάντα ερωτικά μυθιστορήματα... Δίπλα στο μαστίγιο είναι οι κόκκινες τιράντες και η σφεντόνα του Χωκ Φιν. Άλλη αγάπη μου αυτός. Ο αταξιάρης Χωκ Φιν, ο φίλος του Τομ Σώγιερ. Και οι δύο δημιουργήματα του Μαρκ

Τουέιν. Με είχε συνεπάρει η διάθεση για ελευθερία του Χωκ Φιν. Που σκηνοθέτησε το θάνατό του για ν' αποφύγει τον μέθυσο και βίαιο πατέρα του, και με μια σχεδία ξεκίνησε τις περιπέτειές του στον Μισισιπή, παρέα μ' ένα σκλάβο που το είχε σκάσει κι αυτός. Φανταζόμουν ότι ήμουν το τρίτο πρόσωπο στη σχεδία...»

Η Μπλουζ κινηματογραφούσε τώρα ένα τσαγιερό που ήταν ακουμπισμένο στο γραφειάκι. Ήταν μια όμορφη τσαγιέρα με ζωγραφισμένα φύλλα και τριαντάφυλλα.

«Α, η τσαγιέρα του Λαγού τον Μάρτη και του Καπελά, από την Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων του Λιούις Κάρολ. Η Αλίκη έπεσε μέσα από μια κουνελότρυπα και περιπλανήθηκε σ' έναν φανταστικό κόσμο. Ήπιε από ένα μπουκάλι που έγραφε “ΠΙΕΣ ΜΕ” και μίκρυνε. Κι έπειτα έφαγε το κέικ που έγραφε “ΦΑΕ ΜΕ” και ο λαιμός της ψήλωσε σαν τεράστιο τηλεσκόπιο...»

«Έχετε κι εσείς ένα μπουκάλι κι ένα κέικ που γράφουν τα ίδια», σχολίασε η Μπλουζ, κατεβάζοντας την κάμερα και κοιτάζοντάς τον προσεκτικά.

«Ναι. Αν θέλεις μπορείς να δοκιμάσεις κι εσύ. Να δούμε τι θα πάθεις...» της είπε ο Οδυσσέας με έντονο βλέμμα.

Η Μπλουζ απέφυγε ν' απαντήσει και σήκωσε πάλι την κάμερα. Η καρδιά της όμως χτυπούσε άτακτα.

«Συνεχίζουμε», είπε μόνο.

«Η Αλίκη λοιπόν συνάντησε την Κάμπια που φουμάριζε ναργιλέ πάνω στο μανιτάρι, τον Υπηρέτη-Ψάρι, τη Δού-

κισσα και τη μαγείρισσα με το πιπέρι, τη Βασίλισσα που έπαιζε κροκέ κι απειλούσε με αποκεφαλισμό τους πάντες, και τα Τραπουλόχαρτα. Κι αν αφήσεις τη φαντασία σου ελεύθερη –ξέρω πως κάτι τέτοιο είναι δύσκολο για σένα–, θα δεις να πλανάται στον αέρα το χαμόγελο της Γάτας του Τσεσάιρ, που είχε την ικανότητα να εξαφανίζεται πολύ αργά, αρχίζοντας από την ουρά και τελειώνοντας με το χαμόγελο, που έμενε στον αέρα για κάμποσα λεπτά, αφού η Γάτα είχε εξαφανιστεί. Εξαιρετικά ευφυής συγγραφέας ο Λιούις Κάρολ. Κατηγορήθηκε ότι αυτή η αχαλίνωτη φαντασία του ήταν αποτέλεσμα παραισθησιογόνων. Βλακείες. Το καλύτερο παραισθησιογόνο είναι η φαντασία».

Η Μπλουζ κατέβασε την κάμερα, πιστεύοντας ότι είχε κινηματογραφήσει όλα τα εκθέματα, αλλά είδε τον Οδυσσέα που άνοιγε το συρτάρι του μικρού γραφείου.

«Κοίταξε κι εδώ», της είπε.

Η Μπλουζ κοίταξε και πάγωσε. Ένα ζευγάρι λευκά παιδικά γάντια ήταν απλωμένα μέσα.

«Είναι του Άσπρου Κουνελιού», εξήγησε ο Οδυσσέας και ξαφνιασμένος από την έκπληξή της τη ρώτησε: «Τι συμβαίνει;»

«Βρήκα στο συρτάρι, την πρώτη μέρα που έφτασα στον ξενώνα, ένα παρόμοιο ζευγάρι λευκά γάντια...» ψέλλισε η Μπλουζ, που πρώτη φορά ένιωσε ότι το φανταστικό είχε εισβάλει στη ζωή της.

«Ε, κυκλοφορούν πολλές Αλίκες κι Άσπρα Κουνέλια

στον κόσμο. Να τα προσέχεις αυτά», είπε ο Οδυσσέας απολαμβάνοντας τη σύγχυση της κοπέλας. Επιτέλους ο ρεαλισμός της είχε υποστεί την πρώτη ήττα.

«Όλ' αυτά είναι τ' αυθεντικά;» ρώτησε με παιδιάστικη αφέλεια η Μπλουζ, που δεν είχε ακόμα συνέλθει από την ταραχή.

«Ασφαλώς όχι. Δε θα ήταν δυνατόν, αφού όλα είναι δημιουργήματα της φαντασίας των συγγραφέων τους. Άλλωστε ο Αχαάβ είχε φιλντισένιο πόδι στο βιβλίο, κι αμφιβάλλω αν ο Ιαβέρης φορούσε καν γυαλιά. Όμως όταν πρωτοδιάβασα τα βιβλία έτσι τα είχα φανταστεί. Πολλά απ' αυτά τα είχα μαζέψει από τότε. Το "τσαγιερό της Αλίκης" το βρήκα εδώ, στο σπίτι, καταχωνιασμένο σ' ένα ντουλάπι, επειδή είχε φθαρεί το σμάλτο του. Το "αλογάκι του Γκιούλι-βερ" ήταν στα παιχνίδια μου, η "σφεντόνα του Χωκ Φιν" ανήκε στο γιο της γυναίκας που μας έπλενε και την αντάλλαξα με μια ολοκαίνουργια μπάλα ποδοσφαίρου. Τα υπόλοιπα τα μάζεψα σιγά σιγά. Ίσως έχει σημασία να σου πω ότι είχα κι άλλα εκθέματα. Ένα ξύλινο μήλο ήταν τάχα του Γουλιέλμου Τέλου, ένα τόξο ανήκε στον Ρομπέν των Δασών, κι ένα κομμάτι από μεταξωτό φανταζόμουν ότι ήταν τμήμα του αερόστατου με το οποίο έφτασαν στη Μυστηριώδη Νήσο του Ιουλίου Βερν. Όμως αποφάσισα να κρατήσω μόνο αυτά. Ουκ εν τω πολλώ το ευ. Αυτά που έμειναν έχουν έναν δυνατό συμβολισμό». Σταμάτησε για λίγο. «Αν το δωμάτιο των Ρολογιών είναι η Αίθουσα του Χρόνου, εδώ

βρισκόμαστε στην Αίθουσα της Χαμένης Αθωότητας. Έχω ανάγκη αυτές τις συλλογές. Μου είναι απαραίτητες, γιατί αναγεννούν την τέχνη. Την πυροδοτούν με αναμνήσεις».



Όταν κατέβηκαν πάλι κάτω στο γραφείο, η ώρα πλησίαζε τρεις κι έζω έβρεχε ραγδαία. Ο Οδυσσέας άνοιξε το παράθυρο. Ο ήχος της βροχής ακούστηκε δυνατά και σε διαφορετικούς τόνους. Μαλακά στο γαρμπίλι, δυνατά στο στέγαστρο, και τρυφερά στη γούβα, που είχε μετατραπεί σε λιμνούλα. Η μυρωδιά του βρεγμένου χώματος γέμισε το δωμάτιο. Ο Οδυσσέας στεκόταν μπροστά στο παράθυρο, ενώ η Μπλουζ κατέγραφε μια ωραία εικόνα κοντρ-λυμιέρ, όπου η φιγούρα του διαγραφόταν όμορφα με φόντο τη βροχή.

«Θα το γυρίσει σε χιόνι, να μου το θυμηθείς. Ξέρεις τι λένε οι ντόπιοι; Ότι όσο μένουν τα χιόνια στα βουνά καλούν κι άλλο χιόνι... Κλείσε για λίγο την κάμερα, σε παρακαλώ. Προσπαθώ να μη σκέφτομαι διαρκώς ότι με κινηματογραφείς. Συνήθως εγώ παρατηρώ τους άλλους κι όχι οι άλλοι εμένα. Τελοσπάντων... Λέω να ετοιμάσω κάτι πρόχειρο να φάμε. Είναι αδύνατον να φύγεις με τέτοιο καιρό».

«Αν μου δανείζατε μια ομπρέλα; Θα σας την επέστρεφα αύριο», είπε η Μπλουζ.

«Ούτε λόγος να φύγεις με τέτοια βροχή. Πάμε στην κουζίνα, να δούμε τι μπορώ να φτιάξω», είπε με σιγουριά ο Οδυσσέας.

Έβγαλε από το ψυγείο τυρί, το έκοψε σε μικρά κομμάτια και τα έβαλε σ' ένα πιάτο. Σ' ένα άλλο έβαλε ελιές και μερικά φύλλα μαρουλιού, που τα είχε ήδη πλυμένα και τακτοποιημένα σ' ένα πλαστικό σκεύος. Πήρε παξιμάδια, τα έβρεξε ελαφρά, τα ράντισε μ' ελαιόλαδο και τους έριξε λίγη ρίγανη.

«Μ' αυτά θα βολευτούμε», είπε απολογούμενος και της εξήγησε ότι τα πρώτα χρόνια του εγκλεισμού του συνήθιζε να μαγειρεύει. Έκανε μια φασολάδα κι έτρωγε πέντε μέρες ή μια μακαρονάδα και περνούσε άλλες πέντε. Τώρα πια όμως του έφταναν τα παξιμάδια και το τυρί. Τα καλοκαίρια έσπαγε τη μονοτονία με σαλάτες και βραστά λαχανικά, ενώ το χειμώνα έφτιαχνε καμιά σούπα.

Άνοιξε ένα μπουκάλι κόκκινο κρασί και γέμισε δυο κολονάτα ποτήρια παλαιάς μόδας. Σκεφτόταν ότι μιαν άλλη φορά θα έπρεπε να της μαγειρέψει κάτι καλύτερο.

«Δε σ' ενοχλεί που τρώμε στην κουζίνα», της είπε αφού είχαν καθίσει αντικριστά.

«Μ' αρέσουν οι κουζίνες. Θα έλεγα ότι έχω περάσει τον περισσότερο χρόνο της ζωής μου στην κουζίνα μας».

«Δηλαδή;» την παρότρυνε ο Οδυσσέας.

Και η Μπλουζ του αφηγήθηκε, με ευκολία που δε φανταζόταν –βοηθούσε και το κρασί–, για τ' ατέλειωτα απογεύματα και βράδια που πέρασε στην κουζίνα της Αυλίδας. Τη μοναξιά της, την αποξένωση από τον πατέρα της, την εξάρτηση από τη μάνα της. Πώς μετρούσε το χρόνο κόβο-

ντας λουρίδες από εφημερίδες. Για τη μυρωδιά του τζακιού που είχε διαποτίσει την ατμόσφαιρα, ακόμα κι όταν δεν άναβε, τα σπύρτα και τη λάμπα πετρελαίου, επειδή είχαν πολλές διακοπές ρεύματος.

«Εκεί έμαθα να ζω μόνη μου», κατέληξε κοιτώντας αφηρημένα την ηλεκτρική κουζίνα, λες και τα διηγόταν σ' εκείνην.

Της αφηγήθηκε με τη σειρά του την ολέθρια σχέση που είχε με τη θρησκόληπτη μητέρα του, την ερμηιά της παιδικής του ηλικίας, απορώντας που εκμυστηρευόταν σε μια σχεδόν άγνωστη μυστικές πτυχές της ζωής του.

Η συζήτηση πήγαινε από το ένα θέμα στο άλλο, αποκαλύπτοντας κομμάτια της ιστορίας τους, σαν να έκαναν μια περιήγηση στο παρελθόν τους. Λες και ακολουθούσαν έναν χαμένο δύσβατο δρόμο, που σε κάθε στροφή του ανακάλυπταν καινούργια τοπία. Υπήρχε μια επικοινωνία σχεδόν απτή. Ένιωθαν και οι δυο ότι δεν είχαν ξαναμιλήσει έτσι ποτέ και σε κανέναν. Ότι μόλις τώρα αισθάνθηκαν ικανοί να κατανοήσουν και τα δικά τους και του άλλου τα μυστικά.

Ο Οδυσσέας την παρακολουθούσε που έτρωγε με μικρές μπουκιές το παξιμάδι κι έπινε γουλιά γουλιά το κρασί της. Στο πρόσωπό της –αυτό το τόσο άχρωμο– αναγνώρισε με δέος τη γυναίκα που αναζητούσε αδέξια σ' όλη του τη ζωή. Του άρεσαν το δειλό χαμόγελό της, τα μάτια της που τα κατέβαζε ντροπαλά όταν διηγόταν την ιστορία της και οι βαθιές ανάσες της που έκρυβαν την ταραχή της. Πού πας;

σκέφτηκε σχεδόν έντρομος. Ο σκοπός σου είναι να την κάνεις να σ' αγαπήσει αυτή, να κατανοήσει τους λόγους και να σε βοηθήσει στο τέλος. Κι όχι να την ερωτευτείς εσύ. Σύνελθε, σύνελθε, πριν να είναι αργά.

«Ας περάσουμε καλύτερα στο γραφείο», της είπε, για να ξεφύγει απ' τη μαγεία της κουζίνας.

Πήραν τα ποτήρια τους και το μπουκάλι με το κρασί και κάθισαν στις συνηθισμένες τους θέσεις. Εκείνος ένωσε αμέσως πιο ασφαλή, οχυρωμένος πίσω από το γραφείο του. Και για να ενισχύσει τα τείχη του, τράβηξε από τη βιβλιοθήκη το βιβλίο του *Μόμπυ Ντικ*. Έψαξε λίγο τις σελίδες, κι έμοιαζε να γνωρίζει πού βρισκόταν κάθε τι που τον ενδιέφερε.

«Ορίστε, το βρήκα», είπε ευχαριστημένος. «Έίχα ακούσει προηγουμένως πως τούτο το φιλντισένιο πόδι το 'χαν φτιάξει, καθώς ταξίδευαν, από το αστραφτερό κόκκαλο του σαγονιού μιας σπερμοφάλαινας...»

«Μα το φιλντισι...» προσπάθησε να τον διακόψει η Μπλουζ.

«Σωστά, σωστά. Το φιλντισι είναι το ελεφαντόδοντο. Λέγοντας φιλντισένιο εννοεί το χρώμα και τη στιλπνότητά, όχι το υλικό. Κοίταξε, ο Χέρμαν Μέλβιλ είναι ένας εξαιρετικά ακριβολόγος συγγραφέας. Τον θαυμάζω απεριόριστα. Να σκεφτείς ότι έχει γράψει ολόκληρα κεφάλαια μόνο και μόνο για να περιγράψει μια τριχιά ή την ουρά μιας φάλαινας, το λυχνάρι ή τα κεριά. Πολύ ιδιαίτερο στυλ. Και

να φανταστείς ότι το βιβλίο κυκλοφόρησε στ' αγγλικά το 1851. Ήταν πολύ μπροστά από την εποχή του. Είχα και ειδικό ενδιαφέρον, επειδή από το λάδι που βρίσκεται στο κεφάλι της σπερμοφάλαινας έκαναν τα παλιά χρόνια τα γνωστά μας σπαρματσέτα. Θέλω να σου διαβάσω κάτι που αποκαλύπτει το χαρακτήρα του Αχάβ. “Για να πραγματοποιήσει το σκοπό του ο Αχάβ, έπρεπε να χρησιμοποιεί πειθήνια όργανα...” Και παρακάτω λέει: “... όσο μαγνητική κι αν ήταν η επιρροή του στον Στάρμπακ” –είναι ένα βασικό μέλος του πληρώματός του–, “η επιρροή αυτή ωστόσο δεν αγκάλιαζε όλο το πνεύμα του...” Και πιο κάτω: “Ο Αχάβ εξουσίαζε το κορμί του Στάρμπακ, εξουσίαζε την καταπιεσμένη βούλησή του, ήξερε ωστόσο παρ' όλα αυτά ότι ο υποπλοίαρχος, στα κατάβαθα της ψυχής του, ένιωθε αποτροπιασμό για το κυνήγι του καπετάνιου του και πως, αν μπορούσε, ευχαρίστως θ' αποτραβιόταν από δαύτο ή και θα το ματαίωνε ακόμα...”»

Η Μπλουζ τον κοιτούσε σκεπτική όσο εκείνος διάβαζε τ' αποσπάσματα. Δεν καταλάβαινε γιατί απ' όλο αυτό το ογκώδες βιβλίο είχε διαλέξει να της διαβάσει τα συγκεκριμένα αποσπάσματα.

Ο Οδυσσεάς όμως ήξερε πολύ καλά. Στον εαυτό του κυρίως απευθυνόταν.

Η ΜΠΛΟΥΖ κατέβηκε στις οκτώμισι το πρωί στην αίθουσα για το πρωινό της. Βρήκε την Ελένη να κουβαλάει κάτι τεράστια καλάθια γεμάτα με πουγκάκια αρωματικής λεβάντας και τη βοήθησε να τα πάει στο αγροτικό αυτοκίνητο.

«Μοσχοβολάνε», της είπε χαμογελαστά σε μια προσπάθεια φιλικής προσέγγισης.

Η Ελένη την κοίταξε για λίγο και μετά της πρότεινε να τη συνοδεύσει.

«Θα πάμε στο μεγάλο ξενοδοχείο, πέρα απ' τη λίμνη. Είναι ευκαιρία να δεις τις ομορφιές του τόπου», της είπε καλότροπα. «Δε θ' αργήσουμε, καμιά ωρίτσα θα κάνουμε».

Η Μπλουζ αποφάσισε να πάει μαζί της. Ήταν πολύ νωρίς ακόμα για τον Αλεξίου. Ήπιε βιαστικά τον καφέ της και μπήκε στο αγροτικό της Ελένης.

Πέρασαν έξω από το χωριό και πήραν το δρόμο που περνούσε μέσα από το δάσος. Συνάντησαν την κρεμασμένη αλεπού, που αιωρείτο σαν εκκρεμές και έλεγε τη δική της ώρα.

«Η κυρα-Μαριώ», είπε η Ελένη.

«Έχει πολλές αλεπούδες;»

«Πάρα πολλές. Αφανίζουν τις κότες απ' τα κοτέτσια, και το χειμώνα που τα έχουν κλειστά, πάνε στα σκουπίδια των σπιτιών και τ' ανακατεύουν. Πάντως από τα κουνάβια είναι καλύτερες. Τα κουνάβια τρυπάνε με τα δόντια τους το λαιμό των πουλερικών και τα παρατάνε μισοπεθαμένα να υποφέρουν», είπε η Ελένη ενώ οδηγούσε προσεκτικά.

Διασταυρώθηκαν με δυο τρία αγροτικά και χαιρετήθηκαν κορνάροντας.

«Έχουν αρχίσει οι δουλειές στα χτήματα», της εξήγησε. «Κλαδεύουν τα κλήματα τώρα. Αργότερα, όταν θα φύγει ο φόβος της παγωνιάς, θα ξεκινήσει ο κλάδος των δέντρων. Μηλιές κι αχλαδιές. Ευτυχώς που οι κερασιές, οι καστανιές και οι καρυδιές δε θέλουν κλάδεμα. Αλλιώς δε θα προφταίνανε».

«Το χειμώνα τι κάνουν;» ρώτησε η Μπλουζ.

«Α, το χειμώνα κάθονται. Πάνε στο καφενείο οι άντρες και οι γυναίκες κάνουν τα δικά τους, πλέξιμο, κέντημα και πολλή τηλεόραση. Γειτονεύουν κιόλας και περνάνε την ώρα τους».

Είχαν βγει από το δάσος και από την κορυφή του βουνού είδαν κάτω τον κάμπο σκεπασμένο με ομίχλη.

«Κοίτα», είπε η Ελένη. «Εκεί που βλέπεις την ομίχλη υπήρχε η λίμνη, πριν πάρουν τα νερά της για ύδρευση. Τα κατεβάζουν με σωλήνες στην παραλιακή πόλη. Εμείς στο

χωριό είμαστε τυχεροί γιατί έχουμε πολλές πηγές και τρεχούμενα νερά. Πλούσιο μέρος. Τα τελευταία χρόνια φυτεύουν ντομάτες και φασολάκια. Πιάνουν καλές τιμές γιατί είναι όψιμα».

Είχαν κατέβει στη διασταύρωση και έστριψαν δεξιά προς τα βουνά. Η λίμνη δε φαινόταν ακόμα. Το τοπίο ήταν ήρεμο. Στα αποξηραμένα μέρη της λίμνης απλώνονταν μεγάλοι αμπελώνες. Κάπου κάπου ένα αγροτόσπιτο περίμενε.

«Δε θέλω ν' ανακατεύομαι», είπε μετά από μια μεγάλη σιωπή η Ελένη, λες και τόση ώρα δοκίμαζε τις φράσεις της προσεκτικά. «Αλλά, βρε κοριτσάκι μου, μην έχεις πολλά πάρε δώσε μ' αυτόν στο Κόκκινο Σπίτι. Εγώ δεν πιστεύω όσα λένε στο χωριό, αλλά και η μάνα μου, που πήγαινε με τ' άλλα παιδιά στο σπίτι τους, έλεγε ότι ήταν πολύ παράξενος από τότε, από παιδί. Η μάνα του ήταν καλή γυναίκα, του Θεού. Δεν έλειπε από κανέναν εσπερινό, από καμιά παράκληση του Δεκαπενταύγουστου. Κι ο πατέρας του έφερνε καραμέλες και σοκολάτες για τα παιδιά του χωριού. Τα ήθελε στον κήπο του –είχαν σπουδαίο κήπο τότε, έλεγε η μάνα μου, με τριανταφυλλιές όλων των χρωμάτων και ντάλιες που δεν είχαν ξαναδεί εδώ–, να παίζουν με τον κανακάρη του. Όμως αυτός καθόταν πάντα παράμερα και τα κοιτούσε που έπαιζαν με τα παιχνίδια του. Όταν μεγάλωσε, ερχόταν μια στις τόσες. Μετά χάθηκε εντελώς. Και ξαφνικά, πριν από δέκα χρόνια, έφτασε μ' ένα μεγάλο φορτηγό. Ώρες ξεφόρτωναν. Οι ντόπιοι έπιασαν τον οδηγό,

όταν έφευγε απ' το χωριό, και τον ρώτησαν τι έκαναν τόσες ώρες. Εκείνος τους είπε ότι έφεραν βιβλία –δεκάδες κούτες βιβλία–, ρουχισμό, μια τηλεόραση κι άλλα πολλά. Κι ότι ξαναφόρτωσαν το φορτηγό με έπιπλα του σπιτιού, που θα τα πήγαιναν σε μια διεύθυνση στην Αθήνα. Το άδειασε σχεδόν το σπίτι, τους είπε. Ε, από τότε μένει εδώ ολομόναχος, σαν τον κούκο. Παρτίδες με τους ντόπιους δεν έχει. Κι όσοι παλιοί γνωστοί της οικογένειας πήγαν για επίσκεψη, τους έδιωξε κακήν κακώς. Τα σκυλιά του ορμάνε σ' όποιον τολμήσει να πλησιάσει. Η μάνα μου έλεγε ότι απ' αυτόν όλα μπορούσες να τα περιμένεις».

«Η μητέρα σου πού είναι;» ρώτησε η Μπλουζ για ν' αλλάξει κουβέντα.

«Την έχασα μαζί με τον πατέρα μου σε δυστύχημα με τ' αυτοκίνητο. Πάνε τώρα δέκα χρόνια. Έφυγαν απ' το δρόμο, έφταιγε η ομίχλη, κι έπεσαν στον γκρεμό».

«Λυπάμαι πολύ. Αν το ήξερα δε θα ρωτούσα», είπε η Μπλουζ νιώθοντας άσχημα.

«Δεν πειράζει. Τι να κάνουμε; Αυτά έχει η ζωή. Οι δικοί σου;» ρώτησε με τη σειρά της η Ελένη.

«Κι αυτοί δε ζούνε πια», είπε ήσυχα η Μπλουζ.

«Κρίμα, νέοι άνθρωποι», σχολίασε η Ελένη.

Για λίγο δεν είπαν τίποτα. Το αυτοκίνητο έτρεχε κι άφηνε πίσω του αμπέλια και καλλιέργειες οπωροφόρων.

«Σαν μάνα σου θα σου μιλήσω. Μην ξαναπάς εκεί», είπε η Ελένη, ξαναφέροντας τη συζήτηση εκεί που ήθελε.

Η Μπλουζ σκέφτηκε ότι τελικά η πρόσκληση και η εκδρομή είχαν γίνει μόνο και μόνο για να της μιλήσει η Ελένη.

«Δε γίνεται. Έχω δουλειά μ' αυτόν. Λυπάμαι που δεν μπορώ να σου πω περισσότερα. Όμως σε διαβεβαιώνω ότι δεν υπάρχει κάτι κακό, κάτι πονηρό. Πώς να το πω αλλιώς; Είναι δουλειά. Αυτό», είπε η Μπλουζ, αποφασισμένη να τελειώσει έτσι τη συζήτηση.

«Σου έχω εμπιστοσύνη. Φαίνεσαι καλή κοπέλα, και, σε παρακαλώ, μη συνερίζεσαι τη γιαγιά μου. Δεν ήταν πάντα τόσο γκρινιάρα. Από τότε που έχασε τη μάνα μου και τον πατέρα μου άλλαξε πολύ κι έχει πάντα το πένθος μέσα της».

Η λίμνη ήταν τώρα στ' αριστερά τους, πολύ κοντά στο δρόμο. Καλαμιές φύτρωναν στις όχθες και κλαίουσες ιτιές μοιρολογούσαν στα νερά της.

Σταμάτησαν τ' αυτοκίνητο στα δεξιά, διέσχισαν το δρόμο κι έφτασαν στις όχθες.

«Δεν είναι η καλύτερη εποχή να δεις τη λίμνη. Το καλοκαίρι είναι πανέμορφα. Τα νούφαρα είναι ανθισμένα και πλέουν σαν βαρκάκια. Υπάρχουν και πλάβες που κάνουν βαρκάδες τους τουρίστες...»

«Πλάβες;» ρώτησε μ' απορία η Μπλουζ.

«Έτσι λένε οι ντόπιοι τις βάρκες που δεν έχουν καρίνα. Τους πάνε στο μικρό νησάκι, με τη βυζαντινή εκκλησία. Τη βλέπεις;»

Η Μπλουζ έγνεψε «ναι».

«Έχει και ψάρια. Κυπρίνους και πέστροφες. Ερχόμα-

στε καμιά φορά με τους πελάτες μας, να φάμε τηγανητή πέστροφα. Τα βατράχια σου παίρνουν το κεφάλι. Κι αν πετύχεις και βράδυ με πανσέληνο, τι να σου πω... Τέτοια ομορφιά δεν έχεις ξαναδεί. Πέφτει το φως του φεγγαριού στα σκοτεινά νερά... Δεν είναι του κόσμου τούτου...) είπε η Ελένη με έντονη νοσταλγία στη φωνή.

Γύρισαν στ' αυτοκίνητο, μερωμένες από την ομορφιά του τοπίου, και ξεκίνησαν πάλι.



Από μακριά φάνηκε το μεγάλο ξενοδοχείο. Ήταν χτισμένο στην κορυφή του λόφου, ανάμεσα στα έλατα.

«Φτάνουμε», είπε η Ελένη. «Όλοι όσοι έχουμε ξενοδοχεία ή ξενώνες ετοιμαζόμαστε για το τριήμερο της Καθαράς Δευτέρας. Αυτοί εδώ βέβαια δουλεύουν όλο το χρόνο. Και το χειμώνα. Έρχονται ζευγαράκια απ' την Αθήνα, γιατί είναι πολύ ρομαντικά. Θα δεις...»

Έφτασαν μετά από μερικές στροφές στην είσοδο του ξενοδοχείου. Ήταν φτιαγμένο στο στυλ των ορεινών σαλέ της Αυστρίας. Όλο ξύλο και με μια μυτερή σκεπή από κεραμίδα.

Ξεφόρτωσαν τα καλάθια, πήρε από δύο η καθεμιά τους και μπήκαν στην αίθουσα υποδοχής. Ήταν όλη ντυμένη με εμφανείς κορμούς και μεγάλα δοκάρια στο ταβάνι.

Η Μπλουζ άφησε την Ελένη να συζητά με τον υπεύθυνο και πήγε προς την μπαλκονόπορτα. Τα έλατα έφταναν ως

την άκρη της βεράντας. Πραγματικά, σκέφτηκε, θα ήταν πολύ όμορφα το χειμώνα χιονισμένα. Αλλά και το καλοκαίρι θα έριχναν παχιά σκιά και θα μοσχοβολούσε το ρετσίνι τους.

Η Ελένη την πλησίασε.

«Ωραία δεν είναι; Σου εύχομαι να έρθεις κάποτε εδώ μ' έναν άντρα αντάξιο σου», της είπε χαμογελαστή.

Η Μπλουζ όμως ένωσε ότι κι αυτή η φράση έκρυβε υπονοούμενα.



Μπήκαν πάλι στ' αυτοκίνητο και ξεκίνησαν.

«Τώρα σου έχω μια έκπληξη», είπε με παιδιάστικη σχεδόν χαρά η Ελένη. «Θα περάσουμε από τη φίλη μου τη Μαρία. Αλλά δε θα σου πω τίποτ' άλλο, αλλιώς τι έκπληξη θα ήταν».

Μπήκαν σ' έναν παράδρομο και προχώρησαν κάπου τριακόσια μέτρα. Ένα σπιτάκι φάνηκε κάτω από μια τεράστια βαλανιδιά. Η Ελένη πέρασε την αυλόπορτα και κορνάρισε. Μια γυναίκα που φορούσε μακριά ποδιά βγήκε από ένα παράσπιτο και κούνησε χαρούμενη το χέρι της.

Βγήκαν από το αυτοκίνητο και προχώρησαν προς το μέρος της. Η Ελένη τη φίλησε σταυρωτά και η Μπλουζ τη χαιρέτησε ευγενικά.

«Περάστε, περάστε», τις προσκάλεσε η Μαρία.

Μπήκαν και η Μπλουζ έμεινε άφωνη. Βρισκόταν σ' ένα

εργαστήρι παρασκευής σαπουνιών. Ανακατεμένες μυρωδιές υπήρχαν στην ατμόσφαιρα. Έντονη του ελαιόλαδου που έβραζε σε μια χύτρα, αλλά και αρώματα τριαντάφυλλου, λεβάντας και μελιού. Γύρω οι τοίχοι ήταν σκεπασμένοι με δεκάδες ράφια, όπου αναπαύονταν ξύλινες φόρμες σαπουνιών.

«Λοιπόν, πώς σου φαίνεται;» ρώτησε η Ελένη περήφانه, γιατί πράγματι η Μπλουζ έδειχνε κατάπληκτη.

«Τι να πω; Πρώτη φορά βλέπω...»

«Ε, η Μαρία θα σου τα εξηγήσει σαν καλή δασκάλα. Της φέρνουν και παιδιά από τα σχολεία των κοντινών χωριών και τους λέει πώς φτιάχνεται το σαπούνι. Έλα, Μαρία, ξεκίνα», της είπε η Ελένη.

«Λοιπόν, χρησιμοποιώ μόνο αγνό ελαιόλαδο από βιολογική καλλιέργεια και προσθέτω βαλσαμέλαιο ή δαφνέλαιο. Μετά τ' αρωματίζω μ' αιθέρια έλαια και ρίχνω το υγρό σε φόρμες. Θα τ' αφήσω να πήξουν για πέντ' έξι μέρες, κι όταν θα έχουν γίνει μαλακά σαν κασέρι, θα τα κόψω σε κομμάτια μ' αυτή τη μισινέζα. Θα μείνουν στα ράφια να ωριμάσουν περίπου τρεις μήνες και μετά θα τα τυλίξω στα χαρτιά τους, θα κολλήσω τις ανάλογες ετικέτες και θα τα συσκευάσω».

«Μου ετοίμασες τα δικά μου;» ρώτησε η Ελένη.

Η Μαρία της έδειξε δυο μεγάλα χαρτοκιβώτια και της είπε ότι της είχε φτιάξει συσκευασίες των τεσσάρων και των έξι σαπουνιών.

«Να δω τα χαρτιά μου. Σου έχω με φύκια, κισσό και πράσινη άργιλο. Με λεβάντα. Με πίτουρο σταριού κι αιθέριο έλαιο πεύκου. Με πρόπολι και μέλι. Με μελισσοκέρι και κατράμι...»

Η Μπλουζ αγόρασε οχτώ διαφορετικά σαπούνια και δε θέλησε να τα βάλουν σε συσκευασία, γιατί θα τα μοίραζε στις φίλες της, όπως τους είπε.

Μετέφεραν τα κιβώτια στο αγροτικό, χαιρέτησαν την πάντα χαρούμενη Μαρία και ξεκίνησαν. Η Μπλουζ κράτησε τη σακούλα με τα σαπούνια στα πόδια της και κάθε τόσο την άνοιγε και τα μύριζε.

«Τι ωραία που είναι!» έλεγε κάθε φορά.

«Μπράβο. Έτσι σε θέλω. Χαρούμενη και ξέγνοιαστη», είπε η Ελένη.

Και πάλι η Μπλουζ το ένιωσε ως υπονοούμενο.

Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ είχε ξυπνήσει άσχημα από έναν εφιάλτη. Κι ήταν τόσο ζωντανό το όνειρο, το άσχημο όνειρο, που είχε ανακαθίσει στο κρεβάτι του κι είχε κοιτάξει τα παράθυρα αν ήταν κλειστά. Είχε δει ότι η πόρτα και τα παράθυρα ήταν ορθάνοιχτα κι έξω η καταιγίδα ανακάτευε το σύμπαν. Ένα ρουφούλι όρμησε στο σπίτι και σώριασε τα νοικοκυρεμένα πράγματα από το γραφείο του, πέταξε τα βιβλία από τη βιβλιοθήκη κι έκανε τα φωτιστικά να κουνιούνται πέρα δώθε. Και τότε, μ' έναν παράλογο τρόπο, που όμως φάνηκε τόσο φυσικός στο όνειρο, οι γραμμένες σελίδες του βιβλίου του, αυτού που είχε μείνει στη μέση, ορθώθηκαν κι άρχισαν να τον χτυπάνε με ορμή στο πρόσωπο, στα χέρια, στην πλάτη, παντού. Είχε σηκώσει τα χέρια και προσπαθούσε να προστατευτεί. Οι σελίδες όμως τον χαστούκιζαν ανελέητα και μερικές του χάραξαν το δέρμα με τις άκρες τους.

Είχε ξυπνήσει έχοντας αγκαλιασμένο το πρόσωπό του προστατευτικά με τα χέρια του. Κι ήταν τόσο έντονο το

όνειρο, που μισοκοιμισμένος ακόμα είχε σηκωθεί να δει αν όλα ήταν στη θέση τους. Είχε σταθεί όρθιος στο δωμάτιο του γραφείου, κοιτάζοντας ένα ένα τα πράγματα. Συνήλθε μόνο όταν άρχισε να κρυώνει.

Κόντευε έξι. Πολύ αργά για να ξανακοιμηθεί, πολύ νωρίς για να σηκωθεί. Προτίμησε να ντυθεί, να ετοιμαστεί και να πιει το πρωινό του τσάι. Αποφάσισε να συγυρίσει και να καθαρίσει τα δυο δωμάτια που χρησιμοποιούσε και το μπάνιο. Είχε πλέον τακτικό επισκέπτη, που σίγουρα θα έβλεπε με άλλα μάτια το σπίτι του. Νοικοκύρεψε τα ξυρυστικά του στο ράφι πάνω απ' το νιπτήρα και γυάλισε προσεκτικά τον καθρέφτη. Τάισε τα σκυλιά και τ' άφησε όλα έξω να φυλάνε.

Κάθισε στο γραφείο του με μια όμορφη κούραση. Κάπνιζε και σκεφτόταν τον εφιάλτη του. Τι ήθελαν να του πουν οι επαναστατημένες σελίδες του μισοτελειωμένου του βιβλίου; Γιατί τον χτυπούσαν με τέτοια μανία; Είχαν βαρεθεί να περιμένουν τις υπόλοιπες, το τέλος που δεν ερχόταν από κανένα δρόμο; Ένωσε πάλι την ίδια, παλαιά απελπισία. Την απελπισία του συγγραφέα που έχει καταδικαστεί στην απραξία, ανίκανος να προχωρήσει σ' ένα κείμενο που πια του φαίνεται ξένο, που έχει απομακρυνθεί απ' αυτόν. Άραγε, σκέφτηκε, οι λέξεις δραπέτευσαν ή ο ίδιος; Βυθίστηκε σε μια κατάσταση αφασίας. Με το βλέμμα καρφωμένο στο κενό και το μυαλό άδειο.

Άκουσε τα γαβγίσματα των σκυλιών και κατάλαβε ότι η Μπλουζ είχε φτάσει. Την άφησε να χτυπήσει την πόρτα πριν της ανοίξει. Εκείνη εμφανίστηκε σχεδόν χαρούμενη, μ' ένα μικρό χαμόγελο να ομορφαίνει το πρόσωπό της.

«Άργησες», δεν κρατήθηκε και της είπε.

Η κοπέλα άρχισε να του περιγράφει την εκδρομή που είχε κάνει με την Ελένη και την επίσκεψή της στο ξενοδοχείο και στο εργαστήρι των σαπουνιών. Την άκουγε ενώ ετοίμαζε τους καφέδες τους, εκείνη να συνεχίζει την περιγραφή ακουμπισμένη στην πόρτα της κουζίνας. Είχε μια φιλική οικειότητα η σκηνή, σκέφτηκε ο Οδυσσέας. Κι αυτό του άρεσε.

Κάθισαν στις θέσεις τους και πριν πουν οτιδήποτε η Μπλουζ έβγαλε κάτι από το σακιδιό της

«Σας έφερα δυο σαπούνια. Σκέφτηκα ότι θα σας άρεσαν. Το ένα είναι φτιαγμένο από φύκια κι αιθέριο έλαιο γερανιού. Και το άλλο έχει άρωμα λεβάντας. Ήταν τα πιο αντρικά απ' όλα», είπε η Μπλουζ και του τα έδωσε.

Εκείνος τα πήρε, τα περιεργάστηκε και άνοιξε τα προστατευτικά χαρτιά τους. Τα μύρισε, έχοντας κλειστά τα μάτια. Έφερνε τότε το ένα και τότε το άλλο στη μύτη του. Πράγματι, είχαν μια ανάμνηση φύσης, μια φρεσκάδα.

«Γιατί κλείνουμε τα μάτια όταν μυρίζουμε κάτι άραγε;» ρώτησε η Μπλουζ με παιδική αφέλεια.

«Επειδή θέλουμε να επικεντρωθούμε στην όσφρηση και ν' αποκλείσουμε τις άλλες αισθήσεις. Το ίδιο δεν κάνουμε κι όταν δοκιμάζουμε ένα καινούργιο κρασί; Πάλι κλείνουμε

τα μάτια, κι αφήνουμε μόνο τη γεύση να δουλέψει. Να ξέρεις ότι η γεύση και η όσφρηση, που συνεργάζονται, είναι οι αισθήσεις που περισσότερο απ' όλες τις άλλες είναι συνδεδεμένες με τη μνήμη. Μας οδηγούν σε αναδρομές. Μας πηγαίνουν πίσω, πολύ πίσω, κι ανακατεύουν τόπους, πρόσωπα και συναισθήματα. Δηλαδή δεν είναι μόνο η γεύση κάποιου φαγητού που φάγαμε κάποτε, ή η μυρωδιά του ρετσινιού του πεύκου που μυρίσαμε, αλλά και η ανάμνηση μικρών στιγμών. Εμένα, ας πούμε, η ψαρόσουπα μου θυμίζει τα νεκρόδειπνα της μητέρας μου, ενώ η μυρωδιά των κεριών τα πρώτα μου ταξίδια. Φέρνουν πίσω οι μυρωδιές και οι γεύσεις την ατμόσφαιρα μιας κουβέντας, ένα υπονοούμενο σε κάποιο βλέμμα, το κρυφό χάιδεμα ενός χεριού κάτω απ' το τραπέζι. Μια σχολική εκδρομή και το παιχνίδι κάτω απ' τα πεύκα, με το ρετσίνι να ρέει αργά στο κουτάκι που έχει καρφώσει ο ρετσινάς στον κορμό του πεύκου. Η μυρωδιά της λεβάντας μού θυμίζει πάντα το πρώτο μου ξύρισμα και τη λοσιόν που έτσουζε στα φρεσκοξυρισμένα μου μάγουλα», είπε ο Οδυσσέας.

«Τι ωραία που τα είπατε. Τα είχα σκεφτεί κάπως έτσι, αλλά δεν έχω το ταλέντο σας για να τα περιγράψω τόσο όμορφα», είπε με ειλικρίνεια και θαυμασμό η Μπλουζ.

Ο Οδυσσέας την κοίταξε προσεκτικά. Ναι, τα πίστευε αυτά που είχε πει. Δεν ήταν κολακείες. Κι ένωσε απίστευτα ικανοποιημένος. Κάτι που είχε χρόνια να αισθανθεί. Πρόσεξε, σε χειρίζεται η μικρή, του ψιθύρισε η άλλη, η μονίμως

δύσπιστη εσωτερική φωνή. Ο Οδυσσέας έκανε μια κίνηση, σαν να έδιωχνε ενοχλητική μύγα από το πρόσωπό του.

«Τι λες να κάνουμε σήμερα;» τη ρώτησε, περισσότερο για να πει κάτι.

«Ό,τι θέλετε. Ό,τι πείτε», είπε καλόβολα η Μπλουζ.

«Σκέφτηκα να πάμε στην Αίθουσα της Θάλασσας».

«Θάλασσα; Εδώ; Πάνω στα βουνά;» ρώτησε έκπληκτη η Μπλουζ.

«Α, μεγάλη ιστορία η θάλασσα. Τη βλέπω κάτω, στο βάθος του ορίζοντα, αλλά δεν την ακούω. Ούτε τη μυρίζω. Κι ο αφρός των κυμάτων δε φαίνεται από τόσο μακριά. Μου λείπει πολύ. Να φανταστείς –θα το πω κι εσύ γελάσεις–, γλείφω αλάτι για να θυμάμαι τη θάλασσα. Κοιμισμένος την ονειρεύομαι. Είναι το σύμβολο της ελευθερίας και της αναγέννησης. Δεν υπάρχει τίποτα ωραιότερο και πιο λυτρωτικό απ’ το να πλέει ο άνθρωπος ανάσκελα στη θάλασσα. Νιώθει σαν να έχει επιστρέψει στην αρχαία μήτρα όλων. Κοιτάζει πάνω του τον ουρανό και μισοκλείνει τα μάτια από το εκθαμβωτικό φως και την απόλαυση της ελευθερίας. Κάνει μικρότατες κινήσεις με τα χέρια και τα πόδια, ίσα ίσα για να διατηρηθεί σ’ αυτή τη θέση, και προσπαθεί να παραμείνει έτσι όσο το δυνατόν περισσότερο...»

Η Μπλουζ παρατήρησε ότι σήμερα ο Οδυσσέας Αλεξίου μιλούσε ως συγγραφέας. Οι φράσεις του ήταν μεγαλύτερες από κάθε άλλη φορά και οι λέξεις του καλοδιαλεγμένες.

Και το θεώρησε καλό σημάδι. Πολύ καλό σημάδι. Και

προς στιγμήν σκέφτηκε να του πει: «Αφού τόσο πολύ σας λείπει η θάλασσα, γιατί δεν κατεβαίνετε στα παράλια, να τη δείτε, να τη μυρίσετε, να τη γευτείτε;» Αλλά φοβήθηκε ότι μπορεί να ήταν άκαιρο, κι εκείνος να θύμωνε και να κλεινόταν πάλι στον εαυτό του, όπως τις πρώτες μέρες, ενώ σήμερα ήταν φανερό ότι είχε διάθεση να μιλήσει.



Το δωμάτιο φωτιζόταν από ένα απαλό γαλάζιο φως. Ράφια διέτρεχαν τους τοίχους κι ήταν φορτωμένα με κοχύλια, βότσαλα, θαλασσόξυλα, μεγάλα όστρακα από πίνες και τεράστια σφουγγάρια. Σποτάκια τοποθετημένα από πάνω τους τ' αναδείκνυαν. Μικρές χειρόγραφες ετικέτες έδιναν πληροφορίες για κάθε έκθεμα.

«Πού τα βρήκατε όλ' αυτά;» ρώτησε μ' εύλογη απορία η Μπλουζ.

«Τα μάζευα στα ταξίδια μου. Και για να μη μ' εμποδίζουν στις μετακινήσεις μου –ταξίδευα πάντα μ' ένα σακίδιο μόνο–, τα έστελνα στο πατρικό μου σπίτι στην Αθήνα. Κι όταν αποφάσισα να μετακομίσω εδώ, διάλεξα όσα ήθελα, όσα χρειαζόμουν, και τα μετέφερα», είπε ο Οδυσσέας.

Να λοιπόν γιατί ήρθε με φορτηγό, σκέφτηκε η Μπλουζ. Άρα όσα της είχε πει Ελένη, ότι ξεφόρτωναν ώρες τεράστια χαρτοκιβώτια, ήταν αλήθεια.

«Και οι κατασκευές; Τα ράφια; Ο φωτισμός;» ρώτησε πάλι η Μπλουζ.

«Απλά πράγματα. Ένας ηλεκτρολόγος κι ένας ξυλουργός απ' τα παράλια ήταν αρκετοί. Οι πρώτοι και μοναδικοί ξένοι που μπήκαν στο σπίτι μου. Τότε στις αρχές. Μετά κανένας άλλος. Μέχρι που εμφανίστηκες εσύ, με το έτσι θέλω», της είπε μ' ένα μικρό χαμόγελο ο Οδυσσέας.

Η Μπλουζ δεν έκανε κανένα σχόλιο, παρά άνοιξε την κάμερα και τον κοίταξε ερωτηματικά.

«Ας αρχίσουμε από τα κοχύλια, τα οποία, να ξέρεις, υπήρξαν πηγή έμπνευσης για τους γλύπτες, τους κεραμίστες, τους ζωγράφους και τους ποιητές. Οι δικοί μας, ο Σεφέρης, ο Ρίτσος, ο Πατρίκιος, αλλά κυρίως ο Ελύτης, τ' αναφέρουν συχνά. Οι λαοί της Αφρικής τα θεωρούσαν τόσο πολύτιμα, ώστε τα χρησιμοποιούσαν ως χρήμα. Το ίδιο και οι Αζτέκοι, που τα προσέφεραν στον Μοντεζούμα ως λύτρα ή ως λάφυρα. Η θεά Αφροδίτη γεννήθηκε από ένα χτένι, σύμφωνα με το μύθο. Την έχει ζωγραφίσει υπέροχα ο Μποτιτσέλι. Αλλά το ίδιο χτένι απεικονίζεται και στα ξυλόγλυπτα τέμπλα των εκκλησιών. Λέγεται ότι ο απόστολος Ιάκωβος το θεωρούσε σύμβολο της αγνότητας, της ανάστασης και της συγχώρεσης. Λοιπόν, αυτό που βλέπεις εδώ, αυτό το ταπεινό κοχύλι με τη μυτερή απόληξη, χρησιμοποιήθηκε από τον Ιπποκράτη ως σταγονόμετρο. Κι αυτό, που εμείς το λέμε λαϊκά “γουρουνάκι”, χρησίμευε και χρησιμεύει ακόμα στις αφρικανικές φυλές ως μαντικό εργαλείο. Ο μάγος το ρίχνει κάτω, και ανάλογα, αν πέσει με τη ράχη προμηνύει καλό, ενώ αν δείχνει την κοιλιά του

κακό. Ετούτο είναι το βούκινο ή μπουρού, που φυσάνε με δύναμη και βγάζει έναν βαθύ υποβλητικό ήχο», εξηγούσε ο Οδυσσέας, ενώ η Μπλουζ τον ακολουθούσε κι έκανε κοντινά στα κοχύλια.

«Δώσε προσοχή σ' αυτό. Το λέμε “αφτάκι της Αφροδίτης”, επιστημονικά “αλιώτις”. Μα πες μου, δεν είναι εφευρετικοί οι άνθρωποι; Και ποιητές συγχρόνως, γιατί ποιος θα έδινε ένα τέτοιο ωραίο όνομα σ' ένα σαλιγκάρι της θάλασσας; Γοητεύτηκαν, φαίνεται, απ' αυτό το όμορφο ιριδίζον χρώμα του εσωτερικού του, το μάργαρο ή σεντέφι. Κι αυτό το ασήμαντο κοχύλι είναι η περίφημη πορφύρα. Έβαφαν τα πολυτελή υφάσματα από αρχαιοτάτων χρόνων με τη βαφή που δίνει. Κι επειδή για ένα γραμμάριο βαφής χρειάζονται χιλιάδες πορφύρες, αντιλαμβάνεσαι πόσο ακριβή ήταν η βαφή και γιατί προοριζόταν μόνο για τους αυτοκράτορες».

Σταμάτησε για λίγο και διαπίστωσε ότι η Μπλουζ κινηματογραφούσε και τον ίδιο, καθώς εξηγούσε την ιστορία κάθε κοχυλιού. Εκείνη κατάλαβε, τον αντιλήφθηκε και κατέβασε την κάμερα.

«Συμβαίνει κάτι; Θέλετε να σταματήσουμε;» ρώτησε μ' έναν μικρό φόβο.

«Όχι. Τίποτα. Συνεχίζουμε», είπε ο Οδυσσέας, κατανικώντας την επιθυμία του να σταματήσουν. Έπρεπε να προχωρήσει στο σχέδιό του και δεν υπήρχε χρόνος για διασταγμούς και αναβολές. «Λοιπόν, τούτο δω αλλού το λένε “χουρμά” λόγω του σχήματός του, κι αλλού “λιθοφάγο”,

επειδή έχει την ικανότητα να “τρώει” σιγά σιγά τις μαλακές πέτρες και να “φυτεύεται” μέσα τους. Δυστυχώς για τους λιθοφάγους, είναι περιζήτητα δολώματα και τους κυνηγάνε αλύπητα, σπάζοντας τις πέτρες».

Είχαν σταθεί σ’ ένα μοναδικής ομορφιάς μεγάλο όστρακο. Στρογγυλό, σαν τεράστιο σαλιγκάρι, λευκό με καφετιές ραβδώσεις.

«Να, ο περίφημος ναυτίλος. Ζει στον Ινδικό και τον Ειρηνικό ωκεανό, κυρίως στη Νέα Καληδονία», είπε ο Οδυσσέας και το πήρε στα χέρια του. «Κοίταξε, απ’ αυτό το στόμιο βγαίνουν τα πόδια του. Είναι το μοναδικό κοχύλι που αναδύεται και καταδύεται, γεμίζοντας τους θαλαμίσκους που βρίσκονται στο εσωτερικό του. Μπορεί να φτάσει από τα εννιακόσια μέτρα βάθος στην επιφάνεια, χωρίς κανένα πρόβλημα πίεσης. Ο Ιούλιος Βερν είχε τόσο εντυπωσιαστεί από τον ναυτίλο, ώστε ονόμασε έτσι το υποβρύχιο του πλοίαρχου Νέμο, στο βιβλίο του *Είκοσι χιλιάδες λέύγες υπό την θάλασσα* ».

Στο πλαϊνό ράφι ήταν αραδιασμένα κοράλλια διαφόρων χρωμάτων και τύπων.

«Να θυμάσαι ότι το κοράλλι είναι ζώο κι όχι φυτό. Το πιο σπάνιο είναι το μπλε κοράλλι του Ινδικού. Δεν το έχω στη συλλογή μου», είπε ο Οδυσσέας.

«Κι αυτά τα φυτά που μοιάζουν με βεντάλιες;» ρώτησε η Μπλουζ.

«Κοράλλια κι αυτά. Το γνωστό “γιούσουρι”, το μαύρο

κοράλλι. Κάνουν κομπολόγια και κοσμήματα απ' αυτό. Κατέβασε λίγο την κάμερα, να σου δείξω κάτι για το οποίο είμαι περήφανος», είπε ο Οδυσσέας.

Η Μπλουζ υπάκουσε και πλησίασε να δει αυτό που κρατούσε με τα δυο του δάχτυλα ο Οδυσσέας. Το σήκωνε κόντρα στο φως για να φανεί καλύτερα.

«Κεχριμπάρι», της είπε. «Μ' ένα απολιθωμένο μυρμήγκι στο εσωτερικό του».

Η Μπλουζ έκπληκτη κοίταξε την κιτρινωπή πέτρα. Πράγματι, το μυρμήγκι διακρινόταν με την παραμικρή του λεπτομέρεια, πόδια, κεφάλι και μάτια.

«Και γιατί έχει σχέση με τη θάλασσα;» ρώτησε απλοϊκά η Μπλουζ.

«Γιατί αυτό, και το άλλο, με την αράχνη μέσα του, είναι κεχριμπάρια της Βαλτικής. Τα ξεβράζει η θάλασσα στις ακτές και τα μαζεύουν. Είναι κομμάτια αποσπασμένα από το βυθό. Το κεχριμπάρι δημιουργήθηκε από τη ρητίνη των κωνοφόρων που μετατράπηκε σ' αυτό το σκληρό υλικό. Κοίταξε και την αράχνη μου».

Η Μπλουζ πήρε στα χέρια της το κεχριμπάρι. Είχε ωραία υφή. Το σήκωσε στο φως και η αράχνη φάνηκε σχεδόν ολοζώντανη.

«Θα τα κρατήσετε, πρώτα το ένα και μετά το άλλο, έτσι που να μπορέσει να τα δει η κάμερα;»

Ο Οδυσσέας συμφώνησε και υπάκουσε στις οδηγίες που του έδινε.

Μετά η Μπλουζ κινηματογράφησε τα θαλασσόξυλα με τα περίεργα σχήματα και τα βότσαλα με τα ωραία κυματοειδή χρώματα.

«Αντιλαμβάνεσαι πόσος χρόνος χρειάστηκε για να γίνουν όλ' αυτά; Τα κλαριά, που κόπηκαν από κεραυνό κι όχι από ανθρώπου χέρι, τα πήρε το ποτάμι και τα χτύπαγε στις όχθες με μανία, κι ύστερα στις εκβολές του τα παρέδωσε στα κύματα της θάλασσας. Θα έμειναν εκεί χρόνια, θ' αλατίστηκαν, θα έγιναν αποκούμπι σε γαρίδες και καβούρια, κι έπειτα σε κάποια μεγάλη θαλασσοταραχή θα ξεβράστηκαν στις ακτές, για ν' αναλάβει μετά ο ήλιος τα υπόλοιπα. Και οι πέτρες θα είχαν γωνίες κι αιχμηρές εξοχές, που κυλίστηκαν για αιώνες πριν γίνουν στρογγυλά βότσαλα. Αλλά οι πέτρες δεν έχουν πρόβλημα με το χρόνο. Μόνο τον άνθρωπο απασχολεί ο χρόνος...» είπε ήσυχα ο Οδυσσέας.

«Εγώ θαυμάζω τις γνώσεις σας. Πώς τα θυμάστε όλ' αυτά;»

«Θα είμαι ειλικρινής. Όταν τα μάζευα δεν ήξερα. Απλώς με είχαν εντυπωσιάσει τα σχήματα ή τα χρώματά τους. Δεν υπήρξα ποτέ συστηματικός συλλέκτης οστράκων ή κοραλλιών. Ό,τι μου άρεσε έπαιρνα ή αγόραζα. Μετά ασχολήθηκα περισσότερο. Διάβασα σχετικά βιβλία και μελέτες. Κι επειδή δεν εμπιστευόμουνα τη μνήμη μου, έγραψα τις ετικέτες, οι οποίες –όπως αντιλαμβάνεσαι– προορίζονται μόνο για μένα, αφού το Μουσείο μου δεν είναι επισκέψιμο. Είσαι η μοναδική εξαίρεση. Η μοναδική επισκέπτρια».

«Σας ευχαριστώ πολύ. Πραγματικά το εκτιμώ», είπε η Μπλουζ, κι επειδή της φάνηκε λίγο τυπικό, πρόσθεσε: «Καταλαβαίνω ότι κάνετε παραχώρηση...»

«Εντάξει, εντάξει. Φτάνει. Ας κατέβουμε κάτω».



Ο καιρός είχε αλλάξει δραματικά, όπως συμβαίνει συνήθως στα ορεινά. Την πρωινή λιακάδα είχε διαδεχτεί μια βαριά συννεφιά, που είχε καθίσει πάνω στις κορυφές των βουνών και τις είχε κρύψει.

Ο Οδυσσέας άνοιξε την πόρτα και κοίταξε έξω προσεκτικά.

«Θα φέρει χιόνι», είπε με σιγουριά.

Πήγαν στην κουζίνα κι εκείνος ξεκίνησε να ετοιμάζει το μεσημεριανό τους, όπως την προηγούμενη μέρα. Ξαφνικά σταμάτησε και στάθηκε σαν να σκεφτόταν κάτι. Άνοιξε ένα ντουλάπι και πήρε δυο φακελάκια έτοιμης σούπας.

«Ας φτιάξουμε κάτι ζεστό. Μια μπιζερόσουπα», μур-μούρισε σχεδόν ντροπαλά.

Η Μπλουζ είχε μείνει έκπληκτη, όχι από την ξαφνική του απόφαση να φτιάξει σούπα αλλά από τον πλούτο που κρυβόταν στο ντουλάπι. Μακαρόνια, ρύζια, τοματοπελτέδες, αλεύρια, ζάχαρες, αλάτια, όσπρια και κονσέρβες.

Ο Οδυσσέας είδε την έκπληξή της.

«Ε, μπορεί κάποτε ν' ανοίξω μπακάλικο», προσπάθησε ν' αστειωτεί. «Μένουν αχρησιμοποίητα, κάθε δεκαπέντε

έρχονται καινούργια –δεν αλλάζω την παραγγελία εδώ και χρόνια– και στο τέλος λήγουν και τα δίνω τροφή στα σκυλιά και στη γάτα. Έχει φάει αυτή καπνιστές ρέγκες και τόνους...»

Κάθισαν, κι αμίλητοι άρχισαν να τρώνε. Το κρασί χαλάρωσε την Μπλουζ· και παίρνοντας θάρρος αποφάσισε να τον ρωτήσει αυτό που τη βασάνιζε από ώρα.

«Θέλω να σας κάνω μια ερώτηση, αλλά φοβάμαι μήπως θυμώσετε», είπε με ειλικρίνεια.

«Σου υπόσχομαι ότι δεν πρόκειται να θυμώσω μαζί σου. Λέγε», την παρότρυνε ο Οδυσσέας.

«Σκέφτομαι, αν σας λείπει τόσο η θάλασσα ώστε να της αφιερώσετε μια Αίθουσα, γιατί δεν κατεβαίνετε στα παράλια, να τη δείτε, να τη μυρίσετε, να τη γευτείτε, αντί να γλείφετε το αλάτι;»

«Εύλογη ερώτηση. Αλλά ο κανόνας, οι όροι που έθεσα στον εαυτό μου, ήταν να μη βγω έξω από τα σύρματα του χτήματος», είπε ήσυχα ο Οδυσσέας.

«Τα σύρματα είναι φυλακή», είπε προσεκτικά η Μπλουζ.

«Εγώ δεν το βλέπω έτσι. Είναι υπέρτατη ελευθερία να μπορείς να ζεις μόνος σου. Να μην έχεις ανάγκη κανέναν».

«Μα ακόμα κι έτσι, κάποιος σας φέρνει τρόφιμα...»

«Και κάποιος άλλος τα καθαρά ρούχα. Αλλά αυτά είναι περιθωριακά πράγματα. Η ουσία είναι ότι ζω μόνος μου και δε χρειάζομαι τους άλλους», είπε λίγο πιο έντονα απ' το συνηθισμένο ο Οδυσσέας.

«Εγώ φοβάμαι τη μοναξιά», εξομολογήθηκε η Μπλουζ.
«Μένω μόνη μου, αλλά η ιδέα ότι θα είμαι πάντα έτσι με τρομάζει».

«Δεν έχεις φίλες, φίλους, έναν εραστή;» ρώτησε ο Ο-
δυσσέας κοιτώντας την στα μάτια.

Η Μπλουζ δεν απάντησε αμέσως. Γυρόφερνε τις λέξεις
από μέσα της πριν αποφασίσει να μιλήσει.

«Έχω γνωστούς. Κι από τους εραστές δεν έχω καλές α-
ναμνήσεις...» είπε κι αμέσως βρέθηκε στο σχεδόν άδειο
δωμάτιό της, πριν δυο μήνες. Είδε πάλι τα ρούχα πεταμένα
δεξιά κι αριστερά, το στρώμα κατάχαμα, τα σεντόνια σω-
ριασμένα και τις τούφες της σκόνης στις γωνίες. Ένα δρά-
μα. Είχε προηγηθεί ένας καβγάς με τον τελευταίο εραστή
της, που έμοιαζε με τον Χαβιέ Μπαρδέμ στο χειρότερο,
στο πολύ χειρότερο. Έναν άντρα με υψηλό φρόνημα αλλά
ποταπές απαιτήσεις. Είχε τραγικά απογοητευτεί από τη
συμπεριφορά του. Παρότι δεν το φανταζόταν, είχε επενδύ-
σει σ' αυτό τον αγωνιστή της ζωής και της ελευθερίας. Του
είχε αποδώσει χαρακτηριστικά που δε διέθετε. Είχε ένα
συντηρητισμό που δεν περίμενε. Αντί για επαναστάτη είχε
βρεθεί μπροστά σ' έναν εκμεταλλευτή, ο οποίος μάλιστα δε
δίστασε μετά τον καβγά, κι ενώ αυτή έλειπε, να της αδειά-
σει το δωμάτιο. Όχι από την παρουσία του αλλά απ' ό,τι
του είχε φανεί χρήσιμο. Τα θυμήθηκε και θύμωσε πάλι,
επειδή παρέμενε ευκολόπιστη και ρομαντικά ιδεαλίστρια.
Δεν την ένοιαζε που έφυγε ο εραστής της, έτσι κι αλλιώς

—από άποψη— δε δενόταν συναισθηματικά με κανέναν. Την πείραξε όμως που αποδείχτηκε κατώτερος πολιτικά.

«Γιατί;» ρώτησε ο Οδυσσέας μ' ενδιαφέρον. Τη μετρούσε με το βλέμμα και υποψιαζόταν ότι πίσω από τη σιωπή έκρυβε τα συναισθήματά της. Κι αυτός τα ήθελε να βγουν στην επιφάνεια.

«Θέλω την ελευθερία μου και δε θέλω να δένομαι συναισθηματικά με κανέναν...»

«Μπορείς να έχεις και τα δύο. Και ελευθερία και συναισθηματικό δέσιμο. Είναι το ιδεώδες. Αλλιώς, συμφωνώ κι εγώ, γίνεται εξάρτηση...» είπε ο Οδυσσέας. «Πάντως, στον έρωτα δεν πρέπει κανείς να σκέφτεται πολύ. Γιατί ό,τι μας ελκύει σε κάποιον, το πρόσωπό του, ο τρόπος που μιλάει, οι χειρονομίες του καθώς τρώει, ας πούμε, το πώς γελάει, όλ' αυτά είναι εντελώς υποκειμενικά. Μπορεί και να είναι ψευδαίσθηση, επειδή έτσι το επιθυμούμε. Νομίζω ότι πρέπει ν' αφηγηόμαστε στις επιθυμίες μας».

«Εσείς το λέτε αυτό;» απόρησε η Μπλουζ.

«Με γνώρισες έγκλειστο. Δεν ξέρεις καθόλου πώς ήμουνα τόσα χρόνια. Έχω γελαστεί κι εγώ από τις οάσεις...»

«Τις οάσεις; Τι σχέση έχουν;»

«Ο ταξιδιώτης της ερήμου, που διψάει και θέλει οπωσδήποτε να βρει ένα πηγάδι, μια πηγή, ένα ποταμάκι, πολλές φορές γελιέται και πέφτει θύμα αυταπάτης. Φαντάζεται ότι βλέπει στο βάθος του ορίζοντα φοινικιές και λιμνούλες με νερό, όχι επειδή πραγματικά τα βλέπει αλλά επειδή

τα έχει ανάγκη. Πλανάται όμως. Κι όταν φτάνει, το μόνο που βλέπει είναι ένα ξερό πηγάδι και δυο σωριασμένοι κορμιοί που πάνω τους λιάζονται σαύρες. Η ζωή, όπως και η έρρημος, είναι γεμάτη αντικατοπτρισμούς», είπε με μια πικρία ο Οδυσσέας.

Για λίγο δεν είπαν τίποτα. Η Μπλουζ σκεφτόταν το μεταφορικό νόημα που είχαν τα προηγούμενα λόγια του.

«Πάντως», είπε ξαφνικά ο Οδυσσέας αλλά φάνηκε ότι είχε σκεφτεί πολύ πριν μιλήσει, «είναι προτιμότερο να είμαστε ερωτευμένοι από το να μένουμε ανέραστοι επειδή αμφισβητούμε τους πάντες και τα πάντα».

«Και να ερωτευόμαστε λάθος ανθρώπους δηλαδή;» απόρησε η Μπλουζ.

«Από την ξηρασία καλύτερη η ψιχάλα...» ξεκίνησε να λέει ο Οδυσσέας, μα τον διέκοψε η Μπλουζ.

«Χιονίζει!» είπε με τη χαρά του κατοίκου της πόλης που βλέπει σπάνια χιόνι.

Σηκώθηκαν κι άνοιξαν την πόρτα. Η Μπλουζ δεν είχε ξαναδεί να πέφτει τόσο πυκνό χιόνι. Οι νιφάδες στροβιλίζονταν κι έπεφταν απαλά στο έδαφος, που είχε ήδη καλυφθεί.

«Άκου το χιόνι...» είπε ο Οδυσσέας.

Η Μπλουζ παραξενεύτηκε από τη φράση του. Δεν υπήρχε κανένας ήχος. Αλλά όταν πρόσεξε λίγο καλύτερα, όντως έκλεισε τα μάτια, όντως άκουσε το χιόνι. Ένα ελαφρό ταπ-ταπ, καθώς οι νιφάδες έπεφταν πάνω στο χιονισμένο έδαφος.

«Να φύγω καλύτερα», είπε η Μπλουζ, που δεν είχε ιδέα από χιόνι σε τέτοιο υψόμετρο.

«Με τη χιονοθύελλα; Αποκλείεται. Δε θα βλέπεις ούτε την άκρη του παπουτσιού σου...»

«Θα φύγω», επέμεινε μ' απελπισία σχεδόν η Μπλουζ. Της ήταν αδιανόητο να μείνει εδώ. Άρχισε να νιώθει σαν φυλακισμένη.

«Μην κάνεις έτσι. Θα φύγεις όταν σταματήσει η χιονόπτωση», είπε ήσυχα ο Οδυσσέας, επειδή την είδε αναστατωμένη.

Δεν ήθελε να της πει ότι θα χιόνιζε συνέχεια, κι επειδή σε λίγο θα νύχτωνε, μπορούσε να συνέχιζε όλη τη νύχτα, καθώς θα έπεφτε η θερμοκρασία χαμηλότερα. Οι δρόμοι του χωριού θα έκλειναν και το εκχιονιστικό θα έφτανε όταν θα είχε οριστικά τελειώσει η χιονόπτωση. Μπορεί αύριο, μπορεί μεθαύριο, μπορεί σε τρεις μέρες. Αυτός είχε μάθει στα μεγάλα χιόνια, κι ούτε που τον ένοιαζε καθόλου. Δεν άλλαζε τίποτα στη ζωή του. Έτσι κι αλλιώς αποκλεισμένος ήταν πάντα. Τώρα όμως θα είχε και παρέα. Και εντυπωσιάστηκε που αυτό δεν τον δυσαρεστούσε –αφού θα τον έβγαζε από τα συνηθισμένα– αλλά τον ευχαριστούσε. Σχεδόν χαρούμενος, αποφάσισε να της δώσει κάτι να κάνει, μια δραστηριότητα που θα την έβγαζε από την αγωνία του αποκλεισμού. Της πρότεινε να τον βοηθήσει να βάλουν μέσα ξύλα, γιατί αν τα σκέπαζε το χιόνι, δε θα έπαιρναν εύκολα φωτιά.

Ασχολήθηκαν μ' αυτό αρκετή ώρα. Αυτός μετέφερε απ' έξω τα ξύλα κι εκείνη τα τοποθετούσε πλάι στο τζάκι. Τα σκυλιά παρακολουθούσαν το πήγαιν' έλα του αφεντικού τους αδιάφορα. Μόνο όταν τελείωσε με τα ξύλα, στήθηκαν απέναντί του βγάζοντας ένα παρακαλεστικό σκυλήσιο μουρ-μουρητό.

«Εντάξει», τους είπε αυτός. «Μπείτε μέσα».

Τα σκυλιά ξάπλωσαν μπροστά στο τζάκι, αναγκάζοντας τη γάτα ν' αφήσει την καλύτερη θέση που είχε πάρει. Σε λίγο όλο το δωμάτιο μύρισε βρεγμένο πετσί σκύλου.

Ο Οδυσσέας έφερε τα ποτήρια τους και το κρασί στο δωμάτιο. Καλύτερα να συνέχιζαν να πίνουν, αυτό θα τη χαλάρωνε από την ένταση.

«Σ' αρέσουν τα ταξίδια; Έχεις ταξιδέψει πολύ;» τη ρώτησε για να σπάσει τη σιωπή και να τη βγάλει από τις σκέψεις και το φόβο της.

«Μ' αρέσουν τα ταξίδια, αλλά έχω πάει μόνο στα νησιά...»

«Ναι; Ποιο ήταν το τελευταίο νησί που πήγες;» ρώτησε πάλι ο Οδυσσέας.

«Η Αμοργός...»

«Και; Σου άρεσε;» συνέχισε τις ερωτήσεις του.

«Το απέραντο γαλάζιο», ψιθύρισε η Μπλουζ.

Ο Οδυσσέας κατάλαβε ότι ο φόβος την εμπόδιζε να μιλήσει. Ήπια το υπόλοιπο κρασί του και ξαναγέμισε το ποτήρι του.

«Εγώ, πάλι, γύρισα σχεδόν όλο τον κόσμο. Αμερική, βόρεια και νότια, Αφρική και Ασία. Η Ευρώπη δε μ' ενδιέφερε. Ούτε οι μεγάλες πόλεις όπου βρέθηκα. Οι μεγάλες πόλεις ήταν μόνο αφετηρίες για την ενδοχώρα. Ακολούθησα το δρόμο του νερού και τα μεγάλα ποτάμια της Αμερικής. Το δρόμο του αλατιού στην Αφρική, από το Ταουεντί έως το Τιμπουκτού. Και στο Νεπάλ είδα ν' ανταλλάσσουν το περίφημο ροζ αλάτι των Ιμαλαΐων με κριθάρι και ρύζι. Περπάτησα στο δρόμο του μεταξιού, το δρόμο του Μάρκο Πόλο, από τη Μέση Ανατολή ως τα σύνορα της Κίνας. Πέρασα από ανεμόδαρτες ερήμους, κινούμενες αμμοθίνες, δύσβατα μονοπάτια, στέπες με κίτρινα χορτάρια, και διέσχισα τα αδιαπέραστα βουνά Παμίρ και Κορακορούμ. Είδα την έρημο Τακλαμακάν, την έρημο που λένε ότι δεν έχει επιστροφή, την πόλη του φεγγαριού και τη λίμνη της Ημισελήνου. Ακολούθησα τους δρόμους του κρασιού στη νότια Αφρική και στην Αμερική. Χωρίς συντροφιά. Μοναχικός διαβάτης, περιπατητής δίχως προορισμό. Άλλαζα αεροπλάνα, πλοία, τρένα και λεωφορεία, αλλά κυρίως περπατούσα. Στις ξένες χώρες όπου πήγα δε με περίμενε κανείς. Κανένα σπίτι, κανένα κρεβάτι, καμία γυναίκα. Όλα έπρεπε να τα ψάχνω για να τα βρω. Κι όταν τα έβρισκα, μετά από λίγο έπρεπε να τ' αποχαιρετήσω πάλι. Η αειφυγία έτρεχε στις φλέβες μου και μ' έδιωχνε από παντού. Θυμάμαι τα πάντα από τα ταξίδια μου. Σπίτια, χωριά, ανθρώπους. Αλλά πιο πολύ τα χρώματα των δρόμων θυμάμαι. Λευκά, κί-

τρινα, κόκκινα, αμμουδερά χρώματα, κι άλλα γεμάτα πέτρες. Μόνος ήμουν. Στην πλώρη των καραβιών, πλάι στον μηχανοδηγό των τρένων, στην πλάτη της καμήλας και του αλόγου. Πάντα μόνος. Έκανα φίλους στα μέρη όπου έμεινα κι έπειτα τους έλεγα αντί κι έφευγα. Το 'σκασα απ' όλους τους τόπους της γης. Ένας εξόριστος. Από δρόμο σε δρόμο μέτρησα τη ζωή μου και τα χρόνια μου γέμισαν μοναξιά. Ο χρόνος εξαφανιζόταν. Όσο ταξίδευα, ένιωθα καινούργιος. Σαν να μην ήξερα. Να μην είχα διαβάσει τίποτα. Ένα άγραφτο χαρτί... Κρυώνεις;» σταμάτησε να μιλάει, γιατί διέκρινε το τρέμουλό της.

«Φοβάμαι...» ψιθύρισε η Μπλουζ.

«Να μη φοβάσαι. Δεν υπάρχει λόγος. Θα δεις, όταν θα ξημερώσει όλα θα είναι διαφορετικά. Είναι αλήθεια ότι το σκοτάδι μεγαλώνει το φόβο. Είσαι εδώ ασφαλής...»

«Φοβάμαι», επανέλαβε η Μπλουζ.

Ο Οδυσσέας σηκώθηκε κι έφερε μια κουβέρτα. Την έριξε απαλά στην πλάτη της και την τύλιξε με τρυφερότητα.

«Τώρα θα ζεσταθείς και θα νιώσεις καλύτερα. Πιες και μια γουλιά κρασί. Θα σε ζεστάνει και θα σε ηρεμήσει».

Η Μπλουζ τράβηξε την άκρη της κουβέρτας και κούρνιασε μέσα της. Κρασί δεν ήπιε. Ήθελε να έχει καθαρό μυαλό.

«Καλύτερα;» τη ρώτησε εκείνος.

«Όχι», έγνεψε η Μπλουζ μ' απόγνωση στο βλέμμα της.

«Τι φοβάσαι επιτέλους;»

«Αυτό που μου είπατε στην αρχή, την πρώτη μέρα...»
ψιθύρισε η Μπλουζ.

Ο Οδυσσέας σούφρωσε τα φρύδια του σε μια προσπάθεια να θυμηθεί.

«Τι σου είπα; Τόσο φοβερό ήταν;»

«Τα άκρα. “Είσαι ικανή να φτάσεις στα άκρα γι’ αυτό το ντοκιμαντέρ;” Αυτό», είπε τόσο σιγανά η Μπλουζ, λες και φοβόταν ακόμα κι όταν το έλεγε η ίδια.

Ο Οδυσσέας την κοίταξε προσεκτικά. Έτσι που το άκουσε από το στόμα της, πράγματι ακούστηκε απειλητικό. Στο μυαλό της θα πήρε μεγάλες διαστάσεις, γιατί περιέκλειε το απρόβλεπτο.

«Ας το εξηγήσω λοιπόν. Δεν ξέρω τι φαντάστηκες, πάντως δεν αναφερόμουν σε κάτι... σε κάτι... πώς να το πω... σαρκικό. Δεν πρόκειται ποτέ να σου ζητήσω κάτι παρόμοιο. Δεν είμαι απ’ αυτούς που θα ζητούσαν ως αντάλλαγμα το σεξ. Ποτέ μην το διανοηθείς. Με προσβάλλει μια τέτοια υπόνοια. Δε μου ταιριάζει. Έχω πλήρη συνείδηση του πώς με βλέπεις. Είμαι ένας γέρος και είσαι μια νέα κοπέλα. Δεν έφτασα ακόμα στην τέλεια εξαχρείωση...»

«Τότε;» ρώτησε ήσυχα η Μπλουζ.

«Τότε; Έχεις δίκιο. Τότε;... Θα σου πω – όσα μπορώ τώρα να σου πω. Λοιπόν. Πάνω, δίπλα στα δωμάτια που σου έχω δείξει, υπάρχει ακόμα ένα. Θα σου το ανοίξω όταν έρθει η ώρα. Όχι ακόμα. Χρειάζομαι την πλήρη συμπαράστασή σου. Κι ακόμα δεν την έχω. Όταν έρθει η κατάλληλη

στιγμή, και σου ανοίξω το δωμάτιο, θα σου πω. Θα σου ζητήσω μια μεγάλη χάρη. Χάρη που –σε διαβεβαιώνω– δεν έχει να κάνει μ' ερωτικές παραχωρήσεις. Αυτό να το βγάλεις απ' το μυαλό σου, σε παρακαλώ», είπε όσο πιο πειστικά μπορούσε ο Οδυσσέας.

Η Μπλουζ, καθησυχασμένη επειδή είχε αποκλειστεί το ενδεχόμενο μιας ερωτικής συνεύρεσης, καιγόταν από περιέργεια. Τι είδους χάρη θα της ζητούσε; Σε τι θ' αναφερόταν; Αισθάνθηκε όμως ότι ακόμα κι αν τον ρωτούσε, κι αν επέμενε να μάθει, εκείνος δε θα της απεκαλύπτε το παραμικρό. Ήπια μια μικρή γουλιά κρασί κι ένωσε λίγο καλύτερα.

Ο Οδυσσέας σηκώθηκε κι άνοιξε την πόρτα. Τα σκυλιά τον ακολούθησαν και στάθηκαν δίπλα του. Η γάτα τούς κοιτούσε αδιάφορη.

«Εξακολουθεί να χιονίζει», είπε ο Οδυσσέας και γύρισε πάλι κοντά στο τζάκι. «Είναι κρίμα που υπάρχει διακοπή ρεύματος. Αλλιώς θα έβαζα λίγη μουσική. Γιατί, όπως ξέρεις, η μουσική ηρεμεί», πρόσθεσε κάνοντας μια προσπάθεια να ελαφρώσει την ατμόσφαιρα. «Και το τρανζίστορ πιάνει μόνο κάτι τοπικούς σταθμούς, που παίζουν άθλια λαϊκά τραγούδια. Πόσο έχουν ευτελιστεί όλα...»

Την είδε που είχε κλείσει τα μάτια, κουκουλωμένη με την κουβέρτα. Νυστάζει η φουκαριάρα, σκέφτηκε με τρυφερότητα.

«Λοιπόν, ας σκεφτούμε πρακτικά. Το καλύτερο είναι να ξαπλώσεις εδώ, στον καναπέ, για να έχεις ζέστη απ' το

τζάκι. Θα σου φέρω κι άλλα σκεπάσματα. Εγώ θα κοιμηθώ στο κρεβάτι μου, στο διπλανό δωμάτιο. Δε με νοιάζει το κρύο, έχω συνηθίσει. Έλα, μια βραδιά είναι, θα περάσει», της είπε ήρεμα.

Έφερε δυο κουβέρτες ακόμα, ένα μαξιλάρι και τα τακτοποίησε στον καναπέ.

«Έλα», της είπε και τη βοήθησε να σηκωθεί.

Η Μπλουζ, υπάκουη σαν μαθήτρια, έβγαλε μόνο τα μποτάκια της και ξάπλωσε με τα ρούχα. Εκείνος τη σκέπασε προσεκτικά.

«Η φωτιά θα φωτίζει και το δωμάτιο. Θα τη διατηρώ όλη τη νύχτα, μη φοβάσαι. Στο τραπέζακι θα βρεις φακό, αν χρειαστεί να πας στο μπάνιο. Προσπάθησε να κοιμηθείς και μη σκέφτεσαι τίποτα κακό. Θυμήσου κάτι όμορφο. Μια ακρογιαλιά και το φλοίσβο των κυμάτων, τους γλάρους που πετάνε γύρω... Μήπως θέλεις να σου πω ένα παραμύθι για να κοιμηθείς;» τη ρώτησε μισοαστεία μισοσοβαρά.

«Όχι», έγνεψε η Μπλουζ χαμογελώντας. Ήταν αφοπλιστικός έτσι όπως τη φρόντιζε.



Η Μπλουζ άκουσε το νερό στο μπάνιο να τρέχει και ξύπνησε. Παραδόξως είχε κοιμηθεί σχεδόν καλά.

Ο Οδυσσέας αντιθέτως όχι. Σηκωνόταν κάθε τόσο, έριχνε ένα μεγάλο κούτσουρο στη φωτιά, κοιτούσε την Μπλουζ

που κοιμόταν ήσυχη και ξαναπήγαινε στο κρεβάτι του. Τον βασάνιζε η χάρη που θα της ζητούσε. Ήταν εύκολο όσο το σκεφτόταν θεωρητικά, αλλά στην πράξη τι θα γινόταν; Το πιο φυσικό θα ήταν να αρνηθεί η κοπέλα. Πάλευε με τα σκεπάσματά του, στριφογύριζε αλλάζοντας θέση όλη την ώρα, εκνευρίστηκε, κι αν δε φοβόταν ότι θα την τρώμαζε, θα προτιμούσε να σηκωθεί και να καθίσει στο τζάκι πίνοντας. Τουλάχιστον θα μεθούσε και δε θα σκεφτόταν. Όμως παρέμεινε στεινά στο κρεβάτι του.

Όταν επιτέλους ξημέρωσε, σηκώθηκε και πήγε στο μπάνιο. Πλύθηκε με το παγωμένο νερό, αφήνοντας το ζεστό νερό που ήταν πάνω στη στόφα για την Μπλουζ. Ήταν η ελάχιστη πολυτέλεια που μπορούσε να της προσφέρει μ' αυτές τις συνθήκες.

Η Μπλουζ δίπλωσε τις κουβέρτες και περίμενε να βγει ο Οδυσσέας από το μπάνιο. Τον είδε φρεσκοξυρισμένο και δεν υποψιάστηκε ότι δεν είχε κοιμηθεί σχεδόν καθόλου.

Της μετέφερε την κατσαρόλα με το ζεστό νερό στο μπάνιο και της έδωσε μια οδοντόβουρτσα ανέγγιχτη, στη συσκευασία της.

«Ετοιμάζω τσάι», της είπε και χάθηκε στην κουζίνα.

Έπιναν ήσυχοι το ρόφημα, που το συνόδευαν με παξιμάδια και τυρί.

«Πρέπει να γυρίσω στον ξενώνα», είπε η Μπλουζ. «Θα έχουν ανησυχήσει που δε γύρισα τη νύχτα. Θα τους τηλεφωνούσα, αλλά ξέχασα να φορτίσω το κινητό μου».

«Και τα τηλέφωνα έχουν κοπεί από χτες», είπε ο Οδυσσέας. «Εντάξει, θα πας. Άσε όμως να περάσει λίγο η ώρα. Το χιόνι έχει σταματήσει από τις τρεις τη νύχτα, μα έχει σκεπάσει τα πάντα. Θα σου δώσω μια γκλίτσα για να δοκιμάζεις το βάθος του χιονιού, μην πέσεις σε καμιά βαθιά λακκούβα. Λυπάμαι, δεν μπορώ να σε συνοδεύσω. Καταλαβαίνεις...»

«Ναι, ναι, καταλαβαίνω. Θα τα καταφέρω. Ξέρω το δρόμο καλά, έχω σημάδια...» ξεκίνησε να λέει η Μπλουζ, αλλά τη φράση της διέκοψαν τ' άγρια γαβγίσματα των σκυλιών, που ήταν από ώρα έξω.

Ο Οδυσσέας σηκώθηκε ανήσυχος και πήγε στο παράθυρο. Άκουσε ένα αυτοκίνητο να προχωράει αργά προς την είσοδο του σπιτιού. Φόρεσε τον επενδύτη του, βγήκε και μισόκλεισε την πόρτα πίσω του.

Το χιόνι έτριζε καθώς το πατούσαν οι φαρδιές ρόδες του τζίπ της αστυνομίας. Πίσω από το αυτοκίνητο ακολουθούσε ένα πλήθος από ντόπιους.

«Μάζεψε τα σκυλιά σου γιατί θα τα πυροβολήσουμε!» ακούστηκαν φωνές.

Ο Οδυσσέας κάλεσε τα σκυλιά και τα πρόσταξε να μείνουν δίπλα του.

Το τζίπ σταμάτησε και κατέβηκαν δυο αστυνομικοί. Ο κόσμος απλώθηκε στα δεξιά και στ' αριστερά τους. Άντρες, μόνο άντρες, βλοσυροί και θυμωμένοι. Φορούσαν χοντρά τζάκετ ή παλτά και κυνηγετικά καπέλα με κατεβα-

σμένα τ' αφτιά. Κρατούσαν δικράνια, τσάπες, φτυάρια και ορισμένοι απ' αυτούς δίκαννα.

Ήταν σαν χορός αρχαίας τραγωδίας, με κορυφαίους τους δυο αστυνομικούς.

Ένα οργισμένο μουρμουρητό έβγαινε από τα χείλη τους.

«Παραδώσου, Κιοσέογλου!» φώναξε ένας άντρας με παχύ μουστάκι.

«Εσύ την έχεις, κάθαρμα», είπε ένας άλλος με δίκαννο.

«Τι περιμένουμε; Να μπουκάρουμε μέσα, να σώσουμε το κορίτσι!» ούρλιαξε ένας άλλος.

«Ησυχία», φώναξε ο ένας αστυνομικός. «Δεν είμαστε όχλος. Εμείς είμαστε η τάξη και ο νόμος».

«Κύριε Κιοσέογλου», είπε ο άλλος αστυνομικός, «έχει χαθεί από χτες το απόγευμα η κόρη του Γιάννη, η Ασημίνα...»

«Δώδεκα χρονών είναι, αλήτη! Τι δουλειά έχεις εσύ με το κοριτσάκι;» φώναξε κάποιος κραδαίνοντας ένα δικράνι.

«Ησυχία είπα!» διέταξε ο πρώτος αστυνομικός.

«Μήπως φάνηκε κατά δω το κορίτσι; Το είδατε;» ρώτησε ο άλλος αστυνομικός.

«Κανέννας δε φάνηκε κατά δω», είπε ήσυχα ο Οδυσσέας. Φαινομενικά ήσυχα όμως. Καταλάβαινε ότι οι χωριάτες είχαν βγάλει ήδη συμπέρασμα.

«Να μπουκάρουμε σας λέω», επανέλαβε κάποιος. «Μέσα την έχει».

Η Μπλουζ παρακολουθούσε τρέμοντας τη σκηνή πίσω

από την κουρτίνα. Το μίσος των ανθρώπων έβγαινε όπως οι αχνιστές ανάσες από τα στόματά τους κι έπεφτε πάνω στον Οδυσσέα. Εκείνος στεκόταν ευθυτενής, με σηκωμένο το πηγούνι, σαν μια στάση περηφάνιας, που εξόργιζε τον όχλο. Όλη η εχθρότητα που ένιωθαν γι' αυτόν τόσα χρόνια ξεσπούσε τώρα. Ό,τι του είχαν μαζεμένο, ό,τι πραγματικό ή φανταστικό τού είχαν αποδώσει, είχε αθροιστεί και τον χτυπούσε καταπρόσωπα.

«Ας μπούμε, να τελειώνουμε!» φώναζε πάλι κάποιος.

«Να την προλάβουμε ζωντανή. Κι έπειτα, κτήνος, θα σε σταυρώσουμε...»

«Κάποια είναι μέσα!» ούρλιαζε ένας άλλος. «Κουνήθηκε η κουρτίνα...»

Η Μπλουζ, φοβητσίαρα και δειλή από φύση, είχε ένα χαρακτηριστικό. Έκανε κατά καιρούς παράτολμες πράξεις. Έτσι έφυγε από το πατρικό της, έτσι κυκλοφορούσε στις επικίνδυνες περιοχές με τους μετανάστες και τους απόκληρους, έτσι ανέβηκε να βρει το συγγραφέα κι ερχόταν μόνη της τόσες μέρες στο σπίτι του. Έτσι και τώρα, παρόλο που έτρεμε, φόρεσε το μπουφάν της, άνοιξε την πόρτα, βγήκε έξω και στάθηκε δίπλα στον Οδυσσέα.

Οι ντόπιοι αναγνώρισαν την ξένη με το πορτοκαλί μπουφάν και σώπασαν έκπληκτοι. Τι δουλειά είχε αυτή εδώ; Μόνο αυτήν δεν περίμεναν να δουν.

«Είμαι εδώ από χτες το μεσημέρι», είπε η Μπλουζ με φωνή που έτρεμε. «Δε φάνηκε κανένα κορίτσι».

Μια σιωπή βαριά σαν ομίχλη έπεσε στον όχλο.

Ο Οδυσσέας ένιωσε την τρεμούλα και το φόβο της. Άπλωσε αυθόρμητα το χέρι και την αγκάλιασε προστατευτικά. Εκείνη έκανε μια ανεπαίσθητη κίνηση και τον πλησίασε περισσότερο. Την είχε ανάγκη αυτή την αγκαλιά και την προστασία. Η καρδιά της έτρεχε από το φόβο της.

«Πώς ονομάζεστε, κυρία;» ρώτησε ο ένας αστυνομικός.

«Μπλουζ Αποστόλου», είπε σιγανά εκείνη.

«Καμιά παστρική θα 'ναι. Απ' αυτές που φέρνει συχνά το καθίκι!» φώναξε θυμωμένος κάποιος. «Δεν έχουν αξία αυτά που λέει. Μην την πιστεύετε».

Τον πρώτο θυμό του πλήθους, αυτόν για την απώλεια του κοριτσιού, τον είχε διαδεχτεί ένας δεύτερος. Η παρουσία της Μπλουζ και η μαρτυρία της ότι ήταν μαζί με τον Κιοσέογλου από χτες, πριν χαθεί το κοριτσάκι, τους χαλούσε τα σχέδια για ένα ωραίο λυντσάρισμα.

«Είστε έτοιμη να καταθέσετε αν χρειαστεί;» ρώτησε ο ένας αστυνομικός.

Η Μπλουζ έγνεψε «ναι» με το κεφάλι.

«Σας παρακαλώ να μη φύγετε από το χωριό. Μπορεί να σας χρειαστούμε», είπε ο άλλος αστυνομικός.

Το πλήθος στεκόταν μαρμαρωμένο. Τα δικράνια και τα όπλα είχαν κατέβει, αλλά κανένας δεν ήταν πρόθυμος να εγκαταλείψει το χτήμα του Κιοσέογλου.

Και τότε μια κραυγή ακούστηκε. Ένας γόος, ένας οδυρμός. Τα κεφάλια στράφηκαν προς τα εκεί που ακούστηκε η

κραυγή. Οι χωριάτες στέκονταν δίδουλοι. Ν' αφήσουν τον Κιοσέογλου και να πάνε να δούνε τι συνέβαινε ή να μείνουν να τον φυλάνε μέχρι να ξεκαθαρίσει η κατάσταση.

Ένας νεαρός έφτασε τρέχοντας. Κουνούσε τα χέρια του δεξιά κι αριστερά από την απελπισία.

«Τη βρήκανε!» τους φώναξε από μακριά. «Τη βρήκανε νεκρή στο ξωκκλήσι της Αγίας Τριάδας! Ο τρελο-Στράτος το 'κανε...»

Οι άντρες κοιτάχτηκαν μεταξύ τους και, σαν να είχε δοθεί ένα σύνθημα, έκαναν μεταβολή κι άρχισαν να τρέχουν προς την αυλόπορτα. Οι αστυνομικοί μπήκαν στ' αυτοκίνητο, έκαναν μανούβρες κι έστριψαν κι αυτοί προς την έξοδο.

Ο τόπος άδειασε. Το χιόνι είχε βρομίσει από τις πατημασιές του πλήθους και τις ροδιές του αυτοκινήτου.

Ο Οδυσσέας εξακολουθούσε να έχει το χέρι του προστατευτικά στον ώμο της Μπλουζ. Εκείνη έτρεμε τώρα περισσότερο. Χωρίς ν' ανταλλάζουν μια κουβέντα, ο Οδυσσέας την έφερε μέσα στο σπίτι.

Η ΑΠΟΣΤΑΣΗ από το Κόκκινο Σπίτι ως το ξωκλήσι της Αγίας Τριάδας ήταν μικρή. Το εκκλησάκι ήταν χωμένο μέσα στα κυπαρίσσια και τ' αγριόκεδρα. Κάτω από τη σκιά των κέδρων βρήκαν το κορίτσι. Με νοικοκυρεμένο, καλοστρωμένο το φουστάνι του και το παλτό του. Οι γαλότσες του, γαλάζια παραφωνία στο δράμα, ζυγισμένες και ίσιες, ακουμπούσαν στο έδαφος, τσακίζοντας τη χλόη. Με το στόμα ανοιχτό, ήταν σαν να κοιμόταν. Το αίμα που είχε κυλήσει απ' το κεφάλι του είχε βάψει κόκκινο το χιόνι. Τα δώδεκά της χρόνια είχαν δραπετεύσει, φέρνοντας τη συμφορά. Κανένας δεν είχε βρεθεί δίπλα της να την προστατέψει. Τα χορτάρια έτρεμαν απ' το φόβο κάτω απ' το χιόνι.

Κι ο Στράτος, ο ακίνδυνος τρελός, ήταν γονατισμένος πλάι της κι έκλαιγε γοερά, λέγοντας «Σκότωσα την αγάπη μου, σκότωσα την αγάπη μου».

Όταν είδε το πλήθος και την αστυνομία, σηκώθηκε και πρότεινε τα χέρια του, σαν να έλεγε «παραδίνομαι, παραδίνομαι».

Μέσα από μισόλογα και φράσεις παραφροσύνης εξήγησε τι είχε γίνει:

«Ψάχνω την αγάπη μου... Τη βλέπω... Ψάχνω την αγάπη μου... Της λέω... Με φοβάται... Το χέρι μου την αγγίζει... Το πόδι της φεύγει... Το κεφάλι της σκάει στην πέτρα... Ξαπλώνει... Το χέρι μου την αγγίζει... Τη σκουντάει... Δεν ξυπνάει... Κάθομαι... Κάθομαι δίπλα της... Κοιμάται... Στρώνω τα ρούχα της... Όλη νύχτα... Όλη νύχτα... Τη ζεσταίνω... Της μιλάω... Δε μιλάει... Σκότωσα την αγάπη μου... Σκότωσα την αγάπη μου...»

«Το παιδί μου!» ούρλιαξε η μάνα του Στράτου, που κάποιος την είχε ειδοποιήσει. «Το λυπημένο μου. Το παιδί μου... Συφορά μας. Που δε ζεστάθηκε ποτέ. Τα μάτια του πάντα έτρεχαν. Τριγυρνούσε σαν την άδικο κατάρρα. Το παιδί μου... Χωρίς χαρά. Μόνο βάσανα. Μόνο πίκρα και θυμό. Κανέννας δεν ξέρει. Κανέννας...» θρηνηλογούσε η άμοιρη κι αυτή.

Η άλλη μάνα, η μάνα του κοριτσιού, δεν ήταν εκεί. Την είχαν κρατήσει με το στανιό στο σπίτι, να μη δει. Εκείνη χτυπιόταν και φώναζε την Ασημίνα της. Χτυπιόταν και φώναζε.

Οι δύο αστυνομικοί κατάλαβαν ότι είχαν να κάνουν με φόνο εξ αμελείας. Ότι το κορίτσι φοβήθηκε τον τρελό, γλίττρησε και χτύπησε το κεφαλάκι του στην πέτρα. Θάνατος ακαριαίος. Ο εξ αμελείας φονιάς είχε το ακαταλόγιστο. Ένα δράμα. Μια ζωή χάθηκε πρόωρα και άδικα. Δυο μανάδες θα θρηνούσαν μέχρι να πεθάνουν.

Έβαλαν στον τρελο-Στράτο χειροπέδες, επειδή έτσι όριζε ο νόμος κι όχι γιατί ήταν ύποπτος φυγής. Τον έσπρωξαν απαλά στ' αυτοκίνητο κι έκλεισαν την πίσω πόρτα. Εκείνος κοιτούσε συνέχεια τα χέρια του με τις χειροπέδες.

Οι αστυνομικοί είπαν στους άντρες να πάρουν τη σορό του κοριτσιού και να την πάνε στο σπίτι. Δε χρειάζοταν νεκροψία, ας το άφηναν στην ησυχία του. Τη νεκρική. Ύστερα μπήκαν στ' αυτοκίνητο κι έφυγαν.

Ο πατέρας του κοριτσιού ξέφυγε από τα χέρια που τον κρατούσαν κι όρμησε στο νεκρό παιδί του. Δάκρυ δε βγήκε από τα μάτια του. Έκλαιγε όμως από μέσα του και τη μοιρολογούσε κρυφά. Μόνο της χάιδευε συνέχεια τα μαλλιά. Συνέχεια τα μαλλιά.

Κάποιος έφερε μια ξύλινη σκάλα. Έσπρωξε απαλά τον πατέρα και δυο τρεις συγγενείς απόθεσαν το πτώμα στη σκάλα.

Η νεκρική πομπή ξεκίνησε. Αμίλητο το πλήθος ακολουθούσε. Οι ανάσες έβγαιναν αχνίζοντας από τα στόματα και τις μύτες τους. Πήραν το δρόμο για το χωριό.

Μόνο η μάνα του τρελο-Στράτου έμεινε στο ζωκλήσι. Ακίνητη σαν σαύρα. Αυτή δεν είχε πού να πάει. Το σπίτι θα ήταν άδειο χωρίς το σαλεμένο της.

«Το παιδί», συνέχισε να κλαίει, λες κι έκλαιγε και το πεθαμένο.

Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ εξακολουθούσε να κρατά την Μπλουζ αγκαλιασμένη, ένιωθε ότι η κοπέλα είχε ανάγκη απ' αυτή την αγκαλιά. Έμειναν έτσι για μερικά λεπτά. Μετά εκείνος την απομάκρυνε λίγο κι έσκυψε και τη φίλησε στο μέτωπο.

«Αυτό, αυτό που έκανες για μένα...» είπε φανερά συγκινημένος.

Μπήκαν στο σπίτι, την έβαλε να καθίσει μπροστά στο τζάκι κι εκείνος πήγε στην κουζίνα. Ήρθε σε λίγο κρατώντας δυο ποτήρια με κονιάκ.

«Έλα», της είπε. «Το χρειαζόμαστε».

Κάθισε απέναντί της σιωπηλός, κοιτάζοντας το ποτήρι με το ποτό του.

«Αυτό που έκανες για μένα, αυτό που έκανες για μένα... Κανένας δεν το 'χει κάνει. Ούτε καν η μητέρα μου. Είμαι εξήντα ετών. Ένας άνθρωπος που περπάτησε το δρόμο της ζωής. Ένας μοναχικός, ένας άνθρωπος βασανισμένος από μοναξιά κι ερωτευμένος μαζί της. Ούτε η μητέρα μου δε θα

έκανε κάτι τέτοιο. Εκείνη ήταν πάντα ξένη για μένα. Ποτέ δε μου μαγείρεψε, δε μ' έπλυνε, δε με χάιδεψε όταν ήμουν άρρωστος. Δεν τη γύρεψα ποτέ. Είμαι κουτσός, σαν ανάπηρος, γιατί ποτέ δεν είπα “Αχ, μανούλα μου. Αχ, μάνα μου”. Την αποκαλώ πάντα “μητέρα”, λες και γράφω βιβλίο. Λες και είναι μυθιστορηματική ηρωίδα κι όχι πραγματικό πρόσωπο. Το προσφιλέστερο των ανθρώπων... Περπάτησα σε χίλιους δρόμους και ο χρόνος κάλπαζε. Όλα έφευγαν πλάι μου, πίσω μου. Κι εγώ; Ποιος ήμουν; Δεν ήμουν κανένας, απλώς υπήρχα. Κοιτάω το πρόσωπό μου στον καθρέφτη. Ένας ξένος. Δε θυμάμαι ποιος είμαι. Είμαι παράφρων; Είμαι παράφρων; Όχι, είμαι μόνος μου. Και είναι το ίδιο. Κανένας δεν έρχεται στην πόρτα μου πια. Όχι μόνο δεν κάλεσα κανέναν, παρά έδιωξα κι όποιον τόλμησε να έρθει ως εδώ, στις αρχές. Συνήθισα να μιλάω με τα σκυλιά και τη γάτα μου. Με τα φύλλα και το χιόνι. Με τα ξεχασμένα ρόδια και τα καρύδια που απομένουν στα ψηλά κλαριά. Με τον αέρα κάνουμε μεγάλες συζητήσεις. Τις νύχτες δεν κοιμάμαι επειδή νυστάζω αλλά γιατί πρέπει. Για να κρατηθεί η τάξη της μέρας και της νύχτας...»

Ήπια μια γουλιά κονιάκ ακόμα κι άναψε τσιγάρο. Για λίγο σώπασε, όμως τα λόγια είχαν πια βρει το δρόμο κι ανάβλυζαν από μέσα του, χωρίς να μπορεί να τα συγκρατήσει.

«Γύρισα όλον τον κόσμο. Περπάτησα στις ψηλές Κορδιλιέρες των Άνδεων κι έμεινα σε φτωχικά πλίσθινα σπίτια,

στις ερήμους κοιμήθηκα κάτω από αραβικές τέντες, τρέμοντας στην αφρικανική νύχτα. Γύρισα στον τόπο μου αλλιώτικος. Δε μ' άρεσε το πατρικό μου στην Αθήνα. Είχα ξεσυνηθίσει τις πόλεις και τα πατρικά σπίτια. Καλύτερα εδώ, στα ορεινά. Καλύτερα εδώ, στο Κόκκινο Σπίτι, που δεν το ένιωσα ποτέ δικό μου. Έκανα το ξένο οικείο. Του έδωσα τη μυρωδιά του καφέ και του τσιγάρου μου. Είμαι μόνος εδώ. Αλλά τα φύλλα μού μιλάνε, τα σκυλιά μου με κοιτάνε στα μάτια. Είμαι καλά εδώ. Μ' αρέσει η σιωπή. Μόνο που πέθαναν οι λέξεις. Ο συγγραφέας έχει για ψωμί τις λέξεις. Θα πεθάνω από αστία...»

Σώπασε πάλι για λίγο. Αλλά είχε πάρει πια φόρα κι άνοιγε την καρδιά του, όπως δεν το είχε κάνει ποτέ.

«Μένω στο ίδιο σπίτι δέκα χρόνια. Δέκα χρόνια που πέρασαν σαν μια μέρα ή σαν αιώνας. Κάνω κάθε μέρα τα ίδια πράγματα, αλλά εγώ δεν είμαι πια ο ίδιος. Έχω αλλάξει. Κοιτάζομαι στον καθρέφτη μόνο τη νύχτα. Τη μέρα φαίνονται καθαρά οι ρυτίδες μου. Κοίτα τις ρυτίδες μου, έγιναν όλες στους δρόμους του κόσμου. Κοίτα με...» ικέτεψε σχεδόν την Μπλουζ.

Εκείνη τον κοιτούσε έτσι κι αλλιώς τόση ώρα. Μόνο που τώρα κούνησε το κεφάλι της, για να δώσει έμφαση στο βλέμμα της.

«Θέλω να μ' αγαπήσεις γι' αυτό που είμαι. Όχι γι' αυτό που νομίζεις ότι είμαι. Ο συγγραφέας, και άλλες ανοησίες. Όχι γι' αυτό που θα ήθελες να είμαι. Μη με κοιτάς σαν να

βλέπεις φωτογραφία. Δες με σαν άνθρωπο. Αγάπησέ με, όχι ερωτικά, αλλά σαν άνθρωπο. Άγγιξέ με...»

Η Μπλουζ, βαθύτατα συγκινημένη από τις εξομολογήσεις του και την αποκάλυψη της μοναξιάς και του πόνου του, άπλωσε το χέρι της. Δεν τον έφτανε. Τον πλησίασε, γονάτισε πλάι του και του χάιδεψε το χέρι. Μετά ακούμπησε το κεφάλι της στο χέρι του.

«Έχω κάνει δυο γελοίες απόπειρες αυτοκτονίας...» ψιθύρισε ο Οδυσσέας. «Την πρώτη φορά έμεινα έξω στο χιόνι, πέρσι ήταν αυτό. Έλεγα θα παγώσω, θα νεκρωθούν οι αισθήσεις και θα πεθάνω στον ύπνο μου... Όμως φοβήθηκα ότι μπορεί να πάθαινα μόνο κρυοπαγήματα και να μου έκοβαν τα πόδια... Τη δεύτερη φορά αποφάσισα να πεθάνω από ασιτία. Σταμάτησα να τρώω, δε μου στοίχισε πολύ, λιγόφαγος ήμουνα πάντα. Αλλά πάλι με νίκησε η ζωή... Δείλιασα. Τι ήμουνα; Ένα σχέδιο στην άμμο που το 'σβησε το κύμα. Θέλω να πεθάνω. Δε θα με ψάξει κανείς. Σε κανέναν δε θα λείψω. Η βροχή θα εξακολουθεί να πέφτει, τα φύλλα να θροΐζουν, το χιόνι θα σκεπάσει πάλι τα βουνά. Εγώ όμως θα έχω φύγει οριστικά κι αμετάκλητα. Θάνατος είναι εσύ να φεύγεις κι όλα τ' άλλα να μένουν...»

«Δε θα πεθάνεις. Μη λες κουταμάρες. Δε θα σ' αφήσω να πεθάνεις. Γι' αυτό είμαι εδώ», του είπε σιγανά αλλά σταθερά η Μπλουζ, χρησιμοποιώντας για πρώτη φορά ενικό αριθμό χωρίς να το καταλάβει.

«Είσαι νέα. Έχεις τη ζωή μπροστά σου. Δεν είμαστε ί-

διοι. Έχω ξοφλήσει. Είμαι ένας ξοφλημένος συγγραφέας. Οι λέξεις πέθαναν στα χέρια μου. Τις ψάχνω και δεν τις βρίσκω...» είπε απελπισμένος ο Οδυσσέας.

«Κι όλ' αυτά που είπες τι ήταν; Δε διηγείται έτσι ένας απλός άνθρωπος. Είτε το θέλεις είτε όχι, είτε το ξέρεις είτε όχι, παραμένεις συγγραφέας. Αυτό δε χάνεται. Θα δεις που θα ξαναγράψεις», είπε η Μπλουζ, αποφεύγοντας να επεκταθεί για την ώρα.

Ο Οδυσσέας δεν αντέδρασε, γιατί πίστεψε ότι η κοπέλα ήθελε απλώς να τον παρηγορήσει. Έκανε μια ανεπαίσθητη κίνηση, η Μπλουζ την εξέλαβε ως ενόχληση και γύρισε στη θέση της. Η μαγική ώρα των εξομολογήσεων είχε περάσει, νόμισε.

«Θα σου ζητήσω μια χάρη», είπε ο Οδυσσέας. «Μια μεγάλη χάρη, όταν έρθει η ώρα. Όχι ακόμα. Μπορεί και να την αρνηθείς, αν δε θέλεις. Αλλά αν θυμάσαι όσα σου είπα λίγο πριν... θα μου την κάνεις...»

Η Μπλουζ τον κοιτούσε πολύ προσεκτικά. Δεν μπορούσε να φανταστεί τι θα της ζητούσε. Ήταν πρόθυμη όμως να τον βοηθήσει. Το άξιζε. Και ως συγγραφέας και ως άνθρωπος, τόσο πονεμένος. Από το μυαλό της δεν έφευγαν τα λόγια του: «...πέθαναν οι λέξεις. Ο συγγραφέας έχει για ψωμί τις λέξεις. Θα πεθάνω από ασιτία...» Σε δυο κουβέντες όλο το δράμα. Το δράμα του.

Η ΜΠΛΟΥΖ περπατούσε προς τον ξενώνα. Περπατούσε πολύ προσεκτικά. Το χιόνι είχε αλλάξει εντελώς το τοπίο. Τα μποτάκια της βυθίζονταν απαλά στο χιόνι, που υποχωρούσε τρίζοντας από το βάρος της. Δοκίμαζε με την γκλίτσα που της είχε δώσει ο Οδυσσέας το πάχος του χιονιού και προχωρούσε αργά. Ο ήλιος έλαμπε κι έκανε τον τόπο ν' αστράφτει τόσο, που αναγκάζοταν να μειοκλείνει τα μάτια της.

Μπήκε στο δασάκι όπου είχε συναντήσει τον τρελό-Στράτο και προσπάθησε να το περάσει πιο γρήγορα, λες κι όπου να 'ταν θα έβγαινε πίσω από 'ναν κορμό ο δυστυχής τρελός. Η καμπάνα που χτυπούσε από ώρα εξακολουθούσε να πενθεί.

Έφτασε στον ξενώνα και μπήκε μέσα. Η Ελένη κάτι έφτιαχνε στο χώρο της κουζίνας.

Η Μπλουζ την πλησίασε διστακτικά. Η άλλη την κοίταξε και της έκανε ένα νεύμα. Ήταν «καλημέρα»; Δεν ήταν; Δεν κατάλαβε.

Η γιαγιά σηκώθηκε απ' τη θέση της, πέρασε από μπρο-

στά της δείχνοντας φανερή αποστροφή και προχώρησε προς τα πίσω δωμάτια, μουρμουρίζοντας κάτι, σίγουρα περιφρονητικό.

Η Μπλουζ στεκόταν χωρίς να ξέρει τι έπρεπε να κάνει. Η Ελένη την κοίταξε και σκούπισε τα χέρια της σε μια πετσέτα.

«Λυπάμαι», της είπε σιγανά. «Πρέπει να μαζέψεις τα πράγματά σου. Η γιαγιά μου έχει στυλώσει τα πόδια κι επιμένει ότι πρέπει να φύγεις. Κατάφερε να πάρει με το μέρος της και τον Γιάννη. Ειλικρινά, λυπάμαι. Αλλά δεν μπορώ να κάνω τίποτα. Θα σου επιστρέψω και τα χρήματά για τις δυο μέρες που απομένουν...»

Η Μπλουζ την άκουγε αμίλητη. Δεν το περίμενε.

«Γύρισε στο σπίτι σου», συνέχισε η Ελένη. «Δεν ξέρω αν τελείωσες μ' εκείνη τη δουλειά που είχες, αλλά καλύτερα να γυρίσεις στο σπίτι σου».

«Αφού δεν έφταιγε αυτός», ψιθύρισε η Μπλουζ.

«Το ξέρω. Το κορίτσι βρέθηκε νεκρό στο εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας, όπου είχε πάει ν' ανάψει τα καντήλια. Ο τρελο-Στράτος πήγε να του μιλήσει, εκείνο τρόμαξε, σκόνηταψε και χτύπησε το κεφαλάκι του στην πέτρα. Το ξέρω ότι δε φταίει ο Κιοσέογλου, αλλά άκου που σου λέω. Ξέρω καλύτερα τους ανθρώπους του χωριού. Σε θεωρούν... σε θεωρούν... φιλενάδα του. Έμεινες τη νύχτα κοντά του. Πήρες το μέρος του».

«Μα αφού δεν έφταιγε αυτός», επανέλαβε η Μπλουζ.

«Γύρισε στο σπίτι σου, σου λέω. Αν πατάς πάνω στις ροδιές του αυτοκινήτου μας, θα βγεις στον κεντρικό δρόμο που τον έχει καθαρίσει το μηχανήμα».

Η Μπλουζ κατάλαβε ότι δεν είχε νόημα να συνεχίσει τη συζήτηση. Κούνησε το κεφάλι της και πήγε αργά προς τη σκάλα. Ανέβηκε στο δωμάτιο και μάζεψε τα πράγματά της.

Όταν κατέβηκε πάλι κάτω, δεν είδε κανέναν. Πάνω στον πάγκο της ρεσεψιόν, βρήκε μια απόδειξη και το αντίτιμο των δύο ημερών που υπολείπονταν. Μπήκε στ' αυτοκίνητο και γύρισε το κλειδί. Η μηχανή είχε παγώσει και δεν πήρε μπρος με την πρώτη προσπάθεια. Δοκίμασε πάλι και πάλι. Δεν ένωθε φόβο, δεν ένωθε απογοήτευση από τη συμπεριφορά της Ελένης, δεν ένωθε τίποτα. Μόνο ένα κενό. Άφησε τη μηχανή, που επιτέλους πήρε μπρος, να δουλέψει για λίγο και μετά, με πολύ προσεκτικές κινήσεις, έκανε όπισθεν και βγήκε από τον ξενώνα.

Οδηγούσε αργά, πατώντας απαλά το γκάζι και προσπαθούσε να βρίσκεται πάνω στις ροδιές του αγροτικού, για να μην πέσει σε κάνα χαντάκι. Βγήκε από το χωριό, αλλά αντί να πάρει τον κεντρικό δρόμο, έστριψε αριστερά προς το Κόκκινο Σπίτι. Το δρομάκι διαγραφόταν ξεκάθαρα. Οι πατημασιές του πλήθους και τα ίχνη από τα λάστιχα του τζίπ της αστυνομίας της έδειχναν το δρόμο.

Πέρασε την αυλόπορτα, τα σκυλιά όρμησαν στ' αυτοκίνητο, σταμάτησαν όμως όταν τους μίλησε η Μπλουζ.

Ο Οδυσσέας περίμενε μπροστά στην πόρτα. Εκείνη βγή-

κε από το αυτοκίνητο, πήρε το σακίδιο και την ταξιδιωτική της τσάντα και στάθηκε απέναντί του.

«Με διώξαν», του είπε απλά.

«Το περίμενα», της απάντησε εκείνος κουνώντας με θλίψη το κεφάλι του.



Ο Οδυσσέας έφτιαχνε καφέ και σκεφτόταν ότι η κοπέλα κάλλιστα θα μπορούσε να έχει φύγει από το χωριό και να μην έχει επιστρέψει σ' αυτό. Το ότι έμεινε τον ικανοποιούσε. Σήμαινε ότι οι δυο τους είχαν δεθεί μ' αόρατα δεσμά. Σήμαινε ότι η Μπλουζ είχε θάρρος και δε δέιλιασε.

Έπιναν αμίλητοι τον καφέ τους, καπνίζοντας. Μπορούσαν να σιωπούν χωρίς να σκέφτονται ότι η σιωπή ίσως να παρερμηνευτεί. Δεν είχαν ανάγκη να γεμίζουν το κενό μιλώντας. Ο καθένας τους έκρυβε ένα μυστικό. Ένα μυστικό που όλο απωθούσαν, πιστεύοντας ότι δεν είχε έρθει ακόμα η ώρα της αποκάλυψής του. Φοβόντουσαν την αντίδραση του άλλου. Αυτού που θα το άκουγε.

Ο Οδυσσέας σκεφτόταν ότι αργά ή γρήγορα θα έπρεπε να της εξηγήσει με απλές φράσεις τι ήθελε από αυτήν, και έτρεμε στην ιδέα ότι εκείνη μπορεί και ν' αρνιόταν.

Και η Μπλουζ φοβόταν το θυμό του, όταν θα του αποκάλυπτε ότι δεν είχε απλώς διαβάσει αλλά και είχε επιμεληθεί τα κείμενα που είχε στείλει στον εκδότη του. Κι ότι ο σκοπός της ήταν να τον ενθαρρύνει να συνεχίσει.

«Θα ήθελα να δω το κλειστό δωμάτιο», είπε σιγανά η Μπλουζ.

«Καλύτερα αύριο. Σήμερα περάσαμε πολλές συγκινήσεις», είπε επιφυλακτικά ο Οδυσσέας.

«Δε με πειράζει. Είναι προτιμότερο ν' ασχοληθούμε με κάτι. Να πάψουμε να σκεφτόμαστε όσα έγιναν», είπε η Μπλουζ, αγνοώντας τι την περίμενε.

«Να σε προετοιμάσω τότε. Αυτό το δωμάτιο δε μοιάζει με τ' άλλα. Σου έχω δείξει την Αίθουσα του Χρόνου, της Χαμένης Αθωότητας και της Θάλασσας. Λοιπόν...» διάστασε για λίγο. «Λοιπόν, ας είναι. Θα σου δείξω την Αίθουσα των Αυτόχειρων Συγγραφέων και Ποιητών...»

«Των Αυτόχειρων Συγγραφέων;» εξεπλάγη η Μπλουζ.

«Ναι. Των συγγραφέων και ποιητών που αυτοκτόνησαν. Και ήταν αρκετοί, αν θες να ξέρεις», είπε ο Οδυσσέας, προσπαθώντας να καθησυχάσει το φόβο που τον πλημμύρισε. Πλησιάζει η ώρα, σκέφτηκε έντρομος.

«Ας πάμε», είπε απλά η Μπλουζ.

Ο Οδυσσέας πήρε την αρμαθιά με τα κλειδιά κι ανέβηκαν τη σκάλα. Ξεκλείδωσε, άναψε το φως και μπήκε στο δωμάτιο.

Η Μπλουζ με την κάμερα ανοιχτή τον ακολουθούσε.

Ήταν το πιο λιτό δωμάτιο απ' όσα είχαν δει. Ένα μοναδικό ράφι ήταν στερεωμένο στον τοίχο, με μερικά σκόρπια αντικείμενα πάνω του, που φωτιζόταν από ένα σποτ. Από

το μέσο του ταβανιού, αντί για λάμπα, κρεμόταν μια αγχόνη.

«Τι 'ναι αυτό;» ρώτησε κατάπληκτη η Μπλουζ, δείχνοντας το σκοινί με τη θηλιά.

«Θα φτάσουμε και σ' αυτό», ψιθύρισε ο Οδυσσέας και πρόσθεσε με πιο δυνατή φωνή: «Ας ξεκινήσουμε από την αρχή. Τα αντικείμενα είναι τοποθετημένα με χρονολογική σειρά».

Προχώρησε στην άκρη του ραφιού, όπου ήταν ακουμπισμένες μερικές μεγάλες πέτρες.

«Λοιπόν... Ξέρεις τον Περικλή Γιαννόπουλο;» τη ρώτησε.

«Δεν καλοθυμάμαι», ψέλλισε η Μπλουζ ντροπιασμένη από την άγνοιά της.

«Δεν πειράζει. Οι περισσότεροι τον αγνοούν. Λοιπόν... Ο Γιαννόπουλος ήταν ερωτευμένος με την Ελλάδα. Λάτρευε την ελληνική φύση, τον ουρανό, τα βουνά, τη θάλασσα και τα νησιά. Ονειρευόταν μια ελληνική Αναγέννηση στα γράμματα, στην τέχνη, στη ζωή γενικώς... Επιπλέον τον καταδίωκε διαρκώς η ιδέα ότι δεν ήθελε να γεράσει, να σέρνεται σαν τους άλλους...» είπε φαινομενικά ήρεμος ο Οδυσσέας, χωρίς να της αποκαλύψει ότι είχε κι αυτός την ίδια άποψη. «Λένε», συνέχισε, «ότι πολύ συχνά επαναλάμβανε μια φράση: “Το άλογο! Το άλογο! Αυτός είναι θάνατος! Να καβαλικεύσεις ένα άλογο και να πηδήσεις από τη μια ζωή στην άλλη...” Λοιπόν, αυτές οι πέτρες είναι οι πέτρες που σαν βαρίδια είχε κρεμάσει στα πόδια του. Στεφα-

νώθηκε με λουλούδια, κρέμασε τις πέτρες στα πόδια του για βάρος, καβάλησε το άλογό του –υπήρξε περίφημος ιππέας– και όρμησε στη θάλασσα του Σκαραμαγκά...»

«Τι γράφει σ' αυτό το χαρτί, πλάι στις πέτρες;» ρώτησε η Μπλουζ, που κινούσε την κάμερα από τις πέτρες στο πρόσωπο –το ανέκφραστο– του Οδυσσέα.

«Γράφω ό,τι εκείνος είχε γράψει πριν την αυτοκτονία του και το πραγματοποίησε μέχρι κεραίας».

Ο Οδυσσέας πήρε στα χέρια του το χαρτί και διάβασε με ωραία, καθαρή άρθρωση, που δεν έδειχνε την εσωτερική του ταραχή:

«'Να πάρεις ένα άτι ωραίο και κάτασπρο, χωρίς σέλλα, χωρίς χάμουρα και τις άλλες αηδίες. Να το καβαλλικεύσεις και να το πιάσεις από τη χαίτη του με το ένα χέρι, ενώ από το άλλο να κρατείς υψωμένο το πιστόλι. Έχων δύο βάρη στα πόδια σου, να το κτυπήσεις δυνατά και να μπεις μαζί του με όλη του την ορμή στη θάλασσα. Όταν δεις ότι δεν μπορείς να προχωρήσεις πλέον, να γυρίσεις τότε και να πυροβολήσεις εις τον κρόταφον. Το άλογο, αφού σε ξεφορτωθεί, μην ανησυχείς. Κολυμπώντας αυτό θα βγει έξω. Και ο αναβάτης θα χαθεί στο βάθος της ωραίας θάλασσας, χωρίς να φανεί τίποτα'»).

Ο Οδυσσέας ακούμπησε πολύ προσεκτικά το χαρτί με το κείμενο του Περικλή Γιαννόπουλου στη θέση του. Ήταν λες κι απέθετε ένα μπουκέτο ανεμώνες στον τάφο του ατόχαιρα.

«Ωραίος θάνατος, κάτι σαν ευθανασία. Ταίριαζε στον Γιαννόπουλο...» είπε σιγανά. «Οι εφημερίδες της εποχής έγραψαν ότι τη μέρα της κηδείας του στο νεκροταφείο της Ελευσίνας έφτασαν από την Αθήνα δυο γυναίκες της καλής κοινωνίας και σκέπασαν το πτώμα που είχε ξεβραστεί με άνθη. Και μάλιστα ζήτησαν να το ξαναρίξουν στη θάλασσα, επειδή –όπως είπαν– ήταν αυτή η τελευταία του επιθυμία».

«Δηλαδή είχε φανταστεί, είχε προετοιμάσει ή σκηνοθετήσει, όπως θα έλεγα εγώ, την αυτοκτονία του...» ψιθύρισε η Μπλουζ.

«Να σου πω άλλες δυο φράσεις του που θεωρώ κορυφαίες: “Κάθε πράγμα στη ζωή είναι έρωας, μέθη, φίλημα... Και τίποτα, κανένα βιβλίο και καμμία ιδέα την οποία δεν εγέννησε ο έρωας, η μέθη, το φίλημα, δεν αξίζει πεντάρα...”»

Η Μπλουζ κατέβασε την κάμερα και τον κοίταζε προσεκτικά. Τι εννοούσε ακριβώς; Τι υπονοούμενο έκρυβαν οι φράσεις του αυτόχειρα που επανέλαβε εκείνος;

Ο Οδυσσέας έκανε μια κίνηση, λες κι έδιωχνε την παρατηρητική ματιά της.

«Ας προχωρήσουμε», είπε. «Αυτή είναι η σφαίρα από το περίστροφο του Καρυωτάκη. Έβαλε τέλος στη ζωή του το καλοκαίρι του 1928, κάτω από έναν ευκάλυπτο στην παραλία της Πρέβεζας. Την προηγούμενη νύχτα είχε προσπαθήσει, χωρίς επιτυχία, να πνιγεί στη θάλασσα. Έπασχε από σύφιλη κι έτρεμε στην ιδέα της τρέλας, που εκδηλώνεται συνήθως στο τρίτο στάδιο της ασθένειας. Πα-

ρεμπιπτόντως, να σου πω ότι έκανε χρήση παραισθησιογόνων ουσιών...»

Σταμάτησε για λίγο και συνέχισε:

«Εξαιτίας της σύφιλης, αδυνατούσε να έχει ερωτικούς δεσμούς με γυναίκες που αγάπησε. Συνδέθηκε ερωτικά, όπως θα ξέρεις, με τη Μαρία Πολυδούρη. Δύσκολος δεσμός. Εκείνος πίστευε ότι δεν άξιζε ν' αγαπηθεί...»

«Τι γράφετε στο χαρτί;» ρώτησε η Μπλουζ.

«Α, είναι η αποχαιρετιστήρια επιστολή που άφησε», είπε ο Οδυσσέας κι άρχισε να διαβάζει. «Πληρώνω για όσους, καθώς εγώ, δεν έβλεπαν κανένα ιδανικό στη ζωή, έμειναν πάντα έρμαιοι των δισταγμών τους, ή θεώρησαν την ύπαρξή τους παιχνίδι χωρίς ουσία... Τους βλέπω να έρχονται ολοένα περισσότεροι μαζί με τους αιώνες. Σ' αυτούς απευθύνομαι...»

«Πολύ απαισιόδοξη προοπτική. “Τους βλέπω να έρχονται ολοένα περισσότεροι με τους αιώνες...”» επανέλαβε η Μπλουζ την τελευταία φράση του Καρυωτάκη.

«Ε, ήταν η αντίληψη της εποχής. Αλλά, σε τελευταία ανάλυση, δικαιώθηκε. Κοίταξε πόσους έχουμε εδώ, χωρίς ν' αναφέρω τον Μαγιακόφσκι που αυτοπυροβολήθηκε επίσης, ή τον Τζακ Λόντον, που, αφού δεν τα κατάφερε να πνιγεί, πήγε από υπερβολική δόση μορφίνης. Τον Στέφαν Τσβάιχ που αυτοκτόνησε μαζί με τη γυναίκα του παίρνοντας βαρβιτουρικά, ή τον Τσέζαρε Παβέζε που πήγε από υπερβολική δόση ηρεμιστικών, τους Ιάπωνες Μισίμα και

Καβαμπάτα που έκαναν παραδοσιακό χαρακίρι και τη Σύλβια Πλαθ που αυτοκτόνησε με υγραέριο», είπε ο Οδυσσέας κρατώντας ακόμα το χαρτί με την αποχαιρετιστήρια επιστολή του Καρυωτάκη. Το απόθεσε με σεβασμό, ενώ απήγγειλε, λες κι έκανε μνημόσυνο, τους γνωστούς στίχους του ποιητή.

«Θα ξαπλωθώ, τα μάτια μου θα κλείσω,

και ο ίδιος θα γελώ καθώς ποτέ μου.

“Καληνύχτα, το φως χαιρέτησέ μου”

θα πω στον τελευταίο που θ’ αντικρύσω».

Ο Οδυσσέας κοιτούσε στην κάμερα, αδιάφορος. Δεν τον ένοιαζαν πλέον τα γυρίσματα. Ήταν αλλού.

«Κι αυτό το φιαλίδιο;» ρώτησε η Μπλουζ, για να τον επαναφέρει στην πραγματικότητα.

«Περιείχε αρσενικό ή λάβδανο, συγκεχυμένες οι πληροφορίες. Πάντως έτσι δηλητηριάστηκε η Πηνελόπη Δέλτα. Στα εξήντα εφτά της. Τον Απρίλιο του 1941, τη μέρα που μπήκαν οι Γερμανοί στην Αθήνα. Είναι γνωστά αυτά. Εκείνο που δεν είναι γνωστό είναι ότι δεν ήταν η πρώτη φορά που επιχειρούσε ν’ αυτοκτονήσει. Έλεγε η ίδια ότι η ιδέα της αυτοκτονίας την τραβούσε από παιδί. Είχε πολύ κακή σχέση με τη μητέρα της και φανταζόταν ότι αν πέθαινε, θα την έκανε να κλάψει... Και είναι ενδεικτικό ότι σε κάποια διηγήματά της υπάρχουν παιδιά που αυτοκτονούν ή παθαίνουν από μαρασμό, επειδή οι μανάδες τους δεν τα καταλαβαίνουν».

Αμάν πια αυτές οι μανάδες, σκέφτηκε η Μπλουζ. Και σωστά τη συνέδεσε με τη μητέρα του, που τον είχε αρνηθεί και δεν τον είχε χαϊδέψει και κανακέψει. Τουλάχιστον η δική της μάνα, η Πένυ, η φουκαριάρα Πένυ, τη νανούριζε με Νίνα Σιμόν. Έστω με το «I put spell on you». Δηλαδή, σκέφτηκε η Μπλουζ, μια φυσιολογική σχέση μάνας και παιδιού δεν υπάρχει; Από την παντελή άρνηση έως τον ευνοχισμό λόγω υπερβολικής αγάπης δεν υπάρχουν άλλες διαβαθμίσεις στην κλίμακα; Όλο υπερβολές και ακρότητες;

«Να σκεφτείς», συνέχισε ο Οδυσσέας, «ότι την Πηνελόπη Δέλτα δεν την κράτησαν από την αυτοκτονία ούτε τα τρία της παιδιά. Ήταν κι αυτός ο βασανιστικός έρωτας που αισθανόταν για τον Ίωνα Δραγούμη, τον ιδανικό της εραστή. Και μάλιστα είχε προτείνει και σ' αυτόν να πέσουν οι δυο τους στο Φάληρο και να πνιγούν. Πάλι η θάλασσα, όπως βλέπεις, το σύμβολο της απελευθέρωσης απ' όλα τα δεινά... Πάντως, το τραγικό με τη Δέλτα είναι ότι είχε βασανιστικό θάνατο, γιατί δεν πέθανε αμέσως, αλλά έζησε κάποιες μέρες μετά τη λήψη του δηλητηρίου... Τραγικό».

«Ας προχωρήσουμε», είπε η Μπλουζ, που κόντευε να πάθει κι η ίδια κατάθλιψη. «Τι είναι αυτά τα βότσαλα;»

«Βιρτζίνια Γουλφ», είπε ήσυχα ο Οδυσσέας. «Διαταραγμένη προσωπικότητα. Σήμερα θα λέγαμε ότι είχε διπολική διαταραχή. Κακοποιημένη σεξουαλικά από τους ετεροθαλείς αδελφούς της, με νευρικούς κλονισμούς και καταθλιπτικές περιόδους, μπήκε και σε νευρολογικές κλι-

νικές. Πρωτοπόρος συγγραφέας, όπως ξέρεις, μια από τους πιο μεγάλους καινοτόμους της αγγλικής λογοτεχνίας. Λέγεται ότι έκανε έναν “λευκό” γάμο κι ότι ο άντρας της ανεχόταν τις ομοφυλοφιλικές σχέσεις της. Παίρνουμε μια ιδέα απ’ αυτές, στο *Ορλάντο* και στην *Κυρία Ντάλαγουαιη*. Ο πόλεμος και η καταστροφή του σπιτιού της στο Λονδίνο την έριξαν σε βαθιά κατάθλιψη. Στη διάρκεια μιας τέτοιας κρίσης, τον Απρίλιο του ’42, ρίχτηκε στο ποτάμι έχοντας στις τσέπες της αυτά τα χοντρά βότσαλα, κι αφέθηκε να πνιγεί. Να σου διαβάσω δυο φράσεις της από το τελευταίο γραπτό της. Από την επιστολή που άφησε, πριν αυτοκτονήσει στο σύζυγό της. “Αισθάνομαι σίγουρα πως τρελαίνομαι πάλι... Αρχίζω ν’ ακούω φωνές και δεν μπορώ να συγκεντρωθώ... Βλέπεις, δεν μπορώ μήτε να γράψω... ακόμη κι αυτό...”»

Σταμάτησε και σαν να μιλούσε στον εαυτό του είπε:

«Θα κρατήσω τη φράση “Βλέπεις, δεν μπορώ μήτε να γράψω...”»

Η Μπλουζ αυτή τη φορά ήξερε το λόγο που ο Οδυσσέας είχε επιλέξει τη συγκεκριμένη φράση, αλλά προτίμησε να μην τη σχολιάσει. Ας τελείωναν επιτέλους αυτά τα γυρίσματα. Ας έφευγαν απ’ αυτό τον κόσμο της κατάθλιψης και του θανάτου.

Ο Οδυσσέας είχε προχωρήσει στο επόμενο έκθεμα. Μια σφαίρα. Πάλι.

«Η σφαίρα από το όπλο του Ναπολέοντα Λαπαθιώτη,

του Αθηναίου Ντόριαν Γκρέυ, που δε γνώριζε την τέχνη του γήρατος, όπως έλεγαν οι σύγχρονοί του. Ευφυής και πολύ μορφωμένος, με ξένες γλώσσες και σπουδές νομικής, μουσικής και ζωγραφικής. Αυτοκτόνησε τη νύχτα των Φώτων του 1944, με μια σφαίρα στην καρδιά. Ωραίος και φιλάρεσκος, έζησε μ' ελευθεριότητα, αν και ήταν γιος στρατηγού. Κι αυτός προσκολλημένος στη μητέρα του. Δεν κατάφερε ποτέ να γίνει ανεξάρτητος και να φύγει από την επιρροή των γονιών του. Παρέμεινε ένα παιδί. Θεωρούσε τον εαυτό του μια παραφωνία και δεν αισθάνθηκε ποτέ ως ελάττωμα την αποστροφή που ένιωθε για τις γυναίκες και την έλξη του από το ίδιο του το φύλο...)» είπε ο Οδυσσέας χαϊδεύοντας απαλά τη σφαίρα. «Να φανταστείς, το πτώμα του σκεπάστηκε με κατιφέδες και παρέμεινε άταφο επί τρεις ημέρες, σύμφωνα με τις επιθυμίες του, επειδή φοβόταν τη νεκροφάνεια...»

Πολύς θάνατος, σκέφτηκε με απόγνωση η Μπλουζ. Ευτυχώς, τους έμεναν ακόμα δυο εκθέματα και η αγχόνη που κρεμόταν από το ταβάνι. Δεν έβλεπε την ώρα να τελειώσουν. Κόντευε ν' αρρωστήσει από τις περιγραφές, τις οποίες ο Οδυσσέας έκανε με άνεση και συναισθηματική αποστασιοποίηση.

«Κι άλλη σφαίρα; Φαίνεται ότι οι περισσότεροι προτιμούν το πιστόλι», είπε η Μπλουζ.

«Ναι, ναι, είναι για τους αποφασισμένους. Τέλος οριστικό και αμετάκλητο. Αυτή ανήκει στον Έρνεστ Χέμινγκουαιη.

Αυτοκτόνησε λίγο πριν τα γενέθλιά του, θα γινόταν εξήντα δύο ετών, το καλοκαίρι του 1961. Κι ενώ είχε ξεκινήσει ελπιδοφόρα, αθλητής, φυσιολάτρης και ριψοκίνδυνος, κατάληξε αλκοολικός και με κατάθλιψη. Οι εμπειρίες του ως τραυματιοφορέα στον πόλεμο το 1918, ο τραυματισμός του, η παραμονή του στο νοσοκομείο και ο δεσμός του με μια νοσοκόμα αποτέλεσαν το υλικό για το μυθιστόρημά του *Αποχαιρετισμός στα όπλα*, που έγραψε αργότερα. Πήρε μέρος, όπως θα ξέρεις, στον ισπανικό εμφύλιο, που τον ενέπνευσε κι έγραψε το *Για ποιον χτυπά η καμπάνα*, βιβλίο που γνώρισε μεγάλη επιτυχία. Πήρε το βραβείο Πούλιτζερ για το αριστούργημά του *Ο γέρος και η θάλασσα* και το Νόμπελ λογοτεχνίας το 1954. Έκανε τέσσερεις γάμους. Το λέω για να τονίσω ότι έζησε μια ζωή γεμάτη και χάρηκε την επιτυχία... Κι όμως... Το σαράκι της κατάθλιψης τον έτρωγε και η κατάχρηση του αλκοόλ τον κατέστρεψε...»

Προχώρησαν προς το τελευταίο έκθεμα. Η Μπλουζ πλησίασε την κάμερα και ζουμάρισε πάνω του.

«Ένας φελλός;» απόρησε. «Σε ποιον ανήκει;»

«Σ' έναν άλλο βασανισμένο. Τον Τένεση Ουίλιαμς. Κι εδώ πάλι μια μητέρα δημιουργούσε ασφυκτική ατμόσφαιρα. Και πάλι ένας πατέρας με βάνανυση συμπεριφορά. Αλλά εδώ υπήρχε κι ένα άλλο πρόσωπο που είχε καταλυτική σημασία. Μια αδελφή, η Ρόουζ, που έπασχε από σχιζοφρένεια. Ο Τένεση Ουίλιαμς δε συγχώρεσε ποτέ τους γονείς του που την έκλεισαν σε κλινικές. Έπεσε στο ποτό, έγι-

νε αλκοολικός και δεν άργησε κι η κατάθλιψη. Η Ρόουζ και η μητέρα του τον ενέπνευσαν κι έγραψε τον περίφημο *Γυάλινο κόσμο*. Ενώ στη *Λυσσασμένη* γάτα υπάρχουν στοιχεία του ίδιου, όπως η ομοφυλοφιλία του, ο αλκοολισμός και οι ψυχικές διαταραχές του. Έγραψε όμως αριστουργήματα...»

«Θυμάμαι τις ταινίες που βασίστηκαν στα έργα του», είπε η Μπλουζ. «*Λεωφορείον ο Πόθος, Ξαφνικά πέρσι το καλοκαίρι, Η νύχτα της Ιγκουάνα*».

«Και το *Γλυκό πουλί της νύχτας, το Τριαντάφυλλο στο στήθος*», πρόσθεσε ο Οδυσσέας. «*Σπουδαίος. Σπουδαίος συγγραφέας*».

«Και ο φελλός;» ρώτησε η Μπλουζ.

«Ο Τένεση Ουίλιαμς βρέθηκε νεκρός το 1983, σ' ένα δωμάτιο ξενοδοχείου, έχοντας σφηνωμένο στο λαιμό ένα φελλό. Άλλες πηγές λένε ότι δεν τα κατάφερε με το φελλό κι αυτοπυροβολήθηκε την επομένη. Όπως κι αν πέθανε τελικά, προτίμησα να βάλω το φελλό, γιατί ταίριαζε περισσότερο στον δραματικό χαρακτήρα της ζωής του».

Έχοντας τελειώσει με τα αντικείμενα στα ράφια –τόσο φτωχά σε σύγκριση με των άλλων δωματίων, αλλά με τόσο πλούτο προσώπων και πληροφοριών–, η Μπλουζ έδειξε την αγχόνη που κρεμόταν από το ταβάνι.

«Κι αυτή η κρεμάλα σε ποιον ανήκει;»

«Αυτή... προορίζεται για μένα», είπε ήσυχα ο Οδυσσέας, κοιτάζοντάς την κατάματα.

Η Μπλουζ κατέβασε την κάμερα και χρειάστηκε να τη σφίξει στα χέρια της για να μην της πέσει.

«Θ' ανέβω σ' αυτό το σκαμνί», είπε ο Οδυσσέας και της έδειξε ένα ασήμαντο σκαμνί που βρισκόταν κάτω απ' την αγχόνη. «Θα περάσω τη θηλιά στο λαιμό μου και θα το κλοτσήσω...»

«Κουταμάρες», ψέλλισε η Μπλουζ, αδυνατώντας να πι- στέψει όσα άκουγε. Τα απέδιδε σε συγγραφικές υπερβολές.

«Κι αν δεν τα καταφέρω, αν δε βρω το κουράγιο την τε- λευταία στιγμή να το κάνω... τότε... τότε... εσύ θα το σπρώ- ξεις. Αυτή είναι η μεγάλη χάρη που σου έλεγα. Αυτό θέλω από σένα...»

«Αδύνατον! Αδύνατον!» φώναξε η Μπλουζ και όρμησε προς την έξοδο του δωματίου. Κατέβηκε τη σκάλα σχεδόν παραπατώντας. Άρπαξε το μπουφάν της και βγήκε τρέχο- ντας έξω.

Τα σκυλιά νόμισαν ότι τους έκανε παιχνίδια και την α- κολούθησαν γαβγίζοντας χαρούμενα. Η Μπλουζ ζήλεψε τη χαρά και την ξενοιασιά τους. Τι είχαν να σκεφτούν τα σκυ- λιά... αναρωτήθηκε.

Πέρασε την αυλόπορτα, πάντα τρέχοντας, φεύγοντας μακριά απ' αυτό το σπίτι της απειλής και του θανάτου. Χώθηκε στο δασάκι με τα χιονισμένα κυπαρίσσια και κέ- δρα. Χωρίς να το καταλάβει, χωρίς καν να το ξέρει, είχε φτάσει στο εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας.

Θυμήθηκε τα λόγια της Ελένης. Και τότε κατάλαβε ότι

βρισκόταν στον τόπο του δράματος. Εδώ όπου είχε χάσει αναίτια τη ζωή του το κορίτσι.

Κάθισε στο χτιστό πεζούλι στο πλάι του ναΐσκου. Κοίταξε γύρω της τα δέντρα, τους μάρτυρες της τραγωδίας. Απόλυτη σιωπή. Μόνο ο ήχος από το χιόνι που έλειωνε στα κεραμίδια ακουγόταν. Με αργό αλλά σταθερό ρυθμό έπεφταν οι σταγόνες στο τσιμεντένιο δάπεδο...

Έτρεμε από το κρύο και την ταραχή. Τι της είχε πει; Να σπρώξει εκείνη το σκαμνί αν δεν τα κατάφερνε μόνος του; Πώς το σκέφτηκε; Πώς ήταν δυνατόν να της ζητήσει κάτι τέτοιο; Είδε νοερά τη σκηνή. Αυτός να περνάει τη θηλιά στο λαιμό του και με απεγνωσμένες κινήσεις, να προσπαθεί να διώξει κάτω από τα πόδια του το στήριγμα. Κι εκείνη να τον βοηθάει και να τον βλέπει να σφαδάζει, να τρέμει κρεμάμενος από την αγχόνη, ν' αγωνίζεται ενστικτωδώς ν' ανασάνει, όπως τόσες φορές είχε δει να συμβαίνει σε ταινίες. Εδώ όμως δεν ήταν ταινία. Ήταν πραγματικότητα και μια αληθινή ζωή. Αν ήταν δυνατόν... Δεν επρόκειτο να συμφωνήσει ποτέ σε κάτι τέτοιο.

Και ξαφνικά, μ' εκείνο τον ανεξήγητο τρόπο που έχει η ανθρώπινη φύση ν' αντιδρά, το μυαλό της άδειασε. Δε σκεφτόταν τίποτα. Καθόταν κι έτρεμε, εξακολουθούσε η εσωτερική τρεμούλα, αλλά δε σκεφτόταν τίποτα. Πλήρης αφασία. Πλήρης αδυναμία λόγου, ομιλίας και σκέψης. Επιγενθρώθηκε μόνο στον ήχο που έκαναν οι σταγόνες καθώς έπεφταν αργά. Ταπ-ταπ-ταπ. Χωρίς να το καταλάβει, οι

χτύποι της καρδιάς της ηρέμησαν και συντονίστηκαν με τον αργό ρυθμό των σταγόνων. Εικόνες αναδύθηκαν στα μάτια της, από μια βόλτα που είχε κάνει πέρσι το καλοκαίρι στις γειτονιές της Αμοργού. Άντρες κάθονταν ήσυχοι έξω απ' τις αυλές και ξεκουράζονταν από τον κόπο της μέρας. Γυναίκες κουβέντιαζαν και προγραμματίζαν τις δουλειές της επομένης. Κάποιος είχε απλωμένα τα πόδια σ' ένα πεζούλι, είχε βγάλει τα χοντρά εργατικά παπούτσια και κοιτούσε τα δάχτυλα των ποδιών του που είχαν πανιάσει απ' τον ιδρώτα. Ένας περαστικός καλησπέρισε και δέχτηκε την πρόσκληση για μια ρακή. Οι κοπέλες έκαναν αέρα με τις βεντάλιες τους. Ένα παιδί είχε προτιμήσει να μείνει με τους μεγάλους και ν' ακούει τις κουβέντες τους, ενώ τα υπόλοιπα έτρεχαν στα σοκάκια και θα γύριζαν αργότερα, ιδρωμένα, με ανάσα που μύριζε καλοκαίρι. Τα νεαρά κορίτσια, με το βλέμμα στυλωμένο στο πουθενά, έψαχναν στις ομιλίες των περαστικών, μήπως και ξεχωρίσουν τη γνώριμη φωνή που έφερνε ανατριχίλα και προσμονή. Έρωτες κι ανείπωτα λόγια γέμιζαν τον αέρα, εκείνη την καλοκαιρινή βραδιά.

Τώρα όμως, μέσα στο καταχείμωνο, με κρύο και χιόνια γύρω γύρω, τίποτα δεν ήταν το ίδιο. Μόνο το σκοτάδι που έπεφτε γρήγορα, επειδή σουρούπωνε νωρίς στα ορεινά... Γιατί να μην είναι καλοκαίρι; Γιατί να μη βρίσκεται στην Αμοργό; Πού χάθηκε η ανεμελιά, η ωραία ζέστη και η παρέα της ηλικίας της; Η Μπλουζ ένωσε απελπισμένη κι ανυπεράσπιστη. Ήθελε να χαθεί από τον κόσμο. Να σκε-

ΕΥΓΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ

παστεί ολόκληρη με φύλλα και κλαδιά, να ρίξει στάχτη στα μαλλιά της, να γίνει μια πέτρα, ένα βότσαλο, αλλά όχι σαν κι αυτά τα βότσαλα του θανάτου που είχε δει στο δωμάτιο των αυτόχειρων συγγραφέων. Χωρίς χέρια, πόδια, μαλλιά, μάτια, να μην έχει μυαλό να σκέφτεται. Να μη μιλάει και ν' ακούει μόνο το ταπ-ταπ-ταπ του χιονιού που έλειωνε. Την είχε τρομάξει η πρόταση που της είχε κάνει. Κατάλαβε ότι έπρεπε να συγκρατηθεί και να μην πανικοβληθεί. Να μαζέψει το κουράγιο της και τις δυνάμεις της, γιατί θα τις χρειαζόταν.

ΕΠΕΣΤΡΕΨΕ στο Κόκκινο Σπίτι παγωμένη από το κρύο και τις σκέψεις της. Με δυσκολία κουνούσε τα δάχτυλά της, που οι άκρες τους είχαν μελανιάσει.

Μπήκε στο σπίτι και τον είδε να κάθεται μπροστά στο τζάκι. Με το ένα χέρι χάιδευε τη γάτα που είχε βολευτεί στην αγκαλιά του και με το άλλο χέρι κρατούσε ένα μισογεμάτο ποτήρι με ούισκι. Της έριξε μια φευγαλέα ματιά και κατέβασε το βλέμμα του.

Η Μπλουζ πήρε από την κουζίνα ένα ποτήρι και το γέμισε ούισκι. Το χρειαζόταν για να ζεσταθεί και να πάρει κουράγιο.

Τον κοίταξε προσεκτικά. Είχε καταρρεύσει, ήταν φανερό. Πού χάθηκε εκείνος ο υπερήφανος, δυνατός, σχεδόν σκαιός άντρας που είχε πρωτοσυναντήσει; σκέφτηκε η Μπλουζ.

Έβγαλε τα τσιγαρόχαρτα για να στρίψει ένα τσιγάρο και είδε ότι είχε μόνο ένα τελευταίο.

«Να πάρω ένα απ' τα τσιγάρα σου;» τον ρώτησε.

«Όσα θέλεις. Έχω κούτες ολόκληρες», ψιθύρισε εκείνος χωρίς να την κοιτάζει.

Η Μπλουζ έπινε το ποτό, που της έκαιγε το λαιμό αλλά της έφερε συγχρόνως κι ένα ωραίο μούδιασμα. Κάπνιζε και σκεφτόταν πώς ν' αρχίσει. Διότι είχε αποφασίσει να του αποκαλύψει, κι εκείνη με τη σειρά της, το μυστικό που έκρυβε.

«Μερικές μέρες είναι περίεργες», είπε σιγανά. «Γεμάτες γεγονότα, που σε ομαλές συνθήκες θα χρειαζόνταν μια βδομάδα...»

Ο Οδυσσέας δεν έκανε καμία κίνηση. Περίμενε τη συνέχεια. Σίγουρα αυτός ήταν ένας πρόλογος.

«Είχαμε την εισβολή των ντόπιων και τις απειλές τους, τον άδικο θάνατο του κοριτσιού... Μ' έδιωξαν απ' τον ξενώνα. Ήρθα να μείνω εδώ, μαζί σου. Μου έδειξες το δωμάτιο των αυτόχειρων και... την αγχόνη. Μου ζήτησες να σε σκοτώσω...»

«Όχι να με σκοτώσεις, όχι», αντέδρασε ο Οδυσσέας. «Σου ζήτησα να με βοηθήσεις να βάλω τέλος στη ζωή μου».

«Και τι είναι αυτό; Με κάνεις συνεργό, φονιά», είπε λίγο πιο δυνατά απ' ό,τι υπολόγιζε η Μπλουζ. «Σ' το ξεκαθαρίζω. Δεν πρόκειται να το κάνω. Για άλλο λόγο, εντελώς αντίθετο, βρίσκομαι εδώ».

Ο Οδυσσέας σιωπούσε. Της έδινε το χρόνο που χρειαζόταν. Καταλάβαινε ότι εκείνη δυσκολευόταν, αλλά σήμερα τίποτα δεν ήταν εύκολο.

«Σου είπα δυο αλήθειες κι ένα ψέμα», συνέχισε η Μπλουζ,

αποφασισμένη να φτάσει στο κουκούτσι. «Είναι αλήθεια ότι έχω σπουδάσει κινηματογράφο και μ' αρέσει να γυρίζω ντοκιμαντέρ. Τα είδες. Είναι επίσης αλήθεια ότι έχω τελειώσει τη Φιλοσοφική. Είναι όμως ψέμα ότι έφτασα ως εδώ μόνο για να γυρίσω ένα ντοκιμαντέρ με θέμα τη ζωή σου. Δηλαδή το ήθελα πάρα πολύ, τόσο, που δέχτηκα τους όρους σου. Ακόμα κι εκείνο το "είσαι ικανή να φτάσεις στα άκρα γι' αυτό;". Δε φανταζόμουν όμως ότι τα άκρα ήταν μια συνεργία σε φόνο...»

Ο Οδυσσέας έκανε μια κίνηση με τα χέρια του, κάτι σαν «λες υπερβολές» ή κάτι παρόμοιο, αλλά δεν έβγαλε άχνα από το στόμα του. Περίμενε. Ήταν φανερό ότι υπήρχε και συνέχεια.

«Λοιπόν...» είπε η Μπλουζ παίρνοντας μια βαθιά ανάσα. «Λοιπόν, αυτό που σου έκρυψα, που δε σου αποκάλυψα, είναι ότι η βασική δουλειά μου είναι επιμέλειες κειμένων...»

«Και;...» είπε ο Οδυσσέας, που πλέον την κοιτούσε προσεκτικά στα μάτια.

«Ας μη μακρηγορώ. Έχω κάνει την επιμέλεια και στα δικά σου κείμενα. Στο βιβλίο σου...»

Ο Οδυσσέας παρέμενε ακίνητος, αλλά η γάτα, υπερευαίσθητη στα κρυμμένα συναισθήματα, έδωσε έναν πήδο και δραπέτευσε από την αγκαλιά του.

«Ποιο βιβλίο μου;...» ψιθύρισε, λίγο μεθυσμένος, λίγο μπερδεμένος. Αποκλείεται να ήταν του πρώτου, σκέφτηκε σαν χαμένος, οι σκέψεις του κουβάρι από τη σύγχυση.

«Το μισοτελειωμένο... Αυτό που έχει τον υπέροχο τίτλο *Το τρένο των νεφών*, είπε η Μπλουζ ήρεμη πια. Επιτέλους, το είχε ξεστομίσει.

«Ωστε εκείνος σ' έστειλε», είπε ο Οδυσσέας, κουνώντας λυπημένος το κεφάλι του. «Καλά το είχα υποψιαστεί... Με απογοητεύεις».

«Κάνεις λάθος. Μεγάλο λάθος. Δε μ' έστειλε ο εκδότης. Εγώ ήθελα, εγώ επέμενα να έρθω. Εκείνος μόνο μου αποκάλυψε το μέρος όπου ζεις».

Ο Οδυσσέας σώπαινε. Έπρεπε να επεξεργαστεί όσα είχε ακούσει. Αλλά του έμεναν απορίες.

«Γιατί; Εσύ γιατί;»

«Επειδή αγαπώ πολύ αυτό το βιβλίο. Και πρέπει οπωσδήποτε να εκδοθεί. Το οφείλεις στον εαυτό σου πάνω απ' όλα. Δεν είναι δυνατόν να μένει μισοτελειωμένο. Δε γίνεται...» είπε μ' έμφαση η Μπλουζ.

«Αφού ξέρεις. Σου έχω πει. Οι λέξεις πέθαναν. Είμαι ένας ξοφλημένος...»

«Ανοησίες. Και συγγνώμη που το λέω έτσι απερίφραστα. Οι λέξεις δεν πεθαίνουν ποτέ. Κι εσύ είσαι ζωντανός».

«Για πόσο ακόμα;» ψιθύρισε ο Οδυσσέας.

«Αυτό κανείς δεν το γνωρίζει. Σίγουρα όμως μέχρι να τελειώσεις το βιβλίο σου. Ξέρω ότι ακούγεται κυνικό. Αλλά πιστεύω ότι αφού ξαναρχίσεις το γράψιμο, θα σου φύγουν και οι μαύρες σκέψεις», είπε η Μπλουζ.

Οι όροι είχαν πλέον αντιστραφεί. Εκείνη είχε το παιχνίδι στα χέρια της. Ο άλλος απλώς αμυνόταν.

«Τίποτα δεν ξέρεις. Δεν είναι μόνο η αδυναμία μου να γράψω. Είναι που... είναι που φοβάμαι να γεράσω. Θ' αρρωστήσω και θα 'μαι μόνος στην ερημιά. Αν πεθάνω από αιφνίδιο θάνατο, δε με νοιάζει. Τρέμω στην ιδέα μιας αρρώστιας. Νοσοκομεία, πόνοι, εξαθλίωση και μια αξιοπρέπεια για τα σκουπίδια... Δεν τα θέλω όλ' αυτά. Θέλω όπως έζησα έχοντας τον πλήρη έλεγχο της ζωής μου, έτσι να έχω και το θάνατο που επιθυμώ», είπε μ' απελπισία ο Οδυσσέας.

«Ποιος ήταν αυτός που δεν ήθελε να γεράσει; Ο Λαπαθιώτης;» ρώτησε η Μπλουζ, μπερδεμένη από τους τόσους θανάτους που είχε ακούσει.

«Όχι. Ο Περικλής Γιαννόπουλος. Αυτός που ρίχτηκε στη θάλασσα. Εγώ ούτε άλογο ούτε θάλασσα. Μόνο ένα σκονί που κρέμεται...»

Η Μπλουζ δεν τον άφησε να τελειώσει τη φράση του. Σηκώθηκε και τον αγκάλιασε απαλά. Στεκόταν πίσω από την πολυθρόνα του, δεν ήθελε να τη βλέπει, μόνο να τη νιώθει. Τα χέρια της περασμένα απ' τους ώμους του, κατέληγαν μπροστά απ' το λαιμό του. Ένωσε την ταραχή που του έφερε αυτό το αγκάλιασμα. Σκέφτηκε ότι εκείνος είχε ζήσει δέκα χρόνια χωρίς καν ανθρώπινη συντροφιά, και τώρα μια γυναίκα, μια νέα γυναίκα, τον αγκάλιαζε και του έδειχνε τρυφερότητα.

«Άσε με. Δεν έχει νόημα. Είμαι τελειωμένος. Έχω γί-

νει ένας άγριος. Ο Ροβινσώνας Κρούσος μετρούσε το χρόνο χαράζοντας γραμμές σε ξύλινες ράβδους. Εγώ βλέπω τα νύχια μου να μεγαλώνουν από βδομάδα σε βδομάδα. Έχω χάσει την αίσθηση του χρόνου. Η σταγόνα σκάβει το βράχο όχι επειδή πέφτει με δύναμη αλλά επειδή πέφτει συνέχεια. Η μια μονότονη μέρα ακολουθείται από μια άλλη. Κι έπειτα από μια άλλη. Κάνω τα ίδια πράγματα καθημερινά. Κι αυτά που θά 'ρθουν θα είναι ίδια μ' αυτά που πέρασαν. Τ' αυριανά όμοια με τα χτεσινά. Κι έτσι "καταντά το αύριο πια σαν αύριο να μη μοιάζει", είναι στίχοι του Καβάφη, αγαπητό μου κορίτσι...»

«Ναι, αλλά η χτεσινή μέρα δεν έμοιαζε με τη σημερινή. Και η αυριανή θα είναι διαφορετική. Είμαι πια εγώ εδώ. Μαζί σου. Δε θα σ' αφήσω», είπε τρυφερά η Μπλουζ.

«Τι δουλειά έχεις εσύ μαζί μου; Εγώ φύτεψα εδώ τον εαυτό μου. Ρίζωσα βαθιά κι αμετάκλητα. Ακολουθώ τον κύκλο των εποχών. Οι εποχές εδώ έχουν αξία. Γίνομαι φυλλάρακι την άνοιξη, καρπός το καλοκαίρι, φθίνω το φθινόπωρο και το χειμώνα παραμονεύω. Οι νύχτες του χειμώνα είναι οι πιο δύσκολες. Έχουν υπομονή, δε βιάζονται να φύγουν. Είναι βραδιές που νομίζω ότι τρελαίνομαι. Ότι μου φεύγει το μυαλό. Σκέφτομαι την κερασιά, ξέρω ότι είναι κερασιά, αλλά τη λέω "σφεντάμι" και πανικοβάλλομαι. Αν αρχίσω να μπερδεύω τις κερασιές με τα σφεντάμια, τα χελιδόνια με τα κοτσύφια, τη μέρα με τη νύχτα, το σκύλο με τη γάτα, το παξιμαδί με το αλκοόλ, είμαι χαμένος. Τρομά-

ζω κι αρχίζω να σκέφτομαι τον αέρα, τον καπνό, τα λουλούδια και να τα ονοματίζω φωναχτά. Πρέπει να ξαναβρίσκω τα σωστά ονόματα. Τον αέρα να τον λέω πάλι αέρα, κι όχι ομίχλη, το σκύλο σκύλο, το κοτσύφι κοτσύφι, το σφεντάμι σφεντάμι. Να βρουν όλα τα σωστά τους ονόματα, να ξαναγυρίσει η τάξη. Του κόσμου...»

«Θα είμαι πάντα δίπλα σου. Δε θα σ' αφήσω...» επανέλαβε ήρεμα η Μπλουζ.

«Γιατί να μείνεις μαζί μου; Είμαι ένας γέρος κι είσαι μια νέα κοπέλα. Μη δυσκολεύεις την κατάσταση. Αύριο, με το καλό, να φύγεις. Να γυρίσεις πίσω, στη ζωή. Γιατί να μείνεις μαζί μου;»

«Επειδή θέλω να ξαναγράψεις. Γι' αυτό. Το βιβλίο σου είναι εξαιρετικό. Έχει πρωτότυπο θέμα, εξαιρετικά πρωτότυπο. Ωραίους χαρακτήρες, σωστή δομή και σπουδαία γλώσσα. Και ο τίτλος είναι πολύ ερεθιστικός. Του αξίζει ένα τέλος», είπε με σιγουριά η Μπλουζ, που ήθελε να τον βγάλει από την αυτολύπηση και να φέρει την κουβέντα στο γράψιμο.

«Νομίζω ότι δεν μπορώ να ξαναγράψω, σ' το είπα», ψιθύρισε εκείνος. Και μετά από μια μικρή σιωπή τη ρώτησε: «Τα λες αλήθεια όλ' αυτά για το βιβλίο; Τα πιστεύεις ή τα λες για παρηγοριά;»

«Δε θα το έκανα ποτέ. Μη ξεχνάς ότι είμαι επιμελήτρια, κι όχι καμιά παρηγορήτρα», είπε η Μπλουζ, και λύνοντας τα χέρια της από το λαιμό του κάθισε πάλι στη θέση της.

Ο Οδυσσέας την κοιτούσε συλλογισμένος. Αυτή η νεαρή κοπέλα, σκέφτηκε, είναι ο μόνος άνθρωπος που όχι μόνο τον γνώριζε ως άτομο –αφού ο ίδιος της είχε αποκαλύψει πτυχές της ζωής του και της είχε εκμυστηρευτεί μύχιες σκέψεις του– αλλά ήταν και ο μοναδικός που είχε διαβάσει το μισοτελειωμένο βιβλίο του. Ήπια μια γουλιά ούισκι. Και ξαφνικά ένιωσε ότι υπήρχε. Μοναδικό συναίσθημα. Και σκέφτηκε ότι ήταν αλήθεια πως δεν υπάρχουμε πραγματικά παρά μόνο όταν κάποιος άλλος μας βλέπει να ζούμε. Να κάνουμε απλά, καθημερινά πράγματα, να τρώει μαζί μας, να πίνουμε παρέα, να μιλάμε και να μοιραζόμαστε τις σκέψεις μας. Σ’ αυτό διαφέρουν, σκέφτηκε, οι άνθρωποι από τα σφουγγάρια, τα σκυλιά και τα πουλιά. Χρειαζόμαστε τον άλλον για να ορίσουμε ή –στην περίπτωση του– να ξαναορίσουμε τον εαυτό μας. Να ξαναβρούμε την πλήρη αίσθηση του ποιοι είμαστε, μέσα από το βλέμμα και την αποδοχή του άλλου. Η Μπλουζ του είχε δείξει ότι τον εκτιμούσε ως συγγραφέα. Άραγε πώς τον έβρισκε ως άνθρωπο; Συμπαθητικό ή έναν θλιβερό νευρωτικό; Και ως άντρα, έστω αυτής της ηλικίας; Έβρισκε κάτι αξιαγάπητο πάνω του; Και ήταν η πρώτη φορά που ενδιαφερόταν για την εικονά που έδινε σε κάποιον άλλο. Πολύ περισσότερο σε μια γυναίκα.

Η Μπλουζ τον παρακολουθούσε προσεκτικά, που έπινε σιωπηλός και σκεφτόταν. Τι άραγε;

«Λοιπόν», του είπε, διακόπτοντας τις σκέψεις του. «Προ-

τείνω να πάμε για ύπνο. Ήταν μια δύσκολη μέρα με πολλές συγκινήσεις. Αύριο θ' αρχίσουμε να δουλεύουμε το βιβλίο. Θα το πάρουμε από την αρχή. Έχω φέρει μαζί μου τα δοκίμια με τις διορθώσεις και τις παρατηρήσεις μου. Θα τα κουβεντιάσουμε όλ' αυτά. Και κάτι ακόμα... Αύριο θα μαγειρέψω. Κάτι απλό, δεν είμαι και το αστέρι της μαγειρικής τέχνης...»

Δηλαδή, σκέφτηκε ο Οδυσσέας, παίρνει το κουμάντο πάνω της. Και στο γραφείο και στην κουζίνα.

Κι αυτό, αντί να τον δυσαρεστήσει, του έφερε ένα ανεπαίσθητο χαμόγελο στα χείλη. Ένα παιδικό χαμόγελο.

Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ είχε πολύ ανήσυχο ύπνο. Στην αρχή, επειδή κρατούσε η ζάλη από το ποτό, κοιμήθηκε αρκετά εύκολα. Ξύπνησε όμως απότομα μετά από τρεις ώρες. Έφερε στο νου του την κουβέντα που είχε κάνει με την Μπλουζ. Και μετάνιωσε, επειδή της είχε δώσει το δικαίωμα να ελπίζει. Το πρωί θα της εξηγούσε πως ό,τι είχε υποθέσει ήταν μάταιο. Δεν είχε τη δύναμη να ξαναγράψει. Αυτό το απέκλειε. Το αδιέξοδο είχε παγιωθεί μέσα του.

Σηκώθηκε τρεις φορές, για να ρίξει ξύλα στη φωτιά, και πήγε κοντά στην Μπλουζ. Κοιμόταν βαθιά, κουκουλωμένη με τις κουβέρτες, αφήνοντας έξω μόνο τη μύτη της για ν' ανασαίνει. Ένιωσε μεγάλη τρυφερότητα γι' αυτήν. Ήταν ο μόνος άνθρωπος που με ανιδιοτέλεια ενδιαφέρθηκε γι' αυτόν. Και τότε η δεύτερη εσωτερική του φωνή, η μονίμως δύσπιστη, του έβαλε την ιδέα ότι κι εκείνη είχε συμφέρον από τη συνέχιση του βιβλίου, γιατί μόνο τότε θα πληρωνόταν. Έδωσε μια νοερή σπρωξιά στον καχύποπτο εαυτό του, που διαρκώς φανταζόταν διάφορα και τον δηλητηρίαζε. Όχι,

αυτή δεν ήταν έτσι, σκέφτηκε αποφασιστικά. Αλλιώς δε θα τον είχε υποστηρίξει μπροστά στ' οργισμένο πλήθος.



Το πρωί έκανε ένα ζεστό ντους –ευτυχώς το ηλεκτρικό είχε έρθει από το προηγούμενο βράδυ– και αισθάνθηκε καλύτερα. Έτοιμος να της εξηγήσει το ανώφελο της υπόθεσης. Και να την πείσει γι' αυτό.

Την περίμενε, να τελειώσει κι αυτή από το μπάνιο και να πιουν το τσάι τους.

Αντάλλαξαν μερικές τυπικές κουβέντες, εκείνη ήρεμη έπινε το ζεστό της, ενώ αυτός αδημονούσε να τελειώσουν, να φτιάξει τον καφέ και να της μιλήσει.

Κάθισαν μπροστά στο τζάκι, επειδή έτσι ζήτησε η Μπλουζ. Τον προτιμούσε εκεί, επειδή οχυρωμένος πίσω από το γραφείο του έβαζε ανάμεσά τους απόσταση ασφαλείας, και δεν το ήθελε. Χρειαζόταν την προσέγγιση κι όχι την απομάκρυνση.

Η Μπλουζ είχε βγάλει από τον ταξιδιωτικό της σάκο ένα μεγάλο πακέτο με δοκίμια και το είχε ακουμπήσει πλάι της. Έτοιμη για μια συζήτηση, που δε θα ήταν όμως αυτή που επιθυμούσε.

«Της νύχτας τα καμώματα τα βλέπει η μέρα και γελά», ξεκίνησε δυσοίωνα την κουβέντα ο Οδυσσέας.

«Δηλαδή;» ρώτησε η Μπλουζ σουφρώνοντας τα φρύδια, γιατί δεν της είχε αρέσει καθόλου η εισαγωγή.

«Δηλαδή... Χτες το βράδυ με παρέσυρες. Έφταιγαν τα γεγονότα αλλά και το αλκοόλ. Στάθηκα μπόσικος και σου έδωσα ελπίδες. Λοιπόν, για να τελειώνουμε... Μου είναι αδύνατον να συνεχίσω το βιβλίο. Έχει παγώσει μέσα μου...»

«Γι' αυτό είμαι εδώ. Για να το ζεστάνουμε πάλι...»

«Μη μου ζητάς το ανέφικτο. Και μάζεψε, σε παρακαλώ, τα δοκίμια. Τα βλέπω και μου προκαλούν άγχος», είπε ο Οδυσσέας κι έσβησε το τσιγάρο του βίαια στο τασάκι.

Η Μπλουζ σηκώθηκε και τοποθέτησε πάλι τα δοκίμια στο σάκο της. Αλλά δεν είχε παραιτηθεί. Αντιθέτως, μάλιστα, ήταν πιο αποφασισμένη από ποτέ· αλλά δεν ήθελε να του το δείξει.

«Και το μεσημεράκι, που θα ζεστάνει και ο ήλιος θα μαλακώσει όσο χιόνι έχει απομείνει, να φύγεις από δω», της είπε ήσυχα ο Οδυσσέας.

«Με διώχνεις κι εσύ;» ρώτησε η Μπλουζ μ' ένα παρόπνοο στη φωνή.

«Μη λες κουταμάρες. “Σε διώχνω”. Σου λέω απλώς άφησέ με στο χάλι μου. Στη μοναξιά μου. Μην ταράζεις την ηρεμία μου...»

«Ποια ηρεμία; Την επίπλαστη;» ρώτησε η Μπλουζ σχεδόν επιθετικά.

«Ό,τι είναι. Δε μ' ενδιαφέρει ο προσδιορισμός. Κατάφερα να ζω μόνος μου. Να δημιουργήσω ένα νέο είδος ανθρώπου. Τον homo monahicous...»

«Ωραίες λέξεις...» είπε ειρωνικά η Μπλουζ.

«Μη μου μιλάς έτσι. Σε προτιμώ τρυφερή», είπε αποπλιστικά εκείνος. «Μην υποδύεσαι κάποια που δεν είσαι».

«Αν θυμάμαι καλά απ' τις σπουδές μου, ο Αριστοτέλης είχε πει "Ο καθ' εαυτόν ζων ή θηρίον ή θεός". Εσύ; Τι;» τον προκάλεσε η Μπλουζ.

«Θηρίον», απάντησε ο Οδυσσέας. «Θηρίον ελεύθερο. Το τίμημα της ελευθερίας μου είναι η μοναξιά».

«Παρηγορίες, παρηγορίες. Αν ψάξεις καλά κάθε μοναχικό άνθρωπο, θ' ανακαλύψεις στο βάθος έναν φοβισμένο».

«Δεν αντιλέγω. Η φύση του ανθρώπου είναι να γεννιέται και να πεθαίνει μόνος, και μάλιστα χωρίς να το έχει επιλέξει. Είναι κάτι που αδυνατεί ν' αλλάξει», είπε ο Οδυσσέας.

«Συμφωνώ. Αλλά μπορεί να περάσει τη ζωή του με αξιοπρέπεια. Να πληρώσει τα λάθη του και να μάθει απ' αυτά. Κι αν είναι συγγραφέας ή καλλιτέχνης εν γένει, να μετατρέψει την πορεία της ζωής του σε πορεία αυτογνωσίας, και μετά σε έργο».

«Φιλοσοφίες, αγαπητό μου κορίτσι. Φιλοσοφίες χωρίς νόημα. Πάρ' το απόφαση. Είμαι ένας ζωντανός άνθρωπος που είναι ήδη νεκρός. Τελειωμένος», είπε ο Οδυσσέας.

«Κάθεσαι απέναντί μου. Και μιλάμε. Και αντιδικούμε. Είσαι πιο ζωντανός απ' ό,τι φαντάζεσαι. Είναι βολικό να τα λες όλ' αυτά. Βολικό, γιατί το άλλο, η προσπάθεια, χρειάζεται κότσια, δύναμη. Έφτιαξες με τα χρόνια ένα κουκούλι και χώθηκες μέσα. Προστατευμένος. Καιρός είναι να βγεις

και ν' αναμετρηθείς με τη ζωή», είπε έντονα και με πάθος η Μπλουζ.

«Ποια ζωή;...» αναρωτήθηκε απελπισμένος ο Οδυσσέας.

Η Μπλουζ, αντί ν' απαντήσει, σηκώθηκε από τη θέση της και τον πλησίασε αργά.

Εκείνος την κοίταξε μ' απορία. Τι επρόκειτο να συμβεί; Γιατί τον πλησίαζε; σκέφτηκε έντρομος.

Η Μπλουζ πήρε στα χέρια της το πρόσωπό του, τον ανάγκασε να την κοιτάξει στα μάτια, διέκρινε τον πανικό του και τον αγνόησε, και ακούμπησε απαλά τα χείλη της στα δικά του. Ήταν ένα μοναδικό φιλί. Είχε περιπλάνηση, τρυφερότητα, τη γεύση του καφέ και του τσιγάρου. Και σιγά σιγά αυτός άνοιξε αφοπλισμένος τα χείλη του. Εκείνη απομακρύνθηκε για λίγο, τον κοίταξε βαθιά στα μάτια και επανήλθε. Τα στόματα ενώθηκαν πάλι, και η ανταπόκρισή του την εξέπληξε.

Αλλά και ο Οδυσσέας είχε μείνει έκπληκτος. Τον είχε εντυπωσιάσει, όχι μόνο η κίνησή της, αλλά η δική του αντίδραση. Οι αισθήσεις του που είχαν ανθίσει.

«Γιατί το έκανες αυτό;» ψέλλισε ο Οδυσσέας.

«Ήταν η έμπρακτη απάντησή μου στην ερώτησή σου “Ποια ζωή;”. Αυτή είναι η ζωή. Και τώρα τα έχεις όλα. Αυτά που έλεγε ο Περικλής Γιαννόπουλος. Έρωτα, μέθη και φίλημα. Όλες τις προϋποθέσεις για να γραφτεί ένα βιβλίο. Έτσι δεν έλεγε; Θυμάμαι καλά;»

«Σωστά θυμάσαι», είπε εκείνος νικημένος κατά κράτος.
«Αλλά...»

«Δεν έχει αλλά... Θα παίζουμε ένα παιχνίδι. Θα υποκριθούμε ότι εγώ δεν έχω διαβάσει το βιβλίο σου κι ότι εσύ θα πρέπει να μου το περιγράψεις. Θα ξεκινήσουμε από την αρχή. Χωρίς σελίδες, σημειώσεις ή παρατηρήσεις. Έτσι, σαν να κουβεντιάζουν δυο φίλοι. Σαν να θέλεις να με γοητεύσεις. Να με κατακτήσεις με την αφήγησή σου», πρότεινε η Μπλουζ χαμογελώντας ενθαρρυντικά.

Ο Οδυσσέας κοιτούσε αφηρημένα τη φωτιά που έκαιγε. Τι έκανε δηλαδή αυτή τώρα; Έβαζε ως δόλωμα την αποπλάνησή της για να τον κάνει να δουλέψει; Σε τελευταία ανάλυση, ποιος αποπλανούσε ποιον;

Η σιωπή δεν άρεσε στην Μπλουζ. Τον απομάκρυνε, τον άφηγε να σκέφτεται κι ενδεχομένως ν' αρνηθεί.

«Έστω... Ας αλλάξουμε λίγο τους όρους του παιχνιδιού. Ας πούμε ότι το έχω διαβάσει αλλά έχω πολλές απορίες. Θα σε ρωτάω κι εσύ θ' απαντάς. Θα προχωρήσουμε διά της διαλεκτικής μεθόδου», είπε η Μπλουζ, και χωρίς να περιμένει τη συγκατάθεσή του πέρασε στην πρώτη ερώτηση. «Ρωτώ λοιπόν. Από πού προέκυψε ο τίτλος;»

Ο Οδυσσέας την κοίταζε σκεπτικός. Ήταν αποφασισμένη, φαινόταν. Δε θα τον άφηγε σε χλωρό κλαρί. Σωστά είχε διαγνώσει όταν την πρωτοείδε, πείσμα και επιμονή.

«Το “τρένο των νεφών” είναι υπαρκτό», είπε σιγανά ο Οδυσσέας. «Είναι το τρένο που διασχίζει τις Άνδεις, από τη μεριά της Χιλής. Χώνεται στα σύννεφα...»

Σταμάτησε απότομα. Η σιωπή βάρυνε πάλι την ατμό-

σφαιρα. Η Μπλουζ αποφάσισε να συνεχίσει εκείνη την αφήγηση. Ήξερε σχεδόν όλο το κείμενο.

«Σε υψόμετρο τεσσάρων χιλιάδων μέτρων. Δε βλέπεις πια τίποτα απ' έξω. Έχουν χαθεί τα τοπία, οι αγροί των Κέτσουα, τα πλίνθινα σπίτια τους, οι ερημικές εκτάσεις. Δε βλέπεις τίποτα. Είσαι σ' ένα ονειρικό τοπίο, σε άλλο κόσμο, αποκομμένος απ' την πραγματικότητα», είπε η Μπλουζ. «Κι ο ήρώάς σου ο Κανένας –ωραίο εύρημα, τον συνδέει με τον Οδυσσέα– βρίσκεται στην ατμομηχανή. Είναι παιδί δέκα ετών. Τι βλέπει;»

«Πριν μπουν στα σύννεφα έβλεπε το τοπίο. Άκουγε το θόρυβο που έκαναν οι τροχοί του τρένου στις ράγες...» είπε ο Οδυσσέας κι έπεσε πάλι σε σιωπή, απρόθυμος να συνεχίσει.

«Σωστά», είπε η Μπλουζ. «Συζητάει με το μηχανοδηγό, που του λέει τις περιπέτειες που είχε οδηγώντας αυτό το τρένο. Πόσο αργά έπρεπε να περνάει τα φαράγγια και τις γέφυρες, τις δυσκολίες από το φούσκωμα των χειμάρρων, που ξέφευγαν απ' την κοίτη τους και πλημμύριζαν τις γραμμές του τρένου. Για τις συχνές κατολισθήσεις και τις πέτρες που εμποδίζουν την πορεία του τρένου. Του εξηγεί σε τι χρησιμεύουν όλ' αυτά τα όργανα που υπάρχουν στον στενό χώρο της ατμομηχανής, και τον αφήνει να τραβήξει δυο φορές το σύρμα για ν' ακουστεί το σφύριγμα του τρένου».

Η Μπλουζ σταμάτησε για λίγο. Ένωσε ότι ο Οδυσσέας βρισκόταν με τον ήρώά του στην καμπίνα και θυμόταν ει-

κόνες από τη διαδρομή και συζητήσεις με το μηχανοδηγό, έναν μεσόκοπο μιγάδα, που τα λευκά μαλλιά του έκαναν αντίθεση με το δέρμα του προσώπου του.

«Και τότε έρχεται ο Ελεγκτής...» είπε η Μπλουζ, για να τον υποχρεώσει να συνεχίσει εκείνος.

«Ναι, τότε εμφανίζεται ο Ελεγκτής. Τον παίρνει από το χέρι και του λέει ότι είναι ώρα να περάσει στο επόμενο βαγόνι...»

«Και τι γίνεται, εκεί, στο πρώτο βαγόνι;» ρώτησε η Μπλουζ παριστάνοντας την ανίδεη.

«Μπαίνουν στο βαγόνι. Και τότε ο Κανένας βλέπει μ' έκπληξη ότι έχει μεγαλώσει κατά δέκα χρόνια και είναι είκοσι χρονών. Εξακολουθεί να φορά τα ίδια ρούχα, μόνο που μ' έναν αξιοθαύμαστο, μαγικό τρόπο, έχουν μακρύνει κι αυτά», είπε ο Οδυσσέας και πάλι σταμάτησε.

Η Μπλουζ, ευχαριστημένη επειδή εκείνος κατάφερε να πει τρεις φράσεις αντί των μονολεκτικών απαντήσεων, πήρε πάλι το λόγο:

«Το πουκάμισό του καλύπτει τα χέρια του ως τις παλάμες, το ίδιο και το πουλόβερ του με τα ινδιάνικα σχέδια. Το παντελόνι τού φτάνει ως τις μπότες, που έχουν μεγαλώσει κι αυτές. Κοιτάζεται από πάνω ως κάτω και τα βρίσκει όλα φυσιολογικά. Το ίδιο και για το άλμα που έχουν κάνει τα χρόνια του. Ο Ελεγκτής εξαφανίζεται σε κάποιο άλλο βαγόνι. Και ο Κανένας βρίσκεται μόνος και ξένος ανάμεσα στους επιβάτες. Είναι Ινδιάνοι διαφορετικών φυλών, που

φορούν τις τοπικές τους ενδυμασίες, μιλούν διαλέκτους και μασούν φύλλα κόκας. Πουλερικά δεμένα από τα πόδια κακαρίζουν, και δυο σκυλιά προσπαθούν να λυθούν από τα σκοινιά που τα έχουν δεμένα. Τα σύννεφα εμποδίζουν τους επιβάτες να βλέπουν έξω, γι' αυτό και συζητούν μεγαλόφωνα για να περάσουν την ώρα τους. Ο Κανένας κάθεται στη μοναδική ελεύθερη θέση, πλάι σε μια νέα γυναίκα. Σωστά;»

Ο Οδυσσεάς έγνεψε «ναι». Ήταν ελάχιστα πρόθυμος να συνεχίσει.

Η Μπλουζ έβγαλε έναν μικρό αναστεναγμό, αλλά δεν πτοήθηκε.

«Εκείνη λοιπόν», συνέχισε, «φοράει μια φαρδιά κατακόκκινη φούστα, μαύρη ζακέτα και το κλασικό τσόχινο καπέλο των ορεσείβιων Ινδιάνων. Πίνει τσίτσα από ένα μπουκάλι. Του δίνει να πιει κι αυτός. Διστάζει αλλά πίνει, για να μην την προσβάλει. Τότε εκείνη του λέει, σε μια διάλεκτο που ξέρει κι εκείνος, “Είκοσι χρονώ και παρθένος;” Ο Κανένας κατεβάζει τα μάτια ντροπιασμένος. Η γυναίκα τον σκεπάζει με την τεράστια κόκκινη φούστα της. Εκείνος έκπληκτος κι αμήχανος νιώθει τα χέρια της στ' αχαμνά του. Με αργές κινήσεις η γυναίκα τον χαϊδεύει εκεί επίμονα. Ο Κανένας κοκκινίζει από ντροπή και διέγερση. Κλείνει τα μάτια κι αφήνεται στα χέρια της. Πολύ γρήγορα η γυναίκα βρίσκεται πάνω του και λικνίζεται με το ρυθμό του τρένου. Ο Κανένας ανασαίνει γρήγορα και κοφτά, δεν ξέρει τι θ' ακολουθήσει αλλά το περιμένει μ' αγωνία και προσμονή. Η

γυναίκα τού κλείνει το στόμα με το χέρι της κι εμποδίζει την κραυγή του ν' ακουστεί. Ξαναγυρίζει στη θέση της, σαν να μην έχει συμβεί τίποτα. Ο Κανένας παραμένει με κλειστά μάτια και ζει ξανά και ξανά όσα πρωτόγνωρα είχε νιώσει. Από τη ρέμβη του τον βγάζει ο Ελεγκτής, που τον σκουντάει για ν' ανοίξει τα μάτια. Του λέει ότι ήρθε η ώρα να περάσουν στο επόμενο βαγόνι...»

Η Μπλουζ σταματάει για λίγο.

«Τη σκηνή της ερωτικής αφύπνισης, της αποπλάνησης του ήρωά σου, την έχεις γράψει μ' εξαιρετικό τρόπο. Πολύ ερεθιστικά, χωρίς αναστολές και δίχως τις λόγιες λέξεις που χρησιμοποίησα εγώ. Από τα καλύτερα κομμάτια ερωτικής λογοτεχνίας που έχω διαβάσει», του είπε με ειλικρίνεια. «Λοιπόν, συνεχίζω. Πάνε στο τρίτο βαγόνι. Και τότε ο ήρωάς σου ανακαλύπτει ότι έχει γίνει τριάντα ετών. Πώς το καταλαβαίνει;»

«Δεν το καταλαβαίνει. Απλώς το ξέρει. Θέλω να πω, δεν έχουν ασπρίσει τα μαλλιά του, θα ήταν αφύσικο, ούτε έχει ρυτίδες, που θα ήταν επίσης αφύσικο. Απλώς ξέρει ότι από βαγόνι σε βαγόνι μεγαλώνει μ' έναν ανεξήγητο, μαγικό τρόπο, κατά δέκα χρόνια...» είπε ο Οδυσσέας.

Πρόοδος, σκέφτηκε η Μπλουζ. Σιγά σιγά λύνεται και μιλάει περισσότερο. Άξιζε τον κόπο η προσπάθεια.

«Ο Ελεγκτής φεύγει πάλι», συνέχισε η Μπλουζ. «Τώρα σ' αυτό το βαγόνι συμβαίνει κάτι σουρεαλιστικό. Γίνεται ένας χορός μεταμφιεσμένων. Υπάρχουν λευκές γυναίκες με

κρινολίνα και πουδραρισμένες περούκες, λευκοί άντρες με μεσαιωνικές πανοπλίες, ένας που παριστάνει τον καθολικό ιερέα –και φοράει μόνο ένα πανωκόρμι με τις δαντέλες, ενώ από κάτω φαίνονται τα γεννητικά του όργανα–, ντόπιοι με πλουμιστές στολές και μελαχρινές γυναίκες με μάσκες ζώων στα πρόσωπά τους. Ο Κανένας καταλαβαίνει ότι βρίσκεται στη μέση οργίων. Συμπλέγματα αντρών και γυναικών επιδίδονται σ' αισχρές πράξεις, πέρα από κάθε λογική. Δυο γυναίκες που φορούν μάσκες ιαγουάρου και αλεπούς τον τραβάνε από τα χέρια... Ωραία σκηνή. Αντάξια του *Μεγάλου Ανατολικού*. Θ' ακούσεις πολλά γι' αυτές τις σελίδες. Άκρως ακατάλληλες αλλά λογοτεχνικά άρτιες», σχολίασε η Μπλουζ. «Είχα εντυπωσιαστεί όταν τις διάβαζα. Λοιπόν; Τι γίνεται μετά;»

«Ο Κανένας βρίσκεται ξέπνοος από την κραιπάλη στο δάπεδο του βαγονιού», είπε ο Οδυσσέας. «Οι άλλοι συνεχίζουν αδιάκοπα τις περιπτύξεις τους. Εμφανίζεται ο Ελεγκτής. Δε σχολιάζει τίποτα, μόνο τού δείχνει την έξοδο. Περνάνε το διαχωριστικό, ο Κανένας τραμπαλίζεται επικίνδυνα καθώς περνάει πάνω απ' το κενό, βλέπει τις ράγες να φεύγουν κάτω απ' τα πόδια του, κι αν δεν τον συγκρατούσε ο Ελεγκτής, μπορεί και να γκρεμιζόταν...»

Ο Οδυσσέας σταμάτησε για λίγο, σαν να σκεφτόταν τη συνέχεια. Πήρε μια βαθιά ανάσα και συνέχισε:

«Μπαίνουν στο τρίτο βαγόνι και ο Κανένας είναι πια σαράντα ετών. Τώρα το καταλαβαίνει. Κοιτάει το δέρμα

των χεριών του που είναι πιο άγριο, αγγίζει το πρόσωπό του και βρίσκει τις πρώτες ρυτίδες, μικρά αυλάκια πλάι απ' το στόμα του, χαϊδεύει τα μαλλιά του και τα νιώθει λιγότερα. Αναρωτιέται αν έχουν αρχίσει ν' ασπρίζουν. Σ' αυτό το βαγόνι οι επιβάτες είναι καθωσπρέπει ντυμένοι. Με παλτά μαύρα οι άντρες και οι κυρίες με γούνες στους γιακάδες. Υπάρχουν και ντόπιοι που κάθονται ήρεμοι, κρατώντας δέματα και πολύχρωμους μπόγους. Το μόνο παράξενο είναι μια κομπανία ντόπιων μουσικών. Παίζουν μελωδίες της περιοχής των Άνδεων αλλά και ταγνκό της Αργεντινής, που βρίσκεται από την άλλη μεριά της Κορδιλιέρας. Οι καλαμένιες φλογέρες δίνουν τον ιδιαίτερο τόνο, στους μελαγχολικούς σκοπούς των Ινδιάνων. Το ακορντεόν μπαίνει μόνο όταν παίζουν ταγνκό. Οι επιβάτες απathiεί ακούνε. Κανείς τους δε χορεύει...»

Η Μπλουζ σκέφτηκε ότι δεν έπρεπε να τον αφήσει σιωπηλό για πολύ, γι' αυτό του είπε:

«Ο Κανένας λοιπόν εξακολουθεί να στέκεται στην αρχή του βαγονιού. Τι συμβαίνει τότε;»

«Τότε μια κυρία που κάθεται στις πρώτες θέσεις ανοίγει την τσάντα της και βγάζει ένα καθρεφτάκι. Κοιτάζεται προσεκτικά, διορθώνει με σαλιωμένο δάχτυλο τα φρύδια της, και αντί να το ξαναβάλει στην τσάντα της, του το προτείνει. Αμήχανος ο Κανένας το παίρνει. Το κρατά λίγο, χωρίς να ξέρει τι να το κάνει, και μετά το φέρνει στο πρόσωπό του. Τρομάζει απ' αυτό που βλέπει και το απομακρύνει.

Μετά ξανακοιτάζεται. Ναι, τα μαλλιά του έχουν γκριζάρει και το πρόσωπό του είναι μαραμένο. Επιστρέφει γρήγορα το καθρεφτάκι στην κυρία, που τον κοιτάει μ' ένα άγριο χαμόγελο, σαν να του λέει “ορίστε, είσαι κι εσύ σαν κι εμάς”. Ο Κανένας στέκεται τρομοκρατημένος, με τα χέρια να κρέμονται. Δε θέλει να προχωρήσει. Δε θέλει να γίνει πενήντα χρονών. Δε θέλει να βλέπει τη ζωή του να περνάει από βαγόνι σε βαγόνι, χωρίς να ζει πραγματικά...» είπε ο Οδυσσέας και ξαφνικά σταμάτησε.

«Και τότε εμφανίζεται ο Ελεγκτής», συμπλήρωσε βιαστικά η Μπλουζ, για να μη χαθεί ο ειρμός. «Ο Κανένας δεν κινείται. Ο Ελεγκτής τον σπρώχνει. Τι συμβαίνει μετά;»

«Μετά διασχίζουν το διάδρομο», συνέχισε ο Οδυσσέας. «Οι επιβάτες τον κοιτάζουν αδιάφοροι. Περνάνε το διαχωριστικό κενό και βρίσκονται στο τέταρτο βαγόνι. Ο Ελεγκτής φεύγει και τον αφήνει με τα πενήντα του χρόνια. Εδώ υπάρχει μόνο ένας επιβάτης. Ένας γέρος. Γρήγορα ο Κανένας αντιλαμβάνεται ότι ο γέρος είναι τυφλός. Ο τυφλός τού λέει να πλησιάσει. Ο Κανένας πλησιάζει. Τα πόδια του τρέμουν, δεν τον κρατάνε. Κάθεται απέναντί του. Τον παρατηρεί. Στη θέση των ματιών, στη θέση που θα έπρεπε να υπάρχουν ίριδες μαύρες, γαλανές ή καστανές, υπάρχουν δυο ασπριδερές βούλες. Στα χέρια του κρατάει ένα μπαστούνι και το χαϊδεύει τρυφερά. “Είμαι ξυλοκόπος”, λέει ο τυφλός με σταθερή φωνή, σχεδόν νεανική. “Το όνομά μου δεν έχει σημασία. Η καλύβα όπου γεννήθηκα κι όπου πιθα-

νόν σύντομα θα πεθάνω βρίσκεται στην άκρη του δάσους. Λένε πως το δάσος απλώνεται ως τη θάλασσα που περιβρέχει όλη τη γη, και πως πάνω σ' αυτήν ταξιδεύουν καλύβες όπως η δική μου. Δεν ξέρω, γιατί ποτέ μου δεν είδα τη θάλασσα. Όπως δεν είδα ποτέ την άλλη πλευρά του δάσους. Σαν ήμασταν παιδιά, ο μεγαλύτερος αδελφός μου μ' έβαλε να ορκιστώ πως οι δυο μας θα κόβαμε όλο το δάσος ώσπου να μη μείνει ούτε ένα δέντρο όρθιο... Ποτέ δε λογάρισα τα χρόνια μου. Ξέρω πως είναι πολλά. Τα μάτια μου δε βλέπουν πια...»* Ο Κανέννας τον ρωτάει αν βλέπει κάτι, έστω αμυδρά. Ο τυφλός τού απαντάει ότι ξεχωρίζει κάτι σαν ομίχλη λίγο γαλαζωπή, λίγο πρασινωπή, που όμως δε φωτίζεται σταθερά. Δεν πρόκειται για μαυρίλα. Ένα από τα χρώματα που έχει χάσει είναι το μαύρο. Το κόκκινο και το μαύρο είναι δυο χρώματα που δεν ξέρει πια... Ο Κανέννας δε μιλάει. Δεν έχει να του πει κάτι. Τότε ο τυφλός τού ζητάει ένα ποτό. Ούισκι ή Καμπάρι. “Έχεις κάτι να μου δώσεις;” τον ρωτάει ο τυφλός».

Ο Οδυσσέας σταμάτησε ν' αφηγείται. Βυθίζεται σε βαθιά σιωπή.

«Αυτή είναι η τελευταία φράση του βιβλίου σου. Έτσι;» τον ρώτησε η Μπλουζ.

Εκείνος γνέφει «ναι» με το κεφάλι.

* Από το διήγημα «Ο δίσκος» του Χόρχε Λουίς Μπόρχες. Το Βιβλίο της Άμμου, Εκδόσεις Άγρα.

«Γιατί δε συνέχισες; Θα μπορούσες ν' απλώσεις τη συζήτηση με τον τυφλό. Υπαινίσσεσαι ότι είναι ο Μπόρχες. Θα είχες πολύ υλικό...»

«Η συνομιλία είναι πραγματική, από μια συνέντευξη που είχε δώσει ο Μπόρχες... Είχα φανταστεί μια σκηνή ακόμα. Όπου ο τυφλός θα σηκωνόταν, νομίζοντας ότι έχει μπει ο Ελεγκτής στο βαγόνι και θ' άπλωνε το χέρι του να τον χαιρετήσει. Αλλά...»

«Αλλά;...» τον παρότρυνε η Μπλουζ.

«Αλλά αν ο Ελεγκτής εμφανιζόταν και πάλι, θα ήταν για να οδηγήσει τον Κανένα στο επόμενο βαγόνι. Δηλαδή στα εξήντα του χρόνια....» είπε ο Οδυσσέας.

«Και;»

«Και δε θέλω να γίνει εξήντα χρονών. Να έχει πια την ηλικία μου», ξέσπασε απελπισμένος ο Οδυσσέας. «Γιατί τι θα τον περιμένει στο επόμενο βαγόνι; Αρρώστιες και ίσως θάνατος».

Η Μπλουζ κατάλαβε ότι δεν έπρεπε να εξωθήσει τα πράγματα στα άκρα. Είχε κατανοήσει το φόβο και το αδιέξοδο του Οδυσσέα. Αποφάσισε να σταματήσουν τη συζήτηση γύρω απ' το βιβλίο. Είχαν όλο τον καιρό να επανέλθουν. Τώρα χρειάζονταν και οι δυο μια επαφή με την πραγματικότητα. Να αποστασιοποιηθούν, να απομακρυνθούν από τη μαγεία του βιβλίου, να προσγειωθούν στα γήινα.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ της νεκρής Ασημίνας ήταν γεμάτο κόσμο. Σε λίγο θα σήκωναν το μικρό φέρετρο και θα το πήγαιναν στην εκκλησία για τη νεκρώσιμη ακολουθία.

Είχε προηγηθεί μια νύχτα πιο μαύρη από τις συνηθισμένες. Οι άντρες μαζεμένοι σ' ένα δωμάτιο έπιναν συνεχώς τσίπουρα και κάπνιζαν αμίλητοι. Σ' άλλο δωμάτιο οι γυναίκες ξενυχτούσαν πλάι στο κορίτσι. Δυο απ' αυτές έπιαναν με τη σειρά το μοιρολόι. Οι άλλες σιωπούσαν και θυμόντουσαν τους δικούς τους νεκρούς. Όπως συμβαίνει συνήθως.

Στη μάνα του κοριτσιού είχαν δώσει ηρεμιστικά χάπια και την είχαν υποχρεώσει να ξαπλώσει στο κρεβάτι. Στα πόδια της κάθονταν ήσυχα τα δυο αδέλφια της Ασημίνας.

Οι γυναίκες είχαν πιστέψει ότι τα χάπια είχαν κάνει τη δουλειά τους, επειδή η μάνα του κοριτσιού ήταν ήρεμη. Είχε στυλωμένο το βλέμμα στον απέναντι τοίχο και κάθε τόσο άνοιγε τα χείλη της και ψέλλιζε κάτι ακατάληπτο. Καμιά τους δεν είχε υποψιαστεί ότι έβλεπε την Ασημίνα και

της έλεγε τρυφερά λόγια. Τ' αδέλφια της ήξεραν. Έβλεπαν κι αυτά τη νεκρή αδελφή. Καθόταν στην καρέκλα –κάτω απ' τον καθρέφτη, που τον είχαν σκεπάσει με λευκό σεντόνι– με τα καθημερινά της ρούχα, κρατώντας ένα περσινό ρόδι.

Στο δωμάτιο των γυναικών, η νεκρή ήταν στολισμένη με λευκά λουλούδια στα μαλλιά. Της είχαν φορέσει άσπρο μακρύ φόρεμα και παπούτσια από λευκό λουστρίνι. Της είχαν βάψει απαλά τα χείλη κι είχαν απλώσει ρουζ στα μάγουλα, να φαίνεται σαν ζωντανή.

Ένας δεύτερος ξάδελφος, αυτός που προοριζόταν για μελλοντικός σύζυγος της Ασημίνας, είχε κατέβει στην παρالياκή πόλη, είχε μπει σ' ένα μαγαζί που πουλούσε νυφικά κι είχε διαλέξει τ' απαραίτητα. Νυφικό στα μέτρα της νεκρής νύφης δεν υπήρχε. Έτσι είχε αγοράσει ένα φουστάνι παρανύμφου. Και κουφέτα. Θα τα μοίραζαν αντί για κόλλυβα στην κηδεία.

Σαν καράβι το φέρετρο, στολισμένο με μετάξι και λουλούδια, έτοιμο να φύγει για το μεγάλο ταξίδι που δεν έχει γυρισμό. Το καράβι του Χάρου.

Τα λευκά κεριά έκαιγαν στο προσκέφαλο της Ασημίνας και το λιβάνι από το θυμιατό ζάλιζε τις γυναίκες. Καθισμένες η μια δίπλα στην άλλη, αφηγήθηκαν περιστατικά από τη σύντομη ζωή του κοριτσιού. Όταν εμφανιζόταν στις κουζίνες τους και τις βοηθούσε να καθαρίσουν φακές ή να τσακίσουν αμύγδαλα. Που τις βοηθούσε να μαζέψουν το

μαλλί σε κουβάρια. Όταν τις ακολουθούσε στα μάζεμα των χόρτων κι εκείνες της μάθαιναν να ξεχωρίζει τα λάπατα ή τις ξινήθρες. Πώς της έμαθαν τα ονόματα των λουλουδιών. Να, τα χρυσάνθεμα, οι βιολέτες, τα ζουμπούλια, τ' αστράκια και οι μαργαρίτες. Σε τι θα της χρησίμευαν τώρα όλ' αυτά; Αφού στους λειμώνες του Κάτω Κόσμου ανθίζουν μόνο ασφόδελοι με σταχτιά άνθη;

Και μετά, όταν τελείωσαν με τις αναμνήσεις, άρχισαν τις πικρές κουβέντες. Ο τρελο-Στράτος δεν το ήθελε. Κακιά ώρα έφερε το κακό. Αλλά την κακιά ώρα ποιος την έφερε; Έπρεπε να υπάρχει φταίχτης. Για όλα υπήρχε φταίχτης. Οι γυναίκες τον ήξεραν, μα πρώτη η γιαγιά της Ελένης ξεστόμισε τ' όνομά του. Και τότε οι άλλες άνοιξαν το στόμα τους που πήγαινε ροδάνι.

Θυμήθηκαν τις κακές σοδειές, τα σταφύλια που πέρσι μούχλιασαν πάνω στα κλήματα απ' τις πολλές βροχές, τα πρόβατα που κατέβασαν λίγο γάλα και γέννησαν –πρόπερσι– πολλά νεκρά αρνάκια, τις μηλιές και τις αχλαδιές –πριν από πέντε χρόνια– που τίναξαν τα λουλούδια τους μ' αποτέλεσμα να μη μαζέψουν ούτε ένα μήλο ή αχλάδι, τα καρύδια που βγήκαν όλα τζούφια, τα πετροκέρασα που δεν τ' αγόρασε ο έμπορας γιατί ήταν χτυπημένα από χαλάζι και τις επιδρομές των αλεπούδων στα κοτέτσια τους. Αυτά δεν ήταν τυχαία γεγονότα. Κάποιος γρουσουζης, με βαριά σκιά, είχε φέρει τις καταστροφές. Κάποιος είχε ανοίξει την πόρτα του Κακού στο χωριό τους. Αυτός που τους είχε προ-

σβάλει στις αρχές, όταν στη μνήμη του πατέρα του και της αγίας μητέρα του του είχαν πάει πεσκέσια για το καλωσόρισμα κι εκείνος τους είχε πετάξει κακήν κακώς από το χτήμα του. Που δεν είχαν δει τη δεκάρα του, και προτιμούσε να του φέρουν τα ψώνια από το παραλιακό σούπερ μάρκετ, αντί να ενισχύσει το τοπικό μπακάλικο. Και τα ρούχα του δεν τα έδινε σε μια γυναίκα του χωριού, να βγάζει κι αυτή ένα κομμάτι ψωμί, αλλά τα έπαιρνε τ' αυτοκίνητο του καθαριστηρίου της παραλιακής πόλης. Που καβαλούσε τη μοτοσυκλέτα του κι έφερνε τις παστρικές από τα μπαράκια και τα κέντρα της παραλίας. Και τώρα είχε σπιτώσει την άλλη ξεστσίπωτη, που δεν είχε διστάσει να τον υποστηρίξει. Το Τέρας. Τον Κολασμένο. Τον Κακό Δαίμονα. Τον Υπαίτιο όλων των συμφορών τους. Είπαν οι γυναίκες. Κι επειδή αυτές δεν είχαν τη δύναμη και τα όπλα, θα έπρεπε να κατευθύνουν τους άντρες των σπιτιών τους να κάνουν αυτό που έπρεπε. Γι' αυτό ήταν ικανές με το παραπάνω. Κι ήταν σαν να έδωσαν όρκο και υπόσχεση.

Μ' αυτά και μ' αυτά η νύχτα πέρασε, αφού δηλητηρίασε με μίσος τις γυναίκες. Μίσος, που θα μοίραζαν και στους άντρες οπωσδήποτε. Ήταν δεμένες με όρκο.



Το πρωί η καμπάνα άρχισε να χτυπά πένθιμα. Σημάδι ότι είχε έρθει η ώρα να σηκώσουν το φέρετρο. Τέσσερεις άντρες, συγγενείς του πατέρα της, το πήραν στους ώμους τους.

Βγήκαν απ' την πόρτα του σπιτιού, ενώ πίσω τους οι γυναίκες έχυναν νερό για να ξεπλύνει ο Χάρος το δρεπάνι του, κι έσπαγαν το πήλινο δοχείο γιατί ήταν κι αυτό μiasμένο.

Η νεκρική πομπή ξεκίνησε. Η μάνα του κοριτσιού ακολουθούσε και κρατούσε από το ένα χέρι τα δυο παιδιά που της είχαν απομείνει. Από το άλλο κρατούσε την άορατη Ασημίνα, που θα παρακολουθούσε την ταφή της.

Οι ωραίες πινακίδες του χωριού ήταν σκεπασμένες με μαύρα πανιά. Τα παράθυρα και οι πόρτες των σπιτιών κλειστά. Και τα παιδιά τα κρατούσαν φυλαγμένα στις πίσω κάμαρες, μην τύχει και η ψυχή της Ασημίνας ζηλέψει και πάρει κάποιο απ' αυτά μαζί της για να παίζουν παρέα στις Αυλές του Κάτω Κόσμου.

ΕΙΧΕ ΝΥΧΤΩΣΕΙ κι ο Οδυσσέας με την Μπλουζ κάθονταν μπροστά στο τζάκι κι έπιναν το ούίски τους. Η γάτα είχε σκαρφαλώσει στην αγκαλιά του και τον προκαλούσε να τη χαϊδέψει. Ο σκύλος, ο Άραμης, που είχε μείνει μέσα, τριβόταν στα πόδια του παραπονιάρικα.

Η Μπλουζ παρακολουθούσε τη σκηνή μ' ένα μικρό χαμόγελο και ένα ίχνος ζήλιας, επειδή ήταν εκτός.

Ο Οδυσσέας την παρατηρούσε προσεκτικά. Φορούσε ένα λευκό πουκάμισο και μια ζακέτα στο χρώμα του κονιάκ. Η ζέστη από τη φωτιά και το αλκοόλ τής είχαν προκαλέσει ένα ελαφρό κοκκίνισμα στα μάγουλα. Την είδε να φέρνει το χέρι της στο λαιμό κι έπειτα να το κατεβάζει απαλά στα κουμπιά της ζακέτας της. Ξεκούμπωσε αργά τα δύο πρώτα και μετά άνοιξε λίγο και το πουκάμισο. Ήταν μια ασήμαντη, καθημερινή κίνηση. Εκείνος όμως τη βρήκε άκρως ερωτική. Ήταν αξιολάτρευτη. Κι επιπλέον δοτική, γενναιόδωρη και πρόθυμη να κάνει οτιδήποτε για να πυρο-

δοτήσει την έμπνευσή του, να τον ενθαρρύνει να ξαναπιάσει το γράψιμο. Αλλά ο ίδιος αδυνατούσε να της εκφράσει τα συναισθήματά του. Ήταν λες και οι λέξεις είχαν φθαρεί και δεν μπορούσαν να τα αποδώσουν.

«Πότε προτιμάς να γράφεις; Μέρα ή νύχτα;» ρώτησε η Μπλουζ διακόπτοντας τις σκέψεις του.

Της είπε ότι το καθυπό γράψιμο δεν είχε ώρα, αλλά το προετοίμαζε σε κατάσταση ημι-ύπνωσης. Λίγο πριν κοιμηθεί ή λίγο πριν ξυπνήσει εντελώς. Τότε που το υποσυνείδητο γλιστράει χωρίς αναστολές και ξεγελάει τη λογική και τη συνείδηση. Τότε ήταν σαν να κολυμπούσε ελεύθερα και οι λέξεις έρχονταν αβίαστα στο μυαλό του.

«Πολύ ενδιαφέρον», σχολίασε η Μπλουζ.

«Το είχα συνήθειο από παιδί. Πάντα είχα προδιάθεση για παραισθήσεις. Μια φορά, όταν ήμουν μικρός, ξύπνησα χαράματα, το φως έμπαινε από τα παράθυρα – ποτέ δεν ήθελα κλειστά τα παντζούρια – και νόμισα ότι μέσα στον πύργο που είχα φτιάξει στη γωνιά του δωματίου υπήρχαν στρατιωτάκια που έδιναν μάχη. Ήμουν σίγουρος ότι άκουγα τις κλαγγές από τα δόρατα και τις ασπίδες τους... Δε φοβήθηκα από το παράλογο, αντιθέτως αισθάνθηκα γαλήνη, ότι ήταν φυσικό. Ότι ζούσαν τα παιχνίδια μου μια μυστική ζωή», είπε ήσυχα ο Οδυσσέας.

«Ε, να σου πω κι εγώ κάτι δικό μου. Στο πλάι του κρεβατιού μου, στον τοίχο που είχα ξεφτίσει σιγά σιγά με το νύχι μου, στ' αλλεπάλληλα στρώματα διαφορετικών χρω-

μάτων, έβλεπα να ζωντανεύουν μυθικά ζώα. Μονόκεροι, λιοντάρια με φτερά στους ώμους, κι άλλα που ήταν μισά πουλιά και μισά φίδια», είπε ντροπαλά η Μπλουζ.

«Εγώ φανταζόμουν ότι πίσω από τις κουρτίνες κρυβόταν μια γυναίκα. Μια ωραία γυναίκα που με περίμενε», είπε ο Οδυσσέας μ' ένα χαμόγελο.

«Θα γνώρισες πολλές γυναίκες στα ταξίδια σου», είπε μ' ανεξιχνίαστο ύφος η Μπλουζ.

Ο Οδυσσέας την κοίταξε προσεκτικά. Τι ήταν αυτό τώρα; Παγίδα; Τι ήθελε ν' ακούσει; Προσπάθησε να κερδίσει χρόνο. Σηκώθηκε, άνοιξε την πόρτα κι έφερε ένα κούτσουρο για τη φωτιά. Μετά γέμισε τα ποτήρια τους που είχαν αδειάσει, ξανακάθισε κι άναψε τσιγάρο.

«Δεν αποφεύγω ν' απαντήσω σχετικά με τις γυναίκες», είπε μετά από λίγο.

Κι άρχισε να της αφηγείται για τις γυναίκες του αγοραίου έρωτα που είχε συναντήσει στα ταξίδια του. Της εξήγησε ότι οι συνεχείς μετακινήσεις του δεν του έδιναν τη δυνατότητα για μακροχρόνιες σχέσεις. Κι ότι ήταν πιο βολικό με τις γυναίκες που είχαν συνηθίσει σε συνευρέσεις της μιας βραδιάς.

«Κι εσύ;» τη ρώτησε με τη σειρά του. «Πώς τα πας με τους άντρες;»

Η Μπλουζ ήπια μια γουλιά ούισκι. Δίσταζε. Δεν είχε μιλήσει με κανέναν γι' αυτά. Ήπια και δεύτερη γουλιά. Και του είπε ότι απέφευγε να κάνει σχέσεις, ότι φοβόταν τη συ-

ναισθηματική δέσμευση. Εκείνο το αγκίστρωμα στον άλλον, που οδηγούσε σε ασφυξία.

Σώπασαν για λίγο. Και ο καθένας τους αναρωτιόταν τι εντύπωση είχε κάνει στο συνομιλητή του. Γιατί τώρα πια κάθε τι που έλεγαν ή έκαναν είχε μεγάλη σημασία. Κάθε λέξη ή κάθε κίνηση περιέκλειε πρόκληση και τους εξέθετε στον κίνδυνο μιας παρεξήγησης ή παρανόησης. Προσπαθούσαν να φαίνονται, να γίνονται γοητευτικοί ο ένας για τον άλλον.

«Πώς σου είχαν φανεί οι κριτικές που γράφτηκαν για το πρώτο σου βιβλίο;» ρώτησε η Μπλουζ, για να ξεφύγουν από την επικίνδυνη συζήτηση.

«Με είχε τρομάξει η δημοσιότητα», είπε ο Οδυσσέας, ανακουφισμένος κι αυτός που άλλαζαν θέμα. «Διάβασα όσα είχαν γράψει για μένα σαν να τα έγραψαν για κάποιον ξένο».

«Τι σκέφτεσαι να κάνεις με το τωρινό σου βιβλίο;» ρώτησε η Μπλουζ, που το αλκοόλ την είχε χαλαρώσει τόσο, ώστε να μπορέσει να του κάνει την καίρια ερώτηση. «Πώς θα ξεπεραστεί το αδιέξοδο;»

«Δεν έχω ιδέα», είπε ο Οδυσσέας ανασηκώνοντας τους ώμους του. «Όσες προσπάθειες κι αν έχω κάνει...»

«Σκεφτόμουνα ότι ο ήρωάς σου έχει δύο επιλογές: ή να συνεχίσει στο επόμενο βαγόνι, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, ή να δραπετεύσει. Άλλη λύση δεν υπάρχει», είπε ήσυχα η Μπλουζ.

«Το είχα σκεφτεί κι εγώ. Να δραπετεύσει. Δηλαδή...»

«.. να πηδήξει από το τρένο, κινδυνεύοντας να σκοτωθεί. Αλλά δε θα σκοτωθεί, γιατί είναι ο ήρωας. Μπορεί να χτυπήσει, θα επιλέξεις τη στιγμή, που το τρένο κόβει ταχύτητα, γιατί τάχα είναι σε ανηφόρα και τότε θα το κάνει. Και πλέον θα είναι ελεύθερος να ζήσει μια ζωή σε φυσιολογικό χρόνο», είπε με πάθος η Μπλουζ. Δεν ήταν τωρινές σκέψεις αυτές. Είχαν ωριμάσει από καιρό. Όσο σκεφτόταν πάλι και πάλι ένα τέλος για το βιβλίο, που τόσο είχε αγαπήσει.

«Πάντως, έστω κι αν γίνει αυτό που λες, τη στιγμή που θα δραπετεύσει από το τρένο θα είναι εξήντα ετών...» είπε ο Οδυσσέας.

«Και λοιπόν; Σταματάει η ζωή στα εξήντα; Κοίταξε τον εαυτό σου», είπε η Μπλουζ με σιγουριά. «Είσαι ακμαίος, δυνατός και γοητευτικός. Αν ζούσες στην πόλη, πολλές θα ήταν οι γυναίκες που θα ήθελαν να είναι μαζί σου».

Ο Οδυσσέας την κοιτούσε προσεκτικά. Τα εννοούσε αυτά που έλεγε; Ή μήπως ήταν παρηγοριά, μέρος του σχεδίου της για να τον ενθαρρύνει και να ξαναρχίσει πάλι το γράψιμο;

Τα άγρια γαβγίσματα των σκυλιών διέκοψαν τις σκέψεις του. Ακούγονταν οργισμένα και βίαια.

Η Μπλουζ σηκώθηκε ταραγμένη. Πήγε στο παράθυρο και προσπάθησε να δει έξω. Τίποτα. Ευτυχώς. Στη μνήμη της είχαν γυρίσει τα χτεσινά. Με την εισβολή του κόσμου. Είχε φοβηθεί ότι θα τους έβλεπε πάλι να στέκονται έξω από την πόρτα.

Ο Οδυσσέας ήρθε δίπλα της και την αγκάλιασε προστατευτικά.

«Μη φοβάσαι», της είπε καθησυχαστικά. «Κάτι θα έχουν βάλει στο μάτι. Κανένα κουνάβι που βγήκε για κυνήγι ή κάποιον αρουραίο».

Ήθελε να την ηρεμήσει αλλά ο ίδιος δεν αισθανόταν ήρεμος. Δε γάβγιζαν έτσι, με τέτοια μανία, όταν έβλεπαν κάποιον ζωάκι. Μόνο με τους ανθρώπους είχαν τέτοια οργή. Κάποιος είχε πλησιάσει τα σύρματα ή την αυλόπορτα.

Γύρισαν πάλι στις θέσεις τους, αλλά η όρεξη για κουβέντα τούς είχε κοπεί. Ο φόβος είχε ξαναγυρίσει. Αποφάσισαν να πάνε για ύπνο. Κόντευε έντεκα.

Η Μπλουζ πρέπει να είχε κοιμηθεί καμιά ώρα, όταν ξύπνησε τρομαγμένη από βογγητά. Άνοιξε τα μάτια της και προσπάθησε να καταλάβει τι συνέβαινε. Τα βογγητά ανάμεικτα με μικρές κραυγές έρχονταν από το διπλανό δωμάτιο του Οδυσσέα.

Σηκώθηκε κι ακροπατώντας μπήκε στο δωμάτιό του. Εκείνος κοιμόταν και γόγγυζε σαν να έβλεπε εφιάλτη, σαν να έπασχε από μεγάλο πόνο. Η Μπλουζ θυμήθηκε όσα είχε ακούσει από την Ελένη και τη γιαγιά της, για τις κραυγές και τα βογγητά που ακούγονταν τις νύχτες του καλοκαιριού από το Κόκκινο Σπίτι.

Στάθηκε από πάνω του χωρίς να ξέρει τι έπρεπε να κά-

νει. Γνώριζε ότι δεν έπρεπε να ξυπνήσεις έναν υπνοβάτη, αλλά εδώ δεν επρόκειτο για κάτι τέτοιο.

Κάθισε απαλά στην άκρη του κρεβατιού του. Καμιά αντίδραση. Εκείνος ούτε που την είχε νιώσει. Άρχισε να τον χαϊδεύει τρυφερά στο μέτωπο. Τίποτα. Και τότε, με μια αυθόρμητη κίνηση, χώθηκε πλάι του, κάτω από τα σκεπάσματα. Πέρασε το ένα χέρι της και τον αγκάλιασε, ενώ με το άλλο έψαξε το δικό του. Έχωσε την παλάμη της στη δική του, τα δάχτυλα μπλέχτηκαν, κι έμεινε ακίνητη. Ο Οδυσσέας έβγαλε μια ανάσα ανακούφισης στον ύπνο του, δείχνοντάς της μ' αυτό τον τρόπο ότι είχε κάνει το σωστό. Αυτή πήρε θάρρος, κι άρχισε να τον χαϊδεύει με το ελεύθερο χέρι της στο μέτωπο, στα μαλλιά και τα μάγουλα. Σιγά σιγά ο άντρας ηρέμησε και σταμάτησε να βογγάει. Γύρισε, πάντα κοιμισμένος, προς το μέρος της και την αγκάλιασε κι αυτός.

Η Μπλουζ έμεινε λίγη ώρα σ' αυτή τη θέση, αποφεύγοντας να κάνει και την παραμικρή κίνηση. Για να μην τον ξυπνήσει. Για να μη χάσει η ίδια αυτή τη σπάνια τρυφερότητα και σιγουριά που ένιωθε στην αγκαλιά του.

Κάποια στιγμή, μετά από ώρα, προσπάθησε να σηκωθεί και να πάει στο κρεβάτι της, αλλά τότε ο Οδυσσέας την έσφιξε περισσότερο. Η Μπλουζ υποψιάστηκε ότι μπορεί και να υποκρινόταν, όμως ο ρυθμός της ανάσας του ήταν αυτός ενός βαθιά κοιμισμένου ανθρώπου. Τότε κι εκείνη αφέθηκε σ' έναν γλυκύτατο ύπνο.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΑΙ ΜΠΛΟΥΖ

Ο Οδυσσέας ξύπνησε πρώτος και κατάπληκτος διαπίστωσε ότι η Μπλουζ κοιμόταν στην αγκαλιά του. Πώς είχε συμβεί αυτό; Πότε; Δε θυμόταν τίποτα. Και τι σήμαινε αυτός ο εναγκαλισμός; Τι άλλο είχε συμβεί μεταξύ τους άραγε;

Την κοιτούσε που κοιμόταν ήσυχη, με μια τούφα από τα μαλλιά της πεσμένη στο μάγουλό της. Δε θυμόταν να έχει ξυπνήσει ποτέ αγκαλιά με μια γυναίκα. Ένωσε το χέρι της χωμένο στο δικό του, τα πόδια της μπλεγμένα με τα δικά του. Ένωσε τον ερεθισμό του και τρόμαξε. Μόνο ως ανάμνηση, και μάλιστα μακρινή, τον θυμόταν. Έκανε μια κίνηση να απομακρυνθεί και να μην την αγγίζει, και τότε εκείνη ξύπνησε. Τον κοίταξε και του χαμογέλασε ντροπαλά.

«Βογγούσες στον ύπνο σου και φοβήθηκα», του είπε απλά.

ΕΠΙΝΑΝ το τσάι τους στην κουζίνα αμίλητοι. Υπήρχε μια αμηχανία μεταξύ τους. Η παραμικρή κίνηση, η παραμικρή λέξη είχε πια μεγάλη σημασία γι' αυτούς. Έψαχναν ο ένας τον άλλον με τα μάτια, να βρουν τι σήμαινε για τον καθένα τους η βραδιά που είχαν περάσει αγκαλιασμένοι.

Από τη μαγεία τούς έβγαλε ο ήχος του τηλεφώνου. Ο Οδυσσέας έκανε μια κίνηση απορίας. Ποιος μπορούσε να τον καλεί και μάλιστα τόσο πρωί; Σπανίως χτυπούσε το τηλέφωνο. Συνήθως αυτός καλούσε τότε το σούπερ μάρκετ και τότε το καθαριστήριο.

Η Μπλουζ τον άκουσε που μιλούσε. Η φωνή του ακουγόταν εκνευρισμένη. Απαντούσε μονολεκτικά. «Καλά». «Εδώ». «Όχι». «Αποκλείεται». «Όχι».

Ο Οδυσσέας γύρισε και άναψε τσιγάρο. Την κοίταξε, με το θυμό ακόμα στα μάτια του.

«Ήταν ο εκδότης μου. Ανησυχούσε, επειδή δεν απαντούσε στο κινητό σου. Ήθελε να σου μιλήσει. Του είπα “αποκλείεται”».

Η Μπλουζ συμφώνησε με μια κίνηση του κεφαλιού. Ο τελευταίος άνθρωπος στον οποίο θα ήθελε να μιλήσει ήταν ο εκδότης και πρώην εραστής της.

«Βγαίνω να ταΐσω τα σκυλιά», είπε ο Οδυσσέας, σβήνοντας μισοτελειωμένο το τσιγάρο του.

Η Μπλουζ τον ακολούθησε. Ήθελε κι αυτή να βγει στον καθαρό αέρα.

Ο Οδυσσέας έριξε την ξηρά τροφή και σφύριξε στα σκυλιά. Ο Άραμις όρμησε στη γαβάθα. Τ' άλλα δύο, οι φύλακες της νύχτας, ακούγοντας το σφύριγμα του αφεντικού τους, άρχισαν να γαβγίζουν δυνατά αλλά δεν εμφανίστηκαν.

Ο Οδυσσέας σούφρωσε τα φρύδια του και ξανασφύριξε. Ήταν ασυνήθιστο αυτό που συνέβαινε. Τα σκυλιά απάντησαν στο σφύριγμα με δυνατότερα γαβγίσματα.

«Πάω να δω τι συμβαίνει», είπε ο Οδυσσέας.

Η Μπλουζ, πίσω του, αγωνιζόταν να τον προλάβει. Εκείνος είχε ανοίξει το βήμα του και κατευθυνόταν προς τα οργισμένα σκυλιά του.

Τα είδαν να στέκονται μέσα από την αυλόπορτα και να πηδάνε προς κάτι κοκκινωπό που βρισκόταν εκεί.

Μια αλεπού, ξεκοιλιασμένη, και μ' ένα σύρμα περασμένο στο λαιμό της, κρεμόταν από τα ψηλά κάγκελα.

«Τι στο διάολο...» μουρμούρισε θυμωμένος ο Οδυσσέας.

«Τι 'ναι αυτό;» ρώτησε έκπληκτη η Μπλουζ.

«Κάποιος κρέμασε μια ψόφια αλεπού», προσπάθησε να υποβαθμίσει το γεγονός ο Οδυσσέας.

«Γιατί;» εξακολουθούσε ν' απορεί η Μπλουζ.

«Θα ήθελα να πιστεύω ότι είναι μια άνοστη φάρσα», είπε συγκρατημένα ο Οδυσσέας.

Δεν ήθελε να την τρομάξει περισσότερο. Ο ίδιος όμως ήξερε καλά ότι επρόκειτο για μακάβριο μήνυμα. Για μια ακόμα εχθροπραξία στον πόλεμο που του είχε κηρύξει το χωριό. Χοντραίνει το πράγμα, σκέφτηκε. Και τώρα δεν ήταν μόνος του. Είχε να νοιαστεί και την Μπλουζ. Αλλά τι μπορούσε να κάνει; Να καλέσει την αστυνομία και τι να της πει; Ότι βρήκε μια αλεπού κρεμασμένη στην αυλόπορτά του; Θα προκαλούσε απλώς τις ειρωνείες των αστυνομικών.

Έδιωξε τα σκυλιά και ξεκρέμασε προσεκτικά την αλεπού. Η μουσούδα της ήταν ματωμένη, το ίδιο και το κοκκινωπό τρίχωμά της. Πήρε το ξυλιασμένο κουφάρι και το απόθεσε στη γη.

Μετά γύρισε με την Μπλουζ στο σπίτι, έκλεισε μέσα όλα τα σκυλιά, για να μην τον εμποδίζουν, και πήρε μια τσάπα. Έσκαψε με δυσκολία το παγωμένο χώμα, άνοιξε έναν βαθύ λάκκο, για να μην την ξεχώσουν τα σκυλιά, κι έθαψε την αλεπού.

«Είχα δει κι εγώ μια αλεπού κρεμασμένη από ένα δέντρο στο δάσος, καθώς έμπαινα για πρώτη φορά στο χωριό. Ο αέρας την κουνούσε πέρα δώθε σαν εκκρεμές. Πολύ τρομακτικό ήταν. Μα γιατί έχουν μανία με τις αλεπούδες;» ρώτησε η Μπλουζ.

«Το χειμώνα, που δε βρίσκουν εύκολα τροφή στο δάσος ή τα χωράφια, μπαίνουν στα κοτέτσια κι αρπάζουν καμιά κότα. Οι ντόπιοι τούς ρίχνουν δολώματα με στρυχνίνη», της εξήγησε ο Οδυσσέας. «Έλα να περπατήσουμε λίγο στο χτήμα. Έχω ανάγκη να με φυσήξει καθαρός αέρας».

Βάδιζαν πλάι πλάι κι εκείνος της έδειχνε ένα ένα δέντρο και της έλεγε τ' όνομά του. Της είπε ότι εδώ ένιωθε πως βρισκόταν στη φυσική του κατάσταση, ενώ αντίθετα στην πόλη ασφυκτιούσε. Ότι ήταν ωραίο να παρατηρεί τις αλλαγές των εποχών. Και πως ήταν συχνότερο τώρα το φαινόμενο να δραπετεύει η άνοιξη. Να κάνει μετά τα κρύα μια βδομάδα χλιαρό καιρό, αρρωστιάτικο, και μετά να εισβάλει το καλοκαίρι με τις ζέστες του. Της έδειξε απέναντι το χιονισμένο βουνό που έμοιαζε με ηφαίστειο που ξέχασε να εκραγεί.

«Έχουν μεγάλο πείσμα τα βουνά. Κάθονται και περιμένουν το χιόνι σαν εραστές την ερωμένη τους», της είπε με ποιητική διάθεση.

Σταμάτησαν μπροστά σ' ένα παμπάλαιο Land Rover που βρισκόταν παρκαρισμένο στο πίσω μέρος του σπιτιού.

«Ο Γέρος μου», είπε τρυφερά ο Οδυσσέας. «Πάντα ετοιμοπόλεμος. Φροντίζω τα λάδια του, το νερό του και το βάζω κάθε τόσο μπροστά για να μη μείνει από μπαταρία. Το ντεπόζιτο της βενζίνης είναι πάντα γεμάτο. Θέλω να ξέρω ότι αν το χρειαστώ, θα είναι εντάξει».

«Και η μοτοσυκλέτα;» ρώτησε η Μπλουζ.

«Ποια μοτοσυκλέτα; Ποτέ δεν είχα», απάντησε ο Οδυσσέας απορώντας με την ερώτηση. «Πώς σου ήρθε;»

Η Μπλουζ του είπε όσα έλεγαν γι' αυτόν, τη μοτοσυκλέτα του και τις βραδινές εξορμήσεις του.

Εκείνος γέλασε και της είπε ότι όλ' αυτά ήταν στη φαντασία των ντόπιων.

Γύρισαν ήρεμοι στο σπίτι. Είχε δίκιο ότι ο περίπατος στο χτήμα θα τους ηρεμούσε. Έβγαλε έξω τα σκυλιά κι έφτιαξε καφέ.

«Θα ήθελα να σου ζητήσω μια χάρη», είπε ο Οδυσσέας. «Κάτι που μπορεί να σου φανεί αστείο...Θα ήθελα να παίξουμε τάβλι, χαρτιά ή σκάκι. Ό,τι ξέρεις, ό,τι θέλεις. Γιατί πάντα έπαιζα μόνος μου, παριστάνοντας και τον αντίπαλο. Στο τέλος δεν ήξερα πια ποιος νικούσε. Εγώ ή ο Άλλος, που ήμουνα πάλι εγώ; Τελικά έπαιζα με τη σιωπή. Τι λες; Θέλεις;»

«Τάβλι καλύτερα. Παίζαμε στις διακοπές για να περνάει η ώρα. Όμως θα μου κάνεις κι εσύ μια χάρη...» είπε η Μπλουζ.

Ο Οδυσσέας την κοίταξε και περίμενε.

«Θέλω να πάμε μαζί πάνω και να ξεκρεμάσουμε εκείνο το σκοινί. Ξέρεις...» είπε η Μπλουζ. «Δεν το χρειάζεσαι πια. Σε παρακαλώ. Σε παρακαλώ πολύ».

Ο Οδυσσέας ένευσε «ναι».

ΟΤΑΝ ΤΟ ΒΡΑΔΑΚΙ τής ζήτησε ν' αλλάξουν δωμάτια, η Μπλουζ απόρησε αλλά δεν είπε τίποτα. Τον βοήθησε να μεταφέρουν σεντόνια, σκεπάσματα και μαξιλάρια. Τώρα εκείνος θα κοιμόταν στον καναπέ του γραφείου κι εκείνη στο κρεβάτι του άλλου δωματίου.

Από νωρίς το απόγευμα η Μπλουζ είχε διακρίνει μια αλλαγή στη συμπεριφορά του. Ήταν πιο σιωπηλός απ' το συνηθισμένο και είχε μια αφηρημένη έκφραση στα μάτια. Είχε γίνει εσωστρεφής και ήταν φανερό ότι σκεφτόταν έντονα κάτι. Κάτι το οποίο δεν ήθελε ή δεν ήταν έτοιμος να το συζητήσει και να το μοιραστεί μαζί της.

Αν η Μπλουζ είχε ζήσει αρκετό καιρό δίπλα του, θα μπορούσε ν' αναγνωρίσει τα σημάδια. Τα σημάδια ενός συγγραφέα που εξαντλείται σ' εσωτερικούς διαλόγους, προετοιμάζοντας το κείμενο που πρόκειται να γράψει. Τότε που οι γύρω του γίνονται απλώς σκιές. Κι εκείνος είναι μόνος με το όραμα, που είναι ακόμα συγκεχυμένο στο μυαλό του. Αλλά η Μπλουζ δεν ήξερε.

Όταν της είπε μια αφηρημένη «καληνύχτα», εκείνη κατάλαβε ότι έπρεπε ν' αποσυρθεί.

Η Μπλουζ ξάπλωσε στο κρεβάτι του. Η μυρωδιά του, κάτι σαν δάσος και σαν καμένο ξύλο, ήταν εδώ. Ένα αντιφέγγισμα απ' το τζάκι έφτανε ως εκεί και φώτιζε απαλά το δωμάτιο.

Άκουσε από δίπλα κάποιους μικρούς θορύβους και μετά τίποτα. Απόλυτη ησυχία. Ο ύπνος δεν ερχόταν και η Μπλουζ σηκώθηκε. Ήθελε να δει αν ο Οδυσσέας κοιμόταν. Στο άνοιγμα της πόρτας στάθηκε. Έβγαλε μια ιδέα το κεφάλι της και τον είδε καθισμένο στο γραφείο του. Ήταν απορροφημένος και δεν την πήρε είδηση. Έγραφε με πυρετώδεις κινήσεις, το τσιγάρο ξεχασμένο στο τασάκι καιγόταν μόνο του.

Η Μπλουζ έκανε μεταβολή και χώθηκε πάλι στο κρεβάτι. Ήταν χαρούμενη. Ο Οδυσσέας έγραφε. Το επαναλάμβανε διαρκώς από μέσα της, σαν mantra βουδιστή, σαν προσευχή μοναχού. Είχε καταφέρει να τον κάνει να γράψει. Και μ' αυτή την ωραία σκέψη αποκοιμήθηκε.



Το πρωί ξύπνησε από το θόρυβο του νερού στο μπάνιο. Έμεινε ξαπλωμένη και τον περίμενε να βγει. Όταν άκουσε το πόμολο να γυρίζει στην πόρτα, έκλεισε τα μάτια παριστάνοντας την κοιμισμένη.

Ο Οδυσσέας στάθηκε από πάνω της. Είδε τα βλέφαρά

της που έκαναν κάποιες ανεπαίσθητες κινήσεις και κατάλαβε. Χαμογέλασε με το παιδιάστικο τέχνασμά της.

«Εύπνα, υπναρού», της είπε με τρυφερή φωνή.

Η Μπλουζ άνοιξε τα μάτια και τον κοίταξε. Το βλέμμα του ξάστερο και χαρούμενο. Ένα βλέμμα νίκης.

Όταν έπιναν το τσάι τους, της είπε ότι είχε ξεκινήσει το γράψιμο. Όσο κι αν είχε προσπαθήσει να το πει απλά, δεν κατάφερε να κρύψει έναν τόνο θριάμβου.

«Σου το χρωστάω. Κι αυτό. Πολλά χρωστούμενα σου έχω πια», της είπε λίγο ειρωνικά, για να υποβαθμίσει το βάρος των λόγων του. «Μου άνοιξες τα παράθυρα του μυαλού μου. Τη νύχτα που έγραφα, όπου κι αν κοιτούσα, το τσάκι, τον αναπτήρα στο αζιμούθιο, τη φωτιά στο τζάκι, όλα γίνονταν ιδέες και όμορφες φράσεις που έβγαιναν αβίαστα. Είχε χρόνια να μου συμβεί αυτό. Και θα σου πω δυο λέξεις: “Ήταν θείο”».

Άπλωσε το χέρι του και πήρε το δικό της. Το έφερε και το κράτησε πάνω στο στόμα του, σ' ένα φιλί που δεν είχε αρχή και τέλος.

«Νομίζω ότι σ' έχω ερωτευτεί», ψιθύρισε σιγανά, οι λέξεις να βγαίνουν μέσα απ' τα δάχτυλά τους.

Νομίζω ότι το έχω πάθει κι εγώ, σκέφτηκε η Μπλουζ, κοιτάζοντάς τον ντροπαλά στα μάτια.

Την ερωτική ατμόσφαιρα διέλυσε ο σκύλος που αδημονούσε να βγει.

Ο Οδυσσέας αναγκάστηκε να σηκωθεί και να του ανοί-

ξει την πόρτα. Ο Πόρθος ρίχτηκε με ορμή έξω. Και σε λίγο τον άκουσαν να ουρλιάζει θρηνητικά, σαν λύκος το φεγγαρόφωτο.

Ανήσυχος ο Οδυσσέας βγήκε και σφύριξε δυνατά. Κανένα σκυλί δεν ανταποκρίθηκε. Μόνο ο Πόρθος εξακολουθούσε να ουρλιάζει.

Ο Οδυσσέας άρχισε να τρέχει προς την αυλόπορτα, απ' όπου έρχονταν τα ουρλιαχτά.

Η Μπλουζ τον ακολουθούσε κι αυτή.

Άκουσε τις φωνές και τα κλάματά του καθώς πλησίαζε. Και τότε είδε το φρικαλέο θέαμα. Τα δυο σκυλιά, που φύλαγαν έξω τη νύχτα, ήταν κρεμασμένα από τα κάγκελα. Ακριβώς όπως ήταν χτες η αλεπού. Το σύρμα είχε χωθεί στη σάρκα τους, ήταν βαριά, μεγαλόσωμα σκυλιά. Γύρω από το στόμα τους υπήρχαν ξεραμένοι αφροί και αίματα. Τα πόδια τους τεντωμένα.

«Τι έγινε; Πώς έγινε;» ψέλλισε ανήμπορη να καταλάβει η Μπλουζ.

«Τα κτήνη. Πρώτα τους έριξαν στρυχνίνη, κι αφού ψόφησαν, τα κρέμασαν με το σύρμα», είπε κλαίγοντας ο Οδυσσέας. «Μαρτυρικό θάνατο είχαν τα έρηνια. Το δηλητήριο σκοτώνει σε μερικά λεπτά, αλλά φέρνει φρικτούς πόνους...»

«Μα καλά... Αυτά είναι... Αυτά ήταν...» διόρθωσε η Μπλουζ, «άγρια σκυλιά. Πώς άφησαν να τα πλησιάσουν;»

«Δεν τα πλησίασαν. Τους πέταξαν τα δολώματα. Κάτι που μύριζε ωραία. Ένα κομμάτι κρέας. Τα δύστυχα, συνη-

θισμένα στην ξηρά τροφή, το έχαψαν με λαχτάρα. Και να τώρα...» είπε ο Οδυσσέας δείχνοντας απελπισμένος.

Και ξαφνικά σηκώθηκε όρθιος κι άρχισε να φωνάζει:

«Εμένα θέλετε! Εμένα! Τι σας φταίξαν τα σκυλιά;»

Ο Πόρθος, ακούγοντας τις κραυγές του αφεντικού του, τρελαμένος κι απ' το θάνατο που κρεμόταν στα σύρματα, άρχισε να ουρλιάζει πάλι.

Η Μπλουζ σήκωσε το χέρι της κι έκλεισε το στόμα του Οδυσσέα.

«Μην τους προκαλείς. Είναι κτήνη. Είναι ικανοί για όλα. Έλα, να θάψουμε τα σκυλιά και να φύγουμε. Φοβάμαι».

Ένωσε την κοπέλα που έτρεμε από τον τρόμο. Την πήρε αγκαλιά και τη φίλησε στα μαλλιά.

«Δε θα με διώξουν αυτοί. Εδώ θα μείνω. Εδώ είναι το σπίτι μου», είπε δυνατά και μετά χαμήλωσε τη φωνή του. «Μη φοβάσαι, σε παρακαλώ. Μη φοβάσαι. Είναι θρασύδειλοι. Θέλουν μόνο να μας τρομάξουν».

Η Μπλουζ δε συμμεριζόταν αυτή την άποψη. Εκείνη ήξερε όσα του καταμαρτυρούσαν. Οι πικρές, κακές κουβέντες της γιαγιάς της Ελένης ξαναγύρισαν στο μυαλό της.

«Έλα να φύγουμε, σε παρακαλώ. Να έρθεις στο σπίτι μου. Να τελειώσεις εκεί το βιβλίο σου. Σε παρακαλώ», τον ικέτεψε.

«Αποκλείεται. Εδώ το άρχισα, εδώ θα το τελειώσω. Μη μου ζητάς κάτι που δεν μπορώ να κάνω. Είναι το σπίτι μου εδώ, το καταλαβαίνεις; Έχω μαζέψει τ' αντικείμενα

που αγαπώ, έχω βολευτεί. Εδώ ήρθες κι εσύ και μου άλλα-
ξες τη ζωή. Τι λέω μου την άλλαξες; Μου την έδωσες πίσω.
Δε φεύγω. Δε θα τους κάνω τη χάρη», είπε ο Οδυσσέας.

Κατέβασαν τα σκυλιά από τα κάγκελα. Η Μπλουζ τον
είδε να βγάζει απαλά, λες και φοβόταν μην τα πονέσει, το
σύρμα και να το πετά μακριά με οργή. Τους καθάρισε τρυ-
φερά το στόμα και τους χάιδεψε το κεφάλι για ώρα.

Τον βοήθησε να τα θάψουν δίπλα στην αλεπού. Μετά
εκείνος έμπηξε δυο κλαριά, για να σημαδεύουν τους τά-
φους. Στάθηκαν για λίγο, όπως γίνεται και στις κηδείες
των ανθρώπων, όταν οι δικοί τους δε θέλουν να τους απο-
χωριστούν, και μετά απομακρύνθηκαν αργά.

Η Μπλουζ έχωσε το χέρι της στο δικό του. Έτσι πια-
σμένοι συντροφικά γύρισαν στο σπίτι. Της έκανε εντύπω-
ση που ο Οδυσσέας έβαλε μέσα τον Πόρθο, το μοναδικό
σκυλί που του είχε απομείνει. Το σκυλί τον ακολουθούσε ό-
που κι αν πήγαινε, μ' ένα παραπονιαρικό μουρμούρισμα.

Ο Οδυσσέας αφέθηκε βαρύς στην πολυθρόνα του μπρο-
στά απ' το τζάκι. Ο Πόρθος ήρθε κοντά του και τον κοιτού-
σε στα μάτια. Του ζητούσε παρηγοριά; Ήθελε να του προ-
σφέρει το ίδιο παρηγοριά; Άγνωστο. Ο Οδυσσέας πέρασε
το χέρι του στον χοντρό λαιμό και τον χάιδεψε για ώρα. Για
να ηρεμήσουν και οι δυο τους.

ΑΠΟ ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ είχε αρχίσει να φυσάει. Ένας τρελός, νότιος άνεμος. Ο Οδυσσέας της είπε ότι του άρεσε πάντα ν' ακούει τον αέρα, κι ότι οι ριπές τού έκαναν συντροφιά. Δεν ήξερε όμως ότι αυτή τη φορά ο αέρας θα ήταν σύμμαχος των εχθρών του.

Η Μπλουζ θαύμασε την αυτοπειθαρχία του, όταν εκείνος κάθισε στο γραφείο να συνεχίσει το γράψιμο. Της είχε πει ότι δε θ' άφηνε τη δολοφονία των σκυλιών του να τον σταματήσει. Ότι έπρεπε ν' αντιδράσει και να μην επιτρέψει στους άλλους να του καθορίσουν τη ζωή.

Εκείνη διάβαζε ήσυχη μπροστά στο τζάκι, μέχρι που άρχισε να νυστάζει. Έκλεισε το βιβλίο της, *Το φεγγάρι και οι φωτιές* του Τσέζαρε Παβέζε, μια παλιά έκδοση του '80, που της είχε δώσει ο Οδυσσέας. Έμεινε να διαβάζει και να ξαναδιαβάζει την τελευταία φράση του οπισθοφύλλου: «Ποιος μπορεί να πει από τι σάρκα είμαι φτιαγμένος;» Είχε ακριβώς την ίδια απορία. Και για τον εαυτό της και για τον Οδυσσέα.

Σηκώθηκε από την πολυθρόνα της, τον κοίταξε που έγγραφε απορροφημένος, και ήσυχη πήγε να κοιμηθεί.

Έξω η νύχτα ακόνιζε τα νύχια της, αλλά κανένας από τους δυο τους δεν άκουσε το παραμικρό.



Εύπνησε από τ' άγρια γαβγίσματα του Πόρθου. Το σκυλί έτρεχε αλαφιασμένο από την εξώπορτα στα παράθυρα και ούρλιαζε οργισμένο. Κάποιοι βρίσκονταν έξω απ' το σπίτι. Και πριν η Μπλουζ προλάβει καν να σηκωθεί από το κρεβάτι της, άκουσε τζάμια που έσπαγαν. Κατάλαβε ότι πετούσαν πέτρες κι έσπαγαν το φεγγίτη και την τεράστια τζαμαρία. Κι έπειτα άκουσε τον πνιχτό θόρυβο από μπουκάλια που έσκαγαν στο εσωτερικό του πάνω ορόφου. Η μυρωδιά της βενζίνης έφτασε στα ρουθούνια της και η λάμψη της φωτιάς φώτισε το σκοτάδι.

«Βόμβες μολότοφ», ψιθύρισε έντρομη, ήξερε αυτή από τέτοια.

Σηκώθηκε τρέμοντας από το κρεβάτι της και είδε τα παντζούρια των κάτω δωματίων και την εξώπορτα να καίγονται. Σίγουρα τα είχαν βρέξει απ' έξω με βενζίνη ή με κάποιο άλλο εύφλεκτο υγρό. Από τη θερμότητα έσπαγαν τα τζάμια, δημιουργώντας ένα σκηνικό Κόλασης.

Έτρεξε στο γραφείο και είδε τον Οδυσσέα να στέκεται στη μέση του δωματίου εμβρόντητος, ανίκανος ν' αντιδράσει.

«Θα καούμε ζωντανοί!» του φώναζε μ' απελπισία.

Μια έκρηξη ακούστηκε από την πίσω μεριά του σπιτιού και κατάλαβαν ότι το Land Rover είχε παραδοθεί κι αυτό στις φλόγες.

«Θα μας κάψουν σαν τα ποντίκια», είπε δυνατά η Μπλουζ για ν' ακουστεί μέσα στο θόρυβο.

Ο Οδυσσέας βγήκε από την απραξία, από το πάγωμα που τον είχε κυριεύσει. Μετά το πρώτο ξάφνιασμα συνήλθε απότομα και συνειδητοποίησε ότι η φωτιά δεν παλευόταν. Ήταν ανυπεράσπιστοι, στο έλεος της πυρκαγιάς. Οι φλόγες δάγκωναν τα ξύλα πεινασμένες και προχωρούσαν ακάθεκτες.

Με μια αιφνιδιαστική κίνηση όρμησε στη σκάλα, που καιγόταν στην κορυφή της. Ο Πόρθος, αφήνοντας ένα ουρλιαχτό, τον ακολούθησε αψηφώντας τη φωτιά. Τα γυμνά πόδια του Οδυσσέα τσουρουφλίστηκαν, καθώς ανέβαινε ξυπόλητος τα σκαλιά.

«Πού πας;» του φώναζε πανικόβλητη η Μπλουζ.

«Πρέπει να σώσω...»

Οι λέξεις χάθηκαν μέσα στο θόρυβο από γυαλιά που σωριάζονταν θρυμματισμένα. Οι πέτρες και οι μολότοφ έριχναν τα πολύχρωμα ποτήρια και τις καράφες, που γίνονταν θρύψαλα.

Η Μπλουζ, χωρίς να διστάσει περισσότερο, έτρεξε πίσω του. Έπρεπε να τον προφυλάξει από τα χειρότερα και να τον τραβήξει πάλι κάτω.

Η φωτιά στο χολ του πρώτου ορόφου είχε θεριέψει κι είχε απλωθεί στο πλάτωμα. Ο καπνός γέμιζε τον τόπο και την εμπόδιζε να δει πού βρισκόταν ο Οδυσσέας. Η πόρτα από την Αίθουσα της Θάλασσας λαμπάδιαζε μπροστά της. Η Μπλουζ σκέπασε με το χέρι τα μάτια της για να προφυλαχτεί από τις φλόγες. Πέρασε μέσα από τη φωτιά κι έφτασε στην Αίθουσα του Χρόνου. Είδε τον Οδυσσέα να μαζεύει βιαστικά τα σπάνια κεριά και τα δυσεύρετα ρολόγια και να τα ρίχνει σ' έναν πρόχειρο μπόγο που είχε φτιάξει από την κουρτίνα που είχε αποσπάσει βίαια.

«Τι κάνεις; Είσαι καλά; Θα καούμε ζωντανοί. Η σκάλα έχει πάρει φωτιά. Θα εγκλωβιστούμε εδώ πάνω!» του φώναξε, ενώ τον άρπαζε από το χέρι και τον τραβούσε έξω από το δωμάτιο.

Εκείνος αντιστάθηκε, ήθελε να σώσει όσο περισσότερα μπορούσε.

«Σε παρακαλώ», τον ικέτεψε εκείνη.

Ο Οδυσσέας την κοίταξε στα μάτια και είδε τον πανικό της. Κατάλαβε ότι ο χρόνος ήταν λίγος και πολύτιμος. Αφέθηκε να τον οδηγήσει έξω από το δωμάτιο.

Η φωτιά είχε απλωθεί σ' όλο το ξύλινο δάπεδο. Έπρεπε να περάσουν μέσα από τις φλόγες αν ήθελαν να σωθούν. Με το ένα χέρι την αγκάλιασε προστατευτικά, ενώ με το άλλο κρατούσε την κουρτίνα με το πολύτιμο περιεχόμενό της. Με δυο δρασκειλές, σαν να πηδούσαν τις φωτιές του Αϊ-Γιάννη, βρέθηκαν στο κεφαλόσκαλο. Τα πέλματά τους πά-

τησαν τα πολύχρωμα γυαλιά που ήταν σωριασμένα στο πάτωμα και μάτωσαν.

Η Μπλουζ σταμάτησε και προσπάθησε να βγάλει ένα κομμάτι γυαλί που είχε σφηνωθεί στην πατούσα της. Ο Οδυσσέας την άρπαξε με το ένα χέρι από τη μέση και τη σήκωσε σαν παιδάκι.

«Κάνε κουράγιο. Πρέπει να περάσουμε μέσα απ' τη φωτιά», της είπε και της έδειξε τα πάνω σκαλιά που καίγονταν.

Δίστασε για λίγο, οι φλόγες ανέβαιναν και κατέβαιναν τη σκάλα σφυρίζοντας απαίσια, αλλά κάθε λεπτό μετρούσε. Ένωσε τα πόδια του να τσουρουφλίζονται καθώς κατέβαινε. Ένας αναστενάρης χωρίς τη θεία προστασία.

Ακούμπησε απαλά την Μπλουζ στη βάση της σκάλας. Τα πληγωμένα πέλματά του είχαν σημαδέψει τα σκαλιά κι είχαν αφήσει τα ματωμένα ίχνη τους. Ίχνη που γρήγορα θα έσβηνε η φωτιά.

«Ντύσου κι έλα να φύγουμε», της είπε ο Οδυσσέας.

«Θα 'ναι έξω αυτοί», αντέτεινε η Μπλουζ έντρομη.

«Μπορεί. Αλλά δε γίνεται να μείνουμε εδώ καθηλωμένοι. Θα καούμε», της είπε ο Οδυσσέας ενώ ντυνόταν βιαστικά.

Ντύθηκε κι η Μπλουζ, φόρεσε τα παπούτσια της, που πλημμύρισαν από το αίμα του πληγωμένου ποδιού της. Ένωσε να κολλάει, λες κι είχε πατήσει πετιμέζι. Λίγο την ένοιαζε όμως. Έχωσε στο σάκο της ό,τι έβρισκε μπροστά

της. Τα δοκίμια ήταν μέσα, το ίδιο και η κάμερα με το πολύτιμο περιεχόμενό της.

«Το βιβλίο σου!» του φώναζε. «Φέρε τις τελευταίες σελίδες, γρήγορα...»

Ο Οδυσσέας μάζεψε τα χαρτιά που είχε γράψει τις προηγούμενες μέρες. Τα κράτησε για λίγο στην αγκαλιά του, σαν να μην ήθελε να τ' αποχωριστεί, αλλά μετά της τα έδωσε. Της είχε απόλυτη εμπιστοσύνη.

Ήταν αδύνατον πια να βγουν από την κυρία είσοδο που φλεγόταν. Ο σκύλος στεκόταν στην πόρτα της κουζίνας, που αντιστεκόταν στη φωτιά.

Έχοντας αγκαλιά τη γάτα, ο Οδυσσέας άνοιξε προσεκτικά την πόρτα. Βγήκε έξω και κοίταξε. Όποιοι είχαν βάλει τη φωτιά είχαν εξαφανιστεί.

Έτρεξαν στ' αυτοκίνητο της Μπλουζ. Ήταν άθικτο, δεν το είχαν πειράξει οι αλιτρήριοι. Ήταν φανερό ότι τους είχαν αφήσει τρόπο να φύγουν. Γιατί αυτό ήθελαν. Να τους διώξουν. Και να κάψουν το σπίτι. Να μην μπορέσει ο Οδυσσέας να ξαναγυρίσει.

Πέταξαν βιαστικά τα πράγματά τους στο πορτμπαγκάζ κι έχωσαν στο πίσω κάθισμα τον Πόρθο και τη γάτα. Εκείνη, με σηκωμένο το τρίχωμα από το φόβο της, κούρνιασε πλάι στον προαιώνιο εχθρό της ζητώντας προστασία.

Τα χέρια της Μπλουζ έτρεμαν καθώς γύριζε το κλειδί της μηχανής. Ο Οδυσσέας την άγγιξε απαλά για να την καθησυχάσει. Όσο μπορούσε.

Το αυτοκίνητο έκανε μια απότομη κίνηση και ξεκίνησε. Με τα μεγάλα φώτα αναμμένα, η Μπλουζ διέσχισε το δρόμο κι έφτασε στην αυλόπορτα.

Ο Οδυσσέας είχε γυρισμένο πίσω το κεφάλι του κι έβλεπε το σπίτι που είχε παραδοθεί στις φλόγες. Ο τόπος φωτιζόταν απαίσια από τη φωτιά. Σκέφτηκε ότι χάνονταν τα βιβλία του, η Αίθουσα του Χρόνου, της Παιδικής Αθωότητας, της Θάλασσας και τον Αυτόχειρων Συγγραφέων. Ότι είχε μαζέψει κι αγαπήσει τόσα χρόνια. Χάνονταν οι αγαπημένες του γωνιές, η στάμπα του καφέ στο ξύλο του γραφείου του, το αζιμούθιο και τα μυστικά των δωματίων. Καίγονταν δέκα χρόνια μοναξιάς.

Το αυτοκίνητο πέρασε το δρόμο έξω από το χωριό κι ανηφόρισε προς το δάσος.

Η Μπλουζ ήξερε ότι στο χωριό ήταν ξύπνιοι. Με τα κιάλια στα μάτια θα καμάρωναν τη φωτιά. Θα είχαν δει και τα φώτα του αυτοκινήτου και θα σκουντούσαν ο ένας τον άλλον, περήφανοι για το κατόρθωμά τους. Επιτέλους, είχαν καταφέρει να διώξουν τους ανεπιθύμητους, τους φταίχτες, τους υπηρέτες του Κακού. Τους Άλλους, τους Διαφορετικούς.

Άφησαν πίσω τους το δάσος, που ήταν πιο τρομακτικό από κάθε άλλη φορά, και βρέθηκαν στην κορυφή του λόφου.

Ο Οδυσσέας της είπε να σταματήσει στην άκρη. Βγήκε έξω από τ' αυτοκίνητο. Στεκόταν κι έβλεπε από μακριά το σπίτι που καιγόταν.

Η Μπλουζ τον αγκάλιασε. Με τον κίνδυνο μακριά τους, ένωσε τα δάκρυα ν' αναβλύζουν. Έκλαιγε με λυγμούς.

Ο Οδυσσέας της φιλούσε τα μάγουλα και γεύοταν τη θάλασσα στην αλμύρα των δακρύων της. Ήταν ήρεμος, παρά την καταστροφή. Ας έμενε πίσω η νύχτα και η πυρκαγιά. Σε λίγο το φως της μέρας θα ξεπρόβαλλε πάλι τη συνηθισμένη του ώρα.

Την κοίταξε τρυφερά στο πρόσωπο και είδε τον ήλιο να βγαίνει, πριν ανατείλει στη φύση. Θα ήθελε να της πει ότι είχαν καταφέρει να δραπετεύσουν, όπως ο Κανένας από το προτελευταίο βαγόνι. Ότι είχε ακολουθήσει τη συμβουλή της και είχε απελευθερώσει τον ήρωά του από την προκαθορισμένη πορεία του και ότι η ζωή ήταν πια μπροστά του. Όπως και η δική τους ζωή ήταν μπροστά, με ό,τι καλό ή κακό τούς επεφύλασσε. Και πως μαζί θα πορεύονταν.

Όμως προτίμησε να της πει απλώς «Καλημέρα, Μπλουζ». Κι ας ήταν ακόμα σκοτεινά.





ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΤΕΝΙΑΣ ΦΑΚΙΝΟΥ
Ο ΔΥΣΣΕΑΣ ΚΑΙ ΜΠΛΟΥΖ
ΜΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΑΣ ΚΑΛΕΥΡΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΜΕ ΑΠΛΑ, DIDOT & PORSON
ΚΑΙ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΤΟ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ ΕΚΔΟΤΙ
ΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ. ΤΗ
ΜΑΚΕΤΑ ΤΟΥ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΕ Ο ΑΝΤΩΝΗΣ
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ, ΤΑ ΦΙΛΜ ΚΑΙ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΟΝ
ΤΑΖ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ ΤΟ «ΑΝΑΓΡΑΜΜΑ». Η ΠΡΩΤΗ ΕΚ
ΔΟΣΗ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ «ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΑΤΤΙ
ΚΗΣ» ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗ «Θ. ΗΛΙΟΠΟΥ
ΛΟΣ – Π. ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε.» ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ
2010 ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ



ΕΥΤΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ

Το έβδομο ρούχο

Μυθιστόρημα

Τι είναι το έβδομο ρούχο; Γιατί, όταν χάνεται, ταλαιπωρείται μια οικογένεια, ένα χωριό, μια χώρα ολόκληρη; Τρεις γυναίκες ξέρουν και μιλάνε γι' αυτό. Μια γιαγιά Μικρασιάτισσα, μυθικό σχεδόν πρόσωπο, βασανισμένη απ' τη ζωή και τους Ελλαδίτες, που ωστόσο εξακολουθεί να κουβαλάει στην πλάτη της την Ιστορία. Μια κόρη που υποχρεώνεται –γιατί «έτσι πρέπει»– ν' ακολουθήσει ένα δρόμο που δε θέλει. Μια εγγονή που «κουφαίνεται», «βουβαίνεται», «καραφλιάζει», «φρικάρει» και χάνεται στην ανυπαρξία της Αθήνας. Ένα φονικό. Μια κάθαρση. Μια μνήμη αρχαίας τραγωδίας. Ένα δέντρο. Και το έβδομο ρούχο χαμένο. Ένας κρίκος σε μια αλυσίδα, που χάθηκε για πάντα.

ΕΥΤΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ

Η μεγάλη πράσινη

Μυθιστόρημα

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι, όταν μιλούσαν για τη θάλασσα, έλεγαν: η μεγάλη πράσινη. Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι έπλεαν τον Νείλο αλλά φοβήθηκαν την ανοιχτή πράσινη πελαγήσια θάλασσα. Δεν τόλμησαν. Δεν έγιναν ποτέ θαλασσοπόροι. Έβαλαν τους Κρήτες να τους κάνουν το εμπόριο και τη ναυτιλία.

Η μεγάλη πράσινη είναι η πρόκληση που δεν αποδεχθήκαμε ποτέ. Όλες οι τολμηρές ιδέες που δεν πραγματοποιήσαμε. Όλα τα περιπετειώδη ταξίδια που δεν κάναμε. Όλοι οι έρωτες που ονειρευτήκαμε. Η μεγάλη πράσινη είναι η ελπίδα ότι κάποτε θα τολμήσουμε.

ΕΥΤΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ

Ζάχαρη στην άκρη

Μυθιστόρημα

Δέκα χιλιόμετρα νοτιοδυτικά μιας φημισμένης λουτρόπολης, στην ειδυλλιακή ατμόσφαιρα μιας βίλας με απέραντους κήπους, άνθρωποι κουρασμένοι κι απογοητευμένοι φτάνουν για μια κούρα είκοσι ημερών. Χαλαρώνουν με λασπόλουτρα, ατμόλουτρα και θεραπευτικά βότανα κι αφήνονται στα επιδέξια χέρια μιας λουτράρισσας, που έχει την ικανότητα να προκαλεί τις εκμυστηρεύσεις τους. Της αποκαλύπτουν στιγμές της ζωής τους που κρατούσαν μυστικές, της εξομολογούνται τις ενοχές και τις αναμνήσεις τους κι ελπίζουν ότι εφέτος θα υλοποιηθεί το «όνειρό» τους. Όμως η μαντάμ Λίλιαν, η «αόρατη» ιδιοκτήτρια της βίλας, μόνο έναν θα επιλέξει –τον εκλεκτό– και αυτού το «όνειρο» θα «πραγματοποιηθεί» μέσ' από ένα άγριο θεατρικό παιχνίδι στη διάρκεια της μεγαλειώδους παράστασης της εικοστής νύχτας.

ΕΥΤΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ
Η Μερόπη ήταν το πρόσχημα
Μυθιστόρημα



Οι παραξενιές κι οι βωμολοχίες της γηραιάς Λενίτσας, η ιερή τρέλα του δάσκαλου Αριστείδη Πολυμενόπουλου, η σωτηρία των ψυχών κι οι εννιά μουσικοί άγιοι του παπα-Σπύρου, οι ιδιορρυθμίες της Κόκκινης Λέλας, οι φανταστικές ερωτικές περιπέτειες της Νουνούς, το μέγα πάθος του Ασημάκη, η κυρία Κορνηλία με τη σφραγίδα της, και η Μερόπη ν' ακολουθεί τον ρουν του ποταμού Πηνειού, κουβαλώντας σε μια κούτα από γάλατα τα κόκκινα κόκαλα μιας άγνωστής της γυναίκας! Τι παραλογισμός!...

Στο βάθος τους όλα είναι ιστορίες έρωτος και τρέλας...

ΕΥΤΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ
Εκατό δρόμοι και μία νύχτα
Μυθιστόρημα



Είναι δυνατόν στην εποχή μας αρχιτέκτονες, πλανόδιοι μουσικοί, σκιτσογράφοι, νοικοκυρές, ερασιτέχνες ραδιοπειρατές, αγρότες, συγγραφείς, ταχυδρομικοί διανομείς, τρεμάμενοι αγιογράφοι και τεχνίτες μωσαϊκών να συζητούν για φαντάσματα; Είναι δυνατόν κάποιοι που πέθαναν άωροι, αδικαίωτοι κι αδικοσκοτωμένοι να εμφανίζονται ως φαντάσματα και να απαιτούν δικαίωση; Και τι σχέση έχουν όλα αυτά με τη λίμνη Στυμφαλία και τη νήσο Ύδρα; Με τον Ανδρέα Καρκαβίτσα και τον Ιπποκράτη; Τον Παυσανία και τον Εβλία Τζελεμπί; Την Πολυξένη της Τροίας και τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη; Και οι φωτιές στα υψώματα; Πώς συνδέονται; Μα σε ένα βιβλίο φαντασμάτων οι αποκαλύψεις δε γίνονται ποτέ στο οπισθόφυλλο.

ΕΥΤΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ

Τυφλόμυγα

Μυθιστόρημα

Ακραίες καταστάσεις πάθους, όπου δεν υπάρχουν νικητές και ηττημένοι και ο έρωτας, ιερός ή βέβηλος, διαβρώνει τα πάντα. Ένα μοιραίο ζευγάρι. Εκείνος ζωγράφος, ένας υπέροχος νάρκισσος, ένας ιδανικός άντρας, γενναιόδωρος, που έχει την ικανότητα να κάνει τις γυναίκες να αισθάνονται σημαντικές. Εκείνη ερωτευμένη και προσκολλημένη σ' αυτόν. Και δίπλα μια τρίτη γυναίκα, συνένοχος και φίλη, μάρτυρας των γεγονότων. Κι άλλες κοπέλες, νέες, ωραίες και πρόθυμες να δοθούν στον ακαταμάχητο άντρα, προκειμένου ν' αφυπνιστούν τα χρώματα, να ελευθερωθούν οι γραμμές και να ερεθιστεί η έμπνευσή του. Κοπέλες διαλεγμένες προσεκτικά απ' τη σύζυγο και τη φίλη της. Έρωτες προσχεδιασμένοι, με ημερομηνία λήξεως, σχεδόν ακίνδυνοι. Τι θα συμβεί όμως όταν θα εμφανιστεί μια γυναίκα-νάρκισσος και τον παρασύρει σ' ένα ανεξέλεγκτο πάθος; Πώς θ' αντιδράσουν οι δυο γυναίκες; Ηρωικές λύσεις δεν υπάρχουν. Θύτης και θύμα δεν ξεχωρίζουν και η δειλία είναι μια ιδιότητα πολύ ισχυρή για να επιτρέψει ανατροπές.



ΕΥΤΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ
Ποιος σκότωσε τον Μόμπυ Ντικ;
Μυθιστόρημα



Ως πού μπορεί να φτάσει μια πόλη χωρίς ιστορία, προκειμένου ν' αποκτήσει μύθο και να γραφτεί ένα βιβλίο άξιο να προσελκύσει την προσοχή και το ενδιαφέρον; Μέχρι και να σφετεριστεί ιστορίες πασίγνωστες, όπως αυτές του Μόμπυ Ντικ και του Γκιούλιβερ; Ναι, μέχρι εκεί.

Με δομή αστυνομικού μυθιστορήματος. Με σαρκασμό και ειρωνεία. Με αγάπη και τρυφερότητα. Ένα σχόλιο πάνω στη σύγχρονη Ελλάδα, στο ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης και στη λαχτάρα που έχει κάθε άνθρωπος ή κάθε πόλη να έχει ιστορία.



ΕΥΤΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ
Έρω, Θέρος, Πόλεμος
Μυθιστόρημα



Σύμη 1919. Η εποχή των θαυμάτων για το νησί. Ο ηλεκτρισμός, το ραδιόφωνο, ο κινηματογράφος αλλά και η σκληρή ιταλική κατοχή. Η Μαρία ζει μια «αρχαία» ζωή στα ορεινά του νησιού. Στα δώδεκά της φεύγει μόνη για τη Γη της Επαγγελίας, την Αίγυπτο. Αλεξάνδρεια 1938. Ο πόλεμος προ των πυλών. Ως νοσοκόμα πια, θα γνωρίσει την αγριότητα των χειρουργείων της ερήμου, τους βομβαρδισμούς αλλά και το πάθος για ζωή της νεολαίας. Αθήνα 1945. Το Άγνωστο. Θα ξεκινήσει πάλι απ' την αρχή, μέσα στις δύσκολες συνθήκες, μ' ένα παιδί και μια αφόρητη μοναξιά.

Η Μαρία δε διαμόρφωσε την Ιστορία. Δεν όρισε καμία της στιγμή. Υπήρξε μόνο μία κουκκίδα στα ιστορικά γεγονότα, όπως τόσοι άλλοι της γενιάς της. Ατομική και συλλογική μνήμη και ποτέ νοσταλγία. Η μνήμη μάς βοηθά να διαμορφώσουμε την ταυτότητά μας κι όχι να την αρνηθούμε. Να συμφιλιωθούμε με τις «σκοτεινές» στιγμές που έρχονται στην επιφάνεια. Να συγχωρέσουμε και να υπερβούμε τον πόνο που προκαλεί η ανάμνηση.

ΕΥΤΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ
Η μέθοδος της Ορλεάνης
Μυθιστόρημα



Όταν η Αρέθα βρίσκεται μπροστά σε κινδύνους φανταστικούς ή πραγματικούς, βυθίζεται σε βαθείς ύπνους που διαρκούν μερό-νυχτα. Οι γυναίκες του σπιτιού, προκειμένου να την προφυλά-ξουν από τους κινδύνους και τους ύπνους, την κλείνουν για χρόνια σ' ένα δωμάτιο με τέσσερα παράθυρα, σε πλήρη απομόνωση. Μοναδική της παρηγοριά ο Αντρέας, που, αθεράπευτα ερωτευμέ-νος μαζί της από τα παιδικά τους χρόνια, την προτρέπει να το σκάσει και να φύγουν μαζί. Εκείνη δειλιάζει, φοβάται και μαθαί-νει να ξεφεύγει από τη μοναξιά με νυχτερινές πτήσεις και ατε-λείωτες συζητήσεις με τα φαντάσματα νεκρών γυναικών.

Ο φόβος μπροστά στην ελευθερία και η απώλεια της αγάπης μπορούν αργά αλλά συστηματικά να μετατρέψουν μια νεαρή γυ-ναίκα γεμάτη ζωή σε σκιά του εαυτού της. Αρκεί η αγάπη για να την ελευθερώσει; Για να της δώσει τη δυνατότητα να κάνει το με-γάλο άλμα προς την ελπίδα και τον έρωτα; Προς τη ζωή εντέλει;

ΕΥΓΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ

Φιλοδοξίες κήπου

Διηγήματα

Διακειμενικά ταξίδια στη μυθολογία και τη λογοτεχνία. Τολμηρές διεισδύσεις στα παράδοξα και στις αντιφάσεις του αστικού τοπίου. Ιστορίες που συνομιλούν με τους μύθους και τους συντηρούν καταργώντας τους: Από το φιλμ στο χαρτί. «Διαβάζοντας» ένα ντοκιμαντέρ για τον Ε. Χ. Γονατά. Οι εσωτερικοί μονόλογοι της μυθικής Ιφιγένειας και της Αριάδνης. Η συνομιλία ενός ομοφυλόφιλου με τον άλλο του εαυτό. Μια φανταστική συνέντευξη με τον Ροβινσώνα Κρούσο. Οι ταξικές διαφορές και η κοινωνικοποίηση ενός παιδιού. Η μοναξιά και το πένθος. Η ευθεία γραμμή που ενώνει τις Κόρες με μια χωριάτισσα. Η αφέλεια ενός παππού. Η ανάδυση από την κατάθλιψη. Ο παραλογισμός και η τρυφερότητα.

Ένα διαφορετικό πρόσωπο της Ευγενίας Φακίνου, η οποία στη μικρή φόρμα των διηγημάτων δε φαίνεται να ασφυκτιά, αλλά επικεντρώνεται στο ουσιώδες και αναδεικνύει κάθε φορά τις καίριες λεπτομέρειες.

ΕΥΤΕΝΙΑ ΦΑΚΙΝΟΥ
Για να δει τη θάλασσα
Μυθιστόρημα



Δε θυμάται ποια είναι ούτε πώς τη λένε. Θυμάται όμως να μαγειρεύει. Στην κουζίνα ενός ταβερνείου του Κολωνού, ανάμεσα σε μυρωδιές μπαχαρικών και συνταγές ξεχασμένων φαγητών, θα προσπαθήσει να πυροδοτήσει τις αναμνήσεις της και να ξαναβρεί τη βιωματική της μνήμη. Η γεύση της μνήμης ή η μνήμη της γεύσης; Μάστορες και τσιράκια, η θεία Αχτίτσα και ο Μαρτσέλο Μαστρογιάνι, ο ζωγράφος Θεόφιλος, ο αγωνιστής του Πολυτεχνείου και ο «Χριστός ξανασταυρώνεται», ο μυστηριώδης Μιχαήλ και ο φύλακας άγγελος Ρούλα, όλοι, ο καθένας με τον δικό του τρόπο, θα της «χαρίσουν» αναμνήσεις και θα τη βοηθήσουν να ξαναβρεί ή να εφεύρει εκ νέου τη μνήμη της.

Αυτοβιογραφική μυθοπλασία, όπου το πραγματικό συγχέεται με το φανταστικό, το «εγώ» γίνεται «αυτή», ενώ οι μικρές καθημερινές χαρές οδηγούν στην ελπίδα και τη λύτρωση.





